

GRAN KOMMUNE

ÅRSMELDING 2015

Versjon: 1 kommunestyret 12.05.2016

Rådmannen har ordet

Gran kommune skal være en god kommune for innbyggerne, næringslivet, frivillige i lag og foreninger og ikke minst for de ansatte. Kommunen er alle oss som bor og har vårt virke her.

Alle som arbeider i Gran kommune har et særlig ansvar for å levere gode tjenester, yte god service, forvalte ressurser og goder til beste for alle, i tråd med lover, regler, faglige vurderinger og ønsket politisk retning.

«Evig eies kun et dårlig rykte» heter det i sangen av Henning Kvitnes. Som ny og konstituert rådmann har jeg stilt meg spørsmålet om Gran kommune har et godt eller dårlig rykte.

Jeg mener vi i all hovedsak leverer gode tjenester i Gran. Samtidig skal vi erkjenne at vi kan bli bedre. Vi skal alltid arbeide med å utvikle tjenestene, slik at de blir faglig bedre og mest mulig effektive. Dette ansvaret har spesielt vi som ledere. Likevel oppnår vi best resultater når vi får til et godt samarbeid med de øvrige ansatte, brukere av tjenestene, pårørende, andre aktører og interessenter.

I løpet av 2015 har vi fortsatt med å jobbe med innovasjon og utvikling. Vi har blant annet gjennomført to «innovasjonspiloter» innenfor viktige områder som oppvekst og helse og omsorg. Dette har gitt mange ansatte ny og nyttig kompetanse og innsikt. Vi må fortsette utviklingsarbeidet, og greie å omsette gode og innovative ideer til praktisk handling.

Arbeidet med kommunereformen har vært både krevende og utviklende for store deler av organisasjonen. På bakgrunn av flertallet i folkeavstemningen vedtok kommunestyret at Gran skal fortsette å være egen kommune. Da er vår oppgave som ansatte å gjøre kommunen vår best mulig.

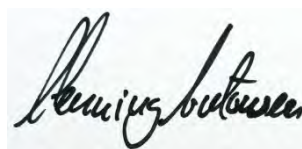
Kommunevalget ga oss et nytt kommunestyre med mange nye representanter, nytt flertall og ny politisk ledelse. Det er på sin plass å gratulere alle de folkevalgte, og jeg håper og tror vi skal få til et godt samarbeid.

Tillit og respekt for hverandres roller er viktig i alle sammenhenger. Forholdet mellom de folkevalgte i kommunestyret og rådmann/administrasjonen må være basert på en høy grad av tillit og respekt. Det er ikke noe som kommer gratis og av seg selv.

Dette er en svært viktig oppgave å lykkes med. Ved å få til et godt og tillitsfullt samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen, kan vi best bidra til at vi gjør hverandre gode. På den måten gjør vi også Gran kommune best mulig, som tjenesteyter og forvaltningsledd, som organisasjon og arbeidssted. Drar vi alle i samme retning, medvirker vi til å gjøre kommunens omdømme enda bedre. Rådmannen vil få takke de folkevalgte, med ordføreren i spissen, for samarbeidet i 2015.

Avslutningsvis vil jeg rette en stor takk til alle ledere, medarbeidere og tillitsvalgte som hver dag bidrar til å gjøre Gran kommune så god som den er.

Jaren, mars 2016

A handwritten signature in black ink that reads "Henning Antonsen". The signature is written in a cursive, flowing style.

Henning Antonsen,
konstituert rådmann

Innhold

Rådmannen har ordet	2
Innhold.....	3
Merknader	4
Generell innledning	5
Gran kommunes visjon og mål 2030.....	13
Årsberetning 2015	14
Nøkkeltall fra KOSTRA - samlet for alle virksomhetene	34
Gran kommunes personalsituasjon i 2015.....	44
Fellestjenester	48
Rådmann og stab	49
Grunnskole	53
Barnehager.....	58
Barn og familie	63
Helse- og omsorg	69
Samfunnsutvikling	74
Teknisk	78
Kultur	82
Politiske organer.....	88
Vedlegg: Oppfølging av politiske vedtak 2015	90

Målrapportering

Sammenlignet med tidligere år er det gjort endringer i oppsettet. Økonomiplanen for 2015-2018 del 2, var lagt opp slik at økonomiplanen fokuserer på økonomi og målene for hvert enkelt virksomhetsområde og mindre på enkelttiltak.

Mål for virksomhetsområdene er avledet av forslagene til mål i kommuneplanens samfunnsdel.

I Økonomiplanen for 2015-2018 er det lagt inn produksjonsindikatorer som blant annet er tall hentet fra fagsystemer med siste tilgjengelige data. Virksomhetene har også angitt hva de antar vil være utviklingen for det kommende året. Dette er ikke måltall, da mange av disse produksjonsindikatorerne påvirkes av faktorer som kommunen selv ikke har kontroll over. Det gir likevel et bilde av utviklingen på de enkelte fagområdene.

I tillegg er det denne gangen gjort endringer i presentasjonen av utvalgte tall fra KOSTRA-rapporteringen siste år (2015). En har valgt å samle KOSTRA-tabellene i ett felles avsnitt bakerst i årsberetningen.

Gran kommune

Adresse Rådhusvegen 39, 2770 Jaren
Telefon 61 33 84 00
Telefaks 61 33 85 74
E-post postmottak@gran.kommune.no
Internett www.gran.kommune.no

Generell innledning

I denne delen av årsmeldingen presenterer vi generelle utviklingstrekk ved Grans-samfunnet, samt rammevilkår og prioriterte oppgaver som omfatter hele organisasjonen.

ØKONOMISKE UTFORDRINGER I DRIFTEN

Gran kommune har også i 2015 hatt en krevende økonomisk driftssituasjon. Rådmannen erfarer at noen av virksomhetene har for trange driftsrammer i budsjettet til at de kan opprettholde dagens aktivitetsnivå. Dette gjelder spesielt for virksomhetene helse og omsorg og barn og familie. Gran kommune går inn i et spennende år når det gjelder helse og omsorg sin budsjettsituasjon. Kommunen har kommet med i en statlig forsøksordning hvor statens skal «stykkprisfinansiere» denne virksomheten de neste tre årene. Tjenestene skal etter planen tildeles etter statlig bestemte kriterier.

Det er i skrivende stund uavklart hvordan kommunen skal løse den totaløkonomiske effekten av forsøket. Ordningen medfører et uttrekk fra rammetilskuddet basert på 2015-regnskapet. Dette får man tilbake, men da som øremerket til helse og omsorg. Uttrekket ser ut til å bli større enn helse og omsorg sitt budsjett for 2016. Differansen må da finansieres av andre virksomheter eller disposisjonsfond. I tillegg har kommunestyret de neste årene vedtatt en økonomisk ressursnedgang til helse og omsorg, gjennom økonomiplanen. Denne må tilfelle må utsettes på grunn av øremerkingen av midler i forsøket.

Videre blir inntektsrammene i budsjettet trukket maksimalt ut. Kommunen får noe inntektssvikt i løpet av året, for eksempel manglende utbytte fra Hadeland energi. Økende gjeldsbelastning gir også effekt i driftsbudsjettet i form av økte renter og avdrag, som medfører langsiktig binding av utgiftsnivå og mindre driftsmidler til fordeling på tjenesteyting.

Situasjonen kan forverres ytterligere i kommende økonomiplanperiode, da regjeringen har lagt fram forslag til nytt inntektssystem for kommunene. Dette ser ut til å redusere rammetilskuddet med om lag fire millioner kroner for Gran kommunes del. Kommunestyret i Gran ønsker videre å redusere inntektsrammene ytterligere, ved å avvikle eiendomsskatten i økonomiplanperioden. Dette

utgjør i overkant av sju millioner kroner.

ORGANISASJON

Vi i Gran SFI – styring, fornyelse og innovasjon

«Vi i Gran» er Gran kommunes arbeidsgiverplattform. Den definerer hvilke kvaliteter som skal prege arbeidshverdagen i hele kommunen. I perioden 2013-2015 har prosjektet «Vi i Gran SFI» jobbet med utvikling og en helhetlig tilnærming til områdene styring, fornyelse og innovasjon.

Styring handler i denne omgangen først og fremst om å implementere et styringssystem for internkontroll; Kommuneforlaget Kvalitetsstyring (KF-K).

Fornyelse blir brukt om arbeid med kontinuerlige forbedringer av tjenestene våre, med LEAN som verktøy.

Innovasjon er jakten på nye løsninger som tas i bruk og gir merverdi. Vi har utviklet vår egen «Gran-modell» for innovasjon, hvor vi har satset mye på å heve kompetansen for ledere og medarbeidere.

Fire medarbeidere har fått opplæring som prosessveiledere. De har gjennomført et opplegg gjennom KS-Konsulent og deltatt på Nasjonal innovasjonsskole for kommunesektoren ved Høgskolen i Lillehammer. Prosessveilederne deltar i utviklingsprosesser på flere områder i kommunen.

Prosessveilederne ble rekruttert internt fra organisasjonen. Her er de samlet utenfor Høgskolen i Lillehammer, hvor de har deltatt på Nasjonal innovasjonsskole for kommunesektoren. Foran f.v.: Torill E. Myhrstuen og Karin Aschim Olerud. Bak: Grete Singstad Paulsen og Ellen Sagengen.

To av disse prosessene er innovasjonspilotene «Trygg oppvekst» og «Trygg hjemme». Innovasjonspilotene har som formål å finne mulige løsninger på sammensatte utfordringer i kommunale tjenester. I tillegg har de om mål å prøve ut arbeidsformer og å bygge innovasjonskompetanse i kommunen. Disse innovasjonspilotene går nå over i en fase hvor de blir innført. Samtidig ser rådmannen for seg å fortsette «Vi i Gran SFI» som en ramme for helhetlig arbeid med styring, fornyelse og innovasjon.

Ivrige deltakere: Nær 60 deltakere deltok på innovasjonsdag på Granavollen i februar. Tittelen på seminaret var «Brukernes behov som grunnlag for nye løsninger», hvor både ansatte og representanter for brukerne var blant dem som deltok.

Et annet forhold knyttet til innovasjon, er samarbeidet med Lunner kommune gjennom «PILOTen Hadeland». Fylkesmannen i Oppland har tatt initiativ til å utvikle en mer innovativ kommunesektor. Det skal skje gjennom et omfattende samarbeid med utvalgte kommuner og kompetansetilgjør i Oppland. Gran og Lunner samarbeider om utvikling og innovasjon innenfor tre temaer: politikerrollen, organisasjonsutvikling og ledelse og helse og omsorg. Prosjektet pågår i 2015 og 2016.

Alle enheter i Gran kommune tar i bruk kvalitetssystemet KFK. KFK bidrar til at kommunen får bedre internkontroll. Det elektroniske systemet består av årshjul, risiko- og sårbarhetsanalyse, modul for innmelding og håndtering av avviksmeldinger, samt lokale rutiner og prosedyrer. I tillegg gir KFK tilgang til oppdaterte veiledninger, HMS-håndbok og lovverk.

I 2015 har vi gjennomført interne kursdager for redaktører/superbrukere for å legge inn lokale rutiner i systemet. Et nødvendig ledd i dette arbeidet er å kartlegge- og å forbedre egne lokale

rutiner før de overføres til KFK. Lokale rutiner i KFK er tilgjengelig digitalt for alle ansatte. Det gir mulighet for tett samhandling på tvers av fagområder og virksomheter i Gran kommune. Alle fagområder er i gang med dette arbeidet.

Arbeidet med implementering av KFK er forutsatt ferdigstilt i hele organisasjonen første halvår i 2016. Etter den tid er det forventet at virksomhetene vedlikeholder og utvikler rutinene sine, og at avviksmeldinger håndteres gjennom dette systemet.

Administrativ organisering

Høsten 2014 ble tjenestene i Gran organisert annerledes enn før. Nå rapporterer alle virksomhets- og stabssjefer direkte til rådmannen. Dette er en krevende organisering som utfordrer kapasiteten i organisasjonen, spesielt med hensyn til overordnet strategisk ledelse.

Det viktigste ved organisasjonsendringen var likevel å markere at vi satser sterkere på tverrfaglig og tidlig innsats. Virksomheten barn og familie har særlig arbeidet med å bedre det tverrfaglige samarbeidet.

Vi har også jobbet med å etablere en ny og bedre samarbeidskultur, både internt i virksomhetene, men også mellom virksomhetene. Vi har laget nye samarbeidsfora hvor vi legger vekt på tverrfaglig innsats. Dette gjelder spesielt mellom barn og familie, barnehage og skole.

Før sommeren ble det kjent at Arne Skogsbakken skulle slutte etter åtte år som rådmann i Gran kommune. Han hadde takket ja til en annen rådmannsjobb. På det tidspunktet var det ikke avklart hva utfallet av kommunereformarbeidet ville bli. Derfor gjennomførte ordføreren en intern prosess for å komme fram til en midlertidig løsning med konstituering. I september konstituerte kommunestyret daværende grunnskolesjef til rådmann, inntil ny rådmann er tilsatt. I november vedtok formannskapet å begynne rekrutteringen av ny rådmann. Vi forventer at ansettelsesprosessen er ferdig i 1. tertial 2016.

Kommunen er en stor organisasjon, og når den øverste lederen slutter etter så mange år, gjør det noe med hele organisasjonen. Gjennom sin måte å lede på, var rådmannen tilstedeværende og kjent i hele organisasjonen. Det kan da lett oppstå et vakuum og usikkerhet på veien videre, kanskje

spesielt når rådmannsskiftet kommer samtidig med et nytt politisk flertall.

Ledere og andre ansatte har bidratt sterkt gjennom å ta et ekstra ansvar. Sammen har vi tatt tak og samarbeidet godt for å løse små og store utfordringer.

Folkehelse

I løpet av året har kommunen meldt seg inn i nettverket «Sunne kommuner».

Folkehelsekoordinatoren og kommunepsykologen arbeider sammen med virksomhetene kultur og helsestasjon med foreldrenettverk i skole og barnehage.

Beredskapsarbeid

De tre hadelandskommunene gjennomfører årlig øvelser i samarbeid med fylkesmannen. Her deltar Gran kommune enten som arrangør og tilrettelegger, eller som øvingskommune. Vanligvis gjennomføres disse øvelsene som en spilløvelse, bare med kommunens kriseledelse. Siste øvelse i oktober 2015 ble derimot gjennomført som en fullskaløvelse her i Gran. Det vil si at nødetatene rykket ut, at vi hadde med markører og at vi etablerte evakuerings- og pårørendesenter.

Fylkesmannens hovedinntrykk er at kommunen håndterte hendelsen på en god måte. Samtidig er

det pekt på følgende læringspunkter:

- Bruk av krisedataverktøy CIM – Her må en logge og dra ut oversikter/status fra systemet
- En må ha lavere terskel for å invitere inn liaison fra berørte organisasjoner
- Kommunen har stort potensiale i bruk av krisedataverktøyet CIM

Evakuerte- og pårørendesenter:

- Ressurser er en utfordring
- Registrering og gjenforening tok lang tid
- Gjenforeningsprosessen bør gjennomføres på en annen måte
- Vaktholdet var bra

Gjennomføringen av øvelsen krevde store ressurser høsten 2015, men det var en meget nyttig øvelse. Øvelsen bidro til å heve kvaliteten på planverk og kunnskap om beredskap i kommunens ledelse. Etableringen av et evakuerings- og pårørendesenter etter et nytt nasjonalt opplegg ga viktig læring for kriseledelsene og de involverte tjenestene.

Kriseøvelse: En bil kolliderte med toget på Jaren stasjon i november. Heldigvis var det bare en øvelse.

Flyktningssituasjonen

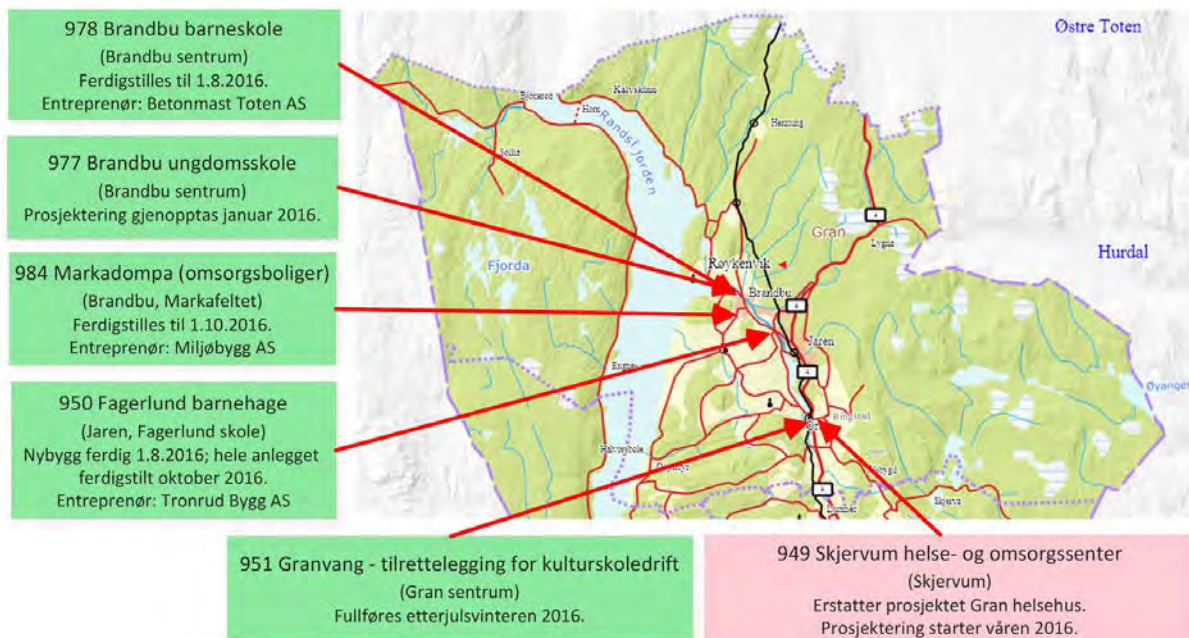
Høsten 2015 kom det et stort antall asylsøkere til landet. Dette har ikke stor innvirkning på Gran kommune så langt. Otrera AS og Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har søkt om å etablere to mottak for enslige mindreårige asylsøkere på Jaren og på Grymyr.

Innen årsskiftet var tiltakene ikke startet opp. Etableringen av de to mottakene vil føre til ekstra oppgaver for virksomhetene helse og omsorg, skole og barn og familie.

Den store nasjonale oppmerksomheten rundt flyktningssituasjonen har ført til at Gran kommune må arbeide videre med å drøfte bosetting og integrering av flyktninger.

INVESTERINGER

Gran kommune - pågående byggeprosjekter per januar 2016

Porteføljeprosjekter investering

I 2014 ble styringen av de store utviklingsprosjektene for bygg samlet hos rådmannen, i en stilling som prosjektsjef. Dette er organisert som «porteføljestyling»; se årsmeldingen for 2014. Tanken bak organiseringen er at alle parter får en tydeligere rolle gjennom hele prosjektet. Eiendomsavdelingen som «huseier» og virksomheten, som «leier» og bruker av bygget. Samtidig ligger styring, koordinering og beslutninger i prosjektfasene på rådmannsnivå.

Rådmannen vurderer dette som et riktig grep som skal utvikles videre.

Følgende prosjekter har inngått i årets portefølje:

Brandbu barneskole, Brandbu ungdomsskole, Fagerlund barnehage og ombyggingen av Granvang. For nærmere beskrivelse av enkeltprosjektene, se årsberetningen.

Status er ved årsskiftet slik for prosjektene i porteføljen:

Brandbu barneskole

Arbeidet med ny barneskole startet seinhøsten 2014. Skolen skal etter kontrakten stå klar til skolestart i august 2016. Da samles elevene fra kretsene Fagerlund, Bjørklund og Solvang på den nye skolen, med klasserom i nybygget del, og spesialrom, administrasjon, lærerarbeidsplasser og gymsal i rehabilitert bygg. Underveis er garderobene i svømmehallene oppgradert, og det

er lagt til rette for særskilt driftsstyring av denne delen av bygget.

Brandbu ungdomsskole

Skolen driver med midlertidig godkjenning i lokalene etter Hadeland videregående skole, avdeling Brandbu. Godkjenningen forutsetter at en lang rekke HMS-avvik blir lukket, framfor alt brannsikkerhet. Prosjektet har gjennom 2015 arbeidet med bygningsmessige strakstiltak, først og fremst lukking av brannavvik. Kommunestyret har bevilget midler til innsats fra 2016.

Fagerlund barnehage

Kommunen bygger Fagerlund barnehage for å sette kommunen i stand til å møte økt etterspørsel, men flytting av to avdelinger fra nåværende Moen barnehage inngår. Barnehagen får fem avdelinger (ca. 96 barn). Nybygget får tre avdelinger med massivtre-elementer, mens to avdelinger kommer i det som tidligere var skole («nybygget»; øvrige bygninger rives). Entreprenøren har brukt høsten 2015 til prosjektering og rigg, og starter byggearbeidet for fullt i januar 2016. Avtalt framdrift forutsetter at barnehagen kan flytte inn i nybygget når barnehageåret starter, og at de to siste avdelingene tas i bruk fra oktober.

Granvang

I 2015 har vi først og fremst arbeidet med å lukke brann- og arbeidsmiljøavvik i første etasje. Samtidig er det utført enkle ombygginger som har gitt kulturskolen rom for kunsthøgskolen og et øvingsrom for musikk, et flerbruksrom og bedre arbeidsplasser for lærerne. Prosjektet har gjennomført de fleste planlagte tiltakene, men arbeidet må fortsette i 2016, og sluttføres på etterjulsvinteren.

Helsehus

Arbeidet med prosjektet «Helsehus i Gran» ble vedtatt stoppet etter avsluttet skisseprosjekt i september 2014. Prosjektet innebar i tillegg til bygging av nytt sykehjem, også flere forslag til interkommunale samarbeidsløsninger med Lunner innenfor helse- og omsorgstjenestene. Vedtaket

innebar ny, men ikke tidfestet, behandling av 2013-vedtaket. Helsehussaken ble ikke gjenopptatt i 2015 på grunn av kommunestrukturprosjektet om mulig kommunesammenslutning mellom Lunner og Gran.

ØVRIGE INVESTERINGER

Overføringsledning

Arbeidene med nye overføringsledninger for vann og avløp mellom Gran og Brandbu har pågått over flere år, fordelt på 3 entrepriser. Hele anlegget skal etter planen stå ferdig sommeren 2016. Det er lagt sjøledning gjennom Jarenvannet nordover fra Nordtangen. Den nye avløpsledningen er nå i drift fra Granum til renseanlegget. Det gjenstår noen omkoblinger i Gran før den gamle avløpsledningen over Framstadhøgda kan tas ut av drift. Den siste entreprisen inneholder også en oppgradering av ledningsnett mellom Marka og Bergstjernet. Dette er et viktig ledd i vannforsyningen som gjør det mulig å forsyne Brandbuområdet med vann fra Grøa, slik at Askimlandet vannverk kan fases ut når det er mulig å produsere nok vann av god kvalitet ved Grøa.

Gangveg Storlinna

Gangvegen langs Storlinna fra Dales veg til Andfossen ble tatt i bruk i desember 2015. Med denne strekningen er det nå sammenhengende fortau / gang- og sykkelveg mellom Brandbu og Jaren. Gangvegen er også et viktig ledd som skoleveg til Brandbu barneskole. Det gjenstår noen arbeider som må gjennomføres med tele i grunn, samt noe oppussing før anlegget er helt ferdig. Ferdigstilles våren 2016.

POLITIKK

Kommunereformen

I 2015 jobbet både administrasjon og politikere mye med å utrede en mulig kommunesammenslåing med Lunner.

I tråd med vedtakene i begge kommunestyrene, ble det levert fire delrapporter med følgende tema:

- Økonomi og demografi
- Tjenesteyting og forvaltning
- Samfunnsutvikling
- Demokrati

I demokratigruppa deltok ordførere, varaordførere, opposisjonsledere og én administrativ representant fra begge kommuner. De øvrige arbeidsgruppene hadde to administrative representanter fra begge kommuner.

De fire delrapportene ble behandlet politisk i perioden januar til mai. Alle rapportene ble godkjent som grunnlag for en beslutning om en mulig etablering av Hadeland kommune. I løpet av våren ble det også avgjort å holde en rådgivende folkeavstemning i forbindelse med høstens kommunevalg. Den nedre aldersgrensen for å kunne stemme ble satt til 16 år. Stemmesedlene ble bestemt utformet med alternativene «JA» og «NEI».

I løpet av vårhalvåret ble det gjennomført ulike informasjonstiltak rettet mot innbyggere, ansatte, næringslivet og andre. Her ble det gitt informasjon om resultatet av utredningene og mulighet til å komme med innspill og synspunkter.

I mars og juni kom resultatene fra innbyggerundersøkelsene. Her svarte 50 % at de var for en kommunesammenslåing med Lunner.

På det siste felles kommunestyremøtet før kommunevalget, vedtok flertallet i kommunestyret å anbefale å etablere ny Hadeland kommune sammen med Lunner. Det ble da vedtatt en intensjonsavtale for å etablere den nye kommunen.

Fra siste felles kommunestyremøte før folkeavstemningen. Møtet ble holdt på Granvang.

Den rådgivende folkeavstemningen ble gjennomført samtidig med kommunevalget. 14. september var resultatet klart. Av de som stemte i dette spørsmålet, stemte 59,7 % «NEI» i Gran. Det var nei-flertall i alle kretser. I Lunner ble resultatet 53,5 % «NEI» til kommunesammenslåing.

Med dette resultatet som bakgrunn, hadde de to nye kommunestyrene felles møte 5. november. Her tok de stilling til resultatet av folkeavstemningen og videre arbeid med kommunereformen. Kommunestyret vedtok enstemmig at Gran fortsetter som egen kommune.

Valg

For ansatte i kommunen er resultatet av kommunevalg av særlig interesse. Samtidig skal kommuneansatte opptre profesjonelt, uavhengig av hvem som sitter med den politiske makten.

Etter kommunevalget fikk vi nytt politisk flertall. I konstituerende møte i oktober ble Willy Westhagen (GBL) valgt til ordfører og Gunnar Schultz (FrP) valgt til varaordfører.

I det nye kommunestyret er over halvparten nye som kommunestyrerepresentanter.

Siden konstitueringen har administrasjonen sammen med politisk ledelse bidratt med opplæring for de folkevalgte.

Et godt samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen er veldig viktig. Samarbeidet må bygge på en gjensidig tillit og respekt for hverandres roller og interesser. Det å bygge og opprettholde den nødvendige tilliten er en kontinuerlig prosess. Her er det viktig at rådmannen og ordfører tar et særskilt ansvar og arbeidet må ha et særlig fokus i 2016.

PLANER OG UTVIKLINGSTREKK

Befolkningsutvikling

2011	2012	2013	2014	2015
13 434	13 493	13 550	13 607	13 685

Folkemengde 1. januar, etter region, kjønn, alder, tid og statistikkvariabel. Kilde: SSB

			2014	2015	2016	2017	2018	2019	
0534 Gran	Menn	0 år	59	65	67	68	71	73	
		1-5 år	356	352	351	354	355	366	
		6-12 år	582	587	580	577	598	590	
		13-15 år	274	265	262	263	255	248	
		16-19 år	338	345	350	348	353	359	
		20-44 år	2 065	2 059	2 057	2 063	2 060	2 071	
		45-66 år	2 149	2 172	2 208	2 233	2 255	2 274	
		67-79 år	659	704	744	780	813	849	
		80-89 år	246	245	228	225	227	221	
		90 år eller eldre	32	36	41	40	38	43	
				6 760	6 830	6 888	6 951	7 025	7 094
	Kvinner	0 år	78	61	63	65	67	69	
		1-5 år	348	359	360	353	363	366	
		6-12 år	548	537	544	539	529	531	
		13-15 år	274	273	268	264	253	265	
		16-19 år	347	361	348	361	361	338	
		20-44 år	1 956	1 969	1 989	2 000	2 024	2 039	
		45-66 år	2 006	2 008	2 016	2 040	2 035	2 072	
		67-79 år	850	870	887	905	943	953	
		80-89 år	352	349	349	347	342	345	
90 år eller eldre		88	93	97	97	97	93		
			6 847	6 880	6 921	6 971	7 014	7 071	
			13 607	13 710	13 809	13 922	14 039	14 165	

Framskrevet folkemengde, etter region, kjønn, alder, tid og statistikkvariabel, middels nasjonal vekst. Kilde: SSB

Gran kommune har hatt vekst i befolkningen de siste årene, men den er lavere enn en kan forvente ut i fra befolkningsframskrivingen. Den er heller ikke i tråd med et mål om å nå 16 000 innbyggere innen 2030. Foreløpige tall for utgangen av 2015 (13 695) tilsier at Gran kommune har hatt liten befolkningsvekst i 2016.

Befolkningsframskrivingen er fra 2014, da dette er den siste tilgjengelige.

Overordna plandokumenter og strategiske infrastrukturprosjekter

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i juni 2015. Arbeidet med kommuneplanens arealdel har pågått gjennom hele 2015, men det har vist seg krevende å imøtekomme både nasjonale retningslinjer og lokalpolitiske ønsker. Arealdelen ble sendt til offentlig ettersyn i juni. Det kom inn flere innsigelser fra fagmyndigheter og fylkesmannen. Det kom også inn flere lokale innspill som planutvalget ønsket å innarbeide. Det arbeides med et justert forslag som skal legges ut på nytt offentlig ettersyn i 2016.

Stor Oslo Nord-samarbeidet mellom alle kommunene på stekningen fra Oslo til Gjøvik har vist seg som et effektivt samarbeid for å drive påvirkning i samferdselspolitiske spørsmål som angår rv. 4 og Gjøvikbanen. Særlig gjennomslag har en opplevd på Gjøvikbanen, som vil få nye togsett og bedre strømforsyning mellom Jaren og Gjøvik. Sammen med ytterligere investeringer i stasjoner og kryssingsspor kan det gi en forbedring av tilbudet. Det er gitt signaler om at regjeringen vil framforhandle nye avtaler med NSB Gjøvikbanen i perioden fram til det øvrige jernbanenettet er lagt ut på anbud.

Arbeidet med riksveg 4 er godt i gang og setter sitt preg på kommunen. Det er store inngrep i terrenget og stadig endringer i trafikkmønsteret. Arbeidet i regi av Statens vegvesen og NCC har god framdrift og trafikken glir stort sett godt, selv om det er betydelige arbeider på eksisterende vegnett.

Det har vært arbeidet med alternativer for bompengeneinnkrevingen i samarbeid med Lunner kommune. Det har som hensikt å senke summen ved kryssing av bompengesnittet i Viggadalen. Det arbeides med en løsning for bompenger opp mot Lygna. Statens vegvesen har lagt fram et forslag til reguleringsplan som innebærer investeringer på strekningen Jaren - Amundrud.

Arealplanlegging

Lygna skisenter har hatt behov for å bygge ut. Skisenteret, skytterlagene som har ansvaret for skytebanen samt grunneier Brandbu og Tingelstad allmenning har tatt initiativ for å komme videre med utbyggingsplanene. I samarbeid med disse partene utarbeidet Gran kommune en områderegulering for skisenteret og skytebanen. Dette legger til rette for en større utbygging av skianlegget, etablering av nye skiløyper og forbedret atkomst fra rv. 4. Planarbeidet er et eksempel på parallell behandling av plan og byggesak, der byggetillatelse til nytt servicebygg ble gitt få dager etter at reguleringsplanen var godkjent i kommunestyret.

Lygna skisenter ble tildelt ski-NM i nordiske grener for 2017. Dette blir en god mulighet for å markedsføre Lygna som en ski- og hyttestedestinasjon. Utbygging av hytteområdene på Lygna har startet i løpet av året og flere hytter er under oppføring.

Stedsutvikling

I februar vedtok kommunestyret en utviklingsveileder for Gran sentrum. Den gir rammer for videre arbeid med utviklingen av Gran sentrum og det er foreslått å innarbeide veilederen i kommuneplanens arealdel. Det er startet et videre arbeid med å utvikle torget. Det er gjennomført en idékonkurranse der Link Arkitektur fikk oppdraget med ut utvikle et forslag til løsning for torget. Dette arbeidet skjer i samarbeid med Gran handel og håndverk (GHH) og kjøpesentrene som er nærmeste nabo til torget.

Det er nødvendig å følge opp stedsutviklingsprosjektet i forbindelse med etableringen av miljøgate i Gran sentrum. Det må skje i samarbeid med GHH og Oppland fylkeskommune.

For Brandbu har det vært flere saker om flomforebygging. I desember 2014 vedtok kommunestyret å utrede en senking av Vigga, som et alternativ til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)s planer for flomsikring. Det var fremmet to saker om finansiering av dette arbeidet, som ble utsatt i kommunestyret. Gjennom dialog og møte med NVE er det blitt konkludert med at NVE vil utarbeide en ny flomforebyggingsplan for Brandbu. Den medfører senking av Vigga nord for Augedals bru og lenger nordover, enn de opprinnelige planene omfattet. Arbeidet med den nye flomforebyggingsplanen vil gjennomføres i 2016.

I forbindelse med stedsutvikling har det også vært samarbeidsmøter med Fokus Vestre Gran og Forum Bjonerøa.

Faksimile Hadeland, 29.01.2015.

Gran kommunes visjon og mål 2030

VISJON: Gran kommune – inkluderende, stolt og nyskapende

OVERORDNET MÅL

I 2030 kjennetegnes Gran kommune av et bærekraftig lokalsamfunn som gir velferd og god livskvalitet til innbyggerne

BEFOLKNINGSUTVIKLING OG NÆRINGS LIV

I 2030 har Gran kommune:

- en befolkning på rundt 16 000 og en forsterket tettstedsstruktur med Gran som regionsenter
- et variert næringsliv med levende landbruk, forsterket handelsnæring og nye etableringer av bedrifter innen produksjon, logistikk og privat tjenesteyting

BOSETTING, TETTSTEDSUTVIKLING OG INFRASTRUKTUR

I 2030 har Gran kommune:

- en areal- og ressursforvaltning som tar vare på natur- og kulturverdiene
- reduserte lokale klimagassutslipp i tråd med nasjonale mål
- et variert bo-, service- og handelstilbud til befolkningen gjennom utvikling av sentrumskvalitetene i Brandbu og Gran og en større andel boliger i gangavstand til kollektivknutepunkt
- en variert boligmasse med mange livsløpsboliger og flere bokollektiver for eldre som stimulerer til å opprettholde funksjoner og trivsel
- en økt andel av befolkningen som går og sykler til arbeid, skole og fritidsaktiviteter
- oppgraderte kollektivforbindelser til Oslo, Gjøvik, Gardermoen og Hønefoss
- en stabil og trygg offentlig infrastruktur og utvidet bredbånds- og mobildekning

FOLKEHELSE OG OPPVEKST

I 2030 har Gran kommune:

- en befolkning med god psykisk og fysisk helse
- offentlige tjenester som forebygger helseplager og yter tidlig tverrfaglig innsats
- et oppvekstmiljø som fremmer læring og trivsel

KULTUR OG FRITIDSTILBUD

I 2030 har Gran kommune:

- et variert kultur- og fritidstilbud som bidrar til et meningsfullt liv
- et mangfoldig og aktivt frivillig foreningsliv
- gode arenaer og møteplasser for kulturlivet

OMSORG OG LIVSKVALITET

I 2030 har Gran kommune offentlige tjenester for personer med bistandsbehov som ivaretar brukernes selvstendighet og styrker deres evne til å hjelpe seg selv

KOMMUNALE TJENESTER

I 2030 har Gran kommune kostnadseffektive offentlige tjenester av god kvalitet, med færre og mer robuste tjenestesteder med evne til nyskaping og utvikling.

Årsberetning 2015

Gran kommunes regnskap er avlagt for 2015 med et regnskapsmessig mindreforbruk på 1 mill kr. Investeringsregnskapet er avlagt med kr 0 som udekket.

INNLEDNING

Rådmannen sier seg fornøyd med et regnskapsresultat på 1,0 mill kr. Dette er bedre enn forventet ut fra rapporteringen etter 2. tertial 2015.

Rådmannen gjennomførte en omfattende gjennomgang av alle virksomhetenes budsjetttrammer og budsjettjustering for 2014. Dette skulle gi alle virksomheter mer realistiske budsjett for 2014. Rådmannen ser positive effekter av den jobben som ble gjort, men prioriteringen mellom virksomhetene må det fortsatt jobbes mer med. Det er en utfordring å bringe driftsnivået for grunnskole, barn og familie og helse og omsorg innenfor gitte budsjetttrammer. Driftsnivået for disse virksomhetene må justeres noe ned for å komme innenfor budsjetttrammene som er gitt for 2016.

For året som kommer er det viktig å få et bedre netto driftsresultat. Slik kan en avsette midler til egenfinansiering av investeringer og håndtere årlige driftsmessige svingninger i utgifts- og inntektsnivå. Dette er også viktig for å sikre likviditeten.

Videre ser rådmannen at det i kommende år vil bli økende utfordringer knyttet til driftsnivået, da en ser en økende belastning av pensjonsutgifter og at et omfattende investeringsprogram vil gi økende belastning av renter og avdrag.

De siste årene har investeringsbudsjettet vist noe etterslep fra år til år. I 2012 la kommunestyret en langsiktig investeringsplan med driftskonsekvenser, som ble videreført også i 2015. Investeringsplanen ble justert betydelig i forbindelse med budsjettarbeidet for 2016, slik at investeringsrammer og låneopptak pr år blir lavere i økonomiplanperioden. Rådmannen oppfordrer kommunestyret til en årlig rullering av den langsiktige investeringsplanen slik at framdriften til enhver tid tilpasses den økonomiske utviklingen.

DRIFTSREGNSKAPET
AVVIKSFORKLARING REGNSKAPSSKJEMA 1 A – DRIFT

Regnskapsskjema 1A - drift.								
(beløp i hele tusen)					Budsjett			endring % 14 - 15
	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	(end) 2015	Regnskap 2015	Budsjett- avvik	
Frie disponible inntekter								
Skatt på inntekt og formue	241 247	259 699	272 569	275 643	291 413	299 360	7 947	
Ordinært rammetilskudd	326 739	356 558	373 421	390 663	390 511	382 585	-7 926	
Skatt på eiendom	2 246	6 920	7 074	7 135	7 200	7 286	86	
Andre generelle statstilskudd	61 816	61 279	57 697	55 686	55 226	57 959	2 733	
Sum frie disponible inntekter	632 048	684 456	710 761	729 127	744 350	747 190	2 840	2,5 %
Finansinntekter/utgifter								
Renteinntekter og utbytte	14 711	9 407	6 286	5 764	10 500	7 244	-3 256	
Gevinst finansielle instrumenter	1 948	2 254	1 472	1 911	2 000	558	-1 442	
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	16 792	16 976	16 995	15 535	18 489	16 477	2 012	
Tap på finansielle instrumenter							-	
Avdrag på lån	21 845	30 470	34 751	32 161	37 439	37 439	-	
Netto finansinntekter/utgifter	-21 978	-35 785	-43 988	-40 021	-43 428	-46 114	-2 686	15,2 %
Avsetninger/bruk av avsetninger								
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk								
Til ubundne avsetninger	25 613	30 030	7 074	7 819	3 899	4 011	-112	
Til bundne avsetninger	149	200	242	327	150	225	-75	
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	13 872	23 107	2 426				-	
Bruk av ubundne avsetninger	9 145	27 683	10 414	7 163	5 580	5 692	112	
Bruk av bundne avsetninger					-			
Netto avsetning	-2 745	20 560	5 524	-983	1 531	1 456	-75	-248,1 %
Overført investeringsregnskap	6 553	6 639	5 202	27	-	31	-31	
Til fordeling drift	600 772	662 591	667 095	688 096	702 453	702 501	48	
Sum fordelt til drift	577 664	660 165	667 095	688 096	702 453	701 477	-976	
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	23 108	2 426	-	-	-	1 024	1 024	100,0 %

Skatt på inntekt og formue

Skatteinntektene i Gran for 2015 har hatt en økning på 23,7 mill kr sett i forhold til 2014, en økning på 8,6 %. Det er på landsbasis en samlet skattevekst for kommunene på 6,0 % sammenlignet med 2014. Avvik i forhold til budsjett er kr 7,9 mill kr i merinntekt. Ut fra budsjettet for 2015 er Gran kommunes skattevekst på 2,7 %.

Ordinært rammetilskudd

Rammetilskuddet (og inntektsutjevning) budsjetteres ut i fra forslag til statsbudsjett, basert på innbyggertall året før. Rammetilskuddet korrigeres i ettertid når nye tall foreligger i februar. Innbyggertallet pr 31.12.2014 som var grunnlag for rammetilskuddet i 2015 var 13 685 innbyggere. Innbyggertall for Gran pr 31.12.2015 er 13 695, det vil si en vekst på 10 innbyggere som er grunnlag for rammetilskuddet for 2016. Antall innbyggere totalt er imidlertid ikke alene avgjørende for størrelsen på rammetilskuddet. Minst like viktig er befolkningens fordeling på aldersgrupper. Gran kommunes befolkningsvekst er svakere enn på landsbasis, noe som også bidrar til forholdsvis mindre uttelling for rammetilskuddet.

Rammetilskuddet viser en mindreinntekt i forhold til budsjett på 7,9 mill kr. Dette skyldes i sin helhet redusert inntektsutjevning som også henger sammen med skatteinngangen på landsbasis.

Skatt på eiendom

Eiendomsskatten ble i 2015 på 7,3 mill kr for verker og bruk og for boligeiendommer i hele kommunen. Skattesatsen er 0,2 % av takstverdi. For boliger gis det et bunnfradrag på 300 000 kr pr. boenhet.

Andre generelle statstilskudd

Generelle statstilskudd består av rente- og avdragskompensasjon for seksårsreformen i skole og skolebygg, tilskudd til mottak av flyktninger og vertskommunetilskudd. Merinntekter på 2,3 mill kr kommer fra flyktningemidler og merinntekt fra rentekompensasjon fra staten med 0,4 mill kr. Vertskommunetilskudd er som budsjettet.

Finansinntekter

Renteinntekter, utbytte og gevinst på finansielle instrumenter er 4,6 mill kr lavere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak manglende utbytte fra Hadeland Energi og Hadeland Kraft samt sviktende avkastning på finansielle omløpsmidler.

Finansutgifter

Renteutgifter, provisjon mm og avdrag viser en mindreutgift på 2,0 mill kr. Det skyldes i sin helhet lavere renteutgifter på løpende lån.

Avsetninger/bruk av avsetninger

Netto avsetning viser et avvik på 0,1 mill kr i merutgift, som skyldes renter til bundne fond.

Overføring til investeringsregnskapet

Overføring til investeringsregnskapet viser en overføring på 0,03 mill kr. Dette skyldes pliktig overføring av renter til bundne investeringsfond.

AVVIKSFORKLARING REGNSKAPSSKJEMA 1 B – VIRKSOMHETENES DRIFT

Virksomhetenes forbruk målt mot tildelte driftsrammer viser et mindreforbruk på 1,0 mill kr i 2015. Dette er et noe bedre resultat enn det som ble anslått etter 2. tertial. Det er likevel både positive og negative avvik i de enkelte virksomhetene. Disse vil det bli redegjort for nedenfor.

Tabellen nedenfor viser avviket pr virksomhet i forhold til justert budsjett samt avvik i % av virksomhetens budsjetttramme.

VIRKSOMHETSOMRÅDENES DRIFTSBUDSJETT					Avvik i % av ramme
(Tall i hele tusen)	% av total ramme	Budsjett (end)	Regnskap 2015	Merforbruk - Mindreforbruk +	Merforbruk - Mindreforbruk +
1.0 Rådmannens ledelse og stab	4,1	28 804	28 120	684	2
1.1 Fellestjenester	8,1	56 558	47 470	9 088	16
2.2 Grunnskole	20,4	143 364	145 694	-2 330	-2
2.3 Barnehager	11,3	79 530	77 990	1 540	2
3.0 Barn og familie	9,0	63 161	65 811	-2 650	-4
3.2 Helse og omsorg	32,9	230 808	240 557	-9 749	-4
4.0 Samfunnsutvikling	2,0	14 307	13 123	1 184	8
4.2 Teknisk	4,1	29 119	28 276	843	3
5.0 Kulturkontoret for Lunner og Gran	7,0	49 373	46 800	2 573	5
6.0 Politiske organer	1,1	7 429	7 635	-206	-3
Mindreforbruk	100	702 453	701 476	976	

1.0 Rådmannens ledelse og stab

Rådmannens ledelse og stab har et mindreforbruk på 0,7 mill kr. Avviket består av både mindre- og merforbruk. Avviket skyldes merinntekt på sykepengerefusjon og andre refusjoner. Mindreutgift skyldes vakanser. Til tross for dette resultatet er budsjettet til lønn og IKT-utgifter (lisenser, serviceavtaler og kjøp av tjenester) for lavt.

1.1 Fellestjenester

Fellestjenester har mindreforbruk på 9,1 mill kr, hvorav skatteoppkreveren for Hadeland bidrar med 0,7 mill kr, lærlingeordningen med 0,8 mill kr som skyldes færre lærlinger enn budsjettet. I tillegg merinntekter på overhead 0,1 mill kr og pensjon 7,8 mill kr lavere enn budsjettet. Området omfatter manglende inntekt fra tomtsalg på 1,0 mill kr og mindreforbruk strøm på 0,7 mill kr.

2.2 Grunnskole

Grunnskole har samlet et merforbruk på 2,3 mill kr. Merforbuket er sammensatt av avvik både på utgifts- og inntektssiden. Skoleskyss viser 1 mill kr i merforbruk. Videre er det merforbruk på 1,0 mill kr knyttet til endrede forutsetninger på elever gjennom skoleåret. Øvrig merforbruk er knyttet til lisenser.

2.3 Barnehager

Barnehage har et mindreforbruk på 1,5 mill kr. Det er utvist svært god budsjett disiplin, samt at området etter omlegging til rammefinansiering har beholdt en økonomisk buffer. Kommunen har utnyttet kapasiteten i egne barnehager maksimalt for å oppfylle brukernes rett til plass. Dette medfører lavere enhetskostnader og dermed også lavere utbetaling til ikke kommunale barnehager. Dette til tross er utbetalingen til ikke kommunale barnehager 1,2 mill kr over budsjett.

3.0 Barn og familie

Virksomheten har et merforbruk på 2,6 mill kr. Merforbruket viser økte utbetalinger til økonomisk sosialhjelp på 3,0 mill kr og 0,7 mill kr til barnevernstiltak. Videre har det vært vakanser innenfor PPT som utgjør 0,9 mill kr, samt 0,2 mill kr i merinntekter knyttet til tilskudd og refusjoner.

3.2 Helse og omsorg

Helse og omsorg viser et merforbruk på 9,7 mill kr. Merforbuket er sammensatt av avvik både på utgifts- og inntektssiden. Flere brukere med omfattende hjelp i hjemmet gjør at hjemmetjenesten har et merforbruk på 2,5 mill kr. Omsorgslønn har et merforbruk på 2,5 mill kr. Lege- og fysioterapitjenesten har et merforbruk på 0,7 mill kr, avlastning et merforbruk på 0,7 mill kr samt kjøkken med 0,1 mill kr.

Fylkesmannen har foreløpig ikke tatt en avgjørelse vedrørende refusjonsrett for 3 beboere ved Røysumtunet, 3,2 mill i budsjettet refusjon er ikke inntektsført.

4.0 Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling har et mindreforbruk på 1,2 mill kr. Dette skyldes mindreforbruk på landbruk 0,25 mill kr. Økte inntekter i form av refusjoner bl.a. på stedsutvikling Gran sentrum og Stor-Oslo Nord samarbeidet 0,95 mill kr.

4.2 Teknisk

Virksomheten har et mindreforbruk på 0,8 mill kr. Avviket er sammensatt av merforbruk og mindreforbruk. Samferdsel har et merforbruk på 2,3 mill, eiendom inkl. renhold har mindreforbruk på 2,6 mill kr samt brann og redning med mindreforbruk på 0,5 mill kr. Merforbruket på samferdsel skyldes økt vegvedlikehold, mindreforbruk eiendom inkl. renhold skyldes vakanser og refusjoner.

5.0 Kulturkontoret for Lunner og Gran

Kulturkontoret har et mindreforbruk på 2,5 mill kr. Flyktningetjenesten har et mindreforbruk på 2 mill kr. I tillegg har virksomheten hatt vakanser og merinntekter på sykepengerefusjon.

6.0 Politiske organer

Politiske utvalg viser et merforbruk på 0,2 mill kr som skyldes godtgjørelse til politisk møteaktivitet blant annet i forbindelse med kommunestrukturarbeidet.

ØKONOMISK ANALYSE – DRIFT

Overordnede inntekter og utgifter samt virksomhetens drift (regnskapsskjema1A og 1B).

Utgangspunktet for Gran kommunes drift i 2015 var en krevende budsjettprosess med et stramt budsjett som følge av det. Skatteinntektene viste en svak utvikling i forhold til Statsbudsjettets anslåtte skattenivå for 2015,

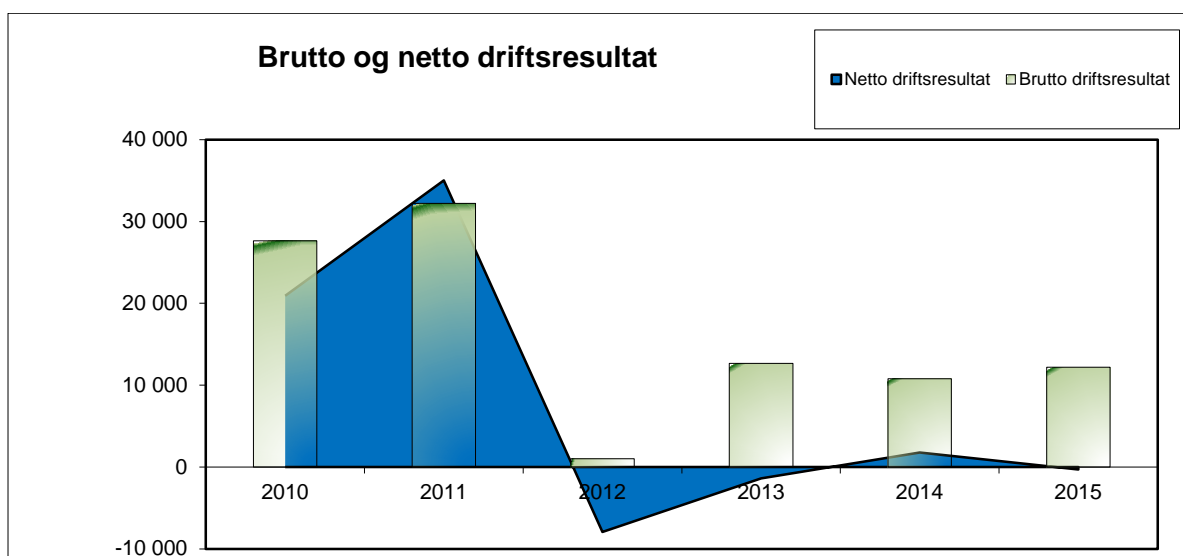
og skatteanslaget ble justert ned i revidert nasjonalbudsjett i mai. Det endrede skatteanslaget i revidert nasjonalbudsjett ble det ikke justert for i 1. tertial. I juni ble det også klart at det ikke ville bli utbetalt utbytte fra Hadeland Energi og Hadeland Kraft tilsvarende 4 mill kr.

Ut fra lavere skatteinntekt, jfr. revidert nasjonalbudsjett viste 2. tertial en antatt økonomisk utfordring i størrelsesorden cirka 3 mill kr. Rådmannen anbefalte at alle virksomheter skulle ha stram budsjettstyring uten ytterligere budsjettjusteringer. Dette kunne forsvares ut fra at avsetningen til disposisjonsfond var budsjettert med 3,5 mill kr i 2015.

Gran kommunes regnskap viste ved regnskapsavleggelse et mindreforbruk på 1,0 mill kr. Virksomhetenes mindreforbruk på 1,0 mill kr bidro til at varslet resultat etter 2. tertial ble bedre enn forventet, noe rådmannen er meget fornøyd med.

Brutto driftsresultat

Dette viser resultatet av den ordinære driften, inklusive avskrivninger. Resultatet gir uttrykk for kommunens evne til å betjene lånegjeld, evne til egenfinansiering av årets investeringer og evne til å sette av midler til senere bruk. Brutto driftsresultat viser en svak økning fra 2014 til 2015.

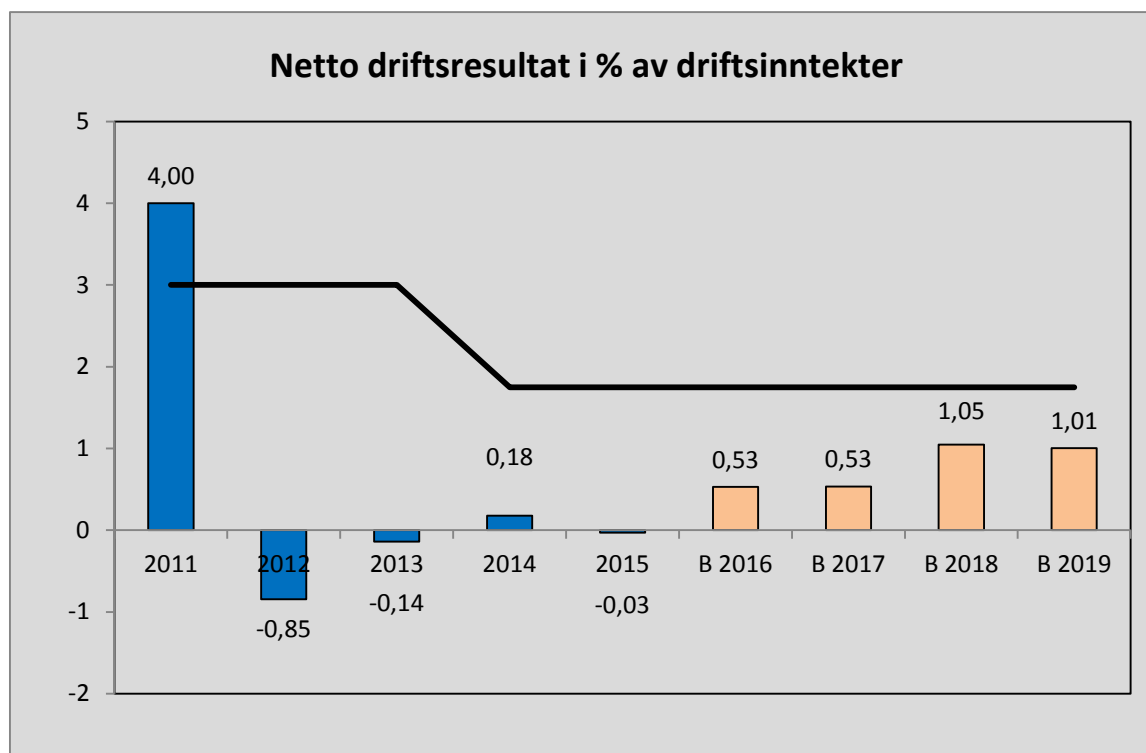

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et mål på kommunens handlefrihet. Det er fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) antydnet at netto driftsresultat bør være på 1,75 % av driftsinntektene for å ha en sunn økonomi. Gran kommune har i 2015 et resultat på -0,03 %.

Gran kommune hadde fram til og med 2011 en positiv utvikling i netto driftsresultat. I 2012 til 2015 er netto driftsresultatet betydelig under anbefalt nivå.

Grafen nedenfor viser utvikling i netto driftsresultat i perioden 2010 – 2015, samt videre budsjettert utvikling i budsjett- og økonomiplanperioden.

Analyse av brutto og netto driftsresultat 2015 i forhold til justert budsjett

Tabellene nedenfor viser brutto og netto driftsresultat opp mot justert budsjett. I tillegg er brutto driftsresultat korrigert for bruk/avsetninger til bundne fond og bruk av disposisjonsfond. Bakgrunn for dette er at vi har brukt eller mottatt midler som er forutsatt å dekke påløpte utgifter eller er pliktig å avsette til fond. Korrigert brutto driftsresultat vil gi et mere riktig uttrykk for det faktiske resultatet. Som tabellen viser endrer resultatet seg vesentlig etter korrigerings.

(beløp i hele tusen)	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Buds (end) 2015	Regnskap 2015
Driftsinntekter	823 032	875 620	937 601	984 710	1 002 340	982 564	1 030 211
Driftsutgifter	773 371	818 501	909 452	942 008	960 393	940 992	984 403
Avskrivninger	22 020	24 891	27 120	30 040	31 144	33 607	33 606
Brutto driftsresultat	27 641	32 228	1 029	12 662	10 803	7 965	12 202
Bruk av bundne fond	3 826	3 082	3 076	6 823	4 384	1 050	5 784
Bruk av disposisjonsfond	5 946	9 145	28 290	11 021	7 163	5 580	5 692
Avsetning til bundne fond	4 942	4 532	6 261	6 302	5 262	150	5 645
Korrigert brutto driftsresultat	32 471	39 923	26 134	24 204	17 088	14 445	18 033
I % av driftsinntekter	3,9	4,6	2,8	2,5	1,7	1,5	1,8

Kommuneloven stiller krav til driftsmessig balanse (§46, 6. ledd). Kravet innebærer at driftsresultatet minst skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger. Oppfyllelsen av dette kravet kan ikke leses direkte ut fra regnskapet og tabellen nedenfor viser korrigert netto driftsresultat – andel av driftsresultat til fri disposisjon:

(beløp i hele tusen)	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Buds (end) 2015	Regnskap 2015
Driftsinntekter	823 032	875 620	937 601	984 710	1 002 340	982 564	1 030 211
Driftsutgifter	773 371	818 501	909 452	942 008	960 393	940 992	984 403
Avskrivninger	22 020	24 891	27 120	30 040	31 144	33 607	33 606
Brutto driftsresultat	27 641	32 228	1 029	12 662	10 803	7 965	12 202
Korrigerende avskrivninger	22 020	24 891	27 120	30 040	31 144	33 607	33 606
Netto renteutgift	1 474	56	5 385	9 123	7 810	5 954	8 647
Netto avdrag lån	27 259	22 031	30 702	34 971	32 364	37 739	37 466
Netto driftsresultat	20 928	35 032	-7 938	-1 392	1 773	-2 121	-305
Bruk av bundne fond	3 826	3 082	3 076	6 823	4 384	1 050	5 784
Bruk av disposisjonsfond	5 946	9 145	28 290	11 021	7 163	5 580	5 692
Bruk av tidligere mindreforbruk	3 668	13 872	23 107	2 426	-		
Overføring til investering	5 718	7 577	7 518	5 202	239	460	491
Avsetning til bundne fond	4 942	4 532	6 261	6 302	5 262	150	5 645
Korrigert netto driftsresultat - andel til fri disposisjon	23 708	49 022	32 756	7 374	7 819	3 899	5 035
I % av driftsinntekter	2,9	5,6	3,5	0,7	0,8	0,4	0,5

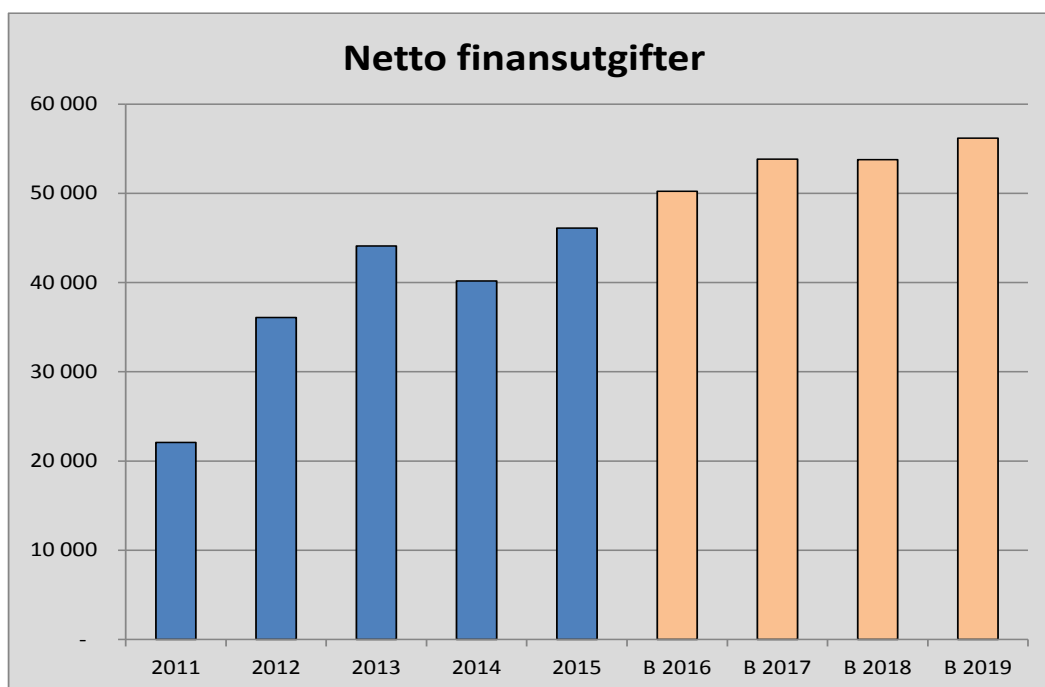
Tabellen viser at Gran kommune oppfyller kommunelovens krav til balanse etter korrigerende av netto driftsresultat. Resultat er svakt, sett i forhold til brutto driftsinntekter på 1 030 mill kr. I forhold til statlige føringer som anbefaler 1,75 % i netto driftsresultat, er det korrigerende netto driftsresultatet på 0,5 % svakt.

Netto finansutgifter

Netto finansutgifter består i hovedsak av renteinntekter, renteutgifter, avdrag og utbytte fra Hadeland Energi/Kraft.

Grafen nedenfor viser at netto finansutgifter har stigende utvikling. Denne utviklingen presser både økonomisk balanse og tjenestenivå. Budsjett og økonomiplan 2016 – 2019 viser at denne utviklingen vil fortsette, noe det totale driftsbudsjettet ikke har rom for uten betydelige innsparinger og reduksjon av tjenestenivå for virksomhetene. Økonomiplanen viser at netto finansutgifter vil flate ut i forhold til totaløkonomien gitt planens renteforutsetninger.

Finansforvaltningen viser at en renteøkning på 2 % vil gi økte netto renteutgifter med 1,7 mill kr ut fra gjeldssammensetning og nivå i 2015. Om lag 1 mill av dette må i tilfelle dekkes av driftsbudsjettet og resten vil kunne dekkes via økte brukerbetalinger, gebyrinntekter og rentekompensasjon.

Pensjon

Pensjon er en vesentlig del av driftsutgiftene og det er behov for å knytte kommentarer til dette. I tabellen vist nedenfor vises svingninger i årlig premieavvik og amortisert premieavvik fra 2010 til 2015.

	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015
Årlig premieavvik pensjon	6 308	2 529	24 626	6 611	26 776	-3 120
Amortisert avvik	2 330	2 751	2 986	5 449	6 109	10 003

Premieavviket skal fordeles over 15,10 og 7 år (10 år fra 2010 og 7 år fra 2014) og utgiftsføres i driftsregnskapet som såkalt amortisert premieavvik. Det årlige amortiserte premieavvik må dekkes over driftsbudsjettet hvis fond ikke bygges opp til dekning. For sum amortisert premieavvik, se avsnitt om omløpsmidler.

I tillegg til dette vises det til note 4.3 som viser Gran kommunes garantier og note 5.17 Betingede hendelser etter balansedagen/andre opplysninger til regnskapet. Dette er forhold som ut fra et risikoperspektiv kan komme til å påvirke framtidige regnskapsresultater.

INVESTERINGSREGNSKAPET

AVVIKSFORKLARING REGNSKAPSSKJEMA 2A – INVESTERING

Investeringer i anleggsmidler							
	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Budsjett (end)	Regnskap	Budsjett-
(beløp i hele tusen)	2 011	2012	2013	2014	2015	2015	avvik
Investering i anleggsmidler	108 180	104 597	46 999	80 554	287 526	210 965	76 561
Utlån og forskutteringer	12 154	12 116	12 809	11 122	15 844	12 334	3 510
Avdrag på lån	2 807	6 682	7 954	7 102	3 195	6 631	-3 436
Avsetninger	2 333	2 608	544	1 016	-	189	-189
Årets finansieringsbehov	125 474	126 003	68 306	99 794	306 565	230 119	76 446
Finansiert slik:							
Bruk av lånemidler	83 148	86 655	37 469	80 563	233 616	163 758	69 858
Inntekter fra salg av anleggsmidler	214	8 523	2 253		150		150
Tilskudd til investeringer	9 192	8 314	7 313	3 796	16 331	23 948	-7 617
Kompensasjon for merverdiavgift				5 491	46 821	32 007	14 814
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	14 256	5 620	9 035	6 682	3 395	4 968	-1 573
Andre inntekter	750	392	1 711	339		2 030	-2 030
Sum ekstern finansiering	107 560	109 504	57 781	96 871	300 313	226 711	73 602
Overført fra investering	7 577	7 518	5 202	239	460	491	-31
Bruk av avsetninger	10 337	8 981	5 322	2 684	5 792	2 917	2 875
Sum finansiering	125 474	126 003	68 305	99 794	306 565	230 119	76 446

Investeringer i anleggsmidler

Det er gjennomført investeringer i anleggsmidler for 211 mill kr i 2015. Fordeling på enkeltprosjekter framgår av investeringsregnskapets skjema 2B. Det vises også til noter i regnskapet.

Investeringsutgiftene i 2015 på 211 mill kr er 76,4 mill kr lavere enn justert budsjett. Budsjett- og regnskapstall må ses samlet over en periode på 2 – 3 år, idet avvikene mellom budsjett og regnskap ofte skyldes tidsforskyvninger.

Forsinkelser/tidsforskyvninger kan ha ulike årsaker, for eksempel uforutsette forhold i forbindelse med grunnverv, endrede vedtak knyttet til reguleringsplaner, omfattende kontraktsforhandlinger og manglende

kapasitet. I tillegg har noen av de større anbudskontraktene en innretning som gjør at leverandøren har fleksibilitet på framdriften, der bare sluttidspunktet er endelig fastsatt.

Mange prosjekter har et lavere forbruk enn justert budsjett. Prosjektene med størst avvik er «Markadompa – hovedprosjekt (18,4 mill kr) «Brandbu barneskole – hovedprosjekt» (17,1 mill kr), prosjekter knyttet til V/A-anlegg (12,7 mill kr mill kr), «Ny kommunal barnehage Fagerlund (8,3 mill kr), «utvikling Mohagen sør» (6,3 mill kr), «Tiltakspakke EPC» (4,3 mill kr) og «Kjøp, utvikling og salg av boligtomter (3 mill kr). Prosjekter som ikke er ferdigstilt og videreføres vil bli rebudsjettert i 2016. Restmidler knyttet til prosjekter som er avsluttet i 2015 vil bli foreslått inndratt og/eller brukt som finansiering av andre prosjekter.

Utlån og forskutteringer

Utlån og forskutteringer er 12,3 mill kr, noe som er 3,5 mill kr lavere enn justert budsjett. Årsaken til det lavere utlånet (3,4 mill kr) kan være lavere etterspørsel enn budsjettert eller det er gitt tilsagn om startlån, hvor kjøp ikke er gjennomført. I tillegg ble egenkapitaltilskudd KLP (0,1 mill kr) lavere enn budsjettert.

Avdrag på utlån

Det er betalt 6,6 mill kr i avdrag på startlån, dette er 3,4 mill kr mer enn justert budsjett. Dette skyldes mottatte ekstraordinære avdrag fra låntagere som viderebetales til Husbanken. Det er betalt 1,1 mill kr netto mere i ordinære avdrag til Husbanken enn budsjettert.

Avsetninger

Det er avsatt 0,2 mill kr til bundne investeringsfond, som ikke var budsjettert. Dette skyldes innbetaling av ekstraordinære avdrag på startlån som ikke er overført til Husbanken, anleggsbidrag til prosjekter i Gran sentrum som ikke er påstartet, samt renter til bundne investeringsfond.

Bruk av lånemidler

Det er brukt lånemidler med 163,8 mill kr som er 70 mill kr lavere enn justert budsjett. Dette skyldes forsinkelser eller periodiseringsavvik i framdriften av prosjektene, slik at investeringsnivået for regnskapsåret har blitt lavere.

Inntekter fra salg av anleggsmidler

Det er ikke solgt anleggsmidler i 2015. Det var budsjettert med innbytte/ internt salg ved kjøp av ny tankbil til brannvesenet på 0,1 mill kr.

Tilskudd til investeringer

Det er mottatt 23,9 mill kr i tilskudd til investeringer, 7,6 mill kr mer enn justert budsjett. Dette skyldes anleggsbidrag som ikke er budsjettert på til sammen 15,8 mill kr (Lygnalia hyttefelt 9,9 mill kr, V/A Lauvlia boligområde 5,3 mill kr og Bjerke boligfelt del 2 med 0,6 mill kr). Det er i tillegg mottatt til sammen 2,5 mill kr i tilskudd på enkeltprosjekt som ikke var budsjettert i 2015. Dette gjelder for eksempel tilskudd til Klokkerlåven og tilskudd fra Statens vegvesen, forsikringsoppgjør vedrørende VA Emse mm.

Motsatt er det regnskapsført lavere tilskudd enn budsjettert på prosjektene Markadompa – hovedprosjekt og tiltakspakke EPC. Dette skyldes at tilskuddet inntektsføres i henhold til fremdrift på prosjektet, og fremdriften på disse prosjektene var ved årsskiftet på etterskudd i forhold til forutsatt i budsjett.

Kompensasjon for merverdiavgift

Det er mottatt kr 32 mill kr i momskompensasjon som er 14,8 mill kr lavere enn justert budsjett. Dette skyldes i hovedsak forsinkelser i investeringstakten.

Mottatte avdrag på lån og refusjoner

Det er mottatt 5 mill kr som er 1,6 mill kr mer enn justert budsjett. Dette skyldes mottatte ekstraordinære avdrag på startlån.

Andre inntekter

Det er mottatt 2 mill kr som ikke var budsjettert. Dette er inntekter knyttet til kabelarbeid på VA-prosjekt.

Overført fra investering

Det er overført 31 000 kr mer enn justert budsjett fra drift til investering. Dette skyldes overføring av renter til bundet fond.

Bruk av avsetninger

Det er brukt 2,9 mill kr fra avsetninger på fond i 2015, justert budsjett var på 5,8 mill kr. Det er brukt 0,7 mill kr av bundne fond som er innbetalte ekstraordinære avdrag på startlån fra 2014 og 2,2 mill kr av ubundet investeringsfond til finansiering av egenkapitalinnskudd i KLP. Resterende er budsjettert bruk av ubundne investeringsfond på investeringsprosjekter som ikke er benyttet. Siden investeringsregnskapet hadde ubrukte lånemidler innenfor justert budsjett, ble disse benyttet først ved finansieringen. Dette er i henhold til rådmannens delegererte fullmakt i Økonomireglementet til å velge rekkefølge på finansieringskilder i investeringsregnskapet (jfr. veileder for budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskap).

REGNSKAPSSKJEMA 2B - INVESTERING

Regnskapsskjema 2B inneholder oversikt over investeringsprosjekter i 2015. Skjemaet er vist i sin helhet i regnskapsdokumentets side 5 og 6 sammen med tilhørende note 5.4 – 5.7, side 28-32.

Kort beskrivelse av de største investeringsprosjektene:

Investeringer (hele tusen)	2015
Brandbu barneskole - hovedprosjekt	109 158
Markadompa - hovedprosjekt	10 959
V/A Alfa - Marka - Sterud - Brandbu renseanlegg	10 331
V/A Lygna hyttefelt	9 864
Gang/sykkelveg Storlinna Dales veg	9 775
Tiltakspakke EPC-prosjekt	8 904
V/A videreføring Gran - Brandbu	6 594
V/A Lygna skisenter	6 265
V/A Lauvli boligområde	5 281
Ny kommunal barnehage (Fagerlund)	4 074
Granvang - Tilpasning kulturskoledrift	3 712
Opprusning/påkostning kommunale bygg	3 641

Brandbu barneskole – hovedprosjekt

Byggearbeidene startet seinhøstes 2014. Arbeidene har gått uten noen overraskelser, og prosjektet er i framdriftsmessig og økonomisk rute ved årsskiftet. Prosjektet har i 2015 også rehabilitert garderober tilknyttet svømmehallen, og skilt ut svømmehallen på egen driftsstyring. Skolen ventes klar til skolestart i august 2016.

Markadompa – hovedprosjekt

Utbygging av 16 omsorgsboliger uten base. Prosjektet er i rute og er forventet ferdigstilt oktober 2016, innenfor tildelt ramme.

V/A Alfa – Marka - Sterud

Prosjektet var påbegynt i 2014 og avsluttes i 2016. Dette prosjektet er en sammenkobling med prosjektet V/A videreføring Gran – Brandbu.

V/A Lygna hyttefelt

Dette er et prosjekt som gjelder utbygging av hyttefelter på Lygna og som fullfinansieres med anleggsbidrag fra utbyggere.

Gang og sykkelveg Storlinna fra Dales veg

Slutføres våren 2016.

Tiltakspakke EPC-prosjekter

Dette gjelder energiøkonomisering av kommunale bygg. Arbeidene er i gang og forventes avsluttet i 2016.

V/A videreføring Gran – Brandbu

Prosjektet gjelder overføringsledninger for vann og avløp mellom Gran og Brandbu. Dette arbeidet er så godt som slutført. Prosjektet ses i sammenheng med V/A Alfa – Marka – Sterud og ferdigstilles i 2016.

V/A Lygna skisenter

Vann og avløp til Lygna skisenter og Lygna skytebane.

V/A Lauvlia boligområde

Prosjektet omfatter vann og avløp til Lauvlia boligfelt, som fullfinansieres med anleggsbidrag.

Ny kommunal barnehage (Fagerlund)

Kommunestyret vedtok i september 2015 å øke budsjettrammen etter at anbudskonkurransen viste at opprinnelig finansiering ikke var tilstrekkelig. Barnehagen får fem avdelinger (ca. 96 barn) fordelt med tre avdelinger i nybygg oppført med massivtre-elementer og to avdelinger i gjenbrukt del av skolen («nybygget»; øvrige bygninger rives). Entreprenøren har brukt høsten 2015 til prosjektering og rigg, og starter byggearbeidet for fullt i januar 2016. Avtalt framdrift er krevende: Den forutsetter at barnehagen skal flytte inn i nybygget ved oppstart av kommende barnehageår, og at de to siste avdelingene tas i bruk fra oktober av. Prosjektet er i rute, men har brukt mindre penger enn budsjettet, siden arbeidene kommer i gang seinere en forutsatt i budsjettet.

Granvang - Tilpasning kulturskoledrift

Planlagte arbeider for lærerarbeidsplasser og støyskjerming, samt noe universell utforming og brannsikring er ikke ferdigstilt ved årsskiftet. Arbeidene med å lukke brann- og arbeidsmiljøavvik fikk, forsinket oppstart fordi en ventet på nødvendige rammeavtaler. Prosjektet har gjennomført de fleste planlagte tiltakene, men arbeidet må fortsette i 2016, og er forventet ferdig på etterjulsvinteren 2016, innenfor tildelt budsjettamme.

Oppgradering/påkostning kommunale bygg

Det er i vesentlig grad påkostning av skolebygg, hvor brannsikring er førsteprioritet.

AVVIKSFORKLARING INVESTERINGSPROSJEKTER

Rådmannen vil nedenfor knytte kommentarer til noen av investeringsprosjektene som har merforbruk.

Investeringsprosjekter med merforbruk:	Regnskap 2015
V/A videreføring Gran- Brandbu	2 951
Gang- og sykkelvei Storlinna fra Dales veg	2 630
V/A ledningsnett Paulsrud HB	535
Utbygging Trintom	387
Skjervum H/O-senter, inkl IMA/Helsehus	382
Ny tankbil/mannskapsbil brann	369
Granavollen parkering, kjøremønster mm.	262
V/A Vannforsyning Lygna	221
Oppgradering veger	204
IKT sentralt	156
Oppgradering gatelys	137

Vann/Avløp videreføring Gran – Brandbu

Prosjekteringsjobben har hatt en del svakheter som har ført til vesentlige tilleggsarbeider. Dårlige grunnforhold med behov for omfattende spunting ved pumpestasjon Granum, er en vesentlig kostnadsdriver.

Gang- og sykkelvei Storlinna fra Dales veg

Overskridelser grunnet dyrere løsning valgt (bruk av rekkverk i skille mellom veg og gangveg), dårligere grunnforhold enn antatt, grunnervervskostnader og prisstigning fra budsjettering til gjennomføring.

V/A ledningsnett Paulsrud høydebasseng

Framføring av strøm til bassenget var ikke kalkulert inn i budsjett. Avsluttes i 2016.

Utbygging Trintom

Merforbruk foreslås dekket ved mindreforbruk påkostning kommunale bygg.

Skjervum H/O-senter, inkl. IMA/Heleshus

Kostnadene er i all hovedsak utgifter til slutføring og kvalitetssikring av forprosjektets rapporter, arkivering o.a. som ikke var ferdigstilt ved årsskiftet, herunder andel lønn prosjektsjef.

Ny tankbil/mannskapsbil brann

Merforbruk skyldes nye utslippskrav til motorer og noe feilvurdering av moms i budsjetteringen.

Granavollen parkering, kjøremønster m.m.

Prosjektet har blitt mer omfattende enn opprinnelig planlagt. Noe tilskudd er mottatt som delvis kompenserer for utgiftsøkningen. Avsluttes i 2016.

V/A Vannforsyning Lygna

Oppstart av prosjektet som finansieres med midler i 2016 budsjettet.

Oppgradering veger

Dette er et løpende prosjekt, der merforbruket for 2015 foreslås dekket av midler i 2016.

IKT sentralt

Også dette er et prosjekt med årlige bevilgninger, der det foreslås å dekke merforbruket med midler i 2016.

Oppgradering gatelys

Prosjektet avsluttes i 2017. Merforbruk for 2015 foreslås dekket av bevilgninger i 2016.

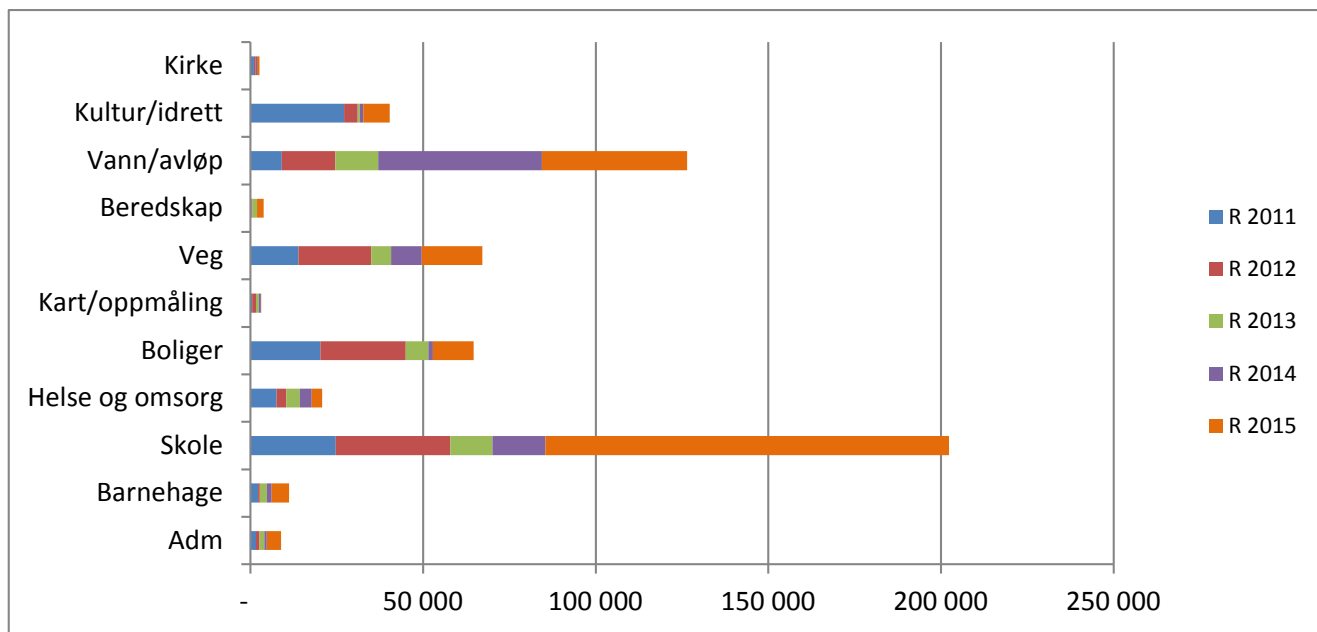
ØKONOMISK ANALYSE – INVESTERINGSREGNSKAPET

Det er i 2015 investert 211 mill kr i anleggsmidler. Nivået på investeringer i anleggsmidler fra 2011 til 2015 er slik:

Investeringer i anleggsmidler							
	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett-
(beløp i hele tusen)	2 011	2012	2013	2014	(end) 2015	2015	avvik
Investering i anleggsmidler	108 180	104 597	46 999	80 554	287 526	210 965	76 561

Gran kommune har i 2015 hatt et betydelig høyere investeringsnivå enn tidligere år. Likevel er det investert for 76,6 mill kr mindre i anleggsmidler enn justert budsjett. Det har vært oppstart av hovedprosjekt på en del større prosjekt som Brandbu barneskole, Markadompa, ny kommunal barnehage, VA Fredheim og Tiltakspakke EPC. Her har fremdrift/utbetalingstakt ikke har vært i samsvar med forutsetninger i budsjett for 2015. Regnskapsskjema 2B viser at det var 53 investeringsprosjekter i 2015. Rådmannen ser at det er en positiv politisk vilje til å investere i både store og små prosjekter. Det kan være vel ambisiøst for administrasjonen å administrere og gjennomføre mange små prosjekter pr år. I budsjettet for 2016 er det 29 investeringsprosjekter, av disse er 8 under 1 mill kr. I tillegg vil cirka 20 prosjekter med restmidler fra 2015 bli rebudsjettert.

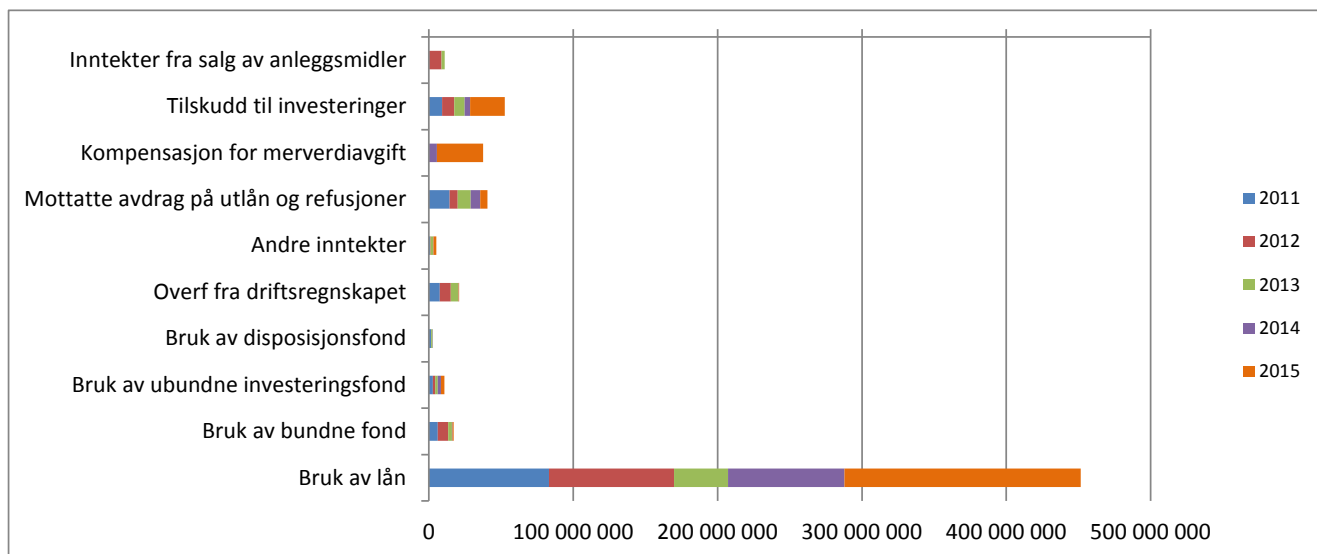
De siste 5 års investeringer fordeler seg slik på de forskjellige tjenestoområdene:

Grafen viser at det er prioritert å investere mest i skolelokaler, infrastruktur (vann, avløp og veg), boliger og kultur/idrett.

Finansiering av investeringene

Gran kommunes totale investeringer (se årets finansieringsbehov regnskapsskjema 2A ovenfor) er finansiert slik:

Grafen over viser liten grad av finansiering med midler overført fra drift, disposisjonsfond eller ubundet investeringsfond. Den største finansieringskilden er lånemidler.

Til og med 2013 var det pliktig overføring av momskompensasjon fra drift til investering med en opptrapping på 20 % pr år fra 2010 - 2013. Fra 2014 ble momskompensasjonen knyttet til investeringer, i sin helhet regnskapsført direkte i investeringsregnskapet (endret i regnskapsforskriften). Dette utgjør en forskjell for den synliggjorte finansieringen for årene 2011 – 2013 når den sammenlignes med 2014 og 2015. Utviklingen i gjeldsnivået er kommentert nærmere under analyse av balansen.

BALANSEREGNSKAPET

BALANSEREGNSKAP						
(tall i hele tusen)	2011	2012	2013	2014	2015	Endring 14-15
Eiendeler						
Anleggsmidler						
Faste eiendommer og anlegg	730 432	791 893	803 386	852 372	1 028 868	21 %
Utstyr, maskiner og transportmidler	27 878	32 066	33 758	33 496	33 611	0 %
Utlån	74 530	79 705	84 511	87 057	92 057	6 %
Aksjer	74 957	76 635	78 528	80 705	82 953	3 %
Pensjonsmidler	733 717	798 182	876 538	974 924	1 052 839	8 %
Sum anlegg	1 641 514	1 778 481	1 876 721	2 028 554	2 290 328	13 %
Omløpsmidler						
Kasse, bankinnskudd	141 896	93 488	70 574	54 907	94 248	72 %
Obligasjoner, aksjer og andeler	53 134	55 388	56 860	58 771	59 329	1 %
Kortsiktige fordringer	93 144	95 881	99 158	85 226	96 265	13 %
Premieavvik	31 197	52 837	53 999	74 665	61 543	-18 %
Sum omløpsmidler	319 371	297 594	280 591	273 569	311 385	14 %
Sum eiendeler	1 960 885	2 076 075	2 157 312	2 302 123	2 601 713	13 %
Egenkapital og gjeld						
Egenkapital						
Disposisjonfond	60 822	62 862	58 240	58 891	57 210	-3 %
Bundne driftsfond	22 558	24 667	24 147	25 025	24 887	-1 %
Ubundne investeringsfond	42 746	41 051	39 251	37 079	34 831	-6 %
Bundne investeringsfond	7 209	3 606	1 603	2 112	1 631	-23 %
Endring i regnskapsprinsipp drift	-9 813	-9 813	-9 813	-9 813	-9 813	0 %
Regnskapsmessig mindreforbruk	23 108	2 426	-	-	1 024	
Udekket i investeringsregnskapet			-	-	-	
Kapitalkonto	185 569	185 956	172 350	195 148	283 111	45 %
Sum egenkapital	332 199	310 755	285 778	308 442	392 881	27 %
Langsiktig gjeld						
Lån	524 431	571 678	566 273	598 071	754 174	26 %
Pensjonsforpliktelser	966 670	1 053 748	1 170 830	1 258 564	1 312 686	4 %
Sum langsiktig gjeld	1 491 101	1 625 426	1 737 103	1 856 635	2 066 860	11 %
Kortsiktig gjeld						
	137 585	139 894	134 431	137 046	141 972	4 %
Sum gjeld og egenkapital	1 960 885	2 076 075	2 157 312	2 302 123	2 601 713	13 %

Balansen viser Gran kommunes bokførte eiendeler, gjeld og egenkapital per 31.12.

Anleggsmidler

Det er anskaffet og aktivert fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler for 210,2 mill kr. Avskrivninger 2015 er 33,6 mill kr.

Utlån består av Startlån (Husbanken) 63,3 mill kr, utlån til Hadeland Energi/Kraft 23,2 mill kr, sosiale lån 1,0 mill kr samt utlån til stiftelsen Glasslåven 4,5 mill kr. Netto økningen i utlån har i 2015 vært på 5,0 mill kr.

Aksjer har økt med 2,2 mill kr som skyldes Egenkapitalinnskudd i KLP.

Kommunens pensjonsmidler i pensjonsselskapene er økt med 77,9 mill kr, til 1 052,8 mill kr.

Endringene i pensjonsmidler bygger på pensjonsleverandørenes aktuarberegninger.

Omløpsmidler

Kasse og bankinnskudd viser en økning på 39,3 mill kr, til 94,2 mill kr.

Obligasjoner, aksjer og andeler viser en økning på 0,5 mill kr som skyldes verdiøkning på plasserte midler i DNB og KLP (finansielle omløpsmidler).

Kortsiktige fordringer har økt med 11,0 mill kr hvor av de største endringene er i utestående fordringer som er redusert med 2,7 mill kr. De resterende 13,7 mill kr knytter seg til økning i momskompensasjon med 4,1 mill kr

og periodisering av fakturaer.

Premieavvik er i 2015 redusert med 13,1 mill kr, til 61,5 mill kr.

Egenkapital

Kommunens egenkapital er økt med 84,4 mill kr tilsvarende 27 %. Kapitalkonto har økt med 87,9 mill kr. Endringene i kapitalkontoen er vist i note 4.7 side 23 i årets regnskapsdokument. Årets mindreforbruk på 1,0 mill kr legges til egenkapitalen. Netto endring i fond viser en reduksjon på 4,5 mill kr.

Langsiktig gjeld

Når det gjelder langsiktig gjeld er det er tatt opp nye lån til investeringsformål for 2015. Langsiktig lånegjeld er økt med 156,1 mill kr, mens våre pensjonsforpliktelser økte med 54,1 mill. kr. Endringene i pensjonsforpliktelsen bygger på pensjonsleverandørenes aktuarberegninger.

Kortsiktig gjeld

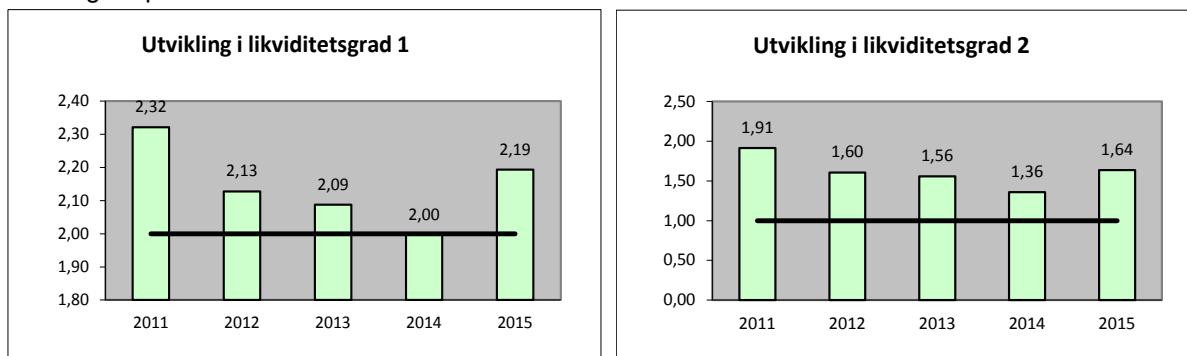
Den kortsiktige gjelden har økt med 4,9 mill kr. Dette skyldes økning i leverandørgjeld.

ØKONOMISK ANALYSE – BALANSEN

I en analyse av balansen brukes noen utvalgte nøkkeltall som indikatorer for å vurdere hvor god økonomi kommunen reelt sett har. Disse er vist og kommentert nedenfor.

Likviditetsgrad og arbeidskapital

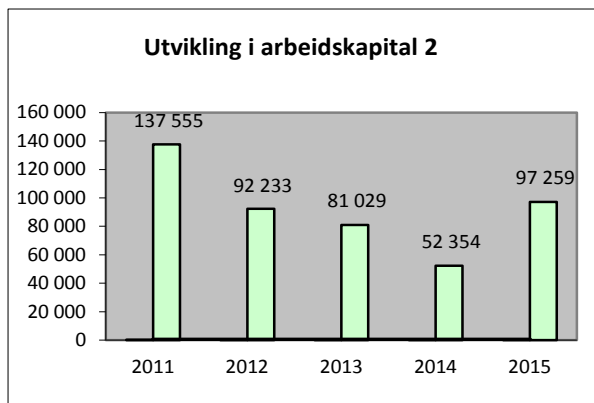
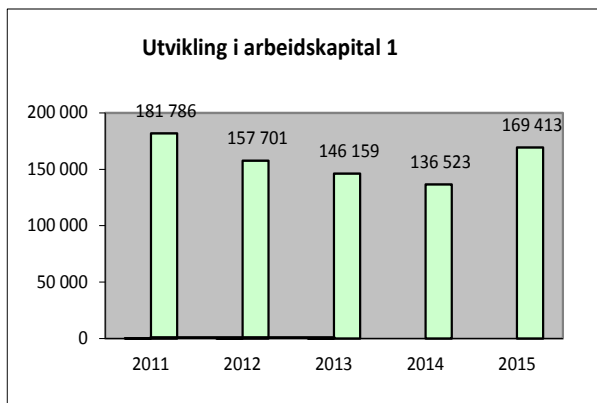
Likviditetsgrad og arbeidskapital er nøkkeltall for kommunens evne til å betale sine løpende betalingsforpliktelser ved forfall.

Likviditetsgrad 1 viser omløpsmidler delt på kortsiktig gjeld. For å betegnes som god bør likviditetsgrad 1 overstige 2. Grafen viser at Gran kommune har hatt tilfredsstillende likviditet de senere årene. Økningen fra 2014 til 2015 skyldes i hovedsak økning i ubrukte lånemidler.

I likviditetsgrad 2 trekkes akkumulert premieavvik knyttet til pensjon ut fra omløpsmidlene da dette anses for å være mindre likvide midler. I tillegg korrigeres kortsiktig gjeld for bundne fond. Bundne fond er i stor grad øremerkede midler som er gitt til bestemte formål og som i noen grad forventes brukt i samme tidsperspektiv som kortsiktig gjeld. Bundne fond med unntak av næringsfond og vann- /avløp- /septikfond anses for å være kortsiktig gjeld. Likviditetsgrad 2 gir uttrykk for andel av mere likvide midler og denne bør være større enn 1. På samme måte som likviditetsgrad 1, reduseres likviditetsgrad 2 i perioden men øker fra 2014 til 2015.

Begge likviditetsgradene er innenfor anbefalt nivå.

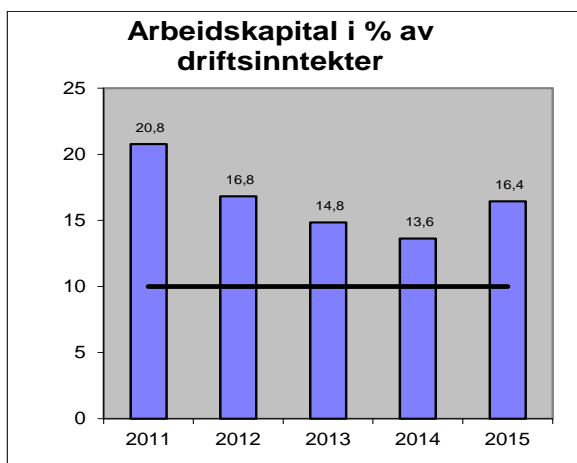

Arbeidskapitalen er et annet uttrykk som viser kommunens samlede likviditet ved utgangen av året. Arbeidskapital 1 er omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld.

Arbeidskapital 2 framkommer ved å korrigere omløpsmidlene for akkumulert premieavvik og bundne fond. Den synkende tendensen fra 2010 til 2014 skyldes i hovedsak redusert bankinnskudd og økning akkumulert premieavvik. Reduksjonen i bankinnskudd kan i perioden også forklares med reduksjon i ubrukte lånemidler. I 2015 er dette noe endret, da premieavviket ble redusert og ubrukte lånemidler har økt. Som likviditetsgrad 1 og 2 viser også endringene i arbeidskapital 1 og 2 en positiv utvikling i 2015.

Arbeidskapital i % av sum driftsinntekter

Et annet nøkkeltall knyttet til arbeidskapital er arbeidskapitalen målt i % av driftsinntektene.

Det er vanskelig å generalisere et eksakt nivå for arbeidskapital i % av driftsinntektene, men noen fagmiljøer anslår et ønskelig nivå til å være 10 – 15 % av driftsinntektene. Gran kommune har nå en % som ligger i overkant av anbefalt nivå.

Oppsummering likviditet

Grafene ovenfor viser at kommunen jevnt over har hatt synkende likviditet de siste årene. I tre kortere perioder høsten 2014 er trekkrama blitt benyttet med mellom 11 – 29 mill kr for å få utført betalinger rettidig.

Hovedårsakene til svakere likviditet i 2011-2014:

- Tilpasning til ny veileder for investeringsregnskap som kom i 2011. Den krever en bedre periodisering av framdriften i investeringsprosjektene og tilsvarende periodisering av låneopptak, slik at kommunen til enhver tid blir sittende med mindre ubrukte lånemidler. Fram til nå er lån til investering blitt tatt opp sent på året.
- Årlig økning av premieavvik for pensjon er med på å svekke likviditeten. Premieavviket pr. 31.12.2014 er på 74,7 mill kr. (pr. 31.12.2013 var dette kr. 54 mill kr). I 2014 utgjør premieavviket nesten 28 % av sum omløpsmidler.

- Det beløpet som blir inntektsført i regnskapsåret, vedrørende ressurskrevende tjenester, blir ikke utbetalt fra staten før juni påfølgende år. For 2014 er dette et beløp inntektsført med 32,8 mill kr.

Utviklingen i 2015 viser en betydelig bedring, som i hovedsak skyldes tidligere låneopptak, økning i ubrukte lånemidler og reduksjon i premieavviket.

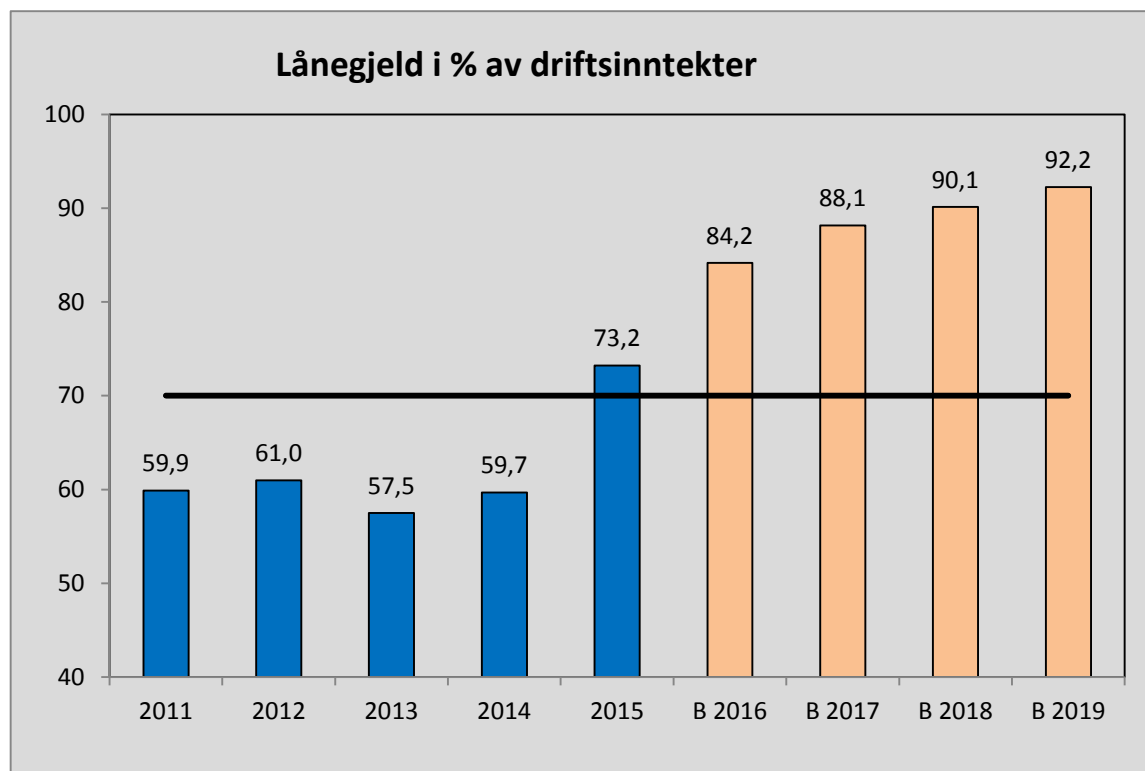
Samlet premieavvik:

Utvikling i premieavvik	Regnskap 2010	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Regnskap 2015
Inngående balanse	27 441	31 419	31 197	52 837	53 999	74 666
Amortisert premieavvik	2 330	2 751	2 986	5 449	6 109	10 003
Inneværende års premieavvik	6 308	2 529	24 626	6 611	26 776	-3 120
Utgående balanse	31 419	31 197	52 837	53 999	74 666	61 543

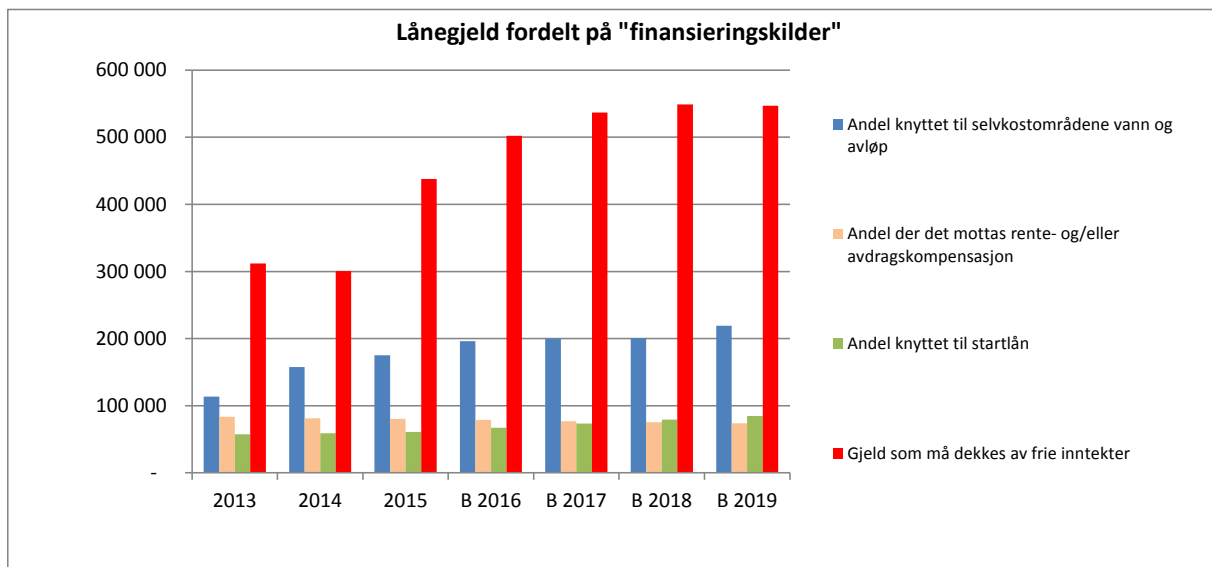
Rådmannen anser at Gran kommune fortsatt har brukbar likviditet. Situasjonen indikerer likevel at en må øke oppmerksomheten og ha tett oppfølging på størrelsen på ledig likviditet som kommunen til enhver tid må ha tilgjengelig. Tidspunkt for låneopptak måtte i 2015 framskyndes vesentlig, og ble gjort i mai.

Lånegjeld

Lånegjeld i forhold til driftsinntekter er et nøkkeltall ved analyse av den kommunale økonomien.

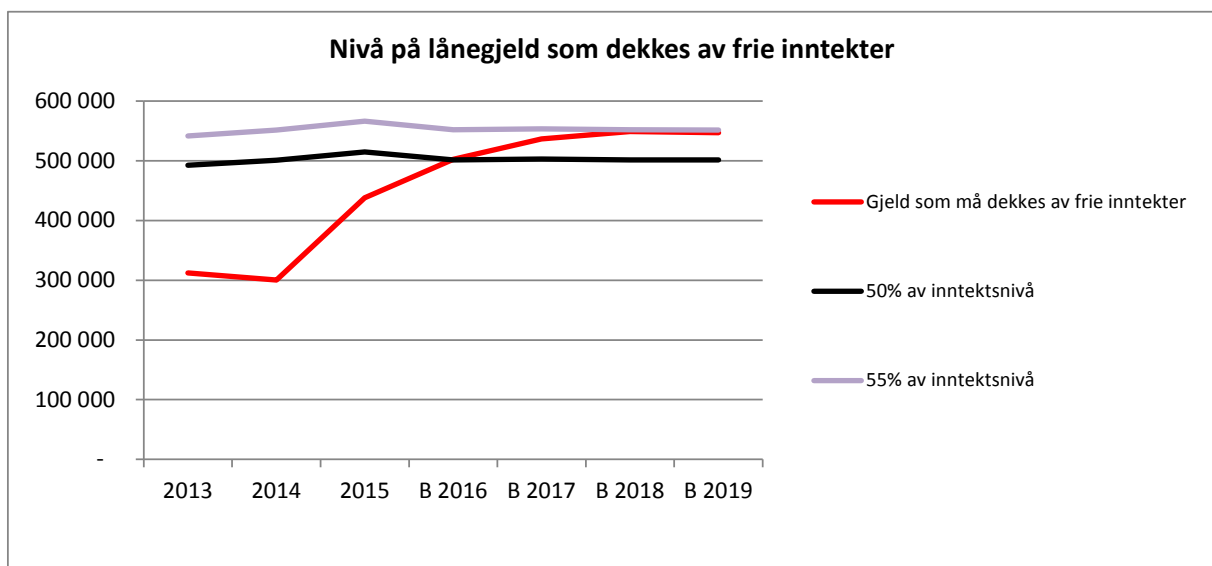

Lånegjeld bør ikke bli for høy i forhold til driftsinntektene. Fylkesmannen gir uttrykk for at kommuner som har lånegjeld utover 70 % av driftsinntektene vil kunne ha driftsmessige utfordringer på grunn av høyt rente- og avdragsnivå. Dette vil kunne påvirke tjenestenivået i negativ retning. Ved årsskiftet er Gran kommunes lånegjeld 73,2 % av driftsinntektene, noe som er i overkant av Fylkesmannens anbefaling.

Lånegjeld pr 31.12.2015 er gruppert etter hvor stor andel av gjelden som må påregnes å dekkes inn gjennom kommunens frie inntekter og hvilke gjeld som i hovedsak dekkes av andre ordninger som gebyr, brukerbetaling, rentekompensasjon mm. Legges budsjett og økonomiplan 2016-2019 til grunn, gir dette en fordeling som vist i figuren over.

Det er ikke definert et entydig nivå for hvor stor andel gjeld en kommune bør ha som skal dekkes av de frie inntektene, i forhold til totale frie inntekter. Gran kommune bør ha som mål ikke å øke denne gjeldsbelastningen utover et nivå tilsvarende 50 til 55 % av de frie inntektene. Gran kommunes gjeldsandel ligger godt under dette nivået, men vil i løpet av økonomiplanperioden 2016-2019 stige til det antydende maksimalnivået.

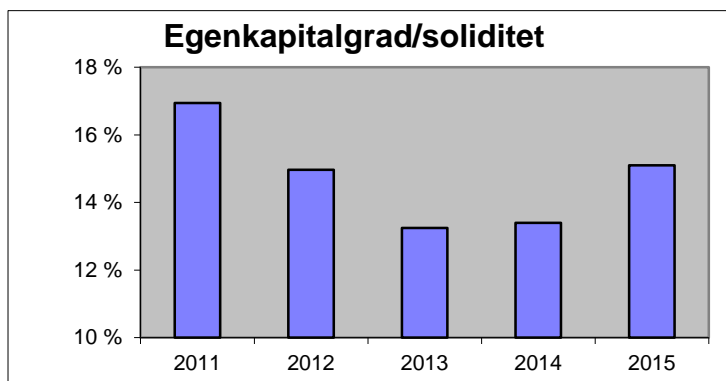
Oppsummert ser en at investeringsnivå og gjeldsutvikling viser en betydelig økning i økonomiplanperioden. Dette viser at på sikt bør kommunen av økonomiske årsaker redusere investeringsnivået, slik at en ikke må lånefinansiere mer til investeringer enn det man betaler i avdrag.

Soliditet

Begrepet soliditet kan forklare kommunens evne til å tåle tap. Gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om soliditeten. Egenkapitalprosenten gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalprosent desto bedre er soliditeten.

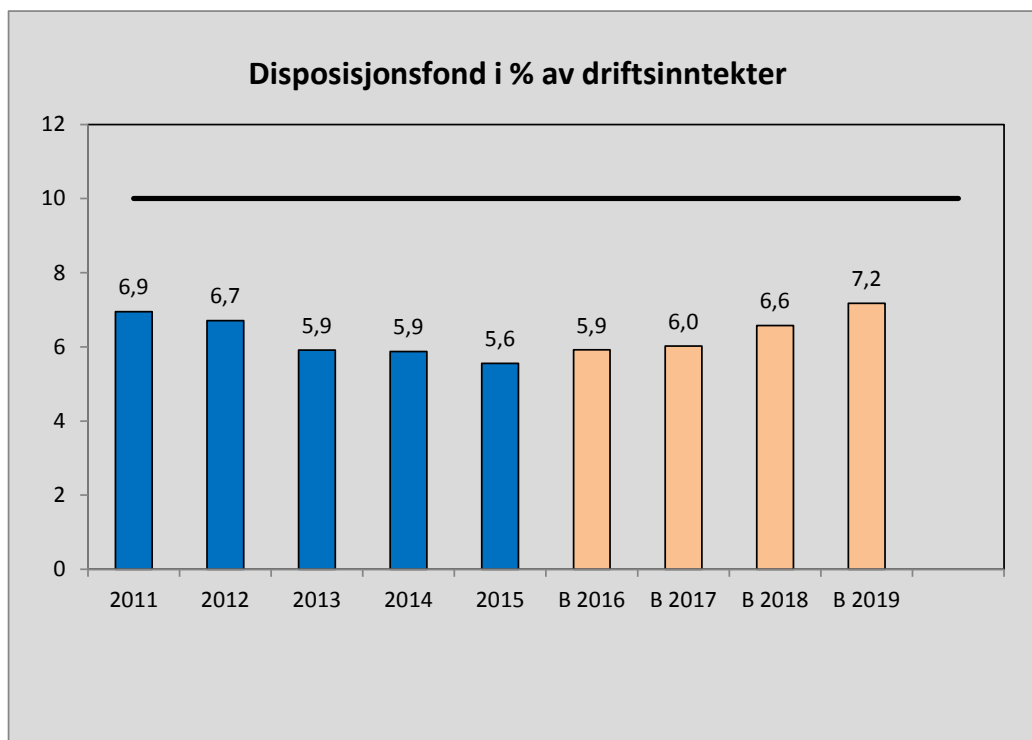
Egenkapitalprosenten har utviklet seg slik de siste 5 år:

Egenkapitalgraden har vist en noe synkende tendens de siste år. Den resterende andel av kommunens eiendeler er finansiert med fremmedkapital/lån. Økningen i 2015 kommer av betydelig økt investeringsnivå og at momskompensasjonen knyttet til investeringer føres i investeringsregnskapet og fremstår derfor som en del av kommunens egenfinansiering.

Disposisjonsfond

Det er viktig for en kommune å ha en disponibel fri egenkapital for å unngå å justere tjenestenivået i år med svingninger i inntekts- og utgiftsnivået. Videre er det sunn økonomi å ha midler til egenfinansiering av investeringer.

Gran kommune har i 2015 disposisjonsfond som er 5,6 % av driftsinntektene. Fylkesmannen og sentrale fagmiljøer anbefaler at nivået på disposisjonsfond bør være minimum 10 % av driftsinntektene. Gran kommune bør øke disposisjonsfondene de kommende årene for å nærme seg Fylkesmannens anbefaling.

Ubundet investeringsfond

I tillegg har Gran kommune 34,8 mill kr avsatt på ubundet investeringsfond. Disse midlene kan benyttes til framtidig finansiering av investeringer. Fondet er redusert med 2,2 mill kr i 2015 som er benyttet til finansiering av egenkapitalinnskudd i KLP.

ETIKK OG INTERNKONTROLL

Gran kommune har i mange år hatt etiske retningslinjer for ansatte og politikere. I 2014 ble det igangsatt et arbeid med oppdatering av de etiske retningslinjene. Et utkast ble framlagt til politisk behandling og senere vedtatt i Ksak 19/15. I tillegg har vi retningslinjer for intern varsling av kritikkverdige forhold, hvor det kan varsles i linja via leder, anonymt eller via varslingsombud. Varslingsrutinen ble senest revidert i 2012.

Økonomireglementet, som sist ble revidert i 2012, inneholder egne punkt om etiske retningslinjer og andre kontrollordninger. Tilsvarende er det i 2013 publisert mye stoff om kommunens innkjøpsordning på den nye ansattportalen, deriblant etiske retningslinjer vedrørende innkjøp. Disse er ajourført gjennom året.

I 2013 tok rådmannen initiativet til et nytt prosjekt for tre år, kalt «Vi i Gran^{SFI}» som blant annet vektlegger styring. I styringsbegrepet inngår blant annet rutiner og kontrollordninger som skal underbygge kommunens etiske retningslinjer. Det er arbeidet med disse temaene på ledersamlinger det siste året.

Veileder for lederavtaler i Gran kommune har egne punkter om verdier, holdninger og etiske forhold. Veilederen danner grunnlag for lederavtalene med de enkelte lederne. I lederavtalene for 2015 var det innarbeidet et punkt som påla alle ledere å gjennomføre minst et personalmøte der kommunens etiske retningslinjer sto på dagsorden.

Arbeidet med digitalisering av kommunens kvalitetssystemer og tilhørende avvikhåndtering er videreført i 2015. Status ved utgangen av året er at HMS-bok og retningslinjer for personsikkerhet er på plass. Alle ansatte kan nå melde avvik for disse temaene digitalt. Lederne kan også håndtere avvikene i det digitale systemet, i tillegg til at rådmannen, kvalitetsansvarlig og systemansvarlig kan få ut rapporter på typen avvik med tilhørende løsning avdelingsvis og for kommunen samlet.

Rådmannen valgte i 2014, på bakgrunn av erfaringer fra kommunens byggeprosjekter og det faktum at kommunen har rammeavtale om prosjektledelse, å etablere såkalt porteføljestyring av de store utviklingsprosjektene. I første omgang avgrenset til byggeprosjekter, altså nybygg og store rehabiliterings- eller ombyggingsprosjekter, jfr. nærmere beskrivelse under rådmannens innledning.

Denne beslutningen er gjennomført med oppdatering av retningslinjer for hvordan kommunen organiserer og gjennomfører byggeprosjekter. Det skal gi en tydeligere bestillerrolle til både tjeneste (virksomhetene) og huseier (teknisk drift) siden framdrift, koordinering og beslutninger ligger hos rådmannens prosjektansvarlig.

I forlengelsen av omorganiseringen valgte rådmannen å oppheve alle fullmakter som har vært gitt til innkjøp, attestasjon og anvisning pr 31.12.2014, (med full virkning fra 15. februar 2015 da årsoppgjøret er avsluttet). Det vil si at alle som gjør anskaffelser eller skal attestere eller anvise må ha ny fullmakt for å kunne gjøre dette i økonomisystemene for regnskapsåret 2015. Dette grepet sikrer både rådmannen og ledere med nye ansvarsområder full oversikt over alle som skal ha slike fullmakter for 2015. Videre besørget rådmannen våren 2015 at alle personer uten gyldig fullmakt ble fjernet som bruker av de respektive økonomisystemene.

Gran kommune har gjennomført et E-handelsprosjekt sammen med Difi og Lunner kommune i 2014/2015. Dette systemet skal på sikt gi bedre og sikrere innkjøp for hele organisasjonen, blant annet i form av at flest mulige bestillinger skal være ferdig attestert og anvist elektronisk før de sendes leverandøren. I tillegg gir systemet bedre og sikrere/tydeligere oversikt over prefererte avtalevarer og lojalitet til eksisterende rammeavtaler. E-handelsløsningen ble satt i drift og tatt i bruk av eiendomsavdelingen senhøstes og ble implementert i de øvrige virksomhetene i løpet av 2015 (med unntak av virksomhetene Kultur, Barnehage og Barn og familie).

Rådmannen har i 2015 styrket arbeidet med informasjonssikkerhet. Datatilsynet har blant annet holdt ett seminar om internkontroll og informasjonssikkerhet for alle ledere og systemansvarlige. Gran kommune har oppdatert overordnet dokumentasjon på informasjonssikkerhet, databehandleravtaler og risikovurdering av informasjonssystemer. (I 2016 er systematisk opplæring av ansatte et viktig arbeidsområde.)

Nøkkeltall fra KOSTRA

- samlet for alle virksomhetene

KOSTRA-tall som ble offentliggjort 15.03.2016 er ureviderte tall som ikke vil være endelige før 15.06.2016. Det har vært kort tid mellom kunngjøringen 15.03.16. og tida for ferdigstillelse av årsmeldinga.

Delgrupperingen som er gjort i tabellen under er inndelt lokalt for Gran kommune og vil ikke i denne sammenheng kunne sammenlignes med andre kommuner. Delgrupperingen er gjort for å gi en grafisk framstilling av hvor kommunen bruker sine ressurser. Det er valgt å ta med tall for 2015, 2014 og 2013.

Etter ny organisering i 2014 har rådmannen valgt å legge fram regnskapstall pr.KOSTRA-funksjon på alle områdene i regnskapet, (3-siffer - netto). I tillegg følger også de vanlige KOSTRA-tabellene.

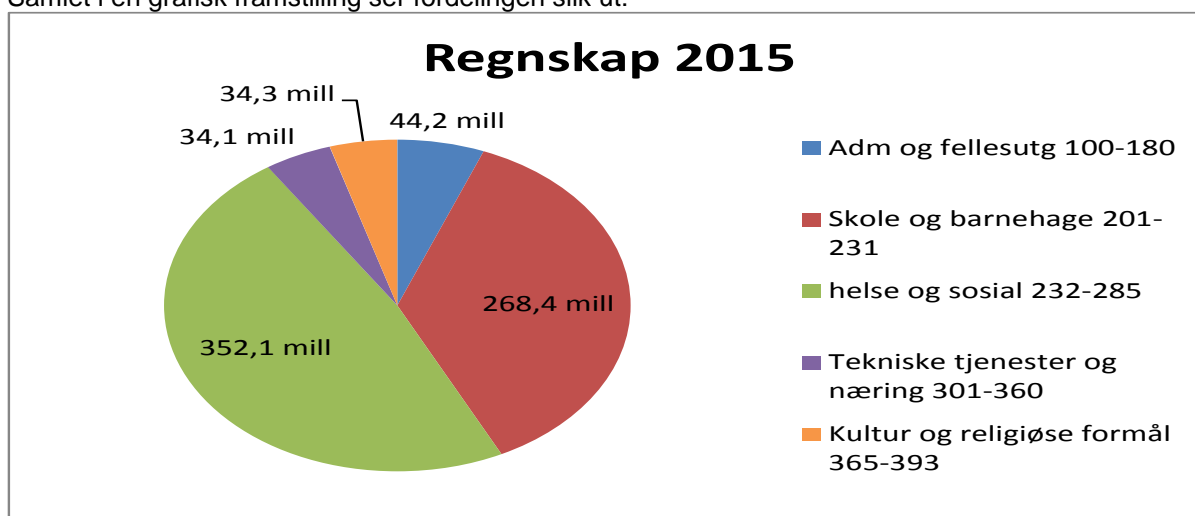
	Regnskap År 2015	Regnskap År 2014	Regnskap År 2013
100 POLITISK STYRING	6 266 981	4 941 065	4 513 676
110 KONTROLL OG REVISJON	1 309 985	1 229 686	1 180 790
120 ADMINISTRASJON	37 941 628	37 828 866	37 170 858
121 FORVALTNINGSUTGIFTER I EIENDOMSFORVALTNINGEN	2 773 148	2 788 454	3 426 944
130 ADMINISTRASJONSLOKALER	133 786	-150 830	372 717
170 ÅRETS PREMIEAVVIK	3 119 682	-26 775 808	-6 610 972
171 AMORTISERING AV TIDLIGERE ÅRS PREMIEAVVIK	10 002 755	6 109 902	5 448 815
172 PENSJON	264 653	194 767	-
173 PREMIEFOND	-17 719 515	-7 724 017	-
180 DIVERSE FELLESUTGIFTER	112 570	165 663	-5 052 623
ADMINISTRASJON OG FELLESUTGIFTER (6,3 % NETTO)	44 205 673	18 607 748	40 450 205
201 FØRSKOLE	73 619 848	72 466 622	67 747 961
202 GRUNNSKOLE	143 093 008	140 433 139	135 206 354
211 STYRKET TILBUD TIL FØRSKOLEBARN	5 412 120	4 689 583	3 875 138
213 VOKSENOPPLÆRING	5 411 149	5 426 352	6 544 126
215 SKOLEFRITIDSTILBUD	3 376 487	3 567 973	2 732 266
221 FØRSKOLELOKALER OG SKYSS	3 446 210	2 773 522	2 442 752
222 SKOLELOKALER	25 985 254	27 240 978	24 125 149
223 SKOLESKYSS	6 575 158	5 791 067	6 239 172
231 AKTIVITETSTILBUD BARN OG UNGE	1 518 768	1 324 846	1 178 856
SKOLE OG BARNEHAGE (36,61 % NETTO)	268 438 002	263 714 082	250 091 774
232 FOREBYGGING, HELSESTASJONS- OG SKOLEHELSETJENESTE	7 661 645	7 002 692	6 358 296
233 ANNET FOREBYGGENDE HELSEARBEID	5 320 257	6 069 035	5 475 382
234 AKTIVISERINGS- OG SERVICETJENESTER - ELDRE OG PERSONER M/FUNKSJONSNEDSETTELSE	9 504 721	9 710 633	8 766 007

	Regnskap År 2015	Regnskap År 2014	Regnskap År 2013
241 DIAGNOSE, BEHANDLING, RE-/REHABILITERING	20 890 610	20 185 037	19 576 586
242 RÅD, VEILEDNING OG SOSIALT FOREBYGGENDE ARBEID	10 032 674	7 399 175	7 239 605
243 TILBUD TIL PERSONER MED RUSPROBLEMER	1 523 700	1 004 659	1 527 432
244 BARNEVERNTJENESTE	6 496 958	6 620 384	6 853 482
251 BARNEVERNTILTAK NÅR BARNET IKKE ER PLASSERT AV BARNEVERNET	2 558 879	1 723 995	1 561 368
252 BARNEVERNTILTAK NÅR BARNET ER PLASSERT AV BARNEVERNET	7 362 351	7 498 161	6 869 019
253 HELSE- OG OMSORGSTJENESTER I INSTITUSJON	114 422 543	118 432 091	115 963 384
254 HELSE- OG OMSORGSTJENESTER TIL HJEMMEBOENDE	123 132 026	122 212 138	109 156 856
255 MEDFINANSIERING SOMATISKE TJENESTER	-	16 214 982	16 011 669
256 TILBUD OM ØYEBLIKKELIG HJELP DØGNOPPHOLD I KOMMUNENE	-885 012	-	-
261 INSTITUSJONSLOKALER	12 016 794	13 084 437	11 808 884
265 KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER	90 688	-1 397 556	-2 233 303
273 ARBEIDSRETTEDE TILTAK I KOMMUNAL REGI	676 796	530 550	512 594
275 INTRODUKSJAONSORDNINGEN	12 873 232	15 236 553	13 496 127
276 KVALIFISERINGSORDNINGEN	4 011 488	2 956 329	2 401 460
281 YTELSE TIL LIVSOPPHOLD	13 881 096	12 953 540	13 099 733
283 BISTAND TIL ETABLERING OG OPPRETHOLDELSE AV EGEN BOLIG	-869 029	-1 027 990	-951 891
285 TJENESTER UTENFOR ORDINÆRT KOMMUNALT ANSVARSRØMRADE	1 425 400	1 381 933	990 262
HELSE OG SOSIAL (48,3 % NETTO)	352 127 817	367 790 778	344 482 952
301 PLANSBEHANDLING	3 101 704	4 293 253	2 700 658
302 BYGGESAKSBEHANDLING OG EIERSEKSJONERING	325 982	225 124	-140 127
303 KART OG OPPMÅLING	2 308 002	2 218 288	1 228 458
315 BOLIGBYGGING OG FYSISKE BOMILJØTILTAK	111 584	110 381	110 715
320 KOMMUNAL NÆRINGSVIRKSOMHET	-719 428	-854 435	-1 182 373
321 KONSESJONSKRAFT, KRAFTRETTIGHETER OG ANNEN KRAFT FOR VIDERESALG	-193 380	-193 380	-
325 TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGS- SLI	1 557 526	1 978 543	2 314 679
329 LANDBRUKSFORVALTNING OG LANDBRUKSBASERT NÆRINGSUTVIKLING	2 963 641	3 600 597	3 179 856
330 SAMFERDSELSBEDRIFTER / TRANSPORTTILTAK	1 099	-36 096	15 350
332 KOMMUNALE VEIER	15 326 446	13 482 664	10 510 882
335 REKREASJON I TETTSTED	1 664 433	1 270 911	1 156 370
338 FOREBYGGING AV BRANNER OG ANDRE ULYKKER	351 096	120 436	178 002
339 BEREDSKAP MOT BRANNER OG ANDRE ULYKKER	8 161 824	8 237 685	6 144 529
340 PRODUKSJON AV VANN	3 306 319	2 577 919	2 531 237
345 DISTRIBUTUSJON AV VANN	-4 559 721	-3 711 283	-4 281 075
350 AVLØPSRENSING	7 256 529	8 528 153	6 358 404

	Regnskap År 2015	Regnskap År 2014	Regnskap År 2013
353 AVLØPSNETT/INNSAMLING AV AVLØPSVANN	-8 407 023	-9 790 091	-8 120 761
354 TØMMING SLAMAVSKILLERE, SEPTIKTANKER ETC	-45 754	1 177 871	-203 992
355 INNSAMLING, GJENVINNING OG SLUTTBEHANDLING AV HUSHOLDNINGS-AVFALL	-	-	5 163
360 NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV	1 607 963	1 697 009	1 254 389
TEKNISKE TJENESTER OG NÆRING (4,65 % NETTO)	34 118 839	34 933 549	23 760 364
365 KULTURMINNEFORVALTNING	599 244	664 309	536 602
370 BIBLIOTEK	4 108 582	4 281 510	4 281 543
373 KINO	403 075	296 481	465 888
375 MUSEER	460 599	512 780	454 612
377 KUNSTFORMIDLING	1 100 077	1 160 040	924 719
380 IDRETT OG TILSKUDD TIL ANDRES IDRETTSANLEGG	6 299 970	3 680 084	3 603 890
381 KOMMUNALE IDRETTSBYGG OG IDRETTSANLEGG	3 170 894	3 220 653	2 209 982
383 MUSIKK OG KULTURSKOLER	5 174 344	5 742 296	4 501 678
385 ANDRE KULTURAKTIVITETER OG TILSKUDD TIL ANDRE KULTURBYGG	925 079	993 466	958 179
386 KOMMUNALE KULTURBYGG	3 701 523	2 841 234	2 620 483
390 DEN NORSKE KIRKE	5 219 695	5 789 653	5 974 855
392 ANDRE RELIGIØSE FORMÅL	287 324	285 443	293 162
393 GRAVPLASSER OG KREMATORIER	2 824 000	2 758 000	2 779 726
KULTUR OG RELIGIØSE FORMÅL (4,67 % NETTO)	34 274 406	32 225 949	29 605 319
800 SKATT PÅ INNTEKT OG FORMUE	-306 646 412	-282 778 643	-279 643 630
840 STATELIG RAMMETILSKUDD	-402 576 444	-410 659 549	-392 754 262
850 GENERELT STATSTILSKUDD VEDR FLYKTNINGER	-34 889 051	-32 407 722	-28 421 079
860 MOTPOST - AVSKRIVNINGER	-33 605 878	-31 143 527	-30 040 091
870 RENTER/UTBYTTE OG LÅN	45 209 939	39 061 457	43 080 737
880 INTERNE FINANSTRANSAKSJONER	-1 681 000	655 879	-612 317
899 ÅRETS REGNSKAPSMESSIGE RESULTAT	-1 024 106	-	-
	-735 212 952	-717 272 105	-688 390 642

Gran kommune har i sin funksjonsstruktur et fjerde siffer for å kunne gi noe mere detaljert beskrivelse.

Samlet i en grafisk framstilling ser fordelingen slik ut:

Tabellene som følger er de samme som tidligere år har vært under de enkelte områdene. Utvalget er det samme, vi sammenligner oss med oss selv over de 5 siste årene. I tillegg har en valgt å ta med «landet u/Oslo» og KOSTRA-gruppe 10 for 2015. KOSTRA-gruppe 10 er en gruppe SSB klassifiserer å være:

«Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter»

Her er alle kommunene i KOSTRA-gruppe 10:

0122 Trøgstad	0534 Gran	0914 Tvedestrand	1449 Stryn	1554 Averøy
0125 Eidskog	0536 S. Land	1004 Flekkefjord	1517 Hareid	1556 Frei
0128 Rakkestad	0538 N. Land	1017 Sogndalen	1519 Volda	1624 Rissa
0417 Stange	0623 Modum	1032 Lyngdal	1520 Ørsta	1648 M. Gauldal
0418 Nord-Odal	0713 Sande	1101 Eigersund	1528 Sykkylven	1662 Klæbu
0420 Eidskog	0716 Re	1119 Hå	1532 Giske	1729 Inderøy
0428 Trysil	0719 Andebu	1253 Osterøy	1534 Haram	
0528 Ø.Toten	0720 Stokke	1260 Radøy	1535 Vestnes	
0532 Jevnaker	0821 Bø	1445 Gloppen	1548 Fræna	

Merknad angående oppsett for KOSTRA-tabeller

Ureviderte nøkkeltall pr 15.3.2015	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
*					...	:	..

*Symbolene i Kostra-tabellene (jfr. lyse grå ruter) har følgende betydning (fra SSB)

- ... Oppgave mangler foreløpig
Tomme celler viser at det ikke er funnet tall for respektive år
- : Tall kan ikke offentliggjøres
- .. Oppgave mangler

Administrasjon	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Netto driftsutg, adm, styring, felles- utg, i % av totale netto driftsutg	7,7	7,0	6,6	6,6	6,7	7,7	8,0
Lønn, adm, styring, fellesutg, i % av totale lønnsutgifter	6,3	6,1	5,7	5,8	5,5	6,7	7,0
Netto driftsutgifter til adm., styring og fellesutgifter per innbygger i kr.	3 431	3 531	3 393	3 441	3 599	4 072	4 197

Grunnskole	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2012	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til grunnskole, i % av samlede netto driftsutgifter	26,1	25,1	24,7	24,6	24,3	24,8	24,2
Netto driftsutgifter til grunnskole, per innbygger 6-15 år	93 297	100 650	102 780	105 986	108 466	107 016	102 960
Dekningsgrad							
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring, i %	4,7	3,3	3,2	3,2	3,2	5,5	5,3
Andel elever i grunnskolen som får tilbud omskoleskyss, i %	43,3	46,3	46,7	42,8	42,2	38,9	23,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, i %	6,8	7,2	7,5	8,1	8,3	8,3	7,9
Timer spesialundervisning i prosent av antall læretimer totalt	17,8	16,0	14,6	15,6	15,9	18,3	17,6
Produktivitet/enhetskostnad							
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev	99 577	107 201	107 499	112 480	122 347	118 761	113 374
Driftsutgifter til undervisningsmaterieell, per elev i grunnskolen	1 613	1527	1539	1 463	1 414	1 548	1 441
Driftsutgifter til inventar og utstyr, per elev i grunnskolen	977	822	822	947	1 231	964	927
Driftsutgifter til skoleskyss (223), per elev som får skoleskyss	8 155	9004	8000	8 158	9 530	8 831	9 427
Utgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år	3 507	4 160	3 719	3 480	3 993	3 404	2 148
Lønnsutgifter til grunnsk., per elev	79 793	86 067	86 040	91 892	95 097	91 936	85 914
Gj.snittlig gr.størrelse,1.-10.årstrinn	12,7	13,0	13,3	13,2	13,0	12,8	13,5
Gj.snittlig gr.størrelse,1.-4.årstrinn	13,2	12,8	13,0	12,5	11,9	12,2	13,2
Gj.snittlig gr.størrelse,5.-7.årstrinn	11,7	12,0	12,2	12,2	12,3	12,2	13,0
Gj.snittlig gr.størrelse, 8.til 10.årstrinn	13,3	13,0	15,7	15,1	15,2	14,2	14,1

SFO	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2012	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til SFO, i % av samlede netto driftsutgifter	0,6	0,6	0,4	0,5	0,5	0,3	0,3
Netto driftsutgifter til SFO, per innbygger 6-9 år	5 647	6 463	4 415	5 629	5 393	3 640	3 216
Dekningsgrad							
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO, i %	74,5	75,4	74,6	69,7	74	53,3	58,5
Andel elever i kommunal og privat SFO med 100% plass, prosent	2,1	9,1	16,2	9,3	11,9	37,9	54,6
Produktivitet/enhetskostnad							
Korrigerte brutto driftsutgifter til SFO, per komm. bruker	18 936	21184	19520	22 011	21 259	2 649	26 831

Barnehage	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2012	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter barnehage- sektoren i % av kommunens totale netto driftsutgifter	11,5	10,7	10,8	11,1	11,1	13,6	14,7
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	94 585	103 801	106 977	111 895	116 182	126 409	130 549
Dekningsgrad							
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	91,4	91,5	90,1	88,1	89,5	88,7	91,1
Andel barn 3-5 år med barnehage- plass i forhold til innbyggere 3-5 år	98,7	97,4	95,5	95,2	96,7	95,7	97
Andel barn i barnehage med oppholdstid 32 timer eller mindre per uke	21,6	17,0	12,9	10,1	9,9	5,5	3,1
Andel barn i barnehage med opp- holdstid 33 timer eller mer per uke	78,4	83	87,1	89,9	90,1	94,5	96,9
Produktivitet:							
Korr. brutto dr.utg. i kr. pr barn i komm. barnehage.	132 267	150 837	150 235	157 803	159 757	175 465	178 194
Utdypende tjenesteindikatorer							
Fordeling av finansiering for kommunale plasser:							
Oppholdsbetaling	14,9	14,4	14,3	14,1	14,4	14,6	14,6
Statstilskudd	0,7	1	0,9	0,7	0,2	1,0	1,8
Kommunale driftsmidler	84,4	84,6	84,8	85,2	85,3	84,5	83,6

Helse	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 049	2255	2241	2 478	2 471	2 247	2 382
Netto driftsutgifter i % av samlede netto driftsutgifter	4,6	4,5	4,4	4,7	4,6	4,3	4,5
Dekningsgrad							
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	85	78	64	99	69	93	89
Åpningstid ved helsestasjon for ungdom per 1000 innbyggere 13-20 år	8,6	8,6	7,2	7,1	10,0	..	..
Legeårsverk pr. 10 000 innbygg.	9,3	9,8	11,5	11,5	9,6	8,4	8,5
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere	10	11,1	10,8	10,9	8,9	7,2	7,3

NAV - sosialtjenesten	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger	1 225	1206	1620	1 583	1 769	1 567	1 953
Netto driftsutg. til sosialtjenesten i prosent av samlede netto driftsutgifter	2,8	2,4	3,2	3,0	3,3	3,0	3,7
Netto driftsutgifter til sosial- tjenesten pr. innbygger 20-66 år	2 031	2 009	2 696	2 658	2 986	2 630	3 222
Dekningsgrad							
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år	4,3	4,4	5,0	4,9	5,0	4,1	4,2
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	3,9	4,0	4,7	4,7	4,7	3,8	3,9
Utdypende tjenesteindikator							
Gj.snittlig stønadslengde i mnd pr mottaker 25-66 år	3,3	3,4	3,9	3,9	4,1	..	..
Sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	62	74	106	92	103	72	92

Barnevern	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten	4 975	5 068	5 420	5 498	5 748	9 196	8 323
Dekningsgrad							
Barn med undersøkelse ift antall innb. 0-17 år, prosent	2,9	2,7	3,6	3,6	3,0	:	4,4
Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år	6	4,9	5,7	5,0	4,8	:	4,8
Produktivitet/enhetskostnad							
Brutto driftsutgifter per barn (f.244)	26 024	30 157	38 624	37 538	42 037	:	43 424
Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (f.251)	11 887	18 413	13 574	15 411	23 694	:	36 619
Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (f.252)	367 129	414 297	317 370	347 281	269 567	:	376 936

Planlegging	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging per innbygger.	212	383	281	492	413	269	343
Produktivitet/enhetskostnad							
Brutto driftsutg. til fysisk tilrettelegging og planlegging (funk. 301, 302 og 303), per innb.	495	684	641	762	879	709	779
Brutto driftsinntekter til fysisk planlegging, per innbygger	307	336	377	305	518	491	510
Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1.	32 200	33 247	38 000	39 000	42 000	..	..
Saksgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL §93 pkt. a.	12 400	12 803	14 500	14 900	15 300	..	..
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2.	15 500	18 000	18 600	19 000	19 000	..	..

Pleie og omsorg	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter per innbygger	15 729	17 799	18 107	19 267	18 914	17 924	16 197
Netto driftsutg. i % av komm. totalt	35,4	35,3	35,3	36,7	35,3	34,0	30,9
Dekningsgrad							
Andel beboere på inst. under 67	15,3	13,3	9,9	9,9	7,8	10,4	11,1
Andel beboere på inst. over 80	71	72,3	69,8	66,4	71,4	70,4	69,6
Plasser i institusjon % av innbyggere over 80	23	24,9	23,3	21,3	20,5	16,9	18,3
Andel hjemmeboende med høy timesats	10,7	10,2	8,9	9,3	9,1	8,5	7,0
Andel årsverk i brukerrettede tjenester/fagutdanning	67	71	70	72	..	..	..
Utdypende tjenesteindikator for inst.							
Andel plasser avsatt til tidsbegrenset opphold	11,2	9,5	12,6	15,1	12,9	17,5	19,0
Andel plasser avsatt til rehabilitering/habilitering	5,6	3,3	..	..	..	7,4	7,9
Andel plasser for demente	20,4	29,9	27,3	22	18,8	24,6	26,1
Andel brukertilpassede rom	35,2	45,0	69,2	69,4	67,2	77	84,2
IPLOS - Utdypende indikatorer							
Andel hjemmeboende 0-66 med omfattende tjenestebehov	32,4	31,4	27,2	25,7	25,2	23,4	19,9
Andel hjemmeboende 67-79 med omfattende tjenestebehov	9,8	16,5	10,1	8,0	8,6	14,2	14,2
Andel hjemmeboende over 80 med omfattende tjenestebehov	10,6	10,2	10,1	14,1	14,7	15,1	12,8
Andel av alle brukere med med omfattende tjenestebehov	28,8	29,7	25,2	26,6	28,8	25,8	24,3

Samferdsel	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt	822	918	849	983	1114	883	912
Netto driftsutgifter for samf. i alt i pst. av samlede netto driftsutg.	1,8	1,8	1,7	1,9	2,1	1,7	1,7
Dekningsgrad							
Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.	16	15	15	16	17	17	12
Produktivitet/enhetskostnad							
Brutto driftsutgifter i kr per innbygger for komm. veier i alt	830	919	858	1020	1132	910	1042

Vann, avløp og renovasjon	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Finansiell dekningsgrad vann %	111	104	96	92	99	114	69
Finansiell dekningsgrad avløp %	105	107	112	106	97	106	108
Dekningsgrad							
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning	70,8	70,5	61,4	61	..	..	..
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste	63,4	63,9	49,1	58,7	59	..	..
Produktivitet/enhetskostnad							
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	2 274	2 389	2 484	2 736	3 069	3 033	3 324
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	3 864	3 864	3 864	3 980	3 616	3 677	3 743
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 330	2 330	2 330	2 330	2 380	2 437	2 551

Landbruk	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Dyrket jord godkjent omdisponert etter jordloven og etter plan- og bygningsloven	8	8	13	27	25	..	..
Antall søknader om omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord etter Jordloven §§9 og 12 i alt.	1	1	3	3	1	..	..
Antall søknader om omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord etter Jordloven §§9 og 12 innvilget helt eller delvis.	1	1	1	3	1	..	..

Kulturskole	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til musikk- og kulturskoler i % av netto driftutgifter i kultursektoren	17,8	8,8	20,6	23,9	19,7	19,7	14,3
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, i % av samlede netto driftsutgifter	0,5	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6	0,5
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler per innbygger	232	288	340	418	378	2299	285

Bibliotek	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til folke- bibliotek i forhold til kommunens totale driftsutgifter (i %)	0,6	2,4	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	250	1234	313	313	300	254	266
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	5,4	5,3	6,5	6,3	5,9	4,1	4,4

Kultur	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter kultursektoren i % av kommunens totale netto driftsutgifter	2,9	6,5	3,2	3,3	3,6	2,9	3,8
Netto driftsutgifter for kultur- sektoren per innbygger i kroner	1 297	3 292	1 650	1 753	1 913	1 517	2 001

Kino	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til kino per innbygger	11	44	34	22	29	16	8
Besøk per kinoforestilling	52,2	38,9	37,7	40,9	58,4	30,2	31,3

Idrett, fysisk aktivitet mm	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering							
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	260	218	265	269			
Netto driftsutgifter kommunale idrettsbygg per innbygger	130	223	227	235	231	229	440
Brutto investeringsutgifter til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (f381) per innbygger	1845	95	11	32	55	497	475

Finansielle nøkkeltall	GRAN 2011	GRAN 2012	GRAN 2013	GRAN 2014	GRAN 2015	Gruppe 10 2015	Landet u/Oslo 2015
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	3,7	0,1	1,3	1,1	1,2	2,5	2,3
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	4,0	-0,8	-0,1	0,2	0,0	2,7	2,7
Netto finans og avdrag i % brutto driftsinntekter	2,5	3,8	4,4	4	4,5	3,3	3,5
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	170,3	173,4	176,4	185,2	200,6	207,9	212,2
- herav pensjonsforpliktelse i % av brutto driftsinntekter	110,4	112,4	118,9	125,6	127,4	126,6	117,6
Lånegjeld eks. pensjonsforpl. i % av brutto driftsinntekter	59,9	61,0	57,5	59,6	73,2	81,3	94,6
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	6,9	6,7	5,9	5,9	5,6	5,7	5,7
Frie inntekter i kroner per innbygger	42 095	45 480	47 475	48 689	49 795	49 445	49 762
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	30 738	33 885	33 005	35 649	43 997	47 887	54 218

Gran kommunes personalsituasjon i 2015

GRAN KOMMUNENS TILTAK FOR Å SIKRE LIKESTILLING OG HINDRE DISKRIMINERING

Rapporten skal være i henhold til

Likestillingslovens § 1 og skal gi en systematisk beskrivelse av den faktiske situasjonen.

Redegjørelsen skal også inneholde en presentasjon av planlagte eller iverksatte tiltak.

Iverksatte tiltak:

Virksomhetens tiltak for å sikre likestilling og hindre diskriminering: Gran kommune legger vekt på likebehandling av alle, på tvers av alder, kjønn, funksjonshemming, etnisitet og legning.

Rekruttering og forfremmelse: Det er mangfolderkjøring i alle utlysningstekster.

Opplæring og kompetanseutvikling: Kommunen tilbyr stipend/støtte til videreutdanning, tilrettelegger arbeidsplaner for ansatte som er i utdanning, gjennomfører lederopplæring og holder introduksjonsprogram for nyansatte. I tilknytning til «PILOTen Hadeland» er det også etablert ledernetverk.

Tilrettelegging for ansatte med nedsatt funksjonsevne: Gjennomfører utprøving og arbeidspraksis ved behov både for egne ansatte og gjennom samarbeidsavtale med HAPRO.

Språklig tilrettelegging: Det stilles språkkrav til enkelte stillinger. Tilrettelegger for ansattes deltakelse på obligatoriske norskkurs.

Tilrettelegging ved graviditet, foreldrefravær og andre omsorgsoppgaver: Følger lov, avtaleverk og egne reglement. Tilbyr samtale mellom gravid arbeidstaker, jordmor og nærmeste leder for å avklare behov for tilrettelegging.

Tilrettelegging for kulturelle/religiøse minoriteter: Tilrettelegger for fri på religiøse

høytidsdager. Tillater religiøse hodeplagg så lenge det ikke hindrer utførelse av arbeidet.

Seniorpolitikk: Tilbud om redusert arbeidstid med lønnskompensasjon, lønnstillegg og tilrettelegging fra fylte 62 år.

HMS: Det er gjennomført en prosess på den enkelte arbeidsplassen i forbindelse med utarbeiding av handlingsplan for implementering av IA- avtalen. KF-Kvalitetssystem innføres i hele organisasjonen. Gran kommune har egne rutiner for varsling.

Lønn: Lønnsstatistikk, kjønnsdelt, utarbeides. Det gjennomføres lokale forhandlinger for bl.a. å rette opp uønskede skjevheter.

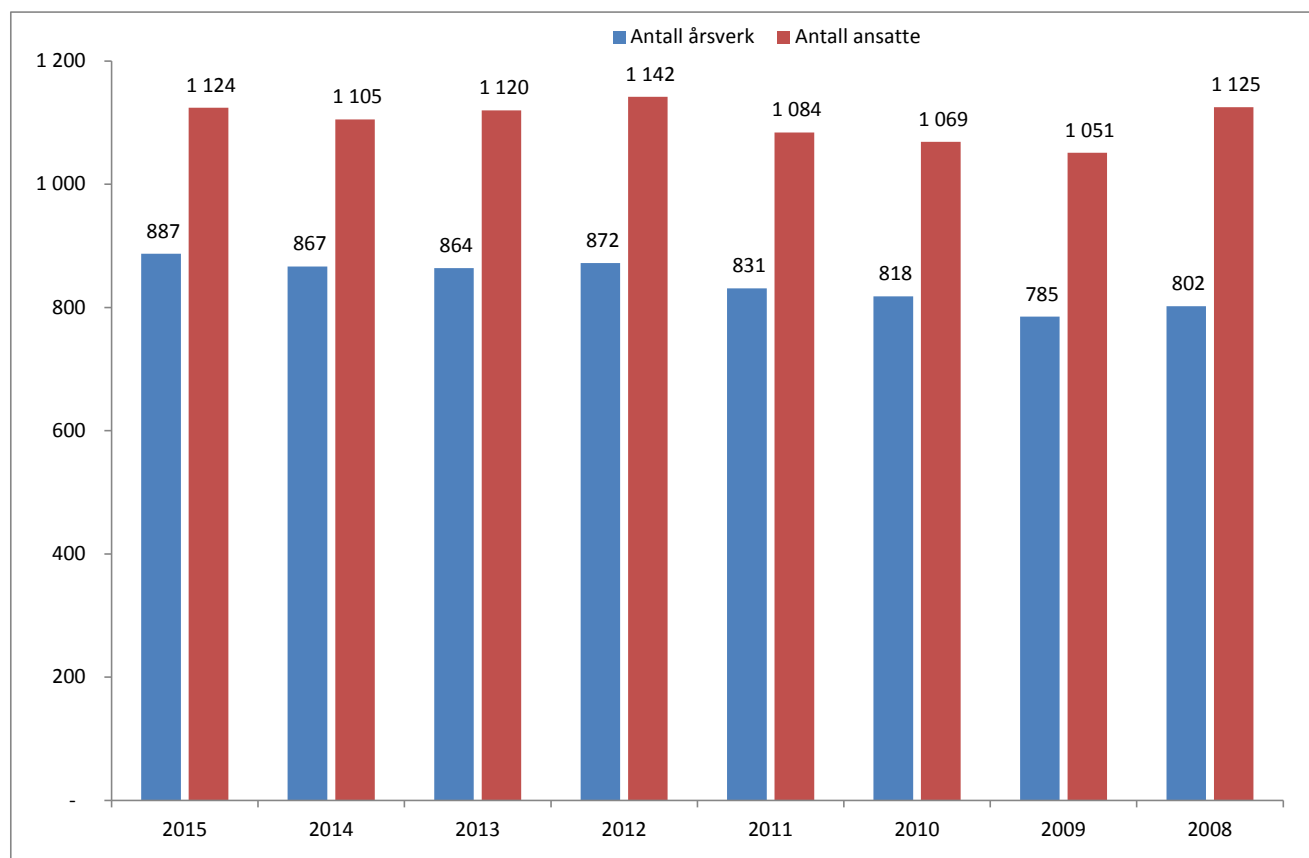
Arbeidstid: Mange kommunalt ansatte har fleksitidsordning. Det er innført ønsketurnus og andre arbeidstidsordninger ønskes prøvd ut. Fra deltid til heltidskultur vil bli en prioritert prosess med oppstart på nyåret 2016.

Ny organisering - erfaring: Rådmannen gjennomførte en ny administrativ organisering i Gran kommune fra 1.9.2014. En viktig forutsetning ved denne organiseringen er tidlig innsats og tverrfaglighet. Det er viktig å tenke helhet og å tenke på tvers av tjenester. Det er særdeles viktig å jobbe videre med det vi har jobbet med i mange år, Vi i Gran og Vi i Gran^{SFI} og LEAN som arbeidsmetode. Både Vi i Gran og LEAN har gitt gode resultater. Den nye organiseringen fungerer så langt etter forutsetningene.

Arbeidstakere i Gran kommune, fordelt på årsverk og antall ansatte

Tekst	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Antall årsverk	887,11	866,5	864	872	831	818	785
Antall ansatte	1123	1 105	1 120	1 142	1 084	1 069	1 051
Antall kvinner	879	868	882	900	663	650	820
Andel kvinner %	78 %	79 %	79 %	79 %	80 %	79 %	78 %
Antall menn	245	237	238	242	168	168	231
Andel menn %	22 %	21 %	21 %	21 %	20 %	21 %	22 %
Antall ledere	74	75	74	71	66	85	57
Antall kvinner høyere stillinger	57	58	56	50	49	55	38
Andel kvinner i høyere stillinger, %	77 %	77 %	76 %	70 %	74 %	65 %	67 %
Antall menn i høyere stillinger	17	17	18	21	17	30	19
Andel menn i høyere stillinger, %	23 %	23 %	24 %	30 %	26 %	35 %	33 %

Arbeidstakere i Gran kommune, fordelt på antall årsverk.

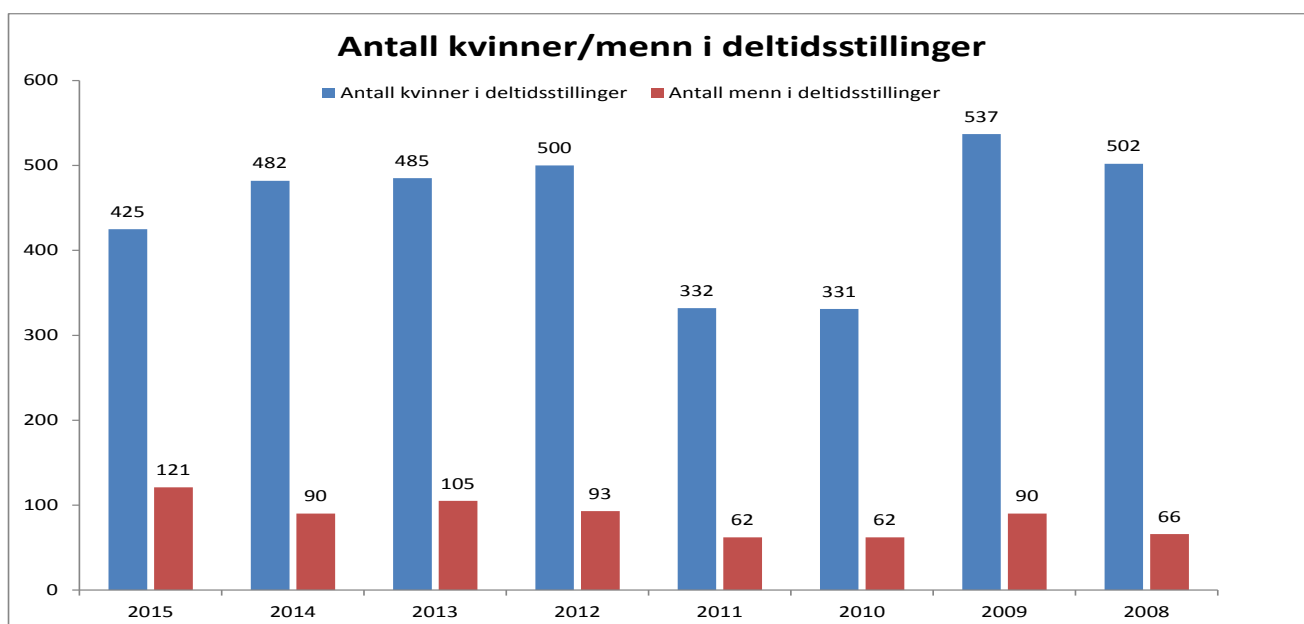
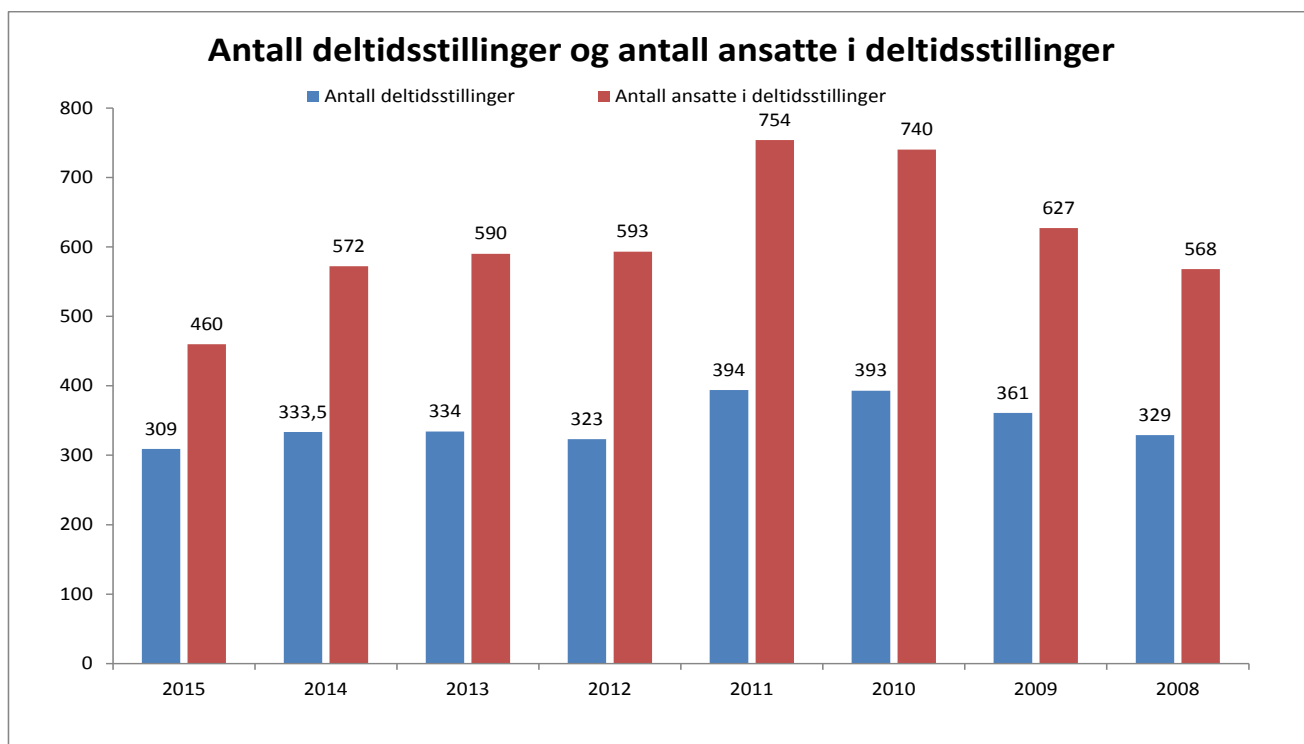
Etter frivillig initiativ fra ansatte stilte kommunen i Ringeriksmaraton for andre gang. Denne gang med 32 deltakere fra ulike virksomheter i Ringeriksmaraton. Her er 1., 2. og 3. etappe fra stafettlaget til Solheim barnehage. I tillegg deltok over 200 ansatte i Viggaløpet tidligere i 2015.

Fordeling heltid/deltid

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Antall deltidsstillinger	309	333,5	334	323	394	393	361
Antall ansatte i deltidsstillinger	460	572	590	593	754	740	627
Antall kvinner i deltidsstillinger	425	482	485	500	332	331	537
Andel kvinner i deltidsstillinger %	78 %	84 %	82 %	84 %	84 %	84 %	86 %
Antall menn i deltidsstillinger	121	90	105	93	62	62	90
Andel menn i deltidsstillinger %	22 %	15,73 %	17,80 %	16,00 %	16,00 %	16,00 %	14,00 %

Arbeidstakere i Gran kommune, deltidsstillinger, fordelt på kjønn

Antall ansatte i deltidsstillinger er redusert. Det er positivt.

Kjønnsdelt lønnsoversikt – kvinners lønn i prosent av menns lønn

Grunnlønn	Alle	Kvinner	Menn	Kvinner i gjennomsnitt av menn
Årsverk 2015	887,11	707	180	
Gjennomsnittlig årslønn 2015	429 968	423 243	454 978	93,68

Nærværsoversikt

Nærvær	2013 Alle	2014 Alle	2015 Alle	2015 Kvinner *	2015 Menn *
Antall mulige årsverk:	896	866,5	909	712,5	196,5
Sykefravær i %	9,2	7,9	7,9	8,4	5,8
Nærvær i %	90,8	92,1	92,10	91,6	94,2
Alle permisjoner relatert til barn	Alle	Alle	Alle	Kvinner	Menn
Prosent	1,4	1,7	1,1	1,1	1,2
Velferdspermisjoner med lønn	Alle	Alle		Kvinner	Menn
Prosent	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2

* Differanse i årsverk mellom grunnlønn og fravær skyldes at fraværet er registrert på den stillingen vedkommende arbeider, og ikke den stillingen som vedkommende er ansatt i.

Systematisk oppfølging av sykemeldte arbeidstakere i nært samarbeid med NAV, bistand fra bedriftshelsetjenesten og å jobbe målbevisst med arbeidsmiljø.

Gran kommune deltar i et samarbeidsprosjekt med HAPRO og Lunner kommune om nærvær ved en institusjon i Lunner og en i Gran.

Nærværet er på 92,2 %.

Bruk av personalpolitiske og seniorpolitiske tiltak

Tiltak	Alle	Kvinner	Menn
Antall personer med lønnstillegg	25	18	7
Antall personer med redusert stilling	21	10	11

Hver medarbeider som har fylt 55 år får under sin årlige medarbeidersamtale spørsmål om hva som skal til for at hun/han skal stå i arbeid fram til fylte 67 år.

Det gjennomføres seniorkurs for alle 60-åringene. Der blir det lagt vekt på arbeidsglede og at det er viktig å stå i jobben.

Seniorpolitiske tiltak er videreført enten med redusert arbeidstid eller redusert lønnstillegg. Avtalene er individuelle og kan iverksettes fra fylte 62 år.

Utdanning	Antall personer
Etterutdanning	10
Videreutdanning	30
Høgskoleutdanning	16

Permisjon for å prøve annen stilling i og utenfor kommunen:

Det er 1 personer som har hatt permisjon for å jobbe hos annen arbeidsgiver i 2015.

Fellestjenester

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Rådmannen.

Årsverk: 0

Dette er et område hvor det ligger en del regnskapsmessige og organisatoriske fellesfunksjoner for hele kommuneorganisasjonen. Budsjettområdet samler fellestjenester/-utgifter som avsetninger til deler av ansattes pensjonspremie, ufordelt lønnsvekst, strømutgifter for hele kommunen, samt utgifter til Hadeland skatteoppkreverkontor, som driftes av Lunner kommune. I tillegg rommer området kommunens lærlingeordning, avlønning til tillitsvalgte og overføringer til Gran kirkelige fellesråd.

SKATTEOPPKREVEREN FOR HADELAND

Skatteoppkreveren for Hadeland er skatteoppkreverkontor for kommunene Jevnaker, Lunner og Gran. Kontoret ble etablert 1. april 2005 og er lokalisert i Lunner kommune.

Samarbeidet er inngått med hjemmel i kommuneloven § 28a og organisert som administrativt vertskommunesamarbeid i henhold til kommuneloven § 28b. Lunner kommune er vertskommune og har arbeidsgiveransvaret for de ansatte.

Kostnader til drift av kontoret fordeles etter innbyggertall i den enkelte kommune pr. 01.01. Grans andel av kostnaden for 2015 er på cirka 46 %.

Skatteoppkreverkontoret er organisatorisk og administrativt underlagt den kommunale administrasjonen og kommunale myndigheter. Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven og «Instruks for Skatteoppkrevere». Skattedirektoratet/Skatt øst har det faglige ansvaret og instruksjonsmyndigheten overfor skatteoppkreverkontoret i saker vedrørende skatteoppkreverfunksjonen. Resultatkrav fastsettes av Skatt øst i dialog med skatteoppkreveren.

Organisering

Kontoret har de nødvendige ressursene og kompetansen som skal til for å drive kontoret effektivt. Kontoret vektlegger kompetanseheving blant medarbeiderne.

Intern kontroll

Basert på skatteoppkreverens rapport, synes kontoret å ha god intern kontroll.

Regnskapsføring og rapportering

Skatteoppkreveren melder at rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet er i samsvar med gjeldende regelverk. Gran kommunes marginavsetning ble i 2011 hevet fra 8 % til 9 %. Det viser seg at dette fortsatt er noe lavt, men rådmannen ser ikke grunn til å foreslå ytterligere økning i marginavsetningen.

Skatte- og avgiftsinnkrevningen

Utførelsen av innkrevingsarbeidet og oppfølgingen av restansene er i samsvar med gjeldende regelverk. For Gran kommunes del viser utviklingen i restansene en reduksjon i restskatt og økning i forskuddsskatt for personlige skatteyttere. Dette skyldes i hovedsak store skjønns ligninger. Svak økning i restanse vedrørende arbeidsgiveravgift skyldes avskrivninger etter konkurs. Restansen for forskuddstrekk har økt i 2015, noe som skyldes selskapskonkurser i løpet av året.

Arbeidsgiverkontroll

Arbeidsgiverkontrollen er gjennomført i mindre omfang enn målsatt, på grunn av vakant stilling en periode. I Gran er det i 2015 gjennomført kontroll av 10 arbeidsgivere. Videre er det gjennomført 62 byggeplasskontroller på Hadeland, sammen med Skatt øst.

STRØMFORBRUK

Varmt og vått vær, en stadig økende produksjon av fornybar energi samt fallende priser på kull, olje og gass bidro til svært lave kraftpriser gjennom hele 2015. Gran kommunes forbruks- og kostnadsutviklingen de siste 3 årene er som vist i tabellen.

Gran	2013	2014	2015
Forbruk (kWh):	14 202 303	13 100 469	15 058 230
Kosteks.mva:	8 928 859	8 729 427	8 440 600
Pris pr. kWh:	0,63	0,67	0,65

Gran kommune har handlet kraft på Nordpool, sammen med kommunene i Vestoppland og med Ringsaker som formell handelspart. Kommunene har i sin forvaltning lagt vekt på stabilitet og forutsigbarhet når det gjelder kraftprisen.

Rådmann og stab

Øverste leder: Rådmannen

Årsverk: 33,5 årsverk

Rådmannsfunksjonen. Overordnet ansvar for virksomheter, staber, samspillet med politisk nivå og det mer utadrettede samspillet med lokalsamfunn/bruker og andre offentlige forvaltningsnivåer.

Informasjonsavdelingen (ledes av informasjonssjef):

Avdelingen har pådriver- og koordineringsansvar for informasjon/ kommunikasjon og omdømmearbeid, blant annet krisekommunikasjon, grafisk profil og sosiale medier. Avdelingen drifter og utvikler kommunens nettsider. Administrativ oppfølging av internasjonalt arbeid. Informasjonsavdelingen har det overordnede ansvaret for å gjennomføre valg. I tillegg har informasjonssjefen det overordnede ansvaret for og informasjonssikkerhet.

Avdelingen omfatter også *kommunetorget* med sentralbord, informasjonstjeneste, kassefunksjoner (inn/utbetalinger), utleie av lokaler og utstyr, regelstyrt saksbehandling og diverse utadrettet virksomhet.

Dokumentsentret som behandler all post til og fra kommunale virksomheter i rådhuset og har ansvar for kommunens arkiv, arkivplan og fullelektronisk sakarkivsystem.

Rådmann- og ordførersekretariat med ansvar for tilrettelegging for og gjennomføring av møter i politiske utvalg, fagansvar for valgarbeid, samt ulike interne koordinerings- og serviceoppgaver for rådmann og ordfører.

Økonomi- og IKT-avdelingen (ledes av økonomisjef): Økonomi bistår virksomhetene i Gran kommune i å nå sine mål gjennom effektiv utnyttelse av systemene og overordnet styring av økonomien. Oppgaveløsningen gjelder regnskap/budsjett, fakturering, innfordring,

registervedlikehold og regelstyrt saksbehandling for teknisk sektor, finansforvaltning/utlån/innlån, innkjøp/avtaler, utvikling og opplæring i bruk av økonomisystemene. IKT bistår virksomhetene i Gran kommune i å nå sine mål gjennom effektiv utnyttelse av data- og kommunikasjonsløsninger: Driftsansvar for felles IKT-ressurser, brukerstøtte felles systemer, fagansvar for utvikling av kommunens IKT-policy og -sikkerhetspolicy, IKT-rådgivning til kommunens ledelse og resultatenheter, IKT-teknisk bistand ved tjenesteutvikling og prosjektering, utarbeidelse av investeringsprogram knyttet til infrastruktur, operativsystem og felles kontorstøtteverktøy.

Personalavdelingen (ledes av personalsjef):

Avdelingen bistår virksomhetene i lønns- og personalspørsmål, lov og avtaleverk, opplæring og HMS. Avdelingen er delt i fagområdene lønn og personal.

Lønn utfører lønnsutbetaling til alle ansatte og har systemansvaret for Visma Enterprise HRM.

Oppfølging av kommunens pensjonsordninger i SPK og KLP utføres i avdelingen.

Personal arbeider med oppfølging og utvikling av kommunens personalpolitikk, herunder reglementer, lønnsforhandlinger, drøftinger med arbeidstakerorganisasjonene og helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid. Personal gjennomfører intern opplæring i kommunen.

Sykefraværet registreres i avdelingen, som også følger opp refusjoner fra NAV.

Lærlingeordningen blir administrert fra personalavdelingen og er viktig i kommunens rekrutteringsarbeid.

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

Periodeskille med elektronisk arkiv

Gran kommune har for første gang gjennomført skarpt periodeskille med fullelektronisk arkiv. Dette innebærer at alle saker blir avsluttet til en bestemt dato, og det blir opprettet nye saker i ny arkivdel. Dataene er avlevert elektronisk til IKA-Opplandene for langtidslagring.

Ny nettverksstruktur

IKT-avdelingen har lagt om hele datanettverksstrukturen til virksomheten skole. Dette skal gi en bedre driftssituasjon både for skole og IKT. Videre bidrar dette til en sikrere og smidigere eksamensløsning for elevene.

Implementering av e-handelsløsning

Gran kommune anskaffet e-handelsløsning senhøstes 2014. Løsningen er nå implementert i de fleste virksomhetene i løpet av 2015. Løsningen gir, sammen med rammeavtaler, positive effekter for innkjøpsarbeidet i organisasjonen.

E-handelsløsningen er implementert i de fleste virksomhetene i 2015. Her hos vaktmester.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

Innføre digitalt førstevalg for innbyggerne. Innbyggerne skal kunne velge å få post fra det offentlige i digital postkasse. Vi må planlegge for og forberede at Gran kommune skal tilby innbyggerne bedre webtjenester og digitale innsynsløsninger de nærmeste årene, i tråd med statens forventninger.

ANDRE KOMMENTARER

Vi skal systematisere arbeidet med informasjonssikkerhet. I 2016 skal vi arbeide spesielt med opplæring av ansatte og forsterke sikkerhetskulturen i Gran kommune.

PERSONALSITUASJONEN

Nærværet for hele Gran kommune i 2015 var på 92,1 %. Dette er det samme resultatet som i 2014. For rådmann og stabene var nærværet i 2015 på 89,2 %. Det er svært lite eller ingenting av dette fraværet som kan sies å være relatert til arbeidsplassen.

INTERKOMMUNALT INNKJØPSSAMARBEID FOR HADELAND

Gran kommune er vertskommune for det interkommunale innkjøpssamarbeidet. Innkjøpssamarbeidet har i 2015 videreført arbeidet med strategiske innkjøpsoppgaver. Fokus har hovedsakelig vært på oppfølging og inngåelse av rammeavtaler på prioriterte innkjøpsområder, samt

aktiviteter i handlingsplan for felles anskaffelsesstrategi. Av aktivitetene i handlingsplanen har arbeidet med innføring av e-handel stått sentralt. Det har vært gjennomført felles kurs i offentlige anskaffelser for kommunene.

Status rammeavtaler

Ved årsskiftet har kommunene 49 felles rammeavtaler fordelt på 47 leverandører. Siden 2011 har porteføljen blitt utvidet med 22 nye rammeavtaler. Det ble i 2015 inngått 15 felles rammeavtaler, hvorav 10 er innen nye avtaleområder og 5 erstatter avtaler som utløp i løpet av fjoråret. Nye avtaleområder som har kommet inn i porteføljen i 2015 er håndverkstjenester/entreprenørtjenester, vikartjenester og forbruksmateriell. I tillegg har kommunene samarbeidet om å inngå felles rammeavtale for drift av gatelys.

Ved årsskiftet jobber vi med 4 rammeavtaler. Andelen av avtaler som er i en avsluttende fase har gått ned, men det er fortsatt avtaleområder det vil være hensiktsmessig å inngå nye rammeavtaler på. I tillegg er det behov for å rullere utgående avtaler. Kapasiteten til å utvide avtaleporteføljen ytterligere med nye avtaleområder gjennom innkjøps-samarbeidet er fortsatt begrenset. Det ble i 2015 benyttet ekstern bistand for selve inngåelsen av rammeavtaler på håndverkstjenester, samt drift/vedlikehold av gatelys, mens oppfølgingen av rammeavtalene ligger hos kommunene.

Innkjøpssamarbeidet har i 2015 fortsatt samarbeidet med andre kommunale oppdragsgivere på en del avtaleområder. På større avtaleområder har vi pågående og tett samarbeid med kommunene i Gjøvik-regionen og fem kommuner i Hedmark, herunder Ringsaker, Hamar, Elverum, Løten og Stange kommuner. I tillegg deltar vi i samarbeid om noen mindre avtaleområder for den enkelte kommunen. Her samarbeider vi med Oppland fylkeskommune, Hedmark fylkeskommune og Oslo kommune.

I matrisen på neste side er kommunenes kjøp av varer og tjenester gruppert i ulike innkjøps- og avtaleområder hvor størrelsen på den enkelte gruppe angir en relativ størrelse i forhold til det samlede innkjøpsvolumet i kommunene. Gruppene har fargekoder som angir hvilke avtalegrupper som koordineres og følges opp gjennom innkjøpssamarbeidet per i dag. Gruppenes

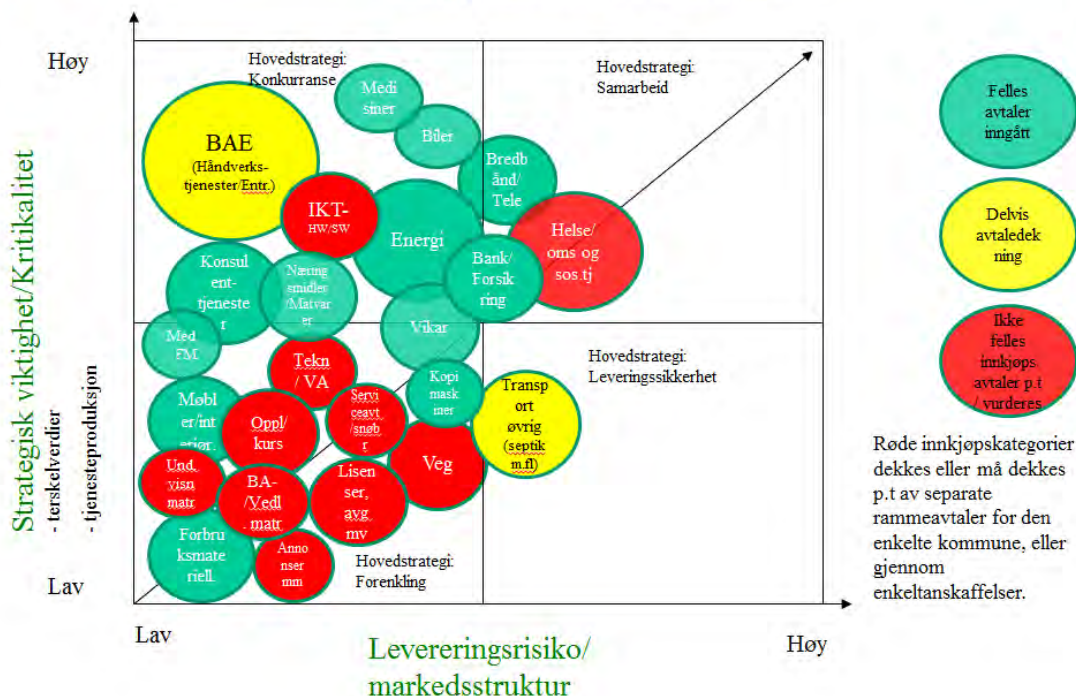
plassering i matrisen angir samarbeidets vurdering kommunene og leveringsrisiko i de aktuelle markedene. Matrisen gir innkjøpssamarbeidet et utgangspunkt for og støtte til å prioritere hvilke

av avtaleområdets strategiske viktighet for avtaleområder samarbeidet skal ha felles rammeavtaler på, og hva slags hovedstrategi som bør velges for de enkelte avtaleområdene.

Status leverandør- / porteføljestrategi jan 2016

Innkjøpssamarbeidet for Hadeland

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten	Kommentarer
Å løfte organisasjonen Gran kommune slik at vi kan følge den digitale utviklingen som skjer i offentlig sektor.	Det er ikke gjennomført spesielle tiltak når det gjelder digitale tjenester eller lignende i 2015.
God styring med økonomien gjennom gode rapporteringsrutiner.	Det er gjort endringer og forbedringer i rutinene for økonomirapportering.
Informasjon fra kommunen til innbyggerne skal være nyttig, lett å forstå og lett å finne.	Det er utført noe arbeid på kommunens hjemmeside. Planlagt arbeid med klarspråk er utsatt pga. vakanse.
Forenkling av rutiner og arbeidsmåter for personalforvaltning.	Innført digitale lønnsmeldinger i 2015. Organisasjonen benytter nå i hovedsak digital utveksling av variable lønnstransaksjoner.

Produksjonsindikator for virksomheten	Def. Indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Øke nærværet i hele organisasjonen til minimum 95 %.	%	95 %	91,5 %	
Antall ansatte	Antall		1116	
Antall årsverk	Antall		868	

STATISTIKK OG DOKUMENTASJON

Driftsstatistikk økonomi	2011	2012	2013	2014	2015
Omsetning drift	905 mill.kr	1 005 mill.kr	1 057 mill.kr	1 073 mill. kr	1 097 mill. kr
Omsetning investering	111 mill.kr	111 mill. kr	55 mill. kr	88 mill. kr	217 mill kr
Bilag, eget regnskap	22 415	22 547	24 258	23 380	24 196
Bilag, andre regnskap	4 156	4 271	3 976	4 082	4 021
Antall utsendte faktura**	38 627	40 557	41 187	40 226	42 747
Antall kunder på avtalegiro	1 300	1 424	1 545	1 696	1 802
Antall fakturaer på avtalegiro			3 978	7 081	9 268
Antall kunder på e-faktura	1 674	1 892	2 113	2 417	2 699
Antall fakturaer på e-faktura			4 660	10 703	11 020
Antall kunder på EHF utgående fakturaer			100	150	150
Antall fakturaer på EHF utgående			190	530	618
Antall leverandører på EHF innkomne fakturaer			56	126	281
Antall fakturaer på EHF innkomne			7 065	5 476	9 536

**For 2011 ble det produsert 21 779 fakturaer for kommunale avgifter, dette året var det bare fakturert to terminer med eiendomsskatt.

Driftsstatistikk dokumententeret

	2011	2012	2013	2014	2015
Registrerte saksnummer	4 706	2 893	3 221	2 672	2 705
Inngående journalposter	6 649	6 580	7 065	7 860	7 309
Inngående e-post	1 937	2 533	3 196	3 756	4 906*
Elektronisk skjemamottak			94	199	179

*Inngående e-post har økt betydelig fra 2014 til 2015. Dette kan skyldes at kommunen mottar stadig mindre post per papir, men også at saksbehandlerne er blitt bedre til å registrere arkiververdige eposter.

Grunnskole

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Grunnskolesjef

Årsverk: 236,2 – inkluderer lærere, andre ansatte ved skolene og SFO.

Ni barneskoler, en kombinert barne- og ungdomsskole som alle har SFO, og to ungdomsskoler.

Skolenavn	Elev 09/10	Elev 10/11	Elev 11/12	Elev 12/13	Elev 13/14	Elev 14/15	Elev 15/16
Bjoneroa skole	63	59	59	58	51	52	53
Bjørklund skole	56	60	65	58	44	46	49
Fagerlund skole	80	76	77	85	80	79	71
Fredheim skole	140	136	119	123	123	118	105
Grymyr skole	75	69	78	75	73	70	72
Jaren skole	155	147	148	148	148	143	139
Moen skole	153	152	142	132	141	137	150
Sanne skole	115	118	118	114	108	121	127
Solvang skole	157	157	158	160	159	163	167
Trintom skole	200	205	204	222	216	216	202
Brandbu ungdomsskole	250	244	258	265	266	246	240
Gran ungdomsskole	233	240	246	254	269	267	265
Totalt	1677	1663	1672	1694	1678	1658	1640

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

Gran ungdomsskole jobber med «baklengs planlegging».

Ungdomstrinn i utvikling

«Ungdomstrinn i utvikling» er en fireårig nasjonal satsing for å gjøre undervisningen i ungdomsskolen mer praktisk, variert og relevant. Ungdomsskolene er med i satsingen fra høsten 2014. Alle tre skolene har valgt regning som utviklingsområde. Prosjektet baserer seg på skolebasert utvikling og skolene våre samarbeider med Høgskolen på Lillehammer ut 2015. Foreløpige tilbakemeldinger viser at lærerne opplever utviklingsarbeidet som spennende, meningsfylt og praksisnært. Arbeidsformen er nært

opp til det vi hadde i skolemiljøutviklingsprosjektet «Læringsmiljø Hadeland». Med regning som ferdighet blir tematikken enda nærmere den enkelte lærers utvikling av egen praksis.

Lesing

Lesing har også i år vært et viktig område i 2015. Felles metodikk for den første leseopplæringen er videreført. Lærerne på 1. til og med 4. trinn møtes trinnvis i nettverk for å støtte, lære av hverandre og å få faglige innspill. Samtidig har vi fra høsten 2014 startet opp et toårig samarbeid med «Lesesenteret» ved Universitetet i Stavanger, med etterutdanning i lesing for alle lærerne på 5. – 7. trinn. Her er legger vi vekt på lesing som ferdighet i alle fag. Lærerne får tilført faglige innspill fra ny forskning, samtidig som de blir utfordret i sin egen praksis.

Lesing ved Fredheim skole.

Utprøvinger

Det er satt i gang to utprøvinger som ser svært lovende og spennende ut, Matematikklandet i 1. klasse ved Trintom, og Ipad-utprøving i 4. klasse ved Jaren skole. Tilbakemeldingene så langt er at elevenes læringsmotivasjon er høyere, begge steder.

Faksimile Hadeland, 17.12.15.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

Vi har arbeidet med å få på plass en felles mal for et internkontrollsystem. Det gjenstår en del arbeid før denne er tatt i bruk og implementert på skolene. Dette er en viktig del som må på plass for at skolene skal kunne godkjennes etter forskrift om miljørettet helsevern. Det er foreløpig ingen av skolene som har en slik godkjenning.

ANDRE KOMMENTARER

I 2015 ble det satt i gang «Skolebasert KompetanseUtvikling» (SKU). Utviklingsarbeidet ble initiert våren 2015, og har startet opp høsten 2015. Dette gjøres felles, og likt, for alle skolene. Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid.

Målet med arbeidet er å utvikle skolene i å være bedre lærende organisasjoner og lærende fellesskap. Skolens ledelse og plangrupper deltar i utviklingsarbeidet sentralt, mens de skal jobbe videre med dette på egen skole.

PERSONALSITUASJONEN

Årsverk

Grunnskole, inkludert SFO, har 236,2 årsverk ved utgangen av året.

Nærvær

Nærværet for grunnskolene er på 94,9 %. Det er en liten bedring fra i fjor. Det er lagt stor vekt på nærvær i skolene. Korttidsfraværet, 1-8 dager er kun på 1,2 %. Det er i svært liten grad rapportert om fravær som er knyttet til arbeidsplassen eller arbeidssituasjonen, og som arbeidsgiver forsøker vi å tilrettelegge for arbeidstakere som trenger dette.

Kompetanse

Gran kommune forsøker å være en aktiv arbeidsgiver som gir ansatte mulighet til både videre- og etterutdanning. Vi opplever at det er vanskelig å rekruttere lærere som har den kompetansen som etterspørres. Spesielt vanskelig er det innenfor enkelte av språkfagene som tilbys i ungdomsskolen, men også innenfor fagene matematikk, norsk og engelsk kan det være vanskelig å få tak i god nok kompetanse. Mange søkere har valgt spesialisering innenfor fag som gjør at de i liten grad kan nyttiggjøres ut over de fagene de har fordypningen sin i.

Satsingen på lesing har fortsatt. Mange lærere er ferdig med leseveilederstudiet på 30 studiepoeng. Leseveilederne har tilegnet seg god og nyttig kompetanse som skolene har bruk for. Samtidig er det i en utfordrende ressursituasjon vanskelig å frigjøre nok tid til at kompetansen kan nyttiggjøres godt nok. Videre har vi på mellomtrinnet om lag 30 lærere som er med i en etterutdanning i lesing som ferdighet i alle fag. Dette strekker seg over ett skoleår.

Dette skoleåret, med oppstart høsten 2015, har Gran åtte lærere i videreutdanning innen fagene regneveileder, norsk for minoritetsspråklige, matematikk og norsk.

Utdanning for skoleledere anses som et viktig virkemiddel for å ha best mulige ledere. I 2014 har to ledere gjort seg ferdige med totalt 90 studiepoeng. Disse to har fullført mastergraden i løpet av 2015. En leder har fullført del 2, og fortsetter på studiet for å arbeide seg fram til en mastergrad.

Grunnskole har startet kompetansekartlegging med tanke på nye kompetansekrav for å kunne undervise i ulike fag.

Uprøving av iPader i 4. trinn ved Jaren skole.

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten		Kommentarer
Ved overgang til neste klassetrinn har elevene et kunnskaps- og ferdighetsnivå som gjør dem godt forberedt på kravene de møter, og elevene er motiverte for videre læring og skolegang.		
Skolen skal forsterke tidlig innsats gjennom å øke kompetansen og forbedre systemarbeidet i samarbeid med virksomhetene barn og familie og barnehage.		Det er igangsatt et arbeid på systemnivå sammen med virksomhetene barn og familie og barnehage. Det er startet opp med faste systemmøter på skolenivå sammen med PPT og helsesøstrene.
Skolen skal gi alle elever en trygg, inkluderende og forutsigbar skolehverdag med opplæring tilpasset deres forutsetninger og behov i et fellesskap med andre.		Skolene arbeider for at de fleste elevene skal få størstedelen av opplæringen i klassen/grupper. Samtidig tas det individuelle hensyn, som gjør at noen elever gis hele/deler av opplæringen utenfor klassen/gruppen.
Skolen skal bidra til å fremme elevenes fysiske og psykiske helse, trygghet, trivsel og læring.		Det er ønskelig å utarbeide en felles plan som tydeliggjør felles plattform, målsettinger, verktøy og tiltak i dette arbeidet. Planen vil fokusere spesielt på sosial læring, og skolenes arbeid for å fremme og forebygge. Som en del av jobbingen med innovasjon har prosjektet «Trygg oppvekst» sett på muligheten for etableringen av et tverrfaglig team hvor ett av innsatsområdene vil være tyngre mobbesaker. Etableringen av et slikt team er finansiert i budsjettet for 2016.
Skolen skal bidra til at elevene får en mobbefri hverdag (null-toleranse for mobbing).		Skolene arbeider kontinuerlig mot mobbing. Felles rutiner for skolene er etablert. Det er viktig at skolene arbeider aktivt for at rutinene er kjent og brukes av de ansatte, samt at foreldre og elever er kjent med rettighetene. Av tiltak er spesielt friminuttaktiviteter viktig. Det er noe vanskeligere å holde oppe motivasjonen for elevstyrte aktiviteter etter at vi gikk ut av programmet «Trivselsledere» og valgte en lokalt styrt modell. Skolene har ulike tiltak som vennskapsuker, fadderordninger, sosiale aktiviteter og felles arbeid for en mobbefri skole.

Produksjonsindikator for virksomheten	Def. Indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Grunnskolepoeng	Poeng	40,0	38,9	<p>Årets grunnskolepoeng er lavere enn målsetting, og lavere enn 2014.</p> <p>Grunnskolepoeng i Oppland er 40,2, mens det nasjonale gjennomsnittet er 40,7 poeng.</p> <p>Jentene i Gran ligger på samme nivå som resten av landet og høyere enn Oppland, mens guttene i Gran gjennomsnittlig ligger ca. 3 karakterpoeng under.</p> <p>Resultatene i matematikk skiller seg spesielt negativt ut i 2015, samtidig er det slik at gutter i Gran gjennomsnittlig oppnår litt dårligere resultat enn de det sammenliknes med. Det vises for øvrig til tilstandsrapport for grunnskolen 2014/2015 for ytterligere kommentarer og vurderinger.</p>
Resultater nasjonale prøver i regning 5. trinn	%			
Mestringsnivå 1		22 %	24,8 %	
Mestringsnivå 2		50 %	43,8 %	Når en ser de tre nivåene under ett, er resultatet bedre enn indikator.
Mestringsnivå 3		28 %	31,4 %	
Resultater nasjonale prøver i lesing 5. trinn	%			
Mestringsnivå 1		21 %	25,5 %	
Mestringsnivå 2		49 %	39,9 %	Når en ser de tre nivåene under ett, er resultatet bedre enn indikator.
Mestringsnivå 3		30 %	34,6 %	
Mobbing	%			
Andel elever på 7. trinn	%	4 %	4,7 %	Noe lavere enn forrige skoleår. 0,1 % bedre enn nasjonalt samlet. Begge kjønn har 4,7 %, som er 0,1 % bedre enn nasjonalt nivå, begge kjønn.

STATISTIKK OG DOKUMENTASJON

Elevtall per 1. desember

Barneskoler	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Prognose høst 2016
Bjøneroa	40	41	38	39	38	39	37	37	40	35
Bjørklund	55	64	58	60	65	58	45	48	49	0
Brandbu barneskole										300
Solvang	124	143	151	157	158	160	159	163	167	0
Fredheim	149	145	143	136	119	123	123	118	105	96
Fagerlund	85	79	80	76	77	85	80	79	71	0
Moen	155	144	153	152	142	132	141	137	150	140
Jaren	144	143	149	147	148	148	148	146	139	138
Trintom	202	192	199	205	204	222	216	216	202	196
Sanne	109	110	109	118	118	114	108	121	127	129
Grymyr	82	77	72	69	78	75	73	70	72	67
Sum 1.–4. årstrinn	667	665	641	626	633	648	625	631	618	611
Sum 5.–7. årstrinn	478	473	511	533	514	508	505	504	504	490
Sum barneskoler	1145	1138	1152	1159	1147	1156	1130	1135	1122	1101
Ungdomsskoler	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Prognose høst 2016
Bjøneroa	16	15	14	17	20	21	19	14	13	21
Brandbu	254	245	252	248	244	258	265	266	240	249
Gran	255	239	245	231	240	246	254	269	265	250
Sum 8.–10. årstrinn	525	499	511	496	504	525	538	549	518	520
Sum elever totalt	1668	1664	1649	1649	1663	1672	1694	1679	1640	1621

Statistikk «flytende kretsgrenser – ungdomsskoler» skoleårene framover

	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Elever som skal fra Bjørklund, Solvang, Fredheim, Fagerlund og Moen til BUS	75	89	73	83	80	74	70	73
Elever som skal fra Jaren, Trintom, Sanne og Grymyr til GUS	77	87	76	75	88	70	81	62
Totalsum minus Bjøneroa	152	176	149	158	168	144	151	135

En av ti grunnskoler i kommunen: Sanne skole ved Granavollen.

Barnehager

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Barnehagesjef
Antall årsverk:78

Barnehagesjefen har ansvaret for myndighetsutøvelsen på barnehageområdet og er godkjennings- og tilsynsmyndighet for alle barnehager i kommunen. Kommunen har ansvaret for finansieringen av både kommunale og ikke-kommunale barnehager.

I alt går 629 barn i barnehager i Gran. Barna er fordelt på 16 barnehager. Barnehagesjef er øverste leder for drift av 7 kommunale barnehager med 288 barn. Bjørklund og Bjoneroa barnehager har fra høsten 2014 etablert felles styrerressurs. Det samme gjelder Leikvoll og Moen barnehager, men for disse barnehagene er det kun som en midlertidig ordning.

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

Ny barnehage:

I september vedtok kommunestyret bygging av nye Fagerlund barnehage. Barnehagen vil stå ferdig

august 2016 med plass til cirka 94 barn/ 120 enheter. Fagerlund barnehage blir et løft med henblikk på de bygningsmessige fasilitetene på barnehageområdet, og vi gleder oss stort til å komme i gang med driften.

Ny barnehage: Øverst: Tegning av Fagerlund barnehage. Nederst: Grunnarbeid ved årsskiftet 2015/2016.

Barns trivsel og spesialpedagogisk hjelp:

12 barnehager i Gran har deltatt i prosjektet «Barns trivsel». Fylkesmannen tok initiativ til prosjektet og undersøkelsen er utført av senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU). Det er gjennomført to trivselsundersøkelser i perioden

2013-2015. I tillegg har vi hatt fagøker og veiledning innen ulike temaer for hele personalet i den enkelte barnehage. Resultatene for Gran viser at barnas trivsel og foreldrenes tilfredshet er høy. Svarprosenten blant foreldrene som ble invitert til å besvare undersøkelsen var på 75 prosent i 2013 og 70 prosent 2015.

Kontaktpedagogenes kartlegging i 2015-undersøkelsen viser en negativ utvikling knyttet til barnas sosiale ferdigheter og språkferdigheter. Vi vet at barns utvikling av språk i barnehagealder er viktig for å kunne delta i lek og læringsaktiviteter, både nå og senere.

Det er en nær sammenheng mellom barns begrepsforståelse som fireåring og senere skolefaglige prestasjoner. Mange barnehager har derfor hatt et fokus på det språklige og sosiale miljøet i barnehagen, for å skape bedre betingelser for språk og sosial læring hos barna.

Det spesialpedagogiske teamet gjennomfører tiltakene/timene knyttet til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehage. Det gis svært gode tilbakemeldinger på arbeidet, og vi ser at *noen* barn som har fått vedtak, kan redusere antall timer det siste året i barnehagen, fordi utviklingen er god. Dette er tidlig innsats i praksis og viktig for det enkelte barn både nå og framover. I tillegg kan dette redusere behov for spesialundervisning i skole på sikt.

Kompetanse og kultur:

Marka og Solheim barnehage har i 2015 deltatt i prosjektet «Kompetanse for mangfold» sammen med tre skoler og PPT. I tillegg har flere barnehager deltatt i Cos-opplæring (trygghetssirkelen), et samarbeid med helsestasjonen hvor ansatte derfra har vært veiledere. Trulserudenga vant IA-prisen for nærvær og deltagelse. Og sist men ikke minst har en barnehagestyrer gått på innovasjonsskolen og kommunale styrere har gjennom lederopplæringen fått jobbet med mange nye kreative metoder. Det legges til rette for å lære av hverandre og dele kompetanse på møter og planleggingsdager. Sektoren har en kultur for å dra lasset sammen, og dette fører til økt kvalitet og pågangsmot. Sammen er vi gode.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

Gran kommune har ikke tilstrekkelig med plasser til å kunne gi barnehetilbud til barn uten lovfestet rett til plass. Det betyr at folk som flytter til Gran i løpet av året og som ikke har søkt til hovedopptaket i mars, har vansker med å få barnehageplass. Det samme gjelder barn som er yngre enn ett år ved barnehagestart i august. Dette er utfordrende for den enkelte familie og negativt når det gjelder å rekruttere nye innbyggere til kommunen.

ANDRE KOMMENTARER

Leikvoll barnehage feiret 40-årsjubileum med stor fest for barn og voksne i høst.

Jubilerte i fjor: Leikvoll barnehage

PERSONALSITUASJONEN

Barnehageområdet har over tid hatt et relativt høyt sykefravær. I 2015 er nærværet på 93,5 %. Det er et godt resultat og svært positivt både med hensyn til både kvaliteten på tjenesten og økonomien.

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten	Kommentarer
Barnehage skal bidra til å fremme god omsorg, læring og lek for barn i kommunen i nært samarbeid med foresatte.	
Barnehage skal bedre de fysiske rammebetingelsene i de kommunale barnehagene ved å etablere av ny barnehage og øke vedlikeholdet i de øvrige.	Kommunestyret vedtok utbygging av Fagerlund barnehage i høst. Barnehagen skal stå ferdig til bruk august 2016. Dette vil bedre de fysiske rammebetingelsene på barnehageområdet betydelig for barn, foresatte og ansatte. Vedlikeholdsprosjektet i Marka barnehage ble ferdigstilt i 2015. Det gjenstår fortsatt noe arbeid knyttet til utelekeplassen i Solheim.
Barnehage skal forsterke tidlig innsats gjennom å øke kompetansen og forbedre systemarbeidet i samarbeid med virksomhetene barn og familie og skole.	Det er igangsatt et arbeid på systemnivå sammen med virksomhetene barn og familie og skole. Det er utprøvd tiltak i prosjektet «Trygg oppvekst» i inneværende år. I tillegg er det iverksatt tiltak på systemnivå sammen med PPT og helsestasjon.
Barnehage skal arbeide for å øke andelen pedagoger i barnehagene.	Det arbeides med å rekruttere barnehagelærere, de kommunale barnehagene ligger nå over minimumskravet. Forsatt er det noen dispensasjoner fra utdanningskravet som barnehagelærere i private barnehager.

Mål for virksomheten	Def. Indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	%	29,9 %	31,7 %	
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	%	90,1 %	88,1 %	
Antall heltidsplasser i kommunale og private barnehager	Antall barn (antall heltidsplasser)	633	631	

Ivrer for integrering

- Jeg er åpen og nysgjerrig på andre kulturer, sier Gudrun Skiaker, som har jobbet over 20 år i barnehage. Her med Noah (3).

Tre av ti barn har flerkulturell bakgrunn. Alle de tre pedagogiske lederne har det. Over 20 personer med flerkulturell bakgrunn har hatt språk- eller arbeidspraksis der. Med disse tallene kan styrer Gudrun Skiaker trygt si at Marka barnehage driver integreringsarbeid i praksis.

- For meg er det et samfunnsoppdrag. Vi lever i et flerkulturelt samfunn. Da bør også barnehagen speile det, sier barnehagestyrrer Gudrun Skiaker. Hun mener barnehagene spiller en nøkkelrolle i integreringen.

- Husk at barndommen ikke tar til idet du begynner på skolen som seks-

åring. Tidlig innsats krever at man starter i barnehagen.

- Får mye mer igjen

I Marka barnehage er over 30 prosent av barna flerspråklige. I tillegg til fast ansatte med flerkulturell bakgrunn, har Skiaker gjennom årene tatt imot over 20 personer i praksis gjennom voksenopplæringa og flyktningtjenesten.

- Jeg legger ikke skjul på at det krever en del ekstra å følge dem opp. Men vi får mye mer igjen for det, enn innsatsen vi legger ned, sier Skiaker, og kommer med et eksempel:

- De har økt forståelse for utfordringene flerkulturelle barn kan ha.

Krever velvilje

Barnehagestyrreren mener det å ha barn og ansatte med flerkulturell bakgrunn ikke nødvendigvis krever flere folk på jobb.

- Det handler mest om at vi som ansatte har grunnleggende verdier som åpenhet, toleranse og velvilje til å forstå. Likevel er det enkelt tilfelle hvor Skiaker kunne ha tenkt seg ekstra ressurser.

- Når vi får barn hit som ikke kan noe norsk, sliter vi litt. Da savner vi ansatte som kan barnets morsmål, og som kan hjelpe og trygge barnet i en overgangsfase fram til barnet behersker tilstrekkelig norsk til å forstå og mestre hverdagen.

Samarbeidsavtale

Barnehagen har nå inngått en samarbeidsavtale med voksenopplæringa og flyktningtjenesten. Den skal sikre et mer forutsigbart mottak av praksiselever.

- Grunnbemanningen er ikke nok til å takle oppgavene vi er pålagt. Uten praksiselever hadde vi ikke fått hjulene til å gå så godt rundt, sier Skiaker.

- Vi prøver å plassere dem som skal ha språktrening på avdelingen med de største barna, fordi disse barna snakker mest.

Vil styrke stoltheten

Integrering handler ikke bare om å adoptere «erkenorsk» kultur, mener

Skiaker.

- Hva er egentlig norsk kultur? Det er forskjellig på å vokse opp på gard i Brandbu, og i blokk på Gran, også. Integrering handler også om å gjøre barna stolte av den bakgrunnen de har, uansett hvor de kommer fra, smiler Skiaker, og avslutter med liten historie hvor to av barna i Marka sto foran et verdenskart.

- «Der kommer jeg fra!» sa den ene, og pekte triumferende på det norske flagget. «Å?» svarte den andre. «Kommer du også fra Jaren?»

Neste side:

Møt to av de tre lederne med flerkulturell bakgrunn.

Bidrar til mangfoldet i Marka

Tiegisti Negassi Bahta har praksis i Marka barnehage gjennom voksenopplæringen.

Tiegisti Negassi Bahta og Mirsada Grabovac har begge flyktet fra fødelandet sitt. Nå jobber de for å gi barn i Brandbu en trygg oppvekst.

Tiegisti er født og oppvokst i Eritrea, mens Mirsada bodde i Bosnia før hun måtte flykte. Nå har Tiegisti språkpraksis i Marka barnehage, hvor Mirsada er fast ansatt som barnehagelærer (tidligere kalt førskolelærer).

Innblikk i oppdragelse
Tiegisti hadde først språkpraksis gjennom flyktningtjenesten, deretter voksenopplæringen. Eritreeren trekker fram at praksisoppholdet også gir

andre goder enn å lære norsk.

- Jeg får et unikt innblikk i barneoppdragelsen her. Den er ganske annerledes enn i Eritrea. Her skal voksne ikke slå eller skrike for å bli hørt, men snakke rolig med barna, sier 24-åringen, som er opptatt av ta med seg disse verdiene når hun oppdrar sin egen sønn Noah (3).

Til daglig er Tiegisti elev ved voksenopplæringen på Roa. Mens mamma går på skolen, er Noah i barnehagen på Marka.

- Nå tar jeg grunnskolen. Deretter er planen å ta en utdanning som gjør at jeg kan arbeide med barn, smiler hun.

Fast jobb

Nettopp denne utdanningen har Mirsada Grabovac tatt. Hun kom til Norge som flyktning fra Bosnia i 1993. Etter ni år i produksjonen ved Alfa sko, satte hun seg på vikarliste i barnehagen da skofabrikken la ned produksjonen i Brandbu. I mai 2007 fikk hun en måned som vikar i Marka.

- Jeg startet på treårig utdanning i barne- og ungdomsarbeiderfag. Ved en tilfeldighet fikk jeg høre om en barnehagelærerutdanning som var tilrettelagt for flerspråklige, forteller Mirsada. Som tenkt, så gjort. Mirsada gikk i gang med

fire års utdanning på Hamar, samtidig som hun jobbet i Marka. Etter studiene ble det ledig fast jobb som pedagogisk leder. Nå er hun en av tre pedagogiske ledere med flerkulturell bakgrunn i Marka barnehage.

- Her viser ledelse og ansatte stor forståelse for at en ikke alltid skjønner alt som blir sagt. Å jobbe med barn gir dessuten en helt annen språkforståelse enn å arbeide i et fabrikkmiljø. Jeg stortrives, smiler Mirsada.

Mirsada Grabovac har jobbet i Marka barnehage i ni år, og stortrives.

Barn og familie

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: barne- og familiesjef

Årsverk: 67

Virksomheten barn og familie består av fem ansvarsområder, som alle arbeider med barn og familier og deres nettverk, i tillegg til voksne med ulike utfordringer. Barn og familie skal ut fra virksomhetens ulike oppdrag, arbeide særskilt for å fremme positiv utvikling og forebygge uheldig utvikling, samt tidlig innsats ved behov.

Virksomheten arbeider med oppfølging, behandling og tiltaksarbeid. Virksomheten skal arbeide for utvikling av systematisk og helhetlig arbeid, både på tvers i virksomheten og med samarbeidende virksomheter.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har ansvar for tiltak etter lov, gir råd og veiledning til barn, barnefamilier og samarbeidsinstanser. Barneverntjenesten iverksetter og følger opp hjelpetiltak (veiledning, støttekontakt, besøkshjem, fritidsaktiviteter) og iverksetter og følger opp omsorgstiltak (fosterhjem, institusjon). Barneverntjenesten administrerer også omsorgsvikartjenesten, som gir hjelp til barnefamilier med ulik problematikk.

Barneverntjenesten har 12,4 årsverk, fordelt på undersøkelsesteam, tiltaksteam, miljøterapeut, omsorgsvikar, tilsynsfører og merkantil ressurs.

Jordmor- og helsesøstertjenesten

Helsesøster og jordmortjeneste arbeider helsefremmende og forebyggende gjennom opplysning og rådgivning (helsestasjon, skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom). Jordmor følger gravide gjennom svangerskapet og er ansvarlig for oppfølgingstilbud til alle gravide som er ansatt i Gran kommune («Gravid og i arbeid»). Foreldreveileder gir veiledning til foreldre og ansatte i barnehage og skole. Tjenesten arbeider også med smittevern, miljørettet helsevern og reisevaksinasjon og teller 10,7 årsverk.

Pedagogisk psykologisk tjenesten (PPT)

Pedagogisk psykologisk tjenesten (PPT) er en sakkyndig instans som skal bidra til å sikre den

enkeltes rett til opplæring og hjelp ut fra Opplæringsloven. De skal hjelpe skoler og barnehager i arbeidet med kompetanseutvikling og organisering for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særskilte behov. PP-tjenesten skal bidra til at barn, unge og voksne får et helhetlig og samordnet tilbud, bl.a. gjennom utstrakt og systematisk tverrfaglig samarbeid og samarbeid med andrelinjetjenesten, og bistå med veiledning til foresatte, barn og skoler, barnehager.

Tjenesten har 7,1 årsverk, fordelt på pp-rådgivere, logopediressurs, musikkterapeut, sekretær og leder.

Psykisk helsetjeneste

Psykisk helsetjeneste er organisert i tre områder:

1) Behandlings- og oppfølgingsteam som tilbyr individuelle samtaler og oppfølging av personer med psykiske lidelser eller personer i vanskelig eller kritiske livssituasjoner, både voksne, barn og unge og deres familier. 2) Haugsbakken som er et botilbud med nærhet til heldøgns bemanning for til sammen 15 beboere. To av leilighetene er beredskapsleiligheter. 3) Dagsenter for psykisk helse, lokalisert på Haugsbakken, som gir tilbud om ulike aktiviteter på dag-kveldstid. Psykisk helsetjeneste organiserer kommunens kriseteam. Psykisk helsetjeneste teller 17,7 årsverk totalt.

Sosialtjenesten i NAV Hadeland

Gran kommune er vertskommune for Sosialtjenesten for Lunner og Gran. Sosialtjenesten er en del av NAV Hadeland. Sosialtjenesten NAV Hadeland gir råd og veiledning som bidrar til å forebygge og/eller løse sosiale problemer. Det arbeides målrettet med å få mennesker i arbeid eller aktivitet. Alle statlige virkemidler benyttes for å bidra til å sikre deltakelse i arbeidslivet eller en form for aktivitet. Tjenesten omfatter også rusforebyggende arbeid rettet mot barn og ungdom, samt tiltaksarbeid rettet mot rusavhengige bosatt i kommunen. Det ytes økonomisk sosialhjelp etter lov om sosiale tjenester, og egne økonomirådgivere bistår i krevende økonomi- og gjeldssaker. Gran kommune er vertskommune for sosialtjenesten for Lunner og Gran, som er del av NAV Hadeland. Andelen kommunale årsverk er 17,1, fordelt på 5 team.

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

I tråd med intensjonen for ny organisering utvikles og benyttes tiltak med vekt på tidlig og helhetlig innsats. I dette arbeidet har vi i 2015 lagt vekt på utvikling av samarbeid, gode arenaer for samhandling og virkningsfulle tiltak.

Utvikling av samarbeid

Det er inngått samarbeidsavtale og utviklet et svært godt samarbeid mellom kommunene Lunner og Gran og sykehuset Innlandet, ved DPS poliklinikk Hadeland. I tillegg er legene som en samarbeidspartner, en viktig aktør i arbeidet. Formålet med det utstrakte samarbeidet er å gi innbyggere over 18 år, en helhetlig tverrfaglig psykisk helsetjeneste, og også rusoppfølging til unge og voksne over 16 år. Samarbeidet ivaretar både oppfølging og nødvendige mer akutte tiltak i krisesituasjoner for den enkelte, som kan avverge eller utsette innleggelse. Avtalen og samarbeidet som følger, bidrar til helhetlige kommunale tjenester. I tillegg tetter det mellomrom mellom kommunale tjenester og spesialisthelsetjenestene. Vi er i gang med å utvikle et tilsvarende samarbeid mellom Sykehuset Innlandet, ved BUP avd. Gran og Gran kommune ved Inntaksteam – tverrfaglig team for barn og unge. Avtalen er alt inngått. Hensikten er å sikre en helhetlig og tverrfaglig tjeneste til barn og unge under 18 år og deres foresatte.

Arenaer og tiltak

Virksomheten har i 2015 deltatt med 17 medarbeidere på opplæring og utviklingsprogrammet Tidlig Inn, i regi av Sykehuset Innlandet og kompetansesenter Rus Østlandet (KoRus). Gjennom felles opplæring og eget arbeid underveis, skal kommunale tjenester og spesialisthelsetjenester sikre tidlig og kompetent intervensjon for barn og familier i risiko (for vold, rus og utfordringer knyttet til psykisk helse). Videre er det gjennomført to vellykkede felles arbeidsøkter for alle medarbeidere, for kompetanseheving på tidlig innsats-temaer og utvikling av virksomheten.

Inntaksteamet (nevnt tidligere) er et tverrfaglig sammensatt team for oppfølging av barn og unge og deres familier. Utvikling av inntaksteamets arbeid er viktig og i tråd med satsing på helhetlig og tidlig innsats. Et av tiltakene i regi av inntaksteamet er COS- P (circle of security –

parenting). Det er et foreldrestyrkende tiltak som benyttes på tvers i kommunen.

Prosjektet IPS (individuell jobbstøtte) er et samarbeid mellom NAV Hadeland, psykisk helsetjeneste i kommunen og DPS poliklinikk Hadeland. Gjennom tett oppfølging bidrar metoden benyttet i prosjektet til at mennesker kommer ut i jobb. Resultatene på Hadeland er svært gode, sammenlignet med resultatene i Norge. 13 av 24 som gikk ut av prosjektet i 2015, er i utdanning eller jobb. Prosjektet er under følgeforskning og har fått stor publisitet i media. Det vil være naturlig å se på muligheter for å benytte metoden overfor andre grupper. Den kommende aktivitetsplikten vil være et område hvor denne metodikken er aktuell.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

Utvikling av virkningsfulle tiltak vil utfordre oss framover. Innovative metoder vil være viktig i utvikling av tiltak, både innenfor forebygging og oppfølging. Praksisplasser, språkplasser og arbeidsplasser for innbyggere som har vansker med å komme seg inn på det ordinære arbeidsmarkedet, er tiltak det vil være økt behov for i 2016. Likeså er utvikling av barneverntiltak i kommunen, noe som må utvikles, i tråd med lovendring og flere oppgaver tillagt kommunen. Dette er viktig for å kunne fortsette å ha en effektiv barneverntjeneste både mht. kostnadseffektivitet og å unngå fristoverskridelser.

ANDRE KOMMENTARER

Psykisk helsetjeneste opplever en økning i antall saker for oppfølging i de senere årene, uten at bemanningen er økt. Derfor betyr det mye at samarbeidet med BUP og DPS poliklinikk Hadeland har utviklet seg svært positivt, gjennom gode samarbeidsavtaler. Arbeidet utvikler seg i en retning hvor kommune og spesialisthelsetjenester arbeider stadig tettere sammen, til beste for innbyggeren. Kommunepsykolog og kommuneoverlege er viktige ressurser i arbeidet på området. Kommunene får et stadig større ansvar for oppfølging/behandling innenfor psykisk helse. Fra 2017 vil kommunene få betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter på områdene rus og psykiatri, slik det i dag er innenfor somatikken. Dette er i tråd med samhandlingsreformen.

I sum vil endringene som skjer innenfor områdene rus og psykiatri, utfordre kommunene framover. Dette både med hensyn til kapasitet og

kompetanse. Mye tyder på at det vil bli behov for å øke kommunens samlede ressurs på disse områdene, for å møte utfordringene på en hensiktsmessig måte.

PERSONALSITUASJON

Barn og familie har 76 ansatte. Økning i antall ansatte er i hovedsak knyttet til satsing innenfor jordmor- og helsesøstertjenesten, samt styrking av PPT. Rekruttering av medarbeidere er lite problematisk. Kun innenfor PPT har dette vært utfordrende. Det er å anta at dette har å gjøre med at det utdannes relativt få PP-rådgivere, samt at noen foretrekker å jobbe ved større PP-tjenester.

Antall saker i tjenestene er på det jevne. Psykisk helsetjeneste har en økning i antall nye saker. En stor andel av sakene innenfor virksomhetene er

omfattende og krever samarbeid mellom flere tjenester. Dette både innenfor virksomheten barn og familie, og med andre virksomheter og/eller spesialisthelsetjenesten. Utvikling av lik praksis for helhetlig og tidlig innsats, for å unngå større kompleksitet i sakene, prioriteres.

Nærværet er på 92,5 %. Ved fravær er det forsøkt å benytte ressurser på tvers i virksomheten dersom dette har vært mulig. Det har også vært benyttet eksterne vikarer og innleid konsulent ved behov.

Stor faglig bredde er en styrke i virksomheten. Det er svært positivt at flere medarbeidere tar videreutdanning innenfor områder hvor virksomheten har behov for økt kompetanse.

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten	Kommentarer
Bidra til å fremme den enkeltes selvstendighet, tilhørighet og styrke evnen til å mestre eget liv.	Fremmende tiltak, tidlig og forebyggende innsats er vektlagt innenfor alle områder. Erfaringer fra praksis er utgangspunkt for endringer både på system- og individnivå.
Barn og familie skal forsterke tidlig innsats gjennom å øke kompetansen og forbedre systemarbeidet i samarbeid med virksomhetene barnehage og skole.	Det er igangsatt et arbeid på systemnivå sammen med virksomhetene barnehage og skole. Det er iverksatt tiltak på barnehagenivå sammen med PPT og helsestasjon. Det er startet opp faste systemmøter på skolenivå sammen med PPT og helsesøstertjenesten.
Barneverntjenesten skal gjennom tidlig innsats bidra til at utsatte barn og unge får nødvendig hjelp til rett tid.	Tjenesten gjennomfører tverrfaglig systemarbeid og prioriterer forebyggende arbeid. Tjenestene har ingen venteliste. Det er utarbeidet samarbeidsavtale mellom barneverntjenesten og virksomhetene barnehage og skole. Avtalene er under implementering.
Helsesøster og jordmortjenesten skal bidra til å fremme psykisk og fysisk helse og forebygge sykdommer og skader hos barn, unge og gravide.	Foreldrekompetanse er prioritert. Det arbeides med styrking av foreldrekompetanse, gjennom kurs og veiledning til foreldre.
NAV Hadeland skal arbeide for å bidra til at flere kommer i arbeid eller aktivitet, og at minst 80 % av arbeidssøkende kommer i jobb innen 3 mnd.	Andel arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid: Mål 45 % - hittil i år 46 % Andel arbeidssøkere med dagpenger med overgang til arbeid: Mål 70 % - hittil i år 71 % Andel arbeidssøkere uten dagpenger med overgang til arbeid: Mål 55 % - hittil i år 54 % (Tall fra NAVs målekort)
PP-tjenesten skal gjennom tidlig innsats bidra til at flere barn fullfører skolegangen, uten behov for spesialundervisning.	Systemrettet arbeid overfor barnehage og skole prioriteres. Herunder utvikling av gode samarbeidsrutiner, med vekt på tidlig innsats.
Psykisk helsetjeneste skal forebygge psykiske lidelser, samt behandle og forebygge forverring av eksisterende sykdom.	Fortsatt stor pågang av nye saker til behandling- og oppfølgingsteamet. Det er ulik alvorlighetsgrad i henvisningene. Rask respons/samtalehjelp prioriteres spesielt i saker hvor barn/familier er involvert. Det er inngått samarbeidsavtale med DPS for å kunne gi en helhetlig og tverrfaglig psykisk helsetjeneste.

Produksjonsindikator	Def. Indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Barnevern: Antall familieråd	Antall	>6	3	Gjennomført to oppfølgende familieråd i pågående sak og ett familieråd i ny sak. Tiltaket vurderes fortløpende.
Antall undersøkelser med behandlingstid over 3 måneder (antall undersøkelser med utvidet frist)	Antall	0 (<4)	0 (6)	1 sak registrert med behandlingstid over 3 måneder. Dette er en feilregistrering, som senere er korrigert.
Helsesøster- og jordmortjenesten: Antall foreldre deltatt i kurs om foreldrerollen	Antall	40	58(gruppe) 20 (ind.veil)	58 personer har deltatt i grupper. I tillegg er det gitt individuell veiledning til 20 personer. I barnehager har personalgruppe på 19 deltatt på <i>Cos-kurs</i> (circle of security). Cos er en metode for å styrke foreldre i sin rolle. <i>Smarte foreldre-kurs</i> (for foreldre som har triste og engstelige barn) er gjennomført. Det er arrangert kurs og informasjonsmøter for samarbeidende tjenester, skoler og barnehager.
NAV Hadeland: Antall deltakere i kvalifiseringsprogram (KVP)	Antall	26	26	Antall aktive deltakere i KVP per 31.12.15 er 26.
Antall stønadsmottakere under 25 år med livsoppholdsytelser over 6 måneder	Antall	9	10	Noen går på skole, uten rett til stipend. Flere har psykiske helseutfordringer og oppfølging fra psykisk helse/DPS, men ikke rett til andre ytelser.
Pedagogisk psykologisk tjeneste: Andel elever med vedtak om spesialundervisning	%	<7 %	8,3 %	Tallet er beregnet ut fra det som er innrapportert fra skolene (GSI 2015) Gran har en høy andel elever fra andre kommuner. Denne gruppen er overrepresentert når det gjelder behov for spesialundervisning. Dersom en bare ser på elever fra Gran er andelen ca. 6,7 % (inneværende skoleår, 2015/2016) PPT bidrar overfor skolene med veiledning og systemrettet arbeid. Det legges vekt på å løse utfordringer innenfor tilpasset opplæring.
Andel saker igangsatt innen maks. 2 mnd. fra mottatt henvisning	%	96 %	83 %	Tjenesten har gjennom året hatt redusert kapasitet. I perioden fra 1. september til 31. desember er 99 % av sakene igangsatt innen fristen.
Psykisk helsetjeneste: Antall deltakere på dagsenteret	Antall	17	15	Høy aktivitet med relativt stabilt antall deltakere.
Antall deltakere i treningsgrupper	Antall	7	5	Tilbud om treningsgruppe to ganger i uken. Trimrom i kjeller på rådhuset benyttes til aktiviteten.

STATISTIKK OG DOKUMENTASJON

Psykisk helsetjeneste, totalt antall brukere med direkte oppfølging

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
149	186	195	201	213	240	315	305	302	385	394

Sosialtjenesten i NAV Hadeland, utvikling antall brukere

Antall	2011	2012	2013	2014	2015
Brukere totalt	367	356	412	399	409
Nye brukere	121	173	177	171	155
Kvinner / menn	154 /213	148/208	171/241	195/204	206/203
Sosialhjelpsaker	1 366	1 383	1 703	1 729	1 688
Antall ferdigbehandlede gjeldsrådgivningssaker	108	128	136	151	159

Barneverntjenesten, antall meldinger, undersøkelser og barn i barnevernet

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Meldinger	69	73	51	85	73	74	119	115	103
Nye undersøkelser	66	72	48	82	66	67	104	103	87
Barn i barnevernet i løpet av året (med tiltak)	139	153	156	162	173	191	224	224	203

Glimt
fra Gran

Sprer suksessoppskrift til hele kontoret

Ved hjelp av innovasjonsverktøy og en positiv innstilling, har de ansatte ved NAV Hadeland overført prinsippene fra IPS-prosjektet til å gjelde hele kontoret.

NAV Hadeland har hatt stor suksess med IPS-prosjektet sitt. Ved hjelp av innovasjon som arbeidsmetode jobber nå flere veiledere på kontoret etter prinsippene fra IPS-prosjektet.

- IPS-prosjektet (se faktaboks) gjorde noe med oss. Vi fikk alvorlig psykisk syke som vi ikke det trodde det var mulig å få i arbeid, til å stå i jobb. Som leder tenkte jeg at det måtte gå an å overføre prinsippene derfra til andre brukergrupper vi jobber med, forteller Tone Andersen, leder av NAV Hadeland.

Fikk hjelp

For å få til det, skjønte hun at det krevde at flere ansatte måtte jobbe annerledes. Hvordan skulle hun få dem med på det? - Det er viktig at de ansatte faktisk har lyst til det. Vi hadde ingen fasit på

hvordan vi skulle løse oppgavene våre på en bedre måte, men til sammen har vi mange ideer jeg ønsket å få fram. Jeg tenkte at jeg måtte få med meg en ekstern person som kan noen verktøy. Det fikk jeg i Ellen Sagen, forteller Andersen, og sikter til prosjektlederen for «Vi i Gran SFI».

- Hun hadde helt konkrete verktøy de ansatte brukte for å komme fram til nye måter å tenke og løse ting på.

Vi har fått ned terskelen for å komme med nye ideer.

Tone Andersen, leder NAV Hadeland

Brukerens behov først
Rent konkret har innovasjonsprosessen ført til at møtene med personene som står utenfor arbeidsli-

vet, er endret:
- Tradisjonelt har vi hatt lett for å tenke at helseutfordringer gir begrensninger for hvilke jobber som egner seg for arbeidssøkeren. Nå er det snudd på hodet. Vi retter hele oppmerksomheten mot hvilken jobb personen ønsker. Vi vil også ha mye tettere kontakt med lokale arbeidsgivere nå, opplyser NAV-lederen.

Den nye måten å jobbe på, krevde også en omorganisering fra to avdelinger til fire team som jobber tettere.
- Alle endringer vi gjør, gjør vi for brukerne. Det er for tidlig å se resultatene

ennå i form av tall og brukerundersøkelser. Erfaringen fra IPS-prosjektet er derimot så god, at vi har troen på at denne måten å jobbe på fører til

fornøyde brukere på dette området, også!

Først i landet

NAV Hadeland er det første NAV-kontoret i landet som jobber på denne måten, og er også blitt belønnet med to nye stillinger fra Arbeids- og velferdsdirektoratet.

- De hadde vi nok ikke fått

om ikke hadde implementert den nye metoden hos oss, mener Andersen, som likevel trekker fram et annet punkt når hun skal fremheve hva hun er mest fornøyd med etter innovasjonsprosessen.
- Vi har fått ned terskelen for å komme med nye ideer.

IPS - «individuell jobbstøtte»

- Hadeland IPS er en del av NAV Hadeland.
- Hensikten er å få mennesker med psykiske helseplager ut i ordinær, lønnet jobb.
- Ofte blir psykisk syke møtt med at de må bli friske for å få jobb. Prinsippet med IPS er at en blir friskere av å jobbe.
- Jobsøk skjer ut fra deltagerens interesser og ferdigheter, og oppfølgingen er ubegrenset i tid.
- 50 % av dem som har fått IPS-hjelp har kommet ut i ordinært, lønnet arbeid

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Helse- og omsorgssjef

Årsverk: 335

Virksomheten er inndelt i fem tjenesterettede seksjoner:

Seksjon for institusjonstjenester

Helse- og omsorgssentrene Marka og Skjervum har til sammen seks avdelinger med totalt 127 institusjonsplasser. Avdelingene er delt inn etter ulike tjenestetilbud; 79 langtidsplasser, 25 demensplasser, 23 korttids- og avlastningsplasser og tre plasser for kommunalt akutt døgnopphold (KAD), hvorav den ene disponeres og finansieres av Lunner.

Totalt jobber det cirka 120 årsverk ved helse- og omsorgssentrene.

Seksjon for hjemmetjenester

Hjemmetjenesten i Gran består av tre distrikt: Bjonerøa, Brandbu og Gran. Dagsenter for eldre er organisert under seksjon for hjemmetjenester. 31.12.2015 er det ca. 500 personer som mottar bistand. Hjemmetjenesten yter tjenester i vidt omfang fra trygghetsalarm og praktisk bistand til omfattende pleie- og omsorgstjenester.

Hjemmetjenesten består av ca. 57 årsverk. På grunn av store pasientbehov og dermed økt oppdragsmengde har hjemmetjenesten benyttet personalressurser ut over stillingsrammen. Dagsenteret har 5 årsverk.

Seksjon for tilrettelagte tjenester

11 tjenestesteder

Cirka 100 brukere i omsorgsbolig, ordinær bolig og avlastning. - Dagsenter og avlastning i institusjon er også tjenestetilbud under tilrettelagte tjenester.

Tilrettelagte tjenester yter tjenester overfor personer med psykisk utviklingshemning, ervervede skader og overfor de med behov for tilrettelegging for å mestre hverdagen. Til sammen ca. 117 årsverk pluss oppdragskontrakter.

Seksjon for ergo – og fysioterapi og legetjenesten

Tjenesten yter ergo- og fysioterapitjenester til barn, voksne og eldre. Tjenesten har en viktig funksjon i pasientoverføringen mellom sykehus, sykehjem og hjem, innenfor habilitering, rehabilitering og hverdagsrehabilitering.

Kommunale legetjenester ved sykehjem, helsestasjon og ved legevakt hører til denne enheten.

Ergo- og fysioterapitjenesten, inklusiv hverdagsrehabiliterings-/innsatsteam består av totalt 11,80 årsverk. Kommunale legetjenester inklusiv interkommunal legevakt utgjør tilsammen 5,17 årsverk.

Seksjon for fellestjenester

Fellestjenesten er en nyopprettet seksjon i helse og omsorg som består av merkantile tjenester, kjøkken og husøkonomavdeling med barrierevaskeri og innkjøp.

Merkantil tjeneste har stor variasjon i arbeidsoppgaver innen saksbehandling og støttefunksjoner rettet mot alle avdelinger i helse og omsorg.

Det er kjøkkenet ved begge helse- og omsorgssentrene, som produserer alle måltider til pasientene. I tillegg får dagbrukere og hjemmeboende i Gran kommune, mat servert eller levert fra kjøkkenet. Kjøkkentjenesten har også ansvar for produksjon til ansattkantiner og møter.

Barrierevaskeriet ivaretar hygieniske prinsipper med ren og uren side. Tekstiler til pasienter på helse- og omsorgssentrene blir behandlet i vaskeriet. Det tilbys vask av tøy for hjemmeboende.

Husøkonomavdeling har ansvar for møbler, tekstiler, øvrig inventar og utstyr, samt innkjøp, lager og logistikk. I tillegg er avdelingen samarbeidspartner innen ombygging, nybygg etc. Antall årsverk ca. 19.

Tildelingsenheten

Tildelingsenheten med 5 årsverk er direkte underordnet helse- og omsorgssjefen.

Tildelingsenheten saksbehandler og tildeler disse tjenestene: Omsorgslønn, trygghetsalarm, praktisk bistand, vask av tøy, helsetjenester i hjemmet, brukerstyrt personlig assistanse, dagtilbud, psykisk helsetjeneste, avlastning, støttekontakt, individuell plan og opphold i institusjon. Kreftkoordinator er organisert under tildelingsenheten, og har sitt virke ut i hele kommunen. Tildelingsenheten er kommunens koordinerende enhet for habilitering - og rehabilitering.

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

Kartlegging og miljøbehandling i hjemmetjenesten

Prosjektet «Kartlegging og miljøbehandling i hjemmetjenesten» i 2013 var et ledd i langsiktig, kompetansehevende endringsarbeid i pleie og omsorg og med særlig fokus på hjemmetjenesten og dens brukere. På bakgrunn av erfaringer fra blant annet dette prosjektet, har virksomheten prioritert å opprette demenskoordinator i 30 % stilling for hjemmeboende med demenssykdommer og deres pårørende. Erfaringene etter kort tid er høy tilfredshet hos brukere og pårørende, da de opplever økt grad av trygghet og kontinuitet i møte med hjelpeapparatet. Videre bidrar dette til at behovet for øvrige tjenester reduseres og utsettes. Hjemmetjenestene har på sin side tilpasset organiseringen av tjenester til personer med demenssykdommer på en måte som ivaretar nødvendig kontinuitet for denne brukergruppa. . Gjennom innovasjonspiloten «Trygg hjemme» har systematisk pårørendekontakt blitt prøvd ut gjennom planlagte samtaler med bruker og pårørende. Etter testperioden var tilbakemeldingene fra pårørende svært gode, og man så positive effekter i den daglige oppfølginga av den enkelte pasient. Tiltaket vil bli prioritert for implementering i hele hjemmetjenesten i løpet av 2016. I samarbeid med Frivilligsentralen har kommunen fått tilskudd til å etablere dagtilbud for hjemmeboende personer med demenssykdommer. Tilbudet startet opp i august, og er organisert ved Trivselshuset i Brandbu. Demensdagsenteret bemannes med fagpersoner med kompetanse i demenssykdommer. Flere personer med demenssykdommer i tidlig fase ønsker ikke alltid å delta på dagtilbud som foregår ved sykehjemmene. Lokalisering ved Frivilligsentralen ser derimot ut til å redusere denne terskelen, som mange har. Dette har vært et vellykket samarbeid, og skal utvikles videre.

Opprettelse av fagteam i Tilrettelagte tjenester

Fagteamet har oppstått som en del av avvikslukking etter tilsyn fra fylkesmannen i 2014-15.

Målsettingen med fagteamet er å heve og dele kompetanse i tilrettelagte tjenester for å kvalitetssikre at tjenestene ytes i tråd med faglig forsvarlighet. Som en viktig suksessfaktor kan selve organiseringen av teamet trekkes fram. Alle medarbeidere fikk mulighet til å melde seg til å være med.

Teamet utgår av medarbeidere fra forskjellige tjenestesteder i Tilrettelagte tjenester.

Oppstart av fagteam har vært med på å samle

tverrfaglig kompetanse og benytte denne på tvers av avdelinger. Opplæring og veiledning av ansatte i de ulike enhetene settes i system, og man sikrer i stor grad så lik praksis som mulig.

Fagteamet har siden oppstarten jobbet godt med å følge opp og organisere de planene som er lagt for tjenesten. Lederne har det faglige ansvaret for sin avdeling, men det oppleves at de får god faglig støtte gjennom fagteamet.

Forenkling av hverdagen

Mobil Omsorg (pasientjournal på nettbrett) ble innført i hjemmesykepleien i september 2015. Innføringen gjør det nå mulig for pleierne å ha med seg oppdatert pasientjournal/fagsystem ut på veien. Det gir også pleierne mulighet til å skrive rapport ute sammen med brukerne. Dette har gitt en mer fleksibel hverdag, og innføringen har bidratt til økt kvalitetssikring av tjenestene.

Multidose (pasientens medisindose mottas ferdigpakket fra apotek) inne på sykehjem. Avdeling 1 på Skjervum har innført multidosepakking av medisiner. Det har ført til økt pasientsikkerhet med færre avvik ved dosering av medisiner. Hver pakke er merket med klokkeslett og navn og det medfølgende medisinkortet med beskrivelse og bilder av medisinen har gitt større trygghet for alle som håndterer medisiner, for pårørende og for pasienten selv. Multidosepakker har effektivisert håndteringen av medisiner og minimalisert behovet for medisinlager. Tid som før ble brukt på å legge og sjekke medisiner, brukes nå til direkte pasientoppfølging og kvalitetsutvikling. Multidosepakker skal tas i bruk ved de andre langtidsavdelingene i løpet av 2016.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

Helse og omsorg vil jobbe bedre for å rekruttere og beholde nødvendig personell. Rekruttering av sykepleiere har vist seg særlig utfordrende. Ved enkelte utlysninger har ingen av søkerne vært kvalifisert. Økning i antall heltidsstillinger og teamorganisering av fagområder ved de ulike tjenestene vil være rammefaktorer som vil kunne få effekt. Videre vil resultatet fra medarbeiderundersøkelsen benyttes aktivt i forbedringsarbeid.

ANDRE KOMMENTARER

Hverdagsmestring som tankesett er under innføring i hele helse og omsorg. Torsdag 4.juni markerte vi «Hva er viktig for deg-dagen», med ulike aktiviteter for pasienter og brukere, med fokus på nettopp hva som er viktig for den enkelte. Responsen var veldig god fra både brukere og medarbeidere. Samarbeidet med frivillige denne dagen var og avgjørende for den gode opplevelsen.

«Hva er viktig for deg- dagen» ble markert med natursti og utekafé.

PERSONALSITUASJONEN

Nærværet i 2015 har i gjennomsnitt ligget på ca. 91 %. Dette er en bedring fra 2014. Tjenesteområdene benytter i større grad tidsbegrenset tilrettelegging av arbeidet for den enkelte. Oppfølging av den enkelte medarbeider, med vektlegging av at alle gjør en forskjell, har betydning ved at forventninger uttrykkes tydelig. For mange bidrar dette til økt ansvarsfølelse og økt nærvær. Sykefravær er likevel en stor utfordring for helse og omsorg, og gir store tjenestemessige utfordringer som går ut over kontinuitet og faglighet. Ved Marka helse- og omsorgssenter pågår et nærværprosjekt «Du gjør en forskjell» i samarbeid med Hapro og Lunner kommune. Prosjektet ventes å gi positive effekter i form av økt nærvær.

Kompetanse

Helse og omsorg har i 2015 mange fast ansatte medarbeidere som har startet opp en grunn- eller videreutdanning. For eksempel har en avdeling fem medarbeidere som har tatt fagprøve i helse- og omsorgsfag. Det har blitt prioritert økt grad av støtte ved videreutdanninger som gir kompetanse som helse og omsorg trenger. Kommunen søker Fylkesmannen om kompetansemidler til dekning av stipendordninger til medarbeidere som er under utdanning. Samtidig er det en utfordring at virksomheten fortsatt har mange medarbeidere med realkompetanse, men uten formell helsefaglig utdanning.

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten	Kommentarer
Tilrettelegge for at den enkelte bruker kan opprettholde sin egenomsorgsevne og selvstendighet så langt det er mulig	
Trygge og sikre tjenester som ivaretar omfattende og sammensatte behov hos tjenestemottakerne.	Innarbeiding og implementering av kvalitetsstyringsverktøyet KF-K. Helse og omsorg holder på med en omfattende gjennomgang av eksisterende rutiner og prosedyrer, samt opprettelse av nye der det er mangler. Årshjul og risiko- og sårbarhetsanalyser tas i bruk, samt statistikk for avvik. Verktøyet implementeres som en viktig del av internkontrollen.
Felles kultur, en samordnet ressursutnyttelse og økt fleksibilitet i hjemmetjenestene ved å samle avdelingene for hjemmetjenesten under én seksjonsleder.	Endret oppgave- og ansvarsfordeling på seksjonsledernivå er iverksatt fra 1. september. En samordnet ressursutnyttelse og økt fleksibilitet oppnås på flere områder. Helse og omsorg får en bedre oversikt over egne ressurser knyttet til de ulike tjenesteområdene.
Kompetanse og aktiv handling for tidlig innsats og forebygging.	Det målrettede arbeidet med hjemmetrening og innarbeiding av hverdagsmestring som tankesett i hjemmebasert omsorg fortsetter. Det tar tid å endre arbeidsmetoder, og krever avsetting av tilstrekkelig med ressurser i en overgangsfase.
Tidlig innsats gjennom tverrfaglig samarbeid på tvers av virksomhetene, for best mulig ressursutnyttelse i et forebyggingsperspektiv.	Hverdagsmestring som tankesettet vil innarbeides også i resten av helse og omsorg. Kurs for alle medarbeidere i motiverende intervju og hverdagsrehabilitering planlegges i løpet av vinteren 2016.

Produksjonsindikatorer	Def. Indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Hjemmesykepleie: Antall timer hjemmesykepleie per uke i snitt gjennom året.	t/uke	440	1210	Tjenesteproduksjonen i hjemmesykepleien er stabilt høyere enn indikatoren skulle tilsi. Indikatoren er satt for lavt.
Antall timer praktisk bistand per uke.	t/uke	17	65,5	Stadig fler får bistand til praktiske gjøremål gjennom småjobbsentralen ved frivilligsentralen. Indikator er feilaktig.
Antall brukere på dagsenter i snitt per dag.	Antall brukere	18-20	18-20	Bruken av dagaktivitetssenter er stabilt.
Tilrettelagte tjenester: Antall timer bistand per uke i tilrettelagte tjenester.	t/uke	492	>1500	Antall timer bistand pr uke i tilrettelagte tjenester er noe økende på bakgrunn av tjenester til nye brukere.
Antall brukere på dagsenter i snitt per dag.	Antall brukere	25	25	Bruken av dagaktivitetssenter er stabilt.
Antall barn og unge der foresatte benytter avlastningstiltak i institusjon i snitt per uke.	Antall barn	18	18	Ok
Ergo- og fysioterapitjenesten: Antall pasienter som får hjemmetrening etter prinsippet om hverdagsrehabilitering	Antall	30	49 (+ca70)	Innsatsteamet har hatt 49 brukere som har mottatt hverdagsrehabilitering gjennom 2015. Innsatsteamet er viktige ressurspersoner for hjemmetrenerne og dagsentertrenerne med implementering av hverdagsmestring som tankesett og hjemmetrening som metode cirka 70 personer har fått hjemmetrening. Det vises til gode resultater på redusert hjelpebehov.
Institusjon/sykehjemstjeneste: Antall pasienter på langtidsplass per år (102 plasser)	Antall pasienter	180	180	Rullering på langtidsplass har vært som forventet da indikatoren ble satt.

Produksjonsindikatorer	Def. Indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Antall pasienter på korttidsplass per år (inkl. KAD) (24 plasser)	Antall pasienter	300	329	Antall unike brukere på korttidsplass er pr. 31.12 er 329, som til sammen har fått 593 enkeltvedtak. Flere av brukerne benytter altså tilbudet flere ganger.
Tildelingsenheten: Antall nye vedtak	Antall	100	2033	Flere brukere får vedtak om flere tjenester. F.eks. hjemmesykepleie, praktisk bistand og trygghetsalarm. Brukerne får også nytt vedtak når behovet for tjenester endrer seg. Indikatoren er satt på feil grunnlag. Resultatet for 2014 var cirka 1400 nye iverksatte tjenester.

Markadompa: 16 omsorgsboliger forventes ferdigstilt i oktober 2016, innenfor tildelt ramme.

Samfunnsutvikling

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Samfunnsutviklingssjef

Årsverk: 24,5

Ansvar for samfunnsplanlegging og overordnet planlegging, deler av miljø- og bærekraftarbeid, næringsutvikling, kommunal beredskap, miljørettet helsevern, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator og kommunepsykolog.

Plan, bygg og oppmåling

Arealplanarbeid (kommuneplanens arealdel og reguleringsplanarbeid) dispensasjoner, grunnverv, ansvar for kommunens felles EDB-verktøy for kart m.v.

Byggesaksbehandling, tilsyn, seksjonering, dispensasjoner.

Kartlegging, deling- og oppmålingsarbeider. Saksbehandling, informasjon og veiledning i forhold til kommunens planer, bestemmelser og retningslinjer og i forhold til lover og forskrifter. Eiendomsskatt (grunnlagsdata og saksbehandling).

Landbrukskontoret for Hadeland

Forvaltning etter jordloven, konsesjonsloven, skogloven, viltloven og innlandsfiskeloven. Landbruksfaglig del av arealplanlegging. Næringsutvikling: bygdeutviklingsmidler tradisjonelt landbruk, utvikling av tilleggsnæringer til landbruk, bioenergi i landbruket og gjennom bruk av utmarka.

Ressursforvaltning, herunder biologisk mangfold, kulturlandskap, miljø, forurensing fra landbruket, skogressursene, forvaltning av jaktbart vilt, og fiskeforvaltning.

Forvaltning av skogfondsordningen.

Produksjonstilskudd, velferdsordninger i

landbruket, spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) og regionale miljøtilskudd (RMP) og øvrige tilskuddsordninger innen landbruket. Landbruksveger. Administrasjon av veterinærvaktordningen.

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

Områderegulering Lygna skisenter

Områderegulering for Lygna skisenter for utvidelse av skisenteret fram mot NM 2017, ble utarbeidet på svært kort tid.

Holder frister

På tross av vakanser i stillinger både innenfor oppmåling og byggesak er saksbehandlingstidene innenfor lovpålagte frister. Vi har også kort saksbehandlingstid på reguleringsplaner. Det brukes likevel mye tid på rådgivning til forslagsstillere og bearbeiding av innsendte planforslag for å få planer med tilstrekkelig kvalitet. Dette er arbeid som gjennomføres for å bistå forslagsstillere i utarbeiding av planforslag.

Populære kurs og møter

Landbrukskontoret gjennomførte høsten 2015 kurs i gjødselplanlegging med 110 deltakere, som ga svært positive tilbakemeldinger. Arbeidet med nye skogbruksplaner for skogeierne på Hadeland er startet opp i 2015. Det er gjennomført informasjonsmøter med 140 deltakere, og 412 skogeiere med 87 % av skogarealet har bestilt planer.

Populært kurs: 110 deltakere på kurs i gjødselsplanlegging.

Folkehelseoversikten

Folkehelseoversikten er oppdatert og brukes som et eksempel for andre kommuner.

Kommunepsykologen jobber tett sammen med helsestasjon og inntaksteam, og bidrar i arbeid med folkehelseoversikten.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

Det har vært et mål å få endret eller opphevet en rekke eldre reguleringsplaner som ikke er i samsvar med dagens standarder og med løsninger som ikke er hensiktsmessige. Det er f.eks. gamle planer som ikke er i tråd med gjeldende eiendomsstrukturer, med vegløsninger som er uaktuelle, eller krav til utforming av bygninger som ikke er i tråd med det man bygger i dag. Dette har vi ikke hatt ressurser til å få arbeidet med i 2015.

Gamle planer som ikke er i tråd med dagens behov, medfører ekstra saksbehandlingstid og misnøye blant tiltakshavere og publikum. Det er også et behov å oppdatere landbruksplanen for Hadeland og Geodataplan (plan for utvikling og

oppdatering av elektroniske kartdatabaser).

ANDRE KOMMENTARER

Det er gjennomført to møter med byggebransjen og tiltakshavere for dialog med aktører i bransjen og informasjon om nye byggeregler som trådte i kraft i 2015.

PERSONALSITUASJONEN

Landmåleren sluttet i sin stilling i september. Per i dag har vi ikke klart å rekruttere ny person til stillingen. Det er leid inn et oppmålingsfirma som har gjennomført oppmålinger for at vi skal holde tidsfrister, men store deler av jobben må likevel gjennomføres av egne medarbeidere. Dette har ført til ekstra belastning på andre medarbeidere.

Det er ressurser til å gjennomføre de løpende oppgavene avdelingen er satt til, men det er utfordringer å drive utviklingsarbeid som kan bidra til samfunnsutvikling og forbedring av tjenestene. Arbeidsmiljøet oppleves som godt og nærværet er høyt.

STATISTIKK OG DOKUMENTASJON

Byggesaksbehandling	2012	2013	2014	2015
Søknader om byggetiltak	254	247	256	262
Avslag på søknader	1	10	3	9
Tillatelser	356	306	321	300
Søknad om dispensasjon	77	71	75	76
Midlertidig brukstillatelse/ferdigattest	183	154	183	181
Politisk saksbehandling (inkl. klagebehandling)	12	8	8	8
Klager på vedtak	10	4	6	5
Oppmåling				
Søknader om deling av eiendom	52	61	59	46
Avslag på deling	2	1	7	2
Tillatelse til deling	44	58	51	41
Eiendomsskatt				
Endringer i takstgrunnlag som er behandlet	221	224	201	245
Møte i nemdene	1	3	2	1
Skriftlige henvendelser	6	35	11	8
Klager på eiendomsskatt	3	15	3	2

Drift av landbrukskontoret

Driftsstatistikk:	2012	2013	2014	2015
Behandlede konsesjonssøknader på fast eiendom	16	5	9	8
Behandlede søknader om fritak fra bo- og driveplikt	5	6	2	3
Produksjonstilskudd, søkere totalt/søkere med dyr	483/251	477/244	471/240	464/234
BU-midler til tradisjonelt landbruk, antall innvilgede søknader	4	7	3	2
BU-midler tilleggsnæringer/etablererstipend., antall innvilgede søknader	3	4	4	3
Spesielle miljøtiltak i jordbruk (SMIL). Antall søknader omsøkt/innvilget	41/29	21/21		29/20
Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) tilskudd i kroner, eks. tilskudd til vegvedlikehold	500 931	780 839	798 808	1 047 980
Dekar redusert jordarbeiding - åker i stubb	30 597	1)	24 225	23 850
Tiltak vedrørende foryngelse, registrert i skogfond. Areal i daa	7691	8266	9726	9864
Tildelt elgvote / skutt elg	290/218	291/206	305/204	288/165
Tildelt hjortevote/ skutt hjort	72/23	74/27	7/1*	75/22

1)Tallet for 2013 er ikke tilgjengelig.

* Tallen for Gran mangler

Jordbruksproduksjon – Ant. driftsenheter, areal i drift og gjennomsnittlig areal pr. driftsenhet

		Antall driftsenheter	Jordbruksareal da.	Areal pr. driftsenhet da.
Gran				
	1989	761	74 894	98
	1999	429	76 104	177
	2012	305	72 492	238
	2013	300	71 657	239
	2014	299	71 537	239
	2015	295	71 038	241
Hadeland				
	1989	1 178	118 204	100
	1999	661	118 752	180
	2012	482	112 964	234
	2013	477	112 770	236
	2014	471	113 471	241
	2015	464	112 393	242

Kilde: Landbrukstelling 1989. Søknad om produksjonstilskudd.

Antall dyr / driftsenheter med etter dyreslag pr. 31.07

	Gran			Hadeland		
	2007	2014	2015	2007	2014	2015
Mjølkeku	775 / 39	637/22	784/21	1 432 / 69	1169/43	1342/41
Ammeku	717 / 39	1192/51	1201/49	1 132 / 62	1718/76	1740/73
Øvrige storfe	3 529 / 75	3499/70	4500/66	5 606 / 139	5452/114	6467/109
Sau	2 788 / 50	3041/53	3151/55	4 965 / 90	5685/96	6121/97
Avlsgris	630 / 23	403/11	375/10	798 / 31	491/14	458/13

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten	Kommentarer
God livskvalitet for innbyggerne i Gran gjennom en bærekraftig utvikling innen folkehelse og arealbruk, og forsvarlig kvalitet på fysiske tiltak.	Folkehelseoversikten for Gran er revidert og det arbeides med tiltak innenfor de prioriterte innsatsområdene. Saksbehandlingstiden på byggesak er innenfor lovpålagte krav og det arbeides med å forenkle reglene i kommuneplanens arealdel. Forslaget til ny arealdel sikrer bosettingen i alle bygdelag ved å foreslå at eksisterende boliger kommer innenfor arealformålet bolig og ikke LNF. Det er kommet innsigelser fra overordnet myndighet og planforslaget bearbejdes for utleggelse til nytt offentlig ettersyn.
Utvikle sterke sentrumsområder i Gran og Brandbu med enhetlige krav for kvaliteter i det felles uterom, og tilstrekkelige arealer for etablering av nye virksomheter og bygg.	Utviklingsveileder for Gran sentrum er vedtatt. Det er kommet en avklaring av løsning for flomsikringsarbeidet for Vigga, slik at dette arbeidet kan fortette i samarbeid med NVE. Det arbeides med ny reguleringsplan for skogskoleområdet i Brandbu.
Bidra til positiv stedsutvikling i samarbeid med lokale initiativ og ut fra stedlige forutsetninger	Det er i gang et arbeid med utvikling av Gran torg som en del av sentrumsprosjektet for Gran. Det er i løpet av høsten kommet en avklaring av videre framdrift av arbeidene med flomforebyggingstiltak for Vigga i samarbeid med NVE. Dette legger grunnlag for videre arbeid med arbeid med stedsutviklingsprosjekt og reguleringsplan for Brandbu sentrum. Det er samarbeid med Fokus Vestre Gran og Forum Bjonerøa.
Utarbeide en plan for boligbygging og klargjøre tilstrekkelige næringsarealer for utbygging	Boligplan er fremmet for politisk behandling. Reguleringsplan for Mohagen sør er vedtatt og det er satt i gang arbeid med fradeling av området og klargjøring for salg.
Bidra til bærekraftig utnyttelse av landbrukets ressursgrunnlag til beste for landbruket og Hadelands befolkning.	Vi har kontrollert 15 gjødsellagre/utekveer, hvorav 3 har fått mindre pålegg. En større sak er fulgt opp og ny plan for å hindre forurensende avløp, er godkjent. Flyfotografering og laserskanning som grunnlag for de nye skogbruksplanene er gjennomført. Arbeidet med planene fortsetter som planlagt, med ferdigstilling i 2017. Det er økende antall storfe og sau. Antall mordyr av storfe er økt med 8,5 % og antall øvrige storfe er økt med 28,6 %. Antall voksne søyer er økt med 3,6 %. Det er behandlet 46 delings- og konsesjonsaker til sammen for de tre kommunene, mot 49 i året 2014.

Produksjonsindikatorer	Def. indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Antall dekar dyrket mark omdisponert til annet formål.	Antall	20	25	Gjelder reguleringsplanen rv. 4 Roa – Gran grense. Ut over dette ingen omdisponering av dyrket mark.
Antall private og offentlig reguleringsplanforslag som er fremmet til off. ettersyn.	Antall	10	6	4 private og to kommunale planer.
Ett-trinns byggesaker saksbehandlingstid i snitt.	Dager	21	16	Saksbehandlingstid på ett-trinns byggesaker er nå på et veldig godt nivå.
Byggesaker – Rammesøknader saksbehandlingstid i snitt.	Dager	84	52	Rammesøknader er godt innenfor lovpålagt saksbehandlingstid.
Private reguleringsplan forslag saksbehandlingstid til off. ettersyn i snitt	Dager	84	14	Det har vært behandlet relativt få private reguleringsplanforslag så langt i år.
Fradelingssaker saksbehandlingstid i snitt	Dager	84	(38)	26 dager for fradelingssaker med frist på tre uker. Saksbehandlingstiden har gått noe opp i høst pga. stor saksmengde og vakanse i landmålerstillingen.
Andel fullstendighet i matrikkelkartet.	%	87	85	Det er en god forbedring fra 73 % som var andel fullstendighet ved oppstart av prosjektet.
Antall boenheter	Antall	6530	6571	I 2014 var det 6498. Det er ferdigmeldt 73 boenheter i 2015. Noen av disse er nok bygd i 2014.

Teknisk

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Teknisk sjef

Antall årsverk: 82,4

Teknisk omfatter samferdsel og park, vann og avløp, eiendom og brann og redning.

Samferdsel har ansvaret for vedlikehold av ca. 176 km kommunale veg og gangveg, ca. 2000 gatelyspunkter, ca. 100 000 m² grøntarealer og 8 km turstier.

Vann og avløp har ansvar for produksjon og levering av vann til ca. 3700 abonnenter fra 3 vannverk; Bjøneroa, Askimlandet og Lygna, samt leveranse av vann fra det interkommunale vannverket ved Grøa i Lunner. Drift og vedlikehold av 28 bygningsmessige installasjoner med ca. 186 km vannledningsnett. Ansvar for mottak og rensing av avløpsvann fra ca. 3500 abonnenter.

Avløpsrensingen foregår i tre renseanlegg: Bjøneroa, Grymyr og hovedrenseanlegget i Brandbu. Drift og vedlikehold av 26 bygningsmessige installasjoner og cirka 165 km avløpsnett. Innsamling av septik fra ca. 2 800 abonnenter med privat avløp og kontroll av disse anleggene.

Eiendom forestår forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens eiendoms- og bygningsmasse (barnehager, skoler, sykehjem, boliger, kulturbygg, rådhus m.m.). 30 formålsbygg og ca. 180 boenheter, tilsvarer 90 000 m².

Prosjektgjennomføring ved ombygginger. Ansvar for husbanksaker, startlån, botilskudd, m.m.

Brann og redning har vertskommuneavtale med Lunner kommune om felles brann- og redningsberedskap, hvor Gran kommune er vertskommune. Besørger beredskap mot brann og ulykker i Gran og Lunner kommuner med brannstasjoner i Bjøneroa, Brandbu, Gran og Roa tettsteder. Egen brannforebyggende avdeling og feiervesen. Virksomheten drives i henhold til vedtatt brannordning for Gran og Lunner kommuner.

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

Arbeidene med utskifting av gatelys med HQL-pærer (som inneholder kvikksølv) til moderne LED-armatur er nå godt i gang. Arbeidet fortsetter i 2016 og 2017 i den takten budsjettet tillater.

Lysarmaturene byttes slik at en kan bruke LED-pærer.

Nytt vann og avløpsanlegg til Lygna skisenter er etablert i løpet av 2015. Arbeidene ble igangsatt vinteren 2015 og satt i drift på høsten. Det var en forutsetning for at skisenteret kunne bygges ut til et moderne anlegg.

Garderobene til gymsalen på Moen skole har blitt rehabilitert i 2015, noe som har gitt betydelig bedre forhold for lærere og elever.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

I løpet av 2015 er det blitt gjennomført en rekke branntilsyn ved kommunale formålsbygg. Disse viser at kommunen har mange og til dels alvorlige avvik i sine bygg. Lukking av brannavvik må prioriteres foran øvrig vedlikeholdsarbeid i 2016.

Faksimile, avisen Hadeland, 29.10.2015.

ANDRE KOMMENTARER

Det er et stort vedlikeholdsetterslep på kommunens vegnett og bygningsmasse. På oppdrag fra KS har Multiconsult i 2015 utarbeidet en rapport som viser at vedlikeholdsetterslepet på det kommunale vegnettet i Gran er på ca. 60 mill. kr. Det positive er at den gjennomsnittlige vegstandarden er bedre nå, enn ved en tilsvarende undersøkelse gjort i 2009. Det viser at ekstrabevilgningene til vegvedlikehold som er gitt de seneste årene, har hatt positiv effekt.

Den nye overføringsledningen for avløp mellom Gran og Brandbu er klar til å bli satt i drift. Det gjenstår noe utskifting av gamle ledninger og omkoblingsarbeider før den gamle overføringsledningen over Framstadhøgda kan tas ut av drift.

PERSONALSITUASJONEN

Teknisk har i løpet av 2015 hatt vakanse i 3 lederstillinger; Leder vann og avløp, leder eiendom og renholdsleder. Stillingen som leder for vann og

avløp er blitt ivaretatt gjennom konstituering. De øvrige stillingene har vært ubesatt. Dette forholdet kan ikke fortsette dersom virksomheten skal drives forsvarlig. Ny leder for eiendom prioriteres først, deretter vil stillingene som leder for vann og avløp og renholdsleder, bli vurdert ut fra det totale behovet ved virksomheten.

Forøvrig har virksomheten en relativt stabil bemanning. Kompetansen er bra, men kapasiteten til å drive god eiendomsforvaltning er for liten. Det har vært noe langtidsfravær i løpet av 2015, samt noen foreldrepermisjoner. Nærværet var 91,3 %.

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten	Kommentarer
Trygg og stabil kommunal infrastruktur og en tjenlig kommunal bygningsmasse.	
Redusere omfanget av kommunal bygningsmasse gjennom avhending av uhenksmessige bygg.	Må avvente kartleggingen av bygningsmassen som etter planen skal ferdigstilles innen sommeren 2016.
Ha en sikker effektiv vannforsyning med godt vann og nok vann til alle	Utfordring med vannforsyningen på Lygna. Tiltak igangsatt for å avlaste vannkilden. Satt i drift et ekstra borehull.
Ha spesielt fokus på forebyggende arbeid og tilsyn innenfor områder som er risikoutsatt i forhold til brannskader.	Brann og redning har gjennomført flere boligtilsyn enn planlagt. Videre har det vært holdt tilsyn i mange særskilte brannobjekter. Eiendom har arbeidet med å lukke de mest kritiske brannavvikene ved den kommunale bygningsmassen, men det er store utfordringer i tiden framover.

Produksjonsindikatorer	Def. Indikator	Indikator 2015	Resultat 2015	Kommentarer
Antall kvm kommunal bygningsmasse	kvm	Cirka 80 000	Ca. 90 000	Feil i indikator! Må avvente kartlegging av bygningsmassen som etter planen skal ferdigstilles innen sommeren 2016
Fornyng av 0,5 % av ledningsnett	%	0,5 %	0,5 %	Fornyet 1735 m
Gjennomføring planlagt feiing (hvert 2. år) og boligtilsyn (hvert 4. år)	%	100 %	100 %	Ok

STATISTIKK OG DOKUMENTASJON

Driftsstatistikk

Veger (antall m)	2011	2012	2013	2014	2015
Kommunale veger totalt	172 000	172 521	172 521	174 244	176 609 *)
- herav gang- og sykkelveg	21 600	21 847	21 847	21 900	22 800
Grøfterensk / oppgrusing (m)	11 890 / 8 070	15 420 / 12 000	12 975 / 6 650	6 000 / 0	8 580 / 29 505
Fornyng / nytt asfaltdekke (m)	0	7 500	3 800	4 200	900 **)

*) Det kommunale vegnettet ble kontrollmålt i løpet av 2015, og tallene er derfor ikke direkte sammenlignbare med tidligere tall.

***) Ikke bevilget særskilte midler til asfaltering i 2015

Vannverk, levert mengde (m3)	2011	2012	2013	2014	2015
Interkommunalt vannverk Grøa – Lunner	728 720	1 005 900	1 055 770	1 158 190	1 117 144
Vanninntak på Askimlandet – Randsfjorden	623 143	519 165	700 800	562 827	455 611
Vanninntak på Bjonerøa – Randsfjorden	6 172	6 296	10 950	6 010	13 850
Borebrønner på Lygna	21 369	21 966	13 140	19 877	21 142
Brandbu renseanlegg					
Gjennomløpt vannmengde i m3	1 391 842	1 278 556	1 214 273	1 308 556	1 320 813
Private avløpsanlegg					
Antall kontrollerte eiendommer	5	53	72	31	63
Antall kontrollerte anlegg med behov for utbedringer	5	46	33	29	57
Antall søknader om tilknytning til vann/avløp	87	48	88	55	87
Antall søknader om nye private utslipp	33	41	24	21	25

Driftsstatistikk:	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totalt antall utrykninger brann / ulykker i Gran	155	159	185 (266 **)	202 (289 **)	141 (197 **)	181 (276 **)	147 (223**)
Antall feide piper Gran	2 211	3777	3305	3620	3267	3691	3273
Antall feide piper Lunner	1 233	2081	2018	2320	2125	2290	2159
Antall tilsyn piper og ildsteder Gran	700	1007	1610	3253	1307	771	3535
Antall tilsyn piper og ildsteder Lunner	660	347	1564	416	1779	1524	165
Fylling/ kontroll av håndlokningsapparater	258	222	215	240	235	428	592
Spesielt brannsyn i Gran – særskilte brannobjekt	31	68	70	54	51	54	43
Spesielt brannsyn i Lunner – særskilte brannobjekt	4	31	29	30	21	18	23
Branner med skadeutbetaling > kr 500 000,- i Gran	1	4	4	1	0	4	1
Branner med skadeutbetaling < kr 500 000,- i Gran	5	2	6	6	5	8	7*)
Branner med skadeutbetaling > kr 500 000,- i Lunner	6	2	1	1	0	1	3
Branner med skadeutbetaling < kr 500 000,- i Lunner	1	1	1	5	3	4	4*)

*) Ved gjennomsnittlig skadereduksjon på kr 3 mill pr. brann med skade < kr 500 000 utgjør brannvesenets innsats ved utrykning i Gran og Lunner kommuner en redusert skadeutbetaling på kr 33 mill i 2015.

***) Utrykninger totalt (Gran+Lunner).

Brann og redning
kjøpte ny brannbil i
2015.

Nå blir det LED i lysene

Det blir lys! Gran kommune er i full gang med å skifte gamle kvikksølvlamper med armaturer som kan bruke energibesparende LED-lys.

- Vi har akkurat fylt et fat på 200 liter med gamle pærer. I tillegg hadde vi en ti kubikk stor container stappfull med gamle armaturer, smiler Arne Olav Olsen.

Han er leder for området samferdsel og parkdrift, som hører inn under teknisk drift i kommunen. De har ansvaret for å bytte ut nesten alle gatelysene i Gran kommune i årene som kommer.

Bytter hele lampen

Til sammen drifter kommunen over 2000 gatelys langs offentlige og private bil- og gangveger. De fleste av dem har det til felles, at de er gamle. Og da EU forbød produksjon av såkalte HQL-pærer i fjor, ble de fleste også utdaterte. De fleste av lysarmaturene, eller lampene, på godt norsk, takler nemlig ikke andre lyskilder enn de gamle kvikksølvpærene. Det betyr at kommunen har en stor jobb med å bytte lamper, slik at vi også får byttet pærer når de gamle går.

- Siden vi ikke får kjøpt HQL-pærer lenger, fører det også til at noen lamper vil forbli mørke inntil vi får byttet armaturen, opplyser Olsen.

Bra for miljøet

Med unntak av rundt 300 gatelys med natriumpærer, blir det nå LED i alle gatelys. Det gir flere fordeler. HQL-pærene hadde en levetid på fire år og brukte 135 watt, mens LED-pæra lever i nærmere seks år og bruker bare 45 watt.

- Det betyr at vi slipper å bytte så ofte som før, og at strømutfordringene blir lavere. Driftsutgiftene går drastisk ned på sikt, sier Olsen, og trekker også fram fordelen med mindre lysforurensning.

- De gamle pærene lyste like mye i alle retninger. Halvparten gikk rett opp, til ingen nytte. De gamle pærene kunne også bidra til falsk trygghet ved at fotgjengerne så hvor de skulle gå, mens bilistene ikke så dem.

Godt i gang

I tråd med kommunestyrets vedtak blir kommunale veger og gangveger prioritert først. Istedenfor å bytte én og én armatur, er det mer effektivt å ta hele strekninger samtidig. - I 2015 har vi byttet rundt hele Skjervum, og noe på Jaren. I 2016 står resten av Briskebyen og Marka for tur, informerer Olsen.

- Hittil har vi byttet rundt 400 armaturer. I tillegg har vi rundt 300 natriumlamper som ikke er forbudt. Det betyr at vi har igjen rundt 1250 gatelys som skal byttes de nærmeste årene, avslutter han.

Her ved Solheim barnehage er både armatur og stolpe ny.—Her er det LED i lyset, opplyser leder for samferdsel og parkdrift, Arne Olav Olsen.

Gatelysene i Gran

- Gran kommune drifter 2055 gatelys langs private og kommunale veger, riks- og fylkesveger.
- Fra april 2015 ble det forbudt å produsere kvikksølvdamplamper, såkalte HQL-pærer. Kvikksølv er et av de mest skadelige metallene som finnes.
- I 2013 (Sak 112/13) vedtok kommunestyret å bytte ut armatur som bruker HQL-pærer, med armatur som kan bruke LED-pærer. Kommunale veger og gangveger prioriteres.
- Kun «kuppelen» av gatelysene blir byttet. Altså lampen eller armaturen, ikke nødvendigvis hele stolpen.
- Ringerikskraft har en toårig rammeavtale med alle kommunene på Hadeland. Det er dermed de som drifter og vedlikeholder gatelysene våre, på oppdrag fra kommunen.

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Kultursjef

Virksomheten kultur omfatter kulturfaglige tjenester og tiltak i Gran og Lunner kommuner i.h.t. gjeldende interkommunale avtale og flyktingetjenesten og voksenopplæringen. Virksomhetene omfatter 29,23 årsverk – 53 stillinger (inkl. Lunner med 2,13 årsverk). Flyktingetjenesten og Voksenopplæringen er ikke medregnet, da Lunner er vertskommune for disse tjenestene.

Kulturskolen gir både sentralisert og desentralisert variert opplæring i aldersgruppen 0–19 år. Administrasjonen, lærerarbeidsplasser og deler av undervisningen er lagt til Granvang. Det selges tjenester og undervisning til Lunner kommune. Kulturskolen selger også tjenester til lag og foreninger som korps og teatergrupper.

Gran bibliotek er kommunens folkebibliotek og ble fra høsten 2012 samlokalisert med skolebiblioteket til Hadeland videregående skole. Gran bibliotek består av to enheter: Gran hovedbibliotek og Brandbu filial.

Kulturkontoret for Lunner og Gran er et interkommunalt samarbeid hvor Gran kommune er vertskommune. Samarbeidet omfatter flere fagområder innen kultur, fritid og idrett/fysisk aktivitet.

Kultur og fritidstilbud organiserer og drifter kommunale kultur- og fritidstilbud. Samarbeider med og støtter det frivillige kulturlivet gjennom tilskudd, driftsavtaler, markedsføring, arrangementsutvikling, utleie av lokaler og utstyr.

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har ansvaret for den daglige driften og vedlikeholdet av de kommunale idrettsanleggene, badeplasser, folkebadordningen mv. Plan- og tiltaksarbeid innenfor idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, samarbeid med og støtte av det frivillige idrettlivet gjennom tilskudd og driftsavtaler, formidling av spillemidler og samarbeid med idrettsrådene.

Kulturminner og kulturmiljøer har ansvaret for kulturminner generelt samt bl.a. Pilegrimsleden, Prestegårdshagen, Klokkerlåven, kommunehuset

på Granavollen, byggeskikkprisen, TurApp Hadeland mm.

Flyktingetjenesten for Gran og Lunner har ansvar for oppfølging og gjennomføring av introduksjonsprogrammet for flyktinger som bosettes i Gran og Lunner. Flyktingetjenesten er et interkommunalt samarbeid med Lunner kommune som vertskommune.

Voksenopplæringen – har ansvar for grunnskoleopplæring og spesialundervisning på grunnskolens område til voksne som etter sakkyndig vurdering har slikt behov. Voksenopplæringen har også ansvaret for å sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for minoritetsspråklige voksne personer. Voksenopplæringen er et interkommunalt samarbeid med Lunner kommune som vertskommune. Det samarbeides også med OPUS Hadeland.

DETTE FIKK VI GODT TIL I 2015

Hadeland kulturskole

Ombyggingen av Granvang startet i september 2015 og avsluttes til påske 2016. Dette gir lærere og administrasjon et betydelig bedre arbeidsmiljø, og elevene et betydelig bedre læringsmiljø.

Det er blitt et etterlengtet kunstfagrom i det tidligere biblioteket på Granvang.

Hadeland kultursal

Det har vært et meget bra år for kultursalen. Det har vært mange utsolgte arrangement og en god blanding av lokale og nasjonale artister. Flere av de mest besøkte arrangementene er med lokale aktører. Disse har også blitt faste årlige show/ arrangement. En opplever også mange positive

tilbakemeldinger og mye positiv omtale, både fra arrangører og besøkende.

Marcus & Martinus: Fullstendig fullsatt sal med 500 publikummere og for første gang ståplasser i Hadeland kultursal. Foto: Stian Gregersen

Samspeilet med frivillige lag/foreninger

Den viktigste bærebjelken i kulturlivet på Hadeland er frivillige lag og foreninger. Det legges derfor stor vekt på å ha et godt samarbeid og samspill med disse. Gjennom kommunes vilje til å bidra økonomisk og praktisk, støtter en opp under mangfoldet som finnes og bidrar til det aktive kultur- og idrettslivet vi har. Kulturkontoret jobber aktivt med å utvikle samarbeidsprosjekter med det frivillige kulturlivet og vi yter bistand ved bl.a. søknad om spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Bygdedag og kulturminnedag på Granavollen i september.

DETTE MÅ VI FÅ TIL BEDRE I 2016

Vi må lykkes bedre med å få flyktingene, særlig barn og unge, med på kultur- og fritidsaktivitetene som tilbys. Dette gjelder både som deltakere i frivillige lag/foreninger, men også som brukere av kommunens kulturbild som ungdomsarenaene, bibliotek, kulturskolen mm.

ANDRE KOMMENTARER

Virksomheten har også i 2015 samarbeidet med frivillige lag/foreninger og andre organisasjoner om gjennomføringen av Ung Hadeland sin Aktiv sommer og vinter-/høstfestivalene, Potetfestivalen (Gran) og Oktoberfest (Brandbu), Kulturminnedagen og Elvelangs (som dessverre måtte avlyses på grunn av flomfare).

PERSONALSITUASJONEN

Kulturkontoret for Lunner og Gran har medarbeidere med relevant kompetanse innenfor sine fagområder. Virksomheten har en jevn fordeling av kvinnelige og mannlige ledere/mellomledere og ansatte. Nærværet for hele virksomheten var i 2015 på 97,3 %.

MÅLOPPNÅELSE

Mål for virksomheten	Kommentarer
Gran kommune skal ha et variert kultur- og fritidstilbud som bidrar til et meningsfullt liv for innbyggere i Gran	
Hadeland kulturskole skal være en møteplass der elever gjennom læring, opplevelse og deltakelse får kunnskap, ferdigheter og holdninger innen ulike kulturuttrykk.	<p>Hadeland kulturskole opplever økt søkning, og ventelistene øker på sang og piano. Samtidig opplever korpene nedgang i elevtallene. Korpene har redusert sitt tjenestekjøp fra kulturskolen pga. dårlig økonomi og for høye priser, samt pga. nedgang i elevtall. Dette har skapt utfordringer også for kulturskolen, og har resultert i lavere inntekter, og noe nedbemanning er gjennomført. Nye og lavere priser for tjenestesalg vil forhåpentligvis bøte på dette.</p> <p>Den årlige gjennomføringen av «Ungdommens kulturmonstring» (UKM) lokalt er kulturskolens ansvarsområde. I 2015-2017 er UKM Fylkesfestival (tidl. UKM fylkesmonstring) lagt til Hadeland VGS/Hadeland kultursal. Både kulturskolen og kulturkontoret er sentrale i helgearrangementet som har over 300 deltakere.</p>

Mål for virksomheten	Kommentarer
Gran kommune skal ha et variert kultur- og fritidstilbud som bidrar til et meningsfullt liv for innbyggere i Gran	
	<p>Det er satt opp en musikkbinge ved Granvang, noe som bidrar til å redusere utfordringene med støy på Granvang.</p> <p>Ombyggingen av 1. etasje ved Granvang startet i september og skal avsluttes innen utgangen av januar 2016. Arbeidet med lukking av brannavvik i 2. og 3. etasje starter i januar og vil bli sluttført til påske 2016.</p>
Gran bibliotek skal være en læringsarena og et kultur- og kunnskapssenter i lokalsamfunnet.	<p>Gran bibliotek har etablert seg som en møteplass og et litteraturhus på Hadeland, noe mange ulike litteratur- og kulturarrangementer vitner om - totalt 25 arrangement i 2015. Ved siden av dette yter biblioteket tilbud om litteraturformidling til barnehager, elever i grunnskolen og videregående skole, samt kurs i kildekritikk og tips til fordypningsemner for videregående elever. Norsklærere ved HVS har også fått bokprat. I tillegg arrangerte biblioteket 3 debatter med varierte temaer med godt oppmøte. Biblioteket står for mange av arrangementene selv, men mange er også i samarbeid med Hadeland Litteraturforum, andre foreninger og HVS.</p> <p>Besøkstallene for 2015 viser en nedgang på 7,5 % ved avdeling Gran, mens avdeling Brandbu har hatt en økning på 23 %. Avdelingen åpnet nye lokaler i begynnelsen av juni og det er positiv tilbakemelding fra publikum på både lokaler og plassering på gateplan. Utlånstallene viser en nedgang på 10 % på Gran, mens den i Brandbu har en økning på 12,7 %.</p> <p>Fra innflytting høsten 2012 har det vært store utfordringer med parkeringsplasser til besøkende ved biblioteket på Gran. Det er vanskelig å finne parkering i skoletida, men også på ettermiddag/kveld siden det er mange aktiviteter på selve huset. Det har nok medført at biblioteket har mistet en del brukere. Utlånet på Gran har hatt en nedgang på 10 %.</p>
Gran kommune skal øke den fysiske aktiviteten i befolkningen ved å tilrettelegge for gode idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet.	<p>Gran kommune jobber kontinuerlig og aktivt med å tilrettelegge for gode anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Dette gjenspeiles bl.a. i antall søknader om spillemidler, som viser at det er et stort engasjement i frivillige lag/foreninger for utvikling av gode anlegg. Kommunens politikk på området, med bl.a. økonomiske virkemidler, er ett av flere vellykkede tiltak for å nå dette målet. Anlegg rettet mot aktiviteter for barn og unge prioriteres av både kommunen og stat/fylke. Lygna Skisenter er i løpet av 2015 innvilget både spillemidler og kommunale midler til sin anleggsutvikling. Gran kommunes andel i prosjektet er vedtatt til kr 6,5 mill. og 3,5 mill. av disse ble utbetalt i 2015.</p> <p>Kommunen selv investerer i gode nærmiljøanlegg for fysisk aktivitet på Brandbu barneskole. Det er også utarbeidet foreløpige planer for utvikling av Rosendalsbanen/ Størenslunden.</p> <p>I tillegg til tilrettelegging av fysiske anlegg, jobbes det med andre typer tiltak for å øke den fysiske aktiviteten i befolkningen, bl.a. gjennom Aksjon Turmål, Turkart og TurApp Hadeland. Kommunen har også deltatt med ulike arrangement i forbindelse med markeringen av Friluftslivets år 2015.</p> <p>Ung Hadeland har satsset mer på fysisk aktivitet. Det er gjennomført flere friluftaktiviteter i vinter-/høstfestivalene og Aktiv sommer. Gjennom tilbudet «Fritid med bistand» får flere barn og unge komme inn i tilrettelagte aktiviteter eller ordinære aktivitetstilbud. Dette tilbudet driftes av fritidskontakttjenesten og prosjektet «Fritid for alle», som er statlig finansiert.</p>

Mål for virksomheten	Kommentarer
Gran kommune skal ha et variert kultur- og fritidstilbud som bidrar til et meningsfullt liv for innbyggere i Gran	
Personer som har utfordringer med videreutdanning eller arbeidsliv på grunn av manglende grunnskoleutdanning skal få et tilbud i voksenopplæringen. Minst 75 % av fremmedspråklige elever skal bestå minimum nivå A2 ved avsluttende eksamen.	Søkningen til grunnskole for voksne er økende, hovedsakelig flyktninger. I mai søkte 75 personer, 54 fikk plass, fordelt på tre nivåer (basis, mellomtrinn og eksamensrettet opplæring). I 2015/2016 er det 2 nivåer i engelsk og 4 i matematikk. Nye nasjonale norskprøver (siden 2014) måler deltakerne på tre nivåer: A1, A2 og B1. Bare nivået under A1 tilsvarer stryk. Ved muntlig prøve består over 80 % A2 (eller høyere). Ved skriftlig prøve måles ferdigheter i lytting, lesing og skriving. Her varierer resultatene mye på de ulike ferdighetene og fra deltaker til deltaker. Målet er at alle skal ha A2 nivå eller høyere.
Flyktninger får arbeid og deltar aktivt i samfunnslivet etter endt introduksjonsprogram. Minst 75 % av barn i grunnskolealder skal delta i organiserte fritidsaktiviteter.	Av de som avsluttet introduksjonsprogrammet i 2015 er 31 % over i arbeid/utdanning (videregående/høyere utdanning). Dette er på samme nivå som i 2014. Av de som ikke har gått over i arbeid/utdanning, dvs. 69 %, er bilde sammensatt: Noen er økonomisk uavhengig (3 %), noen har flyttet ut av kommunen (6 %) mens en del har fortsatt på grunnskole (11 %). En del er dermed tilknyttet NAV. Målet om på 75 % deltakelse er krevende: 39 % av barna i grunnskolealder deltar i fritidsaktivitet. Dette er en nedgang fra 2014 og tidligere år (andelen i 2014 var på 55 %). Foreldrene oppfordres til å la barna delta i fritidsaktiviteter og de informeres ved ulike anledninger om at flyktningtjenesten støtter fritidsaktiviteter.

STATISTIKK OG DOKUMENTASJON

Hadeland kulturskole

Semesterundervisning i kulturskolen	Elever fra Gran	Elever på venteliste fra Gran	Elever fra Lunner	Elever på venteliste fra Lunner
Tilrettelagt undervisning (band og teater)	23	0	2	0
Grupper (band og barnekor)	11	3	8	2
Instrumental/sang	83	56	44	38
Musikk- og sceneteknologi	2	0	1	0
Visuelle kunstfag	30	3	3	1
Tjenestesalg (korps og teatergrupper)	184	1	45	18
SUM	333	63	103	59

Kurs	Elever fra Gran	Elever på venteliste fra Gran	Elever fra Lunner	Elever på venteliste fra Lunner
Kurs	27	0	3	0
Tilrettelagte kurs	12	0	0	0
Kulturskoletimen	19 kurs	0	9 kurs	0
SUM	39	0	3	0
TOTALSUM ELEVPLASSER SEMESTERUNDERVISNING				436
TOTALSUM ELEVER PÅ VENTELISTE SEMESTERUNDERVISNING				122
TOTALSUM ELEVER KURS				42
TOTALT ANTALL KURS I KULTURSKOLETIMEN				28

Merknader

- Alle korps elever får instrumentalundervisning i kulturskolen gjennom at korpsene kjøper tjenester fra kulturskolen.
- Korps elevene er i tillegg til individuell instrumentalundervisning med på korpsenes fellesøvelser som også i sin hovedsak ledes av kulturskolens dirigenter.
- Korpsene opererer ikke med ventelister, da de tar inn alle elever som vil spille.

- Strykelevene (fiolin og cello) får i tillegg samspill i strykeorkester og kammermusikkgrupper
- FABU, Grymyrgjengen og GLUT kjøper tjenester fra kulturskolen og elevene regnes som elever i kulturskolen.
- Kulturskoletimen: Vi har ikke lenger påmelding, men tilbudene gis i klassene i samarbeid med den enkelte klasselærer. Under noen av kursene har også klasser blitt slått sammen, alt etter hvor store klassene er, og hvilket tilbud det gjelder. Alle barneskolene i Gran og Lunner får tilbudet.

Gran bibliotek

Utlån og besøk fordelt på avdelinger

	Utlån			Besøk		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Brandbu - filial	20 454	18 545*	20 909	17 158	15 783*	19 519
Gran - hovedbibliotek	67 310	67 410	60 570	80 756	84 339	90 745
SUM	87 764	85 955	81 479	97 914**	100 122**	110 264**

*stengt i 4 uker grunnet flytting til midlertidige lokaler

**tallet er høyere da det mangler teller ved skoleinngangen på videregående

Utlån og besøk ved Gran bibliotek fra 2008 til 2015

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Utlån	77 102	76 530	71 754	72 866	70 255	87 764	85 955	81 955
Besøk	79 000	71 031	63 787	66 111	66 783	97 914	100 122	110 264

Den nye filialen i Brandbu er en suksess. Besøket har økt med 24 %, og mange brukere og publikum har ytret positive tilbakemeldinger på de nye lokalene og beliggenheten. Utlånet i Brandbu har også økt med 13 %. Utlånet på Gran har gått ned med 10 %. Årsaken til dette kan være at det ofte er fullt på parkeringsplassen, lang gangavstand fra sentrum som vanskeliggjør drop-in, og/eller kombinasjonsbibliotekets svøpe med mange skoleelever som kan «skremme» bort andre brukere.

Besøkstallet på Gran har imidlertid økt med 7 %. Dette kan tilskrives at hovedbiblioteket har blitt en spennende arena for debatt, litteratur- og kulturarrangement. I fjor ble det gjennomført 25 arrangement for alle aldersgrupper med 1951 publikummere. De fleste arrangementene er holdt på kveldstid. I tillegg driver biblioteket med aktiv litteraturformidling fra barnehagebarn, skoleelever i grunnskolen og videregående mens besøkstallet har økt med 7 %.

Det er et godt samarbeid mellom flere ulike lag og foreninger for å få til spennende arrangement ved biblioteket.

Ordføreren klipper snora ved
nyåpningen av Brandbu
bibliotek 8.juni 2015.

Brandbu kino

5 på topp 2015 Brandbu Kino		Besøk
1	Bølgen	988
2	Doktor Proktors tidsbadekar	815
3	Fast & Furious 7	541
4	Solan & Ludvig: Herfra til Flåklypa	495
5	James Bond: Spectre	452

Besøk Brandbu kino 2011 til 2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Besøk	12 673	8 514	9 463	8 485	10 452

Kinobesøket er betydelig bedre i 2015 enn på flere år. Dette skyldes bl.a. flere skolekinovisninger. Det har vært en nedgang i antall visninger, mens snittbesøk som er på 58, er en betydelig økning fra foregående år.

Rød løper på premieren på «Fifty Shades of Grey» på Brandbu kino. Foto: Stian

Hadeland kultursal

10 på topp 2015 Hadeland Kultursal		Besøk
1	Våryr	1 096
2	Russerevy: Livet er nå!	937
3	All the Best, Hadeland Janitsjar	854
4	Marcus og Martinus	500
5	Tullballasull, Electric Feet	466
6	Angrer ingenting, Historien om Piaf	400
7	Jonas Fjeld	399
8	Mann (44), Bård Tufte Johansen	394
9	Kondolerer, Else Kåss Furuseth	394
10	Inger Lise Rypdal	359

Besøk Hadeland kultursal 2013 til 2015

	2013	2014	2015
Besøk	10 500	9 000	11 000

Jonas Fjeld samlet 399 publikummere i oktober.

Politiske organer

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN

Øverste leder: Ordfører

Antall årsverk: 2 (inkl. regionrådet)

Området omfatter kommunestyrets arbeid, samt arbeidet i formannskap og planutvalg. Videre dekker dette kontrollutvalgets aktivitet og deres kjøp av revisjonstjenester, samt eldreråd, råd for funksjonshemmede og ungdomsråd. Sekretariatsfunksjonen for Regionrådet for Hadeland, samt regionrådsstyrte prosjekter hører inn under dette virksomhetsområdet. Medlemskap i Kommunesektorens organ - KS og Landssammenslutningen av vertskommuner – LVSH dekkes også av dette virksomhetsområdet.

Politisk organisering

Det er ingen organisatoriske endringer for kommunestyret, formannskapet eller planutvalget fra 2014 til 2015.

Revisjon av politikerhåndboka – politisk delegering, utvalgsstruktur, godtgjørelser

I henhold til «Håndbok for folkevalgte» skal godtgjørelsene til folkevalgte i Gran kommune reguleres hvert fjerde år. Kommunestyret vedtok i K-sak 93/14 å sette ordførerens lønn for 2014 lik stortingsrepresentantenes lønn. I samme sak vedtok kommunestyret at et utvalg skulle revidere folkevalghåndboka. Gruppeledermøtet utgjorde dette utvalget. Kommunestyret har vedtatt endringer i delegeringsreglementet, utvalgsreglementene og reglementet for politiske godtgjørelser.

Etter å ha drøftet utvalgsstrukturen og den politiske organiseringen i kommunen, besluttet utvalget at det ikke skal utredes endringer i utvalgsstrukturen i 2015.

Valg

Arbeidet med kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015, involverte mange, både kommunens sentrale valgadministrasjon, andre kommunalt ansatte, og personer som er valgt til stemmestyrer og valgfunksjonærer i de ti stemmekretsene i kommunen. Opptellingen ble gjort maskinelt, via skanning. 2015 har valgadministrasjonen også jobbet mye med å gjennomgå, dokumentere og systematisere kommunens interne valgrutiner.

Stemmestyrene har fått ny dokumentasjon under opplæringen, og administrasjonen har fått positive tilbakemeldinger på dette. Komplette og tydelige rutiner, både sentralt i kommunen og ute i stemmekretsene, er avgjørende for en god og sikker valggjennomføring.

Konstituering av nytt kommunestyre og folkevalgtopplæring

I det konstituerende møtet i kommunestyret 15.10.2015 ble kommunestyre- og fylkestingsvalget godkjent og ordfører, varaordfører og medlemmer til de mest sentrale utvalgene valgt. Senere er medlemmer til øvrige utvalg og andre styrer og råd blitt valgt. Enkelte valg gjenstår og vil bli lagt fram for behandling i 2016. I oktober ble det holdt folkevalgtopplæring. Ordføreren drøfter med gruppelederne hva videre folkevalgtopplæring i 2016 skal inneholde og hvilke temaer som skal prioriteres.

Digitalisering av politiske møter

Den digitale politikerløsningen 360 eMeetings blir tatt i bruk i eldrerådet og råd for funksjonshemmede fra starten av kommunestyreperioden 2015-2019.

Utforming av politiske saksframlegg

Malen for politiske saksframlegg, som ble tatt i bruk i 2013, er videreført og innarbeidet i daglig drift. Rådmannen vil gjennomføre videre internopplæring i 2016, med vekt på kvalitetsparametere som at sakene får fram det politiske handlingsrommet med tydelige

alternativer. Det vil også bli lagt vekt på tydelig formidling av konsekvenser og at sakene fremstilles fullstendig med både for – og motargumenter.

eDemokrati

Gran kommune tok i bruk eDemokrati i 2014. Systemet har publikum som primær målgruppe, gir tilgang til møtedokumenter på hjemmesiden, og «snakker sammen» med sakarkivsystemet slik at dokumentene blir hentet direkte fra sakarkivsystemet. Det har vært problemer med den tekniske kommunikasjonen mellom eDemokrati og sakarkivsystemet. Løsningen har fortsatt noen begrensninger, som lang responstid. Blant annet tar det langt tid å få opp møtedokumentene ved søk.

Annen samhandling – Kommunereformarbeidet

Ordførerne i Lunner og Gran tok i 2014 initiativ til å

få politisk behandling om å utrede kommunesammenslåing.

Kommunestyrene i Lunner og Gran fattet i juni 2014 likelydende vedtak om å være med i første runde av kommunereformen, og igangsatte utredninger med sikte på å avklare om kommunene sammen skal etablere en ny kommune på Hadeland. En intensjonsavtale ble utarbeidet våren 2015 og lagt fram til behandling i kommunestyremøtene i juni 2015. Kommunene vedtok å holde folkeavstemning i forbindelse med kommunevalget 2015, om hvor vidt Gran og Lunner skulle etablere en ny felles kommune. I Gran stemte 40,3 % ja, mens 59,7 % stemte nei. Flertallet i Lunner kommune stemte også nei ved folkeavstemningen.

Kommunestyret vedtok i K-sak 107/15 at Gran kommune fortsetter som egen kommune.

STATISTIKK OG DOKUMENTASJON

Driftsstatistikk politisk sekretariat	2007 møter/saker	2008 møter/saker	2009 møter/saker	2010 møter/saker	2011 møter/saker	2012 møter/saker	2013 møter/saker	2014 møter/saker	2015 møter/saker
Kommunestyre	10/137	10/180	13/143	11/131	10/161	10/148	11/162	11/137	17/155
Formannskap	9/142	11/103	9/97	12/96	9/76	11/49	11/53	13/70	12/37
Planutvalg	1/15	9/76	8/57	9/51	8/49	8/46	11/71	9/52	10/42
Adm.-utvalg	1/1	2/7	3/3	2/4	1/1	2/4	2/3	4/5	3/3
Ungdomsråd	10/24	6/19	4/10	0/0	6/19	7/21	5/11	6/3	5/2
Eldreråd	16/16	5/14	6/5	7/10	8/16	7/18	8/14	7/8	5/6
Råd for funksjonshemmede		4/14	7/5	8/10	8/14	7/19	7/13	6/8	5/5
Klagenemnd	2/5	2/5	3/3	2/4	2/3	3/4	2/4	2/4	1/3
Sakkyndig nemnd eiendomsskatt	6/13	2/28	1/1	1/1	1/1	1/1	2/2	2/2	2/3
Klagenemnd i eiendomsskattesaker							0/0	1/1	0/0
Sakkyndig ankenemnd eiendomsskatt	0/0	1/19	0/0	0/0	0/0	0/0			

Kommunestyremøtet behandlet fire interpellasjoner i 2015, og ordføreren svarte skriftlig på 23 spørsmål stilt til kommunestyremøtet. Det ble holdt 20 orienteringer i kommunestyremøtene, og to egne opplæringsdager med innledende folkevalgtopplæring for nytt kommunestyre. Fire av kommunestyremøtene ble holdt sammen med Lunner kommunestyre. Ett av kommunestyremøtene i 2015 og to av formannskapsmøtene ble holdt felles med Lunner kommune og Jevnaker kommune.

Vedlegg:

Oppfølging av politiske vedtak 2015

		Ikke igangsatt	
		Delvis gjennomført	
		Gjennomført som vedtatt	
		Ikke relevant	

Møte 13.06.13 - ekstraordinært

		Kommentar	Status
Sak 58/13	Natur- og kulturarvplan for Gran kommune - Endrete forutsetninger for regional plan Saksbehandler: Kari Møyner Kommunestyret vedtar at det utarbeides en kommunal plan for natur- og kulturarv i Gran kommune. Kr 150 000 innarbeides i budsjettet for 2014.	Har gjennomført omfattende bygningsmiljøregistreringer i Gran og Brandbu og er i slutfasen med rapport. Dette vil være en vesentlig del av kulturarvplanen.	
Sak 64/13	Hadelandspulsen, søknad om økonomisk støtte til 3 årig prosjekt Saksbehandler: Sven Sandvik 1. Kommunestyret vedtar å avslå søknaden om økonomisk støtte til prosjektet Hadelandspulsen fordi en ikke finner midler i inneværende års budsjett. 2. Folkehelsekoordinator tar kontakt med Gran Idrettslag, Moen sportsklubb, Tingelstad idrettsforening, Brandbu idrettsforening, Vestre Gran idrettslag, Midtre Brandbu idrettslag, Bjonerod idrettsforening, Idrettslinja ved Hadeland vgs og andre aktuelle lag/foreninger med henblikk på å organisere et lavterskeltilbud, spesielt med fokus på barn og unge som tradisjonelt faller utenfor idretten. Aktiviteten behøver ikke å være av tradisjonell idrettslig art, men være tilpasset målgruppa. Aktiviteten bør fortrinnsvis foregå i skole-/ nærmiljø	Det har vært et møte med Gran idrettsråd i april der de fleste idrettslagene var representert. Idrettslagene ble invitert til å være med å etablere et tilsvarende tilbud som det helsestasjonstjenesten i dag har til barn gjennomført møte med sos.ped teamet på Gran ungdomsskole for å drøfte behov og muligheter. Vedtaket blir flugt opp gjennom prosjektet "fritid for alle"	

Møte 20.06.2013

		Kommentar	Status
Sak 92/13	Oppføring av 4 omsorgsboliger med base Saksbehandler: Tone Reidem 1. Prosjekt Skirstadgutua skrinlegges. 2. Kommunestyret vedtar å utrede fire omsorgsboliger i Bråtan (Nysetvegen) eller Emse. 3. Økonomisk ramme må ligge lavere enn Skirstadgutua. 4. Rådmannen legger snarest frem en vurdering om det er mulig å kjøpe plasser, f.eks fra Røysumtunet til en eller flere av de aktuelle brukerne for å kunne redusere omfanget av prosjektet.	Alt arbeid stoppet Kartlegging av de to tomtene startet Planlagt avklaring i samme sak som pkt 2	

Møte 12.09.2013

		Kommentar	Status
Sak 105/13	Utbyggingsplan barnehage 2013-2020 Saksbehandler: Mona Mikalsen 1. Kommunestyret vedtar å bygge ny kommunal barnehage i Jaren – Brandbu-området, med plass til inntil 120 enheter. 2. Plassene i Moen legges ned fra august 2015. 3. Kommunestyret vedtar å utrede videre drift i Solheim barnehage. 4. Kommunestyret ønsker at det skal være et barnehage tilbud i Grymyr og Bjørklund kretser. Det utredes mulige driftsformer.	Utredning stilt i bero i påvente av varslet gjennomgang av regelverk for tilskudd til ikke kommunale barnehager.	

Sak 112/13	Drift av gatelys		
	Saksbehandler: Trygve Rognstad		
	Følgende prinsipplagges til grunn for videre drift av gatelys:		
	1. Gatelys langs offentlige vegger og gangveger med armatur som benytter HQL pærer, skiftes ut med armatur med LED pærer. Kommunale vegger og gangveger prioriteres.	Arbeidet er i gang i henhold til prinsippene som er vedtatt.	
	2. Gatelys langs private vegger med nytte for flere enn 2 boligeiendommer med armatur som benytter HQL pærer, skiftes ut med armatur med LED pærer. Skoleveger prioriteres.		
	3. Gatelys langs øvrige private vegger vedlikeholdes så lenge det er mulig å skaffe pærer til armaturene. Deretter fases de ut.		
	4. Kommunale anlegg langs fylkesvegnettet kobles som egne anlegg slik at Fylkeskommunen kan overta drifta.		
	5. Kommunen overtar eksisterende private anlegg langs kommunale vegger.		
	6. Nye anlegg i privat regi langs kommunale vegger tas kun over dersom det er avtalt i forkant av etablering.		
	7. Økning av bevilgningene for raskere utskifting vurderes i forbindelse med budsjett og økonomiplan for 2014-2017.		

Møte 24.10.2013

		Kommentar	Status
Sak 123/13	Kommunale boliger - samarbeid med privat utbygger		
	Saksbehandler: Anne Grethe Hole-Stenerud		
	1. Kommunestyret vedtar endring av punkt 2 i mulighetsnotat, vedtatt i k-sak 137/12. Punktet endres til:	Dagens behov er innbakt i boligplan og innarbeidet i budsjett og økonomiplan 2016-2019	
	* Kommunen setter i gang en anskaffelsesprosess med formål å skaffe til veie inntil 8 boliger fra privat utbygger til bruk som kommunale boliger. Kommunen har tildelingsrett i minst 20 år. Anskaffelsesprosessen fram mot avtale skal legges kriteriene for lokalisering og utforming i mulighetsnotat (k-sak 137/12) til grunn.		
	* Anskaffelsesprosessen må ta sikte på at disse boligene skal ferdigstilles senest 2016.		
	2. Det settes som krav at utbygger i tillegg etablerer inntil 8 enheter for det ordinære boligmarkedet.		
	3. Boligene lokaliseres på deler av Skogskoleområdet. Det forutsettes at salg av tomt til utbygger omfattes av anskaffelsen.		
	4. Det innarbeides kr. 70 000 i budsjett og økonomiplan for 2014-2017 til bistand i forbindelse med anskaffelsesprosessen.		
	5. Rådmannen gjennomgår eksisterende boligmasse med sikte på å legge ut minimum 2 kommunale boliger for salg.		

Møte 20.02.2014

		Kommentar	Status
Sak 5/14	Sluttrapport - Småsamfunnsprosjekt Bjonerøa		
	Saksbehandler: Gunnar Haslerud		
	1. Gran kommune fortsetter sitt samarbeid med Forum Bjonerøa om stedsutviklingstiltak. Gjenstående midler overføres til 2014. Gran kommune viderefører sin rolle som tiltakshaver.		
	2. Områdereguleringprosessen følges opp til gyldig vedtak foreligger	Kommer til behandling mars 2016	
	3. Gran kommune og Forum Bjonerøa avklarer forhold rundt drift av Stilla Elvepark og framtidig tursti/strandpromenade i henhold til avtale med grunneiere.	Elveparken Ok, avtale inngått	
	4. Gran kommune og Forum Bjonerøa samarbeider om å sikre framtida for fritidstilbudene for ungdom i Bjonerøa	Tursti under arbeid - men det er usikkert i forhold til videre	
	5. Gran kommune og Forum Bjonerøa avholder halvårlege møter f.o.m. 2014		
Sak 6/14	Opprettholdelse av utekontor for lege i Bjonerøa		
	Saksbehandler: Kjersti Høibø Tysland		
	1. Kommunestyret vedtar å videreføre drift av utekontor/legekontor i Bjonerøa.		
	2. Det bevilges 70 000 kroner som tilleggsbevilgning i 2014 for økning av nåværende budsjett for drift av legekontoret i Bjonerøa.		
	3. Det bevilges et engangsbeløp på 55 000 kroner som tilleggsbevilgning i 2014, til oppgradering av utstyr ved kontoret.		
	4. Tilleggsbevilgningene for 2014 finansieres gjennom disposisjonsfond – 1940/8400/8801. Driftskostnaden på 70 000 kroner tilføres 1370/3201/2415 og midler til oppgradering av utstyr, 55 000 kroner, tilføres 1200/3201/2415.		
	5. Kostnadene til fortsatt drift av legekontoret i Bjonerøa innarbeides i budsjett og økonomiplan for 2015-2018 under virksomhetsområdet 3.2.		
Sak 13/14	Stedsutviklingsprosjekt for Brandbu sentrum		
	Saksbehandler: Gunnar Haslerud		
	1. Gran kommune inngår et samarbeid med Brandbu og Omegn Handel og Næring og Landsbyen Brandbu 2020 om et stedsutviklingsprosjekt for Brandbu. Siste punkt i forslaget til styringsgruppe strykes og erstattes med «ordfører».	På grunnlag av eventuelt nytt vedtak om finansiering av ny utredning om flomforebygging, må det vurderes om det er mulig å ignangsette prosjektet på nytt.	
	2. Gran kommune søker Oppland fylkeskommune om midler til dette arbeidet.	Det er innvilget midler, men disse er satt på "vent" i forhold til videre arbeid med flomforebygging	

Møte 03.04.2014		Kommentar	Status
Sak 19/14	Interpellasjon om tilrettelegging for fysisk aktivitet ved nye Brandbu barneskole, fra Tine Øverlier (Ap) og Roger Nyhus (Gbl), til kommunestyremøtet 03.04.2014 Saksbehandler: Eli Stigen	Forprosjekt utarbeidet, klargjøres for søknad om spillemidler i 2017. Investeringsmidler innarbeidet i budsjett og økonomiplan i 2017.	
	Ordfører følger opp initiativet fra Brandbu Idrettsforening slik at Størenslunden blir et område for fysisk aktivitet for elevene ved den nye barneskolen i Brandbu.		
Sak 24/14	Ny kommunal barnehage - valg av barnehagetomt Saksbehandler: Mona Mikalsen	Prosjektering ferdig april. Anbudskonkurranse planlagt kunngjort mai, avh. av behandling av sak 29/15 (se under).	
	1. Kommunestyret vedtar å etablere en ny kommunal barnehage på Fagerlundtomta.		
	2. Kommunestyret ber administrasjonen starte planleggingsarbeidet slik at anleggsarbeidene kan starte våren 2015.		

Møte 27.05.2014

Møte 27.05.2014		Kommentar	Status
Sak 40/14	Digitalt system for internkontroll og avvikshåndtering Saksbehandler: Morten Gausen	Var planlagt ferdig teknisk løsning i mars 2015. Det arbeides fortsatt for å få fullført alle endringene	
	Kommunestyret bevilger kr 800 000 til gjennomføring av fulldigital internkontroll med avvikshåndtering i 2014. Bevilgningen finansieres fra disposisjonsfond 2569905 / 1240-1070-1203.		
	Rådmannen bes se på øvrige effektiviseringer i HR-prosessene som blir tilgjengelige etter en utvidelse av AD (Active Directory), f.eks timeføring, reiseregning, egenmelding, feriehandtering mv..	Planlagt avsluttet vinter 2016	
	Driftsutgifter til dette innarbeides i økonomiplan for 2015-2018.		
Sak 45/14	Handlingsplan for Røykenvik - ny sluttbehandling Saksbehandler: Øyvind A Sørli		
	1. Handlingsplanen for Røykenvik vedtas med endringene i pkt. 2 – pkt. 8.		
	2. Kommunen fortsetter arbeidet med å få prioritert gang- og sykkelveg langs fylkesveg 34 fra Kjørkevegen til Råssumgutua, i tilknytning til vegvesenets og fylkeskommunens arbeid med utbedring av fylkesveg 34 fra Jaren til Søndre Land grense. Prioritering av tiltaket må vurderes i behandlingen av kommunens trafiksikkerhetsplan.	Vurdert ved forige behandling - prioritert på 3. plass	
	3. Det utarbeides en plan for omlegging av Kjørkevegen fra vika ved Brenneriet og forbi den gamle butikken, og av en ny kryssløsning med fylkesveg 34. Planene tas opp med Statens Vegvesen og Oppland fylkeskommune. I arbeidet med en plan for vegsystemet og kryssløsningen må bruken av arealene mellom vegen/krysset og fjorden avklares, og planene må inneholde kostnadsoverslag m/finansiering, samt konsekvenser for drift og vedlikehold av kommunens arealer i Røykenvik.	Dette temaet er avhengig av samarbeid med Statens Vegvesen - se også kommentar ovenfor	
	4. En oppgradering av båthavna i Røykenvik må skje der den ligger i dag, og Ulsnestangen skal forbeholdes til friområde og badeplass. Kommunen mener båtforeningen må sørge for etablering av et sanitæranlegg i tilknytning til båthavna, og ser positivt på båtforeningens planer om dette. Båtforeningen og kommune bør samarbeide for å finne en bedre utnyttelse av arealene for vinteropplag og parkering, slik at et større område blir tilgjengelig som friområde på helårsbasis.	Ingen kommentar	
	5. Det foreslås i denne omgang ingen konkrete endringer i gjeldende kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner i Røykenvik. Dersom det kommer inn spennende og konkrete nye ideer eller konkrete forslag til utbyggingsområder eller lignende vil disse bli vurdert ved revisjon av kommuneplanens arealdel i 2014, eller eventuelt ved senere revisjoner.	Ingen kommentar	
	6. Rådmannen bes gå i dialog med båtforeningen med henblikk på å få på plass et midlertidig sanitæranlegg innen 20.06.2014 og permanent sanitæranlegg innen 01.05.2015. Det midlertidige anlegget skal stå til 15.09.2014. Kostnadene dekkes av Brandbu småbåtforening.	Det er gjort vedtak om plassering, men klage på vedtak skal behandles	
	7. Rådmannen bes gå i dialog med Randsfjordmuseet som ny eier av M/S Brandbu for å sikre at båten får permanent havn i Røykenvik etter restaurering.	Det er avtalt plassering for oppussing. Museet ønsker plassering ved Ulsnestangen og er i dialog med FM om dette	
	8. Kommunestyret i Gran ønsker å legge til rette for at båten «Brandbu» skal ha tilhørighet i Røykenvika.		

Møte 19.06.2014

Møte 19.06.2014		Kommentar	Status
Sak 72/14	Nøkkelhåndteringssystem i hjemmetjenesten Saksbehandler: Tone Reidem		
	Det bevilges kr 1 500 000,- til etablering av nødvendig nøkkelhåndteringssystem i hjemmetjenesten.	Mottatt 5 anbud, må være konkludert i februar 2016	
	Investeringen finansieres ved låneopptak kr 1 200 000,- og momskompensasjon kr 300 000,-.		

Møte 25.09.2014		Kommentar	Status
Sak 79/14	Stedsvalg for nytt sykehjem i Gran - krav om ny behandling i Gran kommunestyre Saksbehandler: Gaute Øvrebotten		
1.	Kommunestyret imøtekommer innbyggerinitiativet og ber ordføreren ta prinsippvedtaket om plassering av nytt sjukehjem opp til ny behandling.	Ansees avsluttet, nærmere avklaringer må gjøres i forbindelse med nytt prosjekt helse og omsorgssenter.	
2.	Vedtatt i sak 91/13 oppheves, og hele saken tas opp til ny behandling, der det også gjøres en konsekvensutredning av Lunner kommunes vedtak om å avslutte IKS om helsehus, og mulige konsekvenser av en eventuell kommunesammenslåing.	Ansees avsluttet, nærmere avklaringer må gjøres i forbindelse med nytt prosjekt helse og omsorgssenter.	
Sak 80/14	Investeringsprosjekt 927 Markadompa - redusert utbygging Saksbehandler: Gaute Øvrebotten		
1.	Kommunestyret vedtar å redusere utbygginga av Markadompa til 16 ordinære omsorgsboliger.		
2.	Vedtatt investeringsramme reduseres fra 80 mill.kr. til 56 mill. kr. for hovedprosjektfasen (anbud og bygging) med byggestart i 2015.		
3.	Resten av tomta forsøkes solgt. Et eventuelt salg skal godkjennes av kommunestyret.	Ikke prioritert i 2015	
Sak 87/14	Skutelandet badeplass - Prosjektering av omlegging av veg og utvidelse av parkeringsområde m.m. Saksbehandler: Else Hagen Lyngstad		
1.	Gran kommunestyre bevilger kr 100 000 til prosjektering av plan for omlegging av veg og utvidelse av parkeringsområde, badeplass mv. ved Skutelandet badeplass.	Prosjekteringsarbeidet er sluttført.	
2.	Midlene dekkes av disposisjonsfond og overføres 1272.5600.3603.		
3.	Det søkes innarbeidet midler til selve gjennomføringen av planen i budsjett- og økonomiplan for 2015-2018.	Kostnadsoverslag for gjennomføringen er klar. Midler til dette arbeidet er ikke innarbeidet i budsjett/økonomiplan for 2015-2018	
4.	Prosjektering av plan må inkludere muligheten for en framtidig båthavn.	Framtidig båthavn er vurdert i planen.	
Sak 89/14	Brandbu barneskole - Adkomstveg – Forprosjekt Saksbehandler: Trygve Rognstad		
1.	Alle busser skal ha av- og påstigning ved bussholdeplassen ved Brandbu ungdomsskole.		
2.	Administrasjonen bes komme med en betenkning om hvordan barna trygt kan gå/sykle ulike veger fram til barneskolen.	Sak behandlet av kommunestyret	

Møte 21.10.2014

Møte 21.10.2014		Kommentar	Status
Sak 98/14	Boligsosial handlingsplan - statusrapport Saksbehandler: Anne Grethe Hole-Stenerud		
1.	Statusrapport for boligsosial handlingsplan 2011-2014 tas til orientering.		
2.	Det vedtas at det utarbeides en boligplan for Gran kommune for perioden 2015 – 2018. Planen samordnes med kommuneplanen og politiske vedtak.		
3.	Boligplanen skal inneholde en generell boligpolitisk del som tar utgangspunkt i kommuneplanen.		
4.	Boligplanen skal videre inneholde en boligsosial del som legger til grunn erfaringer fra arbeidet med boligsosial handlingsplan og statusrapporten.		
5.	Boligplan legges fram for politisk behandling i mars 2015.		

Møte 20.11.2014

Møte 20.11.2014		Kommentar	Status
Sak 109/14	Energispare kontrakter (EPC) - Fase 2 og 3 Saksbehandler: Trygve Rognstad		
Kommunestyret i Gran vedtar følgende:			
1.	Det inngås EPC-kontrakt, (Energy Performance Contracting) nivå 2, for de kommunale bygg som er oppført i tabell 1 i saksframlegget, med følgende endringer: Fredheim skole og Sanne skole tas ut av tiltakslista.		
2.	Investeringsnivået/omfang innarbeides i budsjett/økonomiplan 2015-2018.		
3.	Det søkes om støtte til tiltakene fra ENOVA hvor innvilget tilskudd reduserer prosjektets låneopptak. Gjennomføringen forutsettes av at det utløses ENOVA-støtte.		

Møte 11.12.2014

Møte 11.12.2014		Kommentar	Status
Sak 127/14	Temaplan for turveger og trafikksikkerhet - Rullering av tiltakslista Saksbehandler: Trygve Rognstad		
Kommunestyret fatter følgende vedtak:			
1.	Tiltaksliste for trafikksikkerhetstiltak 2015 datert 11.11.2014 godkjennes med vedtatt endring Fv 52 Movegen flyttes opp og gis prioritet 7.		
2.	Bevilgede kommunale generelle trafikksikkerhetsmidler benyttes på prioriterte tiltak så langt det er mulig å gjennomføre i budsjettåret. Resterende midler benyttes på uprioriterte tiltak.		

Sak 137/14	Flomsikring Brandbu - høringsuttalelse lokal høring Saksbehandler: Sigrid Lerud Det gjennomføres en utredning om senking av Vigga som en del av flomsikring av Brandbu sentrum.		
Møte 20.02.2015 - felles møte med Lunner			
		Kommentar	Status
Sak 1/15	Kommunereform - Utredning Demografi og økonomi Saksbehandler: Edvin Straume Utredning Demografi og Økonomi godkjennes som del av et grunnlag for en beslutning om Gran kommune, sammen med Lunner kommune, skal etablere en ny kommune		
Møte 20.02.2015 - ordinært møte			
		Kommentar	Status
Sak 3/15	Interpellasjon fra Hildegunn Fallang (Ap) om dyr i sirkus Saksbehandler: Eli Stigen 1. Gran kommune leier ikke ut tomter eller lokaler til sirkus som benytter eksotiske eller ville dyr i sine forestillinger. 2. Gran kommune vil oppfordre Landbruks- og matdepartementet til å fremme et forslag om lovforbud mot bruk av eksotiske og ville dyr i sirkusforestillinger.	Teknisk setter som betingelse at sirkuset bekrefter at de ikke har med eksotiske dyr når de leier sirkusplassen. Brev sent departementet i mai 2015	
Sak 4/15	Finansrapport 2014 Saksbehandler: Torill Kristoffersen Gran kommunes finansrapport 2014 tas til orientering.		
Sak 5/15	Høringsuttalelse - statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen Saksbehandler: Morten Gausen Gran kommune støtter ikke utvalgets forslag om å overføre skatteoppkreverfunksjonen til Skatteetaten. Gran kommune avgir høringsuttalelse slik den er beskrevet i vedlegg til saken.		
Sak 6/15	Samarbeidsavtale mellom Gran kommune og Sykehuset Innlandet HF Saksbehandler: Tone Reidem 1. Kommunestyret godkjenner avtalen (bestående av samarbeidsavtale med tjenesteavtaler og samhandlingsrutiner) som er reforhandlet mellom kommunen og SI. 2. Kommunestyret vedtar følgende fullmakt til å forvalte avtalene: a. Kommunestyret vedtar avtalen i tråd med loven. b. Ordføreren signerer samarbeidsavtalen. 3. Rådmannen har fullmakt til å godkjenne endringer i tjenesteavtalene og samhandlingsrutinene dersom det oppstår behov i avtaleperioden og partene er enige i disse. Eventuelle endringer behandles først i OSU.		
Sak 7/15	Reguleringsplan for RV 4 Roa - Jaren - Holmen - Gran grense - sluttbehandling Saksbehandler: Sigrid Lerud I medhold av Plan- og bygningsloven § 12-12 vedtar Gran kommunestyre reguleringsplan for rv.4 Holmen – Gran grense med plankart datert 30.01.2015, planbeskrivelse datert 30.01.2015 og reguleringsbestemmelser datert 26.01.2015. Vedtaket kan påklages innen tre uker etter kunngjøring.		
Sak 8/15	Prosjekt Gran sentrum - Sluttrapport og utviklingsveileder Saksbehandler: Øyvind A Sørli 1. Gran kommunestyre vedtar utviklingsveilederen for Gran sentrum. 2. Utviklingsveilederen skal innarbeides i plansystemet etter plan- og bygningsloven gjennom bestemmelsene i kommuneplanens arealdel for Gran sentrum og en eller flere områdereguleringer.		
Sak 9/15	Inngåelse av avtale om leie av grunn, Lygna utfartsparkering Saksbehandler: Else Hagen Lyngstad Kommunestyret gir ordfører fullmakt til å inngå foreliggende leiekontrakt med Brandbu og Tingelstad Almenning om leie av Lygna utfartsparkering, gnr. 299, bnr. 1. Kostnadene ved leie og drift dekkes innenfor dagens budsjettammer.	Avtale undertegnet.	
Sak 10/15	Høringsuttalelse - Forenkling av utmarksforvaltningen Saksbehandler: Gro Vestues Kommunestyret er positive til at kommunene tildeles nye oppgaver innen utmarksforvaltningen, under forutsetning av at oppgaveoverføringen følges opp med økte resurser og faktisk myndighet til kommunene. Kommunestyret slutter seg til vedlagte høringsuttalelse fra Landbrukskontoret for Hadeland.		
Sak 11/15	Valg av ny representant til SU ved Grymyr skole Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende som nytt medlem til SU ved Grymyr skole: Viktor Støten, med vara Øyvind Kvernfold Myhre.		

Sak 12/15	Valg av ny representant til SU ved Bjørklund skole og barnehage Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende som nytt medlem til SU for Bjørklund skole og barnehage: Siw Helen Stenberg, med vara Anne Hagen Grimsrud.		
Møte 19.03.2015 - felles møte med Lunner			
		Kommentar	Status
Sak 13/15	Kommunereform - Utredning Demokrati Saksbehandler: Edvin Straume Utredning Demokrati godkjennes som del av et grunnlag for en beslutning om Gran kommune sammen med Lunner kommune skal etablere en ny kommune på Hadeland.		
Sak 14/15	Kommunereform - Utredning Samfunnsutvikling Saksbehandler: Edvin Straume Utredning Samfunnsutvikling godkjennes som del av et grunnlag for en beslutning om Gran kommune sammen med Lunner kommune skal etablere en ny kommune på Hadeland.		
Sak 15/15	Kommunereform - Høring av innbyggerne Saksbehandler: Edvin Straume 1. Innbyggerne i Lunner/Gran skal høres etter Inndelingslovens bestemmelser ved at det i tilknytning til kommunevalget høsten 2015 gjennomføres en rådgivende folkeavstemming. 2. Det anbefales at nedre aldersgrense for å avgi stemme ved folkeavstemmingen settes til 16 år. 3. KMD's forslag til opinionsundersøkelse gjennomføres i løpet av mai.		
Møte 26.03.2015			
		Kommentar	Status
Sak 17/15	Rebudsjettering av investeringsprosjekter fra 2014 i investeringsbudsjettet for 2015. Saksbehandler: Marianne Olsson Kommunestyret vedtar rebudsjettering av investeringsprosjekter til investeringsbudsjettet for 2015. Budsjettskjema 2A endres slik: Investeringer i anleggsmidler økes med kr 6 031 100 Inntekter fra salg av anleggsmidler økes med kr 150 000 Momskompensasjon økes med kr 1 196 700 Bruk av lånemidler økes med (ubrukte lånemidler) kr 4 684 400		
Sak 18/15	Søknad om tilskudd til kulturbygg i Oppland - Prioritering av søknader - 2015 Gran kommune Saksbehandler: Else Hagen Lyngstad Kommunestyret vedtar følgende prioritering av innkomne søknader om tilskudd til kulturbygg i Oppland for 2015: 1. Bjoneroa Kulturbygg AS, ombygging/modernisering av kjøkken 2. Randsfjordmuseene AS, ombygging/modernisering av publikumsarealene i administrasjonsbygget ved Hadeland Folkemuseum	Søknad oversendt OFK.	
Sak 19/15	Forslag til nye etiske retningslinjer i Gran kommune Saksbehandler: Alexander Jørgensen Kommunestyret vedtar foreliggende forslag til nye etiske retningslinjer for Gran kommune.		
Sak 20/15	Kommuneplanens arealdel Saksbehandler: Øyvind A Sørli Forslag til kommuneplanens arealdel tas til orientering, men følgende vedtatte endring: Biligområde Julibakka tas inn i planen.		
Sak 21/15	Forespørsel om å overta forvaltningsansvaret for verneområder Saksbehandler: Gro Vestues Kommunestyret takker nei til å overta forvaltningsansvaret for verneområdene i Gran kommune. Kommunen har den nødvendige kompetansen og fagmiljø, men ikke tilstrekkelig kapasitet og ressurser, for å løse oppgavene på en tilfredsstillende måte.		
Sak 22/15	Organisering av leksehjelp Saksbehandler: Henning Antonsen Leksehjelp i Gran kommune tilbys til elever på 4. – 7. trinn fra og med skoleåret 2015/2016.		
Sak 23/15	Endring av SFO-tilbudet i Gran kommune Saksbehandler: Hilde Laderud 1. Det sentraliserte ferie-SFO-tilbudet avvikles for høst- og vinterferie samt 3 dager før/etter jul. Retningslinjene for den kommunale skolefritidsordningen endres i henhold til dette. 2. Rådmannen gis myndighet til å gjeninnføre sentralisert ferie-SFO-tilbud for høst- og/eller vinterferie og/eller 3 dager før/etter jul dersom stort nok brukerbehov skulle oppstå		

		Kommentar	Status
Sak 24/15	Reguleringsplan for Nordre Gulsjøen hytteområde - Sluttbehandling Saksbehandler: Solveig Brekke		
	1. I henhold til plan- og bygningslovens § 12-12 godkjenner Gran kommunestyre reguleringsplan for Nordre Gulsjøen hytteområde, med plankart og planbeskrivelse datert 22.09.2014 samt reguleringsbestemmelser datert 23.10.2014 og revidert 12.02.2015. Klagefrist settes til 3 uker fra kunngjøringsdato.		
	2. Nordre Gulsjøvegen fastsettes som navn på veg 4 (vegen langs Nordre Gulsjøen) – fra kryss med Gulsjøvegen.		
Sak 25/15	Reguleringsplan for utvidelse av Buhammeren pukkverk - sluttbehandling Saksbehandler: Sigrid Lerud		
	I henhold til Plan- og bygningslovens § 12-12 vedtar Gran kommunestyre reguleringsplan for utvidelse av Buhammeren pukkverk, med plankart datert 20.01.2014, bestemmelser datert 25.02.2014, justert etter høring og planbeskrivelse datert 25.02.2014 rev 28.08.2014. Klagefrist settes til tre uker fra kunngjøringsdato.		
Sak 26/15	Valg av nye varamedlemmer til formannskapet, regionrådet, eldrerådet, klagenemnda, SU i Gran kommunale familiebarnehage og KS fylkesmøte i Oppland Saksbehandler: Eli Stigen		
	Kommunestyret velger følgende nye varamedlemmer til råd og utvalg, perioden 2011-2015:		
	1. Varamedlem til regionrådet: Einar Ellefsrud		
	2. Varamedlem til KS fylkesmøte i Oppland: Einar Ellefsrud		
	3. Varamedlem til SU for Gran kommunale familiebarnehage: Rune Meier		
	4. Varamedlem til Eldrerådet: Magne Stenberg		
	5. Varamedlem til Klagenemnda: Gunnar Schulz		
Sak 27/15	Valg av nestleder og nytt medlem til klagenemnda Saksbehandler: Eli Stigen		
	1. Kommunestyret velger følgende som nytt medlem til klagenemnda, perioden 2011-2015: Kristin Madsen.		
	2. Kommunestyret velger følgende, blant utvalgets medlemmer, til nestleder for klagenemnda, perioden 2011-2015: Ole Jacob Rognstad.		
Sak 28/15	Valg av ny representant til Gran ungdomsråd 2015-2016 Saksbehandler: Eli Stigen		
	Kommunestyret velger følgende som nytt medlem til Gran ungdomsråd for perioden fram til 30.09.2016: Brandbu ungdomsskole: Magnus Brænden (9. trinn)		
Sak 29/15	Ny barnehage (Fagerlund) - framdrift Saksbehandler: Gaute Øvrebotten		
	Saken utsettes til kommunestyremøtet i mai. Hvis utsettelse til mai medfører en utsettelse av prosjektet, innkalles det til et ekstraordinært kommunestyremøte for å avgjøre saken slik at framdriftsplan kan opprettholdes.		

Møte 07.05.2015

		Kommentar	Status																													
Sak 33/15	Gran kommunes årsregnskap og årsmelding for 2014 Saksbehandler: Marianne Olsson																															
	1. Kommunestyret vedtar årsregnskapet for 2014.																															
	2. Kommunestyret tar rådmannens årsmelding for 2014 til orientering.																															
	3. Kommunestyret vedtar følgende budsjettjustering til kjøp av utrykningsbekledning:																															
	1121 4500 3900 økes med kr 350 000																															
	1429 4500 3900 økes med kr 87 500																															
	1729 4500 3900 økes med kr 87 500																															
	1940 8400 8801 økes med kr 350 000 (disposisjonsfond 2569905).																															
	4. Kommunestyret fastsetter utbetaling av tilskudd til ikke kommunale barnehager med følgende satser for 2014:																															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2"></th> <th colspan="4">Etterjustering 2014, kr pr heltidsplass</th> </tr> <tr> <th>Drift</th> <th>Kapital</th> <th>Totalt 100%</th> <th>96,83 %</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ordinære barnehager, barn 0-2 år</td> <td>190 700</td> <td>3 645</td> <td>194 345</td> <td>188 184</td> </tr> <tr> <td>Ordinære barnehager, barn 3-6 år</td> <td>92 549</td> <td>3 645</td> <td>96 194</td> <td>93 145</td> </tr> <tr> <td>Familiebarnehager, barn 0-2 år</td> <td>144 239</td> <td>9 244</td> <td>153 483</td> <td>148 618</td> </tr> <tr> <td>Familiebarnehager, barn 3-6 år</td> <td>109 363</td> <td>9 244</td> <td>118 607</td> <td>114 847</td> </tr> </tbody> </table>		Etterjustering 2014, kr pr heltidsplass				Drift	Kapital	Totalt 100%	96,83 %	Ordinære barnehager, barn 0-2 år	190 700	3 645	194 345	188 184	Ordinære barnehager, barn 3-6 år	92 549	3 645	96 194	93 145	Familiebarnehager, barn 0-2 år	144 239	9 244	153 483	148 618	Familiebarnehager, barn 3-6 år	109 363	9 244	118 607	114 847		
	Etterjustering 2014, kr pr heltidsplass																															
	Drift	Kapital	Totalt 100%	96,83 %																												
Ordinære barnehager, barn 0-2 år	190 700	3 645	194 345	188 184																												
Ordinære barnehager, barn 3-6 år	92 549	3 645	96 194	93 145																												
Familiebarnehager, barn 0-2 år	144 239	9 244	153 483	148 618																												
Familiebarnehager, barn 3-6 år	109 363	9 244	118 607	114 847																												
Sak 34/15	Rebudsjettering av investeringsprosjekter fra 2014 i investeringsbudsjettet for 2015 Saksbehandler: Marianne Olsson																															
	Kommunestyret vedtar rebudsjettering av investeringsprosjekter i budsjettet for 2015.																															
	Budsjettskjema 2a endres slik:																															
	Investeringer i anleggsmidler kr 20 012 100																															
	Utlån og forskutteringer kr 4 914 900																															
	Refusjoner kr 200 000																															
	Momskompensasjon kr 3 105 400																															
	Bruk av tidligere års ubrukte lånemidler kr 18 159 000																															
	Bruk av ubundet investeringsfond kr 3 462 600																															
	Budsjettskjema 2b endres som vist i detaljert budsjettjustering som er vedlagt.																															
Sak 35/15	Kontrollutvalgets årsrapport 2014 Saksbehandler: Arne Skogbakken																															
	Kontrollutvalgets årsrapport for 2014 tas til orientering.																															

		Kommentar	Status
Sak 36/15	<p>Etterlevelse av felles eierskapspolitikk på Hadeland Saksbehandler: Arne Skogsbakken</p> <p>1. Kommunestyret tar revisjonsrapporten til orientering og har merket seg at kommunens vedtatte eierskapspolitikk ikke fullt ut er implementert overfor de undersøkte selskapene (Hadeland Energi AS, Hadeland Kraft AS, Hapro AS og HRA AS).</p> <p>2. Kommunestyret ber ordfører og rådmann om å følge opp rapportens anbefalinger, jf. rapportens kapittel 9:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hapro AS bør gjennomføre en vurdering av om selskapet er unntatt fra offentlighetslovens regelverk, jf § 2 i loven. HRA AS og Hadeland Kraft AS bør etablere valgkomité. Valgkomiteen bør sammensettes for å speile eierandel. I selskaper der det utnevnes politikere til styrene er det sentralt at dette gjøres ut fra en vurdering av selskapenes kompetansebehov (gjelder Hadeland Energi AS, Hadeland Kraft AS og HRA AS). Viktig i denne sammenhengen er at det blir opprettet en valgkomité som kan foreta denne vurderingen. Slik sett er det en fordel om det er fastsatt retningslinjer for denne komiteen, der behovet for relevant kompetanse i styret kommer tydelig fram. Gran kommune skal ta initiativ til at det utarbeides styreinstruks i Hadeland Energi AS og Hadeland Kraft AS. Gran kommune bør innføre en rutine som inkluderer «opplæring av kommunestyrets medlemmer om eierrollen generelt og om kommunens eierskap spesielt» i starten av hver valgperiode. Gran kommune skal tilby opplæring til styremedlemmer utpekt av kommunen. Selskapene og de kommunale eierne bør i henhold til eierskapspolitikken gjennomgå om det kan være aktuelt å stille krav, eventuelt mål knyttet til avkastning på investert kapital i selskapene. Styrene i alle selskapene bør innføre rutiner slik at de sikrer at det settes opp en årlig plan for styrets arbeid og daglig leders arbeid, herunder evaluering av seg selv og daglig leder. 		
Sak 37/15	<p>Kommuneplanens arealdel - Behandling før høring og offentlig ettersyn Saksbehandler: Øyvind Andreas Sørrie</p> <p>Kommunestyret vedtar ihht plan- og bygningslovens § 11-14 at kommuneplanens arealdel med plankart, tilhørende planbestemmelser og retningslinjer samt planbeskrivelse med konsekvensutredning, alle dokumenter datert 10.04.2015, med vedtatte endringer, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn med høringsfrist 1. august 2015.</p>		
Sak 38/15	<p>Reguleringsplan for Mohagen Sør - sluttbehandling Saksbehandler: Sigrid Lerud</p> <p>1. I henhold til plan- og bygningslovens § 12-12 godkjenner Gran kommunestyre reguleringsplan for Mohagen sør, med plankart datert 10.07.2013, revidert 08.04.2015, planbeskrivelse med konsekvensutredning datert 13.11.2014, revidert 09.04.2015, samt reguleringsbestemmelser datert 13.11.2014, revidert 09.04.2015. Klagefrist settes til 3 uker fra kunngjøringsdato.</p> <p>2. Mohagan sør fastsettes som navn på hovedvegen som går fra Mohagavegen og gjennom hele feltet. Gjeftenmoen fastsettes som navn på vegen som grener av fra Mohagan sør og går parallelt med Mohagavegen langs Solbakkenfeltet.</p>		
Sak 39/15	<p>Reguleringsplan - Lygna skisenter - sluttbehandling Saksbehandler: Sigrid Lerud</p> <p>I henhold til plan- og bygningslovens § 12-12 godkjenner Gran kommunestyre reguleringsplan for Lygna skisenter, med plankart datert 13.04.2015, planbeskrivelse med konsekvensutredning og ROS-analyse datert 12.01.2015, samt reguleringsbestemmelser datert 14.04.2015.</p> <p>Klagefrist settes til 3 uker fra kunngjøringsdato.</p>		
Sak 40/15	<p>Boligplan for Gran kommune 2015 – 2017 Saksbehandler: Gunnar Haslerud</p> <p>Saken ble ikke tatt opp til realitetsbehandling i møtet.</p> <p>Ordfører Knut Lehre foreslo å utsette saken, og møtet ga enstemmig tilslutning til at kommunestyret sluttbehandler saken i møtet 18.06.2015. Sluttbehandlingen blir basert på innspill fra partigruppene. Saken behandles via møtet i formannskapet 04.06.2015.</p>	Sak fremmet til behandling desember 2015	
Sak 41/15	<p>Ny barnehage (Fagerlund) - framdrift Saksbehandler: Gaute Øvrebotten</p> <p>1. Kommunestyret gir sin tilslutning til at prosjektet 950 Ny barnehage kan utlyse anbudskonkurranse som skissert i saken.</p> <p>2. Dersom anbudsrunder viser at prosjektet ikke er realiserbart innenfor vedtatt kostnadsramme, skal saken behandles av kommunestyret før kontraktsinngåelse. Dette forbeholdet skal synliggjøres i anbudsgrunnlaget.</p> <p>3. Vedtaket forutsetter at det fortsatt skal være barnehager i Bjørklund og Grymyrkretsene.</p>		
Sak 42/15	<p>Videreutvikling av partnerskapet i Oppland - Høring Saksbehandler: Edvin Straume</p> <p>Gran kommune slutter seg til hovedintensjonene i høringsnotatet fra Oppland fylkeskommune, med de merknader som kommer fram i forslag til høringsuttalelse som er innarbeidet i saken.</p>		

		Kommentar	Status
Sak 43/15	Valg av nytt varamedlem til formannskapet Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende som nytt varamedlem til formannskapet, perioden 2011-2015: Einar Ellefsrud (Frp)		
Sak 44/15	Bosetting av flyktninger i 2015 og 2016, med bakgrunn i dagens flyktningkrise. Saksbehandler: Kim Stian Gjerdingen Bakke 1. Kommunestyret vedtar å bosette 40 flyktninger hvert år i 2015, 2016 og 2017. Familieinnvandring kommer i tillegg. Det legges vekt på å bosette overføringsflyktninger, personer som har fått asyl, familier fra mottak, enslige menn og kvinner. 2. Kommunestyret ber rådmannen å beregne hvor mye integreringstilskuddet må økes for Gran iht. brevet fra KS, og formidle dette til departementet. 3. Kommunestyret ber rådmannen legge frem en gjennomgang av introduksjonsprogrammet og mulige virkemidler for å få en mer effektiv gjennomføring senest i november 2015.	Det er formidlet til departementet at det er utfordringer knyttet til rammebetingelsene for bosetting av flyktninger, inkludert tilskudd for opplæring i norsk og samfunnsfag. En beregning av hvor mye integreringstilskuddet må økes er foreløpig ikke gjort. Det er naturlig at dette blir en del av arbeidet som gjøres i KS' effektiviseringsnetter og i det utvidede samarbeidet med IMDi fra 1.1.2016. Høsten 2015 ble Gran og Lunner kommune med i KS' effektiviseringsnettverk for introduksjonsordningen som varer frem til høsten 2016. Gran og Lunner er også i ferd med å inngå en samarbeidsavtale med IMDi på integreringsfeltet, etter initiativ fra IMDi. Forespeilet helhetlig plan for kvalifisering av flyktninger bør derfor komme etter at arbeidet med KS' effektiviseringsnettverk er avsluttet og samarbeidet med IMDi er godt i gang. Se for øvrig referatsak til KST 15.10.15.	

Møte 07.05.2015 - felles møte med Lunner

		Kommentar	Status
Sak 30/15	Kommunereform - Utredning Tjenesteyting og myndighetsutøvelse Saksbehandler: Edvin Straume Utredning Tjenesteyting og myndighetsutøvelse godkjennes som del av et grunnlag for en beslutning om Gran kommune sammen med Lunner kommune skal etablere en ny kommune på Hadeland.		
Sak 31/15	Gjennomføring av rådgivende folkeavstemning om kommunestruktur Saksbehandler: Eli Stigen 1. Gjennomføringen av den rådgivende folkeavstemningen og opptelling av stemmene delegeres til Valgstyret, og gjennomføringen skal følge samme rutiner og lovkrav som for det ordinære valget. De som er valgt til verv i forbindelse med Kommunestyre- og fylkestingsvalget skal ha de samme vervene for den rådgivende folkeavstemningen. 2. Mulighet for å stemme ved den rådgivende folkeavstemningen gis til de tider og på de steder som for kommunestyre- og fylkestingsvalget. I tillegg skal det gjennomføre forhåndsstemming til den rådgivende folkeavstemningen ved Hadeland videregående skole ved to anledninger i forhåndsstemmeperioden. Tidspunkt avtales med skolens ledelse. 3. Gran/Lunner kommune søker Folkeregisteret om manntallet for 16 og 17 åringer for gjennomføring av rådgivende folkeavstemning i forbindelse med kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015. Manntallet skal være elektronisk. 4. Det sendes ut en oppfordring til alle landets kommuner ved Valgstyrene, om å opplyse om og gi mulighet for å stemme ved rådgivende folkeavstemning til de som avgir forhåndsstemme til Lunner kommune/Gran kommune i andre kommuner. 5. Manntallet til kommunestyre- og fylkestingsvalget benyttes ved den rådgivende folkeavstemningen, og velgeren krysses av en gang for de tre valgene. I tillegg benyttes eget manntall for de som fyller 16 eller 17 år i 2015. 16-17-åringer gis mulighet til å stemme ved samme tider og på de samme stedene som for velgere til det ordinære valget, i tillegg til muligheten for å forhåndsstemme ved Hadeland videregående skole. 6. Prosjektgruppa for kommunestrukturarbeidet er ansvarlige for informasjonsarbeidet rundt den rådgivende folkeavstemningen, med tett samarbeid med Valgstyret. 7. Utformingen av stemmesedlene tar utgangspunkt i alternativ 3 i saksutredningen, med sedler for «JA» og «NEI». 8. Kostnader knyttet til gjennomføringen belastes prosjektet for kommunestrukturarbeidet.		

Møte 09.06.2015 - felles møte med Jevnaker og Lunner		Kommentar	Status
Sak 45/15	Videreutvikling av Hadeland Energi AS Saksbehandler: Arne Skogsbakken Kommunestyrets vedtak 18.06.2015: Kommunestyret viser til vedtak i styret for Hadeland Energi AS av 26. mai 2015, sak 45/2015, og slutter seg til det fremforhandlede resultatet av forhandlingene med Energiselskapet Buskerud AS, herunder også bytteforholdet som er avtalt mellom partene.		
Møte 18.06.2015			
		Kommentar	Status
Sak 47/15	Interpellasjon fra Bjørg Kværn (Ap) til kommunestyremøtet 18.06.2015 - Nei til bruk av midlertidige ansettelse Saksbehandler: Eli Stigen Gran kommune skal som arbeidsgiver følge nåværende § 14-9 i Arbeidsmiljøloven, dette helt uavhengig av Stortingets vedtak om endring.		
Sak 48/15	Resultatrapportering - 1. tertial 2014 Saksbehandler: Morten Gausen Kommunestyret vedtar følgende: 1. Tertialrapport for 1. tertial 2015 tas til orientering. 2. Finansforvaltningsrapport for 1. tertial 2015 tas til orientering. 3. Budsjett for 2015 justeres i samsvar med rådmannens anbefalinger i tertialrapporten Tilskudd til Gran kirkelige fellesråd: Tilskuddet økes med 91 000 kr til utgifter til kremasjon. Det økte tilskuddet finansieres mot reduserte renteutgifter. Øremerket integreringstilskudd 2014: Ubrukt andel av øremerket integreringstilskudd tilbakebetales. Budsjettet integreringstilskudd reduseres med 334 390 som finansieres med bruk av disposisjonsfond knyttet til flyktninger (2569901). Startlån: Tildeling av Startlån (prosjekt 674) i 2015 reduseres med 1,4 mill kr, tilsvarende bruk av lån til finansiering av startlån reduseres med 1,4 mill kr. Se detaljert kontering som vedlegg i tertialrapporten.		
Sak 49/15	Eierutvalgets rapport - Hadeland og Ringerike Bredbånd AS Saksbehandler: Arne Skogsbakken Kommunestyret tar kontrollutvalgets vedtak i møte 28. mai 2015, sak 31/2015, til orientering.		
Sak 50/15	Kommuneplanens samfunnsdel - Sluttbehandling Saksbehandler: Øyvind Andreas Sørli I henhold til plan- og bygningslovens § 11-15 vedtar Gran kommunestyre kommuneplanens samfunnsdel slik det framgår av vedlagte plandokument datert 20.05.2015, med følgende tillegg: I hovedavsnittet Rv.4, Gjøvikbanen og Stor-Oslo Nord: tilføyes: «Gjøvikbanen må også forlenges nordover og knyttes til Dovrebanelen på Lillehammer. Fylkesvegene på begge sider av Randsfjorden er livsviktige transportåre for lokalbefolkningen, og Randsfjordferga må sikres pålitelig drift, samtidig som vi arbeider for bru over fjorden mellom Horn og Bjonerøa.» Tillegg i hovedavsnittet Rv.4 Gjøvikbanen – Stor-Oslo Nord: Et kulepunkt 2. Gran kommune støtter Jernbaneverkets utviklingsplan for Jaren stasjon.		
Sak 51/15	Tilstandsrapport for grunnskole - innhold og utforming Saksbehandler: Henning Antonsen Kommunestyret vedtar at tilstandsrapport for grunnskole fra og med rapporten for skoleåret 2014-2015 skal bygges opp i henhold til vedlagte forslag til innholdsfortegnelse, med følgende presiseringer: 1. Tilstandsrapporten fremlegges med en blanding av tall og resultater på kommune- og skolenivå. På skolenivå fremlegges ikke resultater på det enkelte år, men sammenslåtte tall for siste 3-5 år. Beskrivelser og vurderinger tilpasses dette. 2. I hovedkapittelet læringsresultater omtales og vurderes de områder som er målsatt i kvalitetsplanen, dvs. grunnskolepoeng, eksamensresultat i matematikk og nasjonale prøver i regning og lesing på 5. trinn. I tillegg omtales og vurderes utviklingstrekk for eksamensresultater i norsk og engelsk, samt nasjonale prøver i lesing og regning på ungdomstrinnet. I innholdsfortegnelsen settes «Læringsmiljø» over «Læringsresultater». 3. I hovedkapittel læringsmiljø omtales og vurderes utviklingstrekk knyttet til områdene mobbing, vurdering for læring, læringskultur og mestring fra elevundersøkelsen. Kulepunkt under «Læringsresultater» – ordet «basisfagene» strykes. 4. Det innarbeides praksisbeskrivelser/historier fra skolehverdagen. 5. Hovedutfordringer oppsummeres knyttet til temaene i hovedkapitlene, og mulige tiltak som også synliggjør det politiske handlingsrommet beskrives. 6. Tilstandsrapporten presenteres på kommunestyrets orienteringsmøte i september. Videre utarbeides det en ordinær sak til behandling i kommunestyrets oktobermøte som synliggjør hovedutfordringene med forslag til tiltak og prioriteringer.		
Sak 52/15	Boligplan for Gran kommune Saksbehandler: Gunnar Haslerud Det ble ikke votert eller fattet vedtak i saken.		

		Kommentar	Status
Sak 53/15	Omdisponering av sosialhjelpsmidler Saksbehandler: Anne Grethe Hole-Stenerud Kommunestyret vedtar omdisponering av kr. 470 000 fra sosialhjelp til stønad for prosjektdeltakelse til deltakere i prosjektet Jobbsjansen. Dette i tråd med forutsetning i tildelingsbrev fra Integreringsog mangfoldsdirektoratet. Kr. 470 000 omdisponeres fra 1477, 3050, 2810 til 1089, 3050, 2810.		
Sak 54/15	Grinakerkollen boligfelt - utbygging avløp Saksbehandler: Trygve Rognstad Investeringsbudsjettet justeres ved at investeringspostene tilknyttet VA Fredheim på 1 million avsatt i økonomiplanen i 2017 og 10 millioner avsatt i 2018, framskyndes til 2015. Investeringsbudsjettet for 2015 økes med kr 11 mill kr slik, D/ 3230, 4300, 3530, 992 som finansieres med at årets opptak/bruk av lån økes K/ 3910, 8300, 8701, 900.		
Sak 55/15	Finansiering av ny utredning av flomsikring av Vigga i Brandbu Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas Saken utsettes til NVE har gitt kommunestyret sin orientering.		
Sak 56/15	Landsbyen Brandbu 2020, søknad om støtte fra Gran kommune i 2015 Saksbehandler: Gunnar Haslerud Landsbyen Brandbu 2020 innvilges 20 000.- til arrangering av sammenkomst for landsbynettverket i forkant av Oktoberfestivalen i Brandbu. Finansieres ved disposisjonsfondet.		
Sak 57/15	Høring – Søndagsåpent - forslag om endringer i helligdagsloven Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas Gran kommune ønsker ikke at det skal være anledning til å holde åpent på søndager og støtter ikke regjeringens forslag til endringer i lov om helligdagsfreden.		
Sak 58/15	Delegering i eiendomssaker Saksbehandler: Arne Skogsbakken Kommunestyret vedtar følgende delegering i eiendomssaker: 1. Formannskapet delegeres myndighet til å foreta salg/kjøp av fast eiendom og pantsette fast eiendom. 2. Ordfører delegeres myndighet til å vedta salg av tilleggs- og arronderingsarealer med en størrelse på inntil 2 dekar og til inngå makeskifteavtaler. Myndigheten gjelder også rett til å avtale pris. 3. Rådmannen delegeres myndighet til å vedta salg av bolig- og næringstomter i regulerte kommunale tomteområder etter retningslinjer (herunder for prissetting) gitt av kommunestyret.		
Sak 59/15	Delegering i bevilgningssaker Saksbehandler: Eli Stigen 1. Formannskapet delegeres myndighet til å avgjøre saker om bevilgninger innenfor Formannskapets tilleggsbevilgningsramme. 2. Formannskapets tilleggsbevilgningsramme vedtas årlig av kommunestyret, samtidig med vedtak av budsjett- og økonomiplan. 3. Bestemmelsene innarbeides i Reglement for delegering i Gran kommune, kapittel 3.1, som nytt punkt 3.1.2.		
Sak 60/15	Delegering i folkehelsesaker Saksbehandler: Are Løken 1. Kommunestyret vedtar selv å behandle «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen» én gang i kommunestyreperioden. Jfr. Folkehelseloven § 5, jfr. Forskrift om oversikt over folkehelsen § 5. Reglement for delegering i Gran kommune endres samsvarende. 2. Planlegging og fastsettelse av mål etter Folkehelseloven § 6, og tiltak etter Folkehelseloven § 7 skal gi grunnlag for fastsettelse av virksomhetsområdenes mål innenfor de rammer og premisser kommunestyret har vedtatt, herunder folkehelseutfordringene i «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen». Administrasjonens tilbakerapportering skal avspeile status for måloppnåelse også ift. folkehelseutfordringene. Reglement for delegering i Gran kommune endres samsvarende. 3. Kommunestyret tar for øvrig orienteringen om delegering i folkehelsesaker til etterretning.		
Sak 61/15	Delegering i matrikkel saker Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas 1. Behandling etter lov om eiendomsregistrering (matrikkelloven) delegeres til rådmannen 2. Planutvalget behandler klagesaker etter matrikkelloven.		

		Kommentar	Status
Sak 62/15	Delegering i plan- og bygningssaker Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas Det vedtas følgende endringer i tillegg til dagens tekst i politikerhåndboka: 3.2.1 plan og byggesaker Erstatter andre kulepunkt: Utvalget er delegert ansvar for å: Fastsette planprogram for reguleringsplaner jf. pbl § 12–9, gjøre vedtak om utleggelse av reguleringsplaner til offentlig ettersyn § 12 – 10, samt forberede arbeidet med kommuneplanens arealdel herunder sende planprogram for kommuneplanens arealdel på høring og offentlig ettersyn § 11 – 13. Rådmannen er delegert ansvar for å: Varsle oppstart av planarbeid jf. pbl § 12.-8 Legge forslag til planprogram jf. pbl § 12- 9 ut til offentlig ettersyn 3.2.2 Dispensasjoner Rådmannen får myndighet til å behandle dispensasjonssaker etter PBL § 19 fra byggeforskriftene, fra reguleringsplan og fra kommuneplanens arealdel, så langt det er i tråd med retningslinjer for dispensasjonspraksis i kommuneplanens arealdel. Klage på rådmannens dispensasjonsvedtak skal behandles av planutvalget som første instans før klagesak oversendes fylkesmannen for avgjørelse. Ved fare for fristbrudd på saksbehandlingstid på klagesak kan rådmannen fatte avgjørelse i klagesak som førsteinstans, rådmannens skal redegjøre for avgjørelsen til planutvalget		
Sak 63/15	Delegering etter lov om stadnamn Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas 1. Rådmannen får fullmakt til å sende forslag til nye eller endring av eksisterende stedsnavn på høring 2. Kommunestyret gjør vedtak om stedsnavn.		
Sak 64/15	Delegering - Fond til opphjør av fisk, vilt og friluftsliv Saksbehandler: Kjersti Andresen Kommunestyret vedtar følgende delegering: Rådmannen delegeres myndighet til å avgjøre søknader om støtte fra bundet driftsfond nr. 2519917 – Opphjør av fisk, vilt og friluftsliv, etter retningslinjer gitt av kommunestyret.		
Sak 65/15	Regler for valg av medlemmer og kommunikasjon mellom kommunestyret og valgte medlemmer til samarbeidsutvalgene i grunnskolen Saksbehandler: Eli Stigen 1. De politisk valgte medlemmene til samarbeidsutvalgene i grunnskolen (SU) skal velges blant kommunestyrets faste medlemmer. 2. De politisk valgte SU-medlemmene skal i tillegg til de faste SU-møtene, innkalles til de årlige skolevurderingsmøtene, for den skolen de er valgt til. 3. Innkallinger og referater fra SU-møtene på de ulike skolene, gjøres tilgjengelig for alle via skolenes hjemmesider. 4. Rektor gjennomgår samarbeidsutvalgenes rolle og skolenes felles satsningsområder, med de valgte medlemmene, jf. rundskriv av 20.09.2012 med kommunens retningslinjer for samarbeidsutvalg (SU) og skolemiljøutvalg (SMU) ved skolene. 5. De politisk valgte SU-medlemmene avklarer med SU ved den skolen de er valgt til, - hvilke saker det er viktig å gi tilbakemelding på, til kommunestyret. 6. Ordføreren innkaller de politisk valgte SU-medlemmene og gruppelederne, til et årlig møte der tilbakemeldingene blir gjennomgått. Rektorene og grunnskolesjef inviteres til å delta i dette møtet.		

		Kommentar	Status
Sak 66/15	<p>Revisjon av Håndbok for folkevalgte - reglement for kommunestyret, reglement for politiske godtgjørelser mv</p> <p>Saksbehandler: Eli Stigen</p> <p>Kommunestyret vedtar revidert utgave av Håndbok for folkevalgte i Gran kommune, der følgende regler er innarbeidet i kapitler og punkter, slik det fremgår av saksutredningen:</p> <p>Reglement for Gran kommunestyre, kapittel 5 i håndboka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Når en sak behandles for lukkede dører etter kommuneloven § 31, plikter de folkevalgte å bevare taushet om opplysninger som etter lov er underlagt taushetsplikt. 2. Framlagt forslag til ny rutine for godkjenning av forfall og innkalling av vara, vedtas. 3. Innkallingen sendes digitalt til utvalgets medlemmer en uke før møtedagen, samtidig med at møtedokumentene gjøres tilgjengelige i digitalt dokumentformat. 4. Forslag under behandlingen i utvalget, sendes digitalt til møteleder. Forslaget anses formelt fremmet, når det er presentert av forslagsstiller under behandlingen. Ordføreren refererer forslaget. Det er anledning til å sende inn forslag i forkant av møtet. 5. Protokollen sendes digitalt til utvalgets medlemmer og møtende varamedlemmer, med frist for merknader. Påpeking av feil må meldes til ordføreren innen fristen. Protokollen legges ut på kommunens hjemmeside, når fristen for merknader er utløpt. 6. Forhandlingene skal kringkastes via internettet. Webopptakene skal gjøres tilgjengelig for publikum via kommunens hjemmeside, for innværende og foregående år. Forhandlingene kan også tas opp på lydbånd, video e.l. eller kringkastes over radio eller fjernsyn, såfremt dette ikke virker forstyrrende på gjennomføringen av møtet. <p>Reglementene for formannskapet og planutvalget, kapittel 6 og 7</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Reglene i punkt 1 til 5, innarbeides i reglement for formannskapet og planutvalget, med henvisninger til reglementet for kommunestyret. <p>Reglementene for elderrådet og råd for funksjonshemmede, kapittel 14 og 15</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Reglene i punkt 1, 3 og 5 innarbeides i reglementene for elderrådet og reglement for råd for funksjonshemmede med henvisninger til reglementet for kommunestyret. <p>Reglement for godtgjøring og andre økonomiske rammer for folkevalgtes arbeid i Gran kommune, kapittel 11 i håndboka</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Nettbrett eller liknende med tilgang til digitalt politikersystem, gjøres tilgjengelig for utvalgsmedlemmene i kommunestyret, formannskapet, planutvalget, elderrådet, råd for funksjonshemmede, kontrollutvalget, og nestleder og leder i ungdomsrådet. Varamedlemmer gis anledning til å låne iPad i møtet, eventuelt også til møteforberedelser. 10. Digitale politikerverktøy rapporteres til skattemyndighetene, etter gjeldende skatteregler for rapportering av elektroniske kommunikasjonsregler. 		
Sak 67/15	<p>Varaordfører - frikjøp og godtgjørelse</p> <p>Saksbehandler: Eli Stigen</p> <p>Kommunestyret vedtar følgende, med virkning fra kommunestyreperioden 2015-2019:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Varaordfører gis 20 % frikjøp/godtgjørelse med 20 % av ordførers godtgjørelse. Konkret avtale om frikjøp inngås med arbeidsgiver ved starten av kommunevalgperioden. Ved avtale om annen prosentandel enn 20 %, skal avtalen godkjennes av kommunestyret. Varaordfører tilstås inntil 3 måneders etterlønn ved avgang dersom vedkommende ikke har en jobb å gå til. Får avgått varaordfører arbeid før tre måneder er gått, faller etterlønn bort tilsvarende. 2. Varaordfører mottar særskilt godtgjørelse for varaordførervervet, tilsvarende 10 % av ordførers godtgjørelse. Varaordførergodtgjøringen utbetales som fast godtgjørelse, med utbetaling hver måned, uavhengig av antall møter. Varaordførergodtgjøringen kommer i tillegg til godtgjøringen for møter i kommunestyret, formannskapet og annen ordinær møtegodtgjørelse. <p>Vedtaket innarbeides i politikerhåndboka, kapittel 11, som endring i punkt 2-1-2, (og i vedlegg 3 til kapittelet), og i budsjett- og økonomiplan fra 01.01.2016.</p>		
Sak 68/15	<p>Retningslinjer for bruk og forvaltning av fond til opphjelv av fisk, vilt og friluftsliv</p> <p>Saksbehandler: Kjersti Andresen</p> <p>Kommunestyret vedtar «Retningslinjer for bruk og forvaltning av fond til fisk, vilt og friluftsliv», slik de er vedlagt saken.</p>		
Sak 69/15	<p>Ny temaplan trafikksikkerhet 2015-2017</p> <p>Saksbehandler: Sven Sandvik</p> <p>Kommunestyret vedtar Temaplan for trafikksikkerhet 2015-2017 med de prioriteringer som er angitt i planen. Unntak er kap. 6.1 handlingsplan for fysiske tiltak som fremmes som egen sak i desember 2015.</p>		
Sak 70/15	<p>Tildeling av vegnavn for Tunell Gran sentrum - Rv 4</p> <p>Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas</p> <p>Kommunestyret slutter seg til forslaget om Granstunellen som navn på tunellen forbi Gran sentrum på ny rv. 4.</p>		
Sak 72/15	<p>Passeringstak fv. 34 Grime - Vesleelva</p> <p>Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas</p> <p>Gran kommune vil anbefale innføring av rabattopplegg i form av passeringstak 40 passeringer pr måned på fv. 34 Grime-Vesleelva i Søndre Land kommune. Passeringstaket gjelder for kjøretøy under 3,5 tonn som er utstyrt med elektronisk brikke, og kan kombineres med rabatten på 10 %. Gran kommune forutsetter at selskapet Vegfinans fv. 34 Oppland AS og Statens vegvesen følger opp selskapets økonomi med tanke på framtidig virkning av takstutvikling og trafikkavvisning på strekningen.</p>		

Møte 18.06.2015 - felles møte med Lunner			
		Kommentar	Status
Sak 71/15	KOMMUNEREFORM - ANBEFALING, INTENSJONSAVTALE OG RAMMEVERK FASE 3		
	Saksbehandler: Edvin Straume		
	1. Kommunestyret anbefaler at Gran sammen med Lunner etablerer en ny kommune på Hadeland.		
	2. Intensjonsavtalen for etablering av en ny kommune vedtas med følgende endringer:		
	Kap. 4 Prinsipper for å etablere Hadeland kommune		
	Siste setning endres til: Kommunen skal tilhøre Oppland fylke inntil en eventuell ny regiontilknytning bestemmes av det nye kommunestyret.		
	Kap. 5 Tjenestetilbudet og tjenesteutvikling, Lokalisering		
	Kulepunkt 2, første underpunkt endres til: Kommunale servicepunkter etableres i Gran, Harestua og Brandbu, etter modell av kommunetorget i Gran Rådhus, samlokalisert med bibliotek, NAV eller tilsvarende.		
	Underpunkt to og tre strykes.		
	Kap. 5 Tjenestetilbudet og tjenesteutvikling, Skole		
	Siste setning i tredje kulepunkt strykes.		
	Kap. 5 Tjenestetilbudet og tjenesteutvikling, Kultur		
	Tredje kulepunkt endres: Kommunen vil utvikle nærmiljøanlegg, arenaer og bygg for kultur, idrett og frivillighet		
	Nytt fjerde kulepunkt: Kulturskolens tilbud skal ivaretas og videreutvikles		
	Interkommunalt og regionalt samarbeid		
	Kulepunkt: Utvikle nytt regionalt samarbeid mot Akershus, Gjøvik, Jevnaker og Ringerike		
	Kap. 6 Tettstedsutvikling, kommunikasjon og næring		
	Første setning tas ut.		
	«Gran sentrum som kommunesenter.....vil bli lokalisert til dette området» endres til: Gran sentrum som kommunesenter og det viktigste senteret for handel, service og kompetanse.		
	Brandbu, Roa og Harestua som lokale utviklingsområder.		
	o Brandbu – utviklingsområde for nærservice og bolig.		
	o Roa – utviklingsområde for nærservice og bolig. Plassert i umiddelbar nærhet til regionens viktigste trafikknutepunkt gjør at transportbasert virksomhet (Logistikknæringer) vil bli lokalisert til dette området.		
	o Harestua – utviklingsområde for nærservice og bolig, hvor det legges til rette for en tydelig fortetting innenfor gangavstand til stasjonen.		
	Næring, nytt kulepunkt: Vedtatte reguleringsplaner kan ikke endres uten 3/4 flertall før etter 2021		
	Kap. 7 avsnittet Samfunnssikkerhet: Det skal etableres beredskapsråd i den nye kommunen.		
	Kap. 8 Lokaldemokrati		
	Dette kapitlet oppdateres i forhold til følgende momenter:		
	o Hadeland kommune etableres fra 1.1.2017		
	o Det gjennomføres ekstraordinært kommunestyrevalg i 2017, sammen med stortingsvalget		
	o I overgangsfasen fra 1.1.2017 til nytt kommunestyre konstitueres etter valg i 2017 skal nytt kommunestyre bestå av 52 medlemmer		
	o I overgangsfasen fra 1.1.2017 til nytt kommunestyre konstitueres etter valg i 2017 skal formannskapet bestå av de to formannskapene som ble valgt etter kommunevalget i 2015, totalt 16 medlemmer		
	o Etter valget i 2017 skal kommunestyret ha 33 medlemmer		
	o Etter valget i 2017 skal formannskapet ha 11 medlemmer		
	Kap. 9 Kommunen som arbeidsgiver		
	«Være en god arbeidsgiver.....rekruttering» endres til: Være en god arbeidsgiver med fokus på den kompetente medarbeider, nærvær, rekruttering og kompetanseheving.		
	«Ha kunnskapsrik styring..... ferdigheter.» endres til: Ha kunnskapsrik styring med vekt på læring, ressursbruk herunder økonomi, lover, forskrifter, avtaleverk og digitale ferdigheter.		
	3. Rådmannen bes om å utarbeide en plan for etablering av Hadeland kommune. Denne skal legges fram for kommunestyrene 5. november dersom det er vedtatt å etablere en felles kommune.		
Møte 24.06.2015 Ekstraordinært			
		Kommentar	Status
Sak 73/15	Videreutvikling av Hadeland Energi AS		
	Saksbehandler: Arne Skogsbakken		
	Kommunestyrets vedtak 24.06.2015:		
	Kommunestyret viser til vedtak i styret for Hadeland Energi AS av 26. mai 2015, sak 45/2015, og slutter seg til det fremforhandlede resultatet av forhandlingene med Energiselskapet Buskerud AS, herunder også bytteforholdet som er avtalt mellom partene.		

Møte 24.09.2015			
		Kommentar	Status
Sak 75/15	Budsjett og økonomiplan 2016 - 2019 del 1 - Status og konsekvensjustert budsjett Saksbehandler: Morten Gausen Budsjett og økonomiplan 2016 – 2019 – del 1, tas til orientering.		
Sak 76/15	Konstituering av rådmann Saksbehandler: Alexander Jørgensen Henning Antonsen konstitueres som rådmann fra og med 1.10.2015 inntil ny rådmann er tilsatt.		
Sak 77/15	Lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak i sak 71/15 (Kommunereform - anbefaling, intensjonsavtale og rammeverk fase 3) Saksbehandler: Arne Skogsbakken Kommunestyret opprettholder sitt vedtak fra møte 18. juni 2015, sak 71/15, og sender saken over til fylkesmannen i Oppland for lovlighetskontroll.		
Sak 78/15	Kommuneplanens arealdel - Høringsuttalelser og innsigelser Saksbehandler: Øyvind Sørli Saken ble trukket fra behandling.		
Sak 79/15	Ny barnehage Fagerlund - finansiering (prosjekt 950) Saksbehandler: Gaute Øvrebotten 1. Kommunestyret vedtar full utbygging for prosjekt 950 Ny barnehage Fagerlund som beskrevet i saken: a. Total kostnadsramme for prosjekt 950 Ny barnehage Fagerlund økes til kr 37 000 000 inkludert merverdiavgift. Dette inkluderer påløpte kostnader i denne prosjektfasen. b. Økningen på kr 8 000 000 innarbeides i sin helhet i prosjektets budsjett for 2016, og finansieres med økt låneopptak (kr 6 400 000) og økt momskompensasjon (kr 1 600 000). Ny prosjektramme 2016 blir kr 25 000 000. Prosjektets investeringsramme beholdes uendret på 12 000 000 kroner for 2015. 2. Barnehagen gis navnet Fagerlund barnehage.		
Sak 80/15	Oppsummering av folkehelseforum samling 5 Tobakk og alkohol, og samling 6 Kosthold. Forslag til tiltak Saksbehandler: Sven Sandvik 1. I forbindelse med at bevillingsperioden iht. Alkoholloven utløper 30/6-16, ber kommunestyret om at rådmannen legger fram en ny ruspolitisk handlingsplan der også folkehelseaspekter ved retningslinjer for salg og skjenking av alkohol gjennomgås. Planen skal foreligge til kommunestyrets behandling før sommeren 2016. 2. Kommunestyret vedtar at Gran i 2016 søker gjennomført ny «Ungdata» undersøkelse fra KoRus Øst og NOVA. 3. Kommunestyret vedtar vedlagte uttalelse til regjeringen vedrørende økte sukkeravgifter og tilgjengelighetsrestriksjoner for sukkervarer og brus. 4. Kommunestyret vedtar å melde Gran kommune inn i nettverket «Sunne kommuner». Medlemskontingent	Ikke tid mellom vedtak og 31.12	
Sak 81/15	Brandbu barneskole - Adkomst Saksbehandler: Trygve Rognstad 1. Kommunestyret vedtar at adkomst til barneskolen løses med følgende tiltak: a. Fortau langs Nobels gate uten breddeutvidelse av vegen. Over brua ved Gullåa innsnevres vegbanen til ett kjørefelt slik at fortauet kan gå på eksisterende bru. b. Snuplass med parkeringsplass for besøkende og av- og påstigning mellom Nobels gate og Rosendalsbanen. c. Fortau langs Jens Røislies veg fra innkjøringen til ungdomsskolen og til Rosendalsbanen. Videre gangveg langs Rosendalsbanens vestsida til Nobels gate. d. Gangsti fra bussholdeplassen ved ungdomsskolen til eksisterende stier og veger i Størenslynden. Gangsti gjennom Størenslynden gjennomføres kostnadsfritt. e. Det gjøres en evaluering av bruken av adkomsten til Brandbu barneskole et år etter at skolen er tatt i bruk. 2. Finansiering innarbeides i investeringsbudsjettet for 2016.	Arbeidet er påbegynt, Nobelsgate planlagt ferdig til skolestart 2016	
Sak 82/15	Finansiering av ny utredning av flomsikring av Vigga i Brandbu Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas Kommunestyret i Gran er bekymret for høyden på flomverk i Brandbu og virkningene dette vil få på Brandbu sentrum. Det er derfor viktig å få undersøkt videre mulighetene for å få senket høyden på flomvoller og murer. Kommunestyret viser til møtet med NVE 16.09.15, og ber NVE arbeide videre med forslag som kom fram under dette møtet for å vurdere tiltak som kan gi lavere voller og murer: - Senking og breddeutvidelse av Vigga ved Augedal bru - Utvidelse av elveløpet langs vestre bredd fra Orhagan bru og nordover Forutsetning skal være at flomvoller med gang/sykelvei legges inntil elva for å bruke gå lite areal som mulig, og at elva settes i stand med tilrettede gyteplasser. Kommunestyret ber om at arbeidet så langt som mulig utføres i dialog med prosjektet stedsutvikling Brandbu, grunneiere, politiske representanter utnevnt av kommunestyret, og andre aktuelle parter.		

		Kommentar	Status
Sak 83/15	Rv4 Gran grense - Sandvold - Omklassifisering av vegnett Saksbehandler: Trygve Rognstad Gran kommune aksepterer Statens vegvesens forslag til omklassifisering av vegnettet på følgende vilkår: 1. Vegene som nedklassifiseres til kommunal veg må ha en tilfredsstillende standard, noe som innebærer oppgradering av fv.57 og fv.58. Det skal avholdes overtakelsesforretning før kommunen overtar driftsansvaret. 2. Gang- og sykkelveg skal være etablert langs fv. 57 fra Trintom skole til kryss med Vennolumsvegen før overtakelse av fv.57. 3. Fortau og gang- og sykkelveg langs fv.50 og fv.54 mellom Jaren og Andfossen klassifiseres som fylkesveg.	Merknad oversendt Statens vegvesen.	
Sak 84/15	Reguleringsplan for Ringstadvegen 11 - Sluttbehandling Saksbehandler: Solveig Brekke I henhold til plan- og bygningslovens § 12-12 godkjenner Gran kommunestyre reguleringsplan for Ringstadvegen 11, med plankart, reguleringsbestemmelser og planbeskrivelse datert 19.05.2015. Klagefrist settes til 3 uker fra kunngjøringsdato.		
Sak 85/15	Rovdyrforliket - sonepolitikk og forvaltning - ordføreropprop Saksbehandler: Gudbrand Johannessen Kommunestyret i Gran slutter seg til ordføreropprop ROVDYRFORLIKET - SONEPOLITIKK OG FORVALTNING – Uttalelse fra ordførere i kommuner som helt eller delvis ligger i grønn sone, forfattet av Nils A. Røhne, ordfører i Stange.		
Sak 86/15	Eierskapsmeldinger for Gran kommune Saksbehandler: Edvin Straume Vedlagte eierskapsmeldinger tas til orientering.		
Sak 87/15	Forvaltningsrevisjonsrapport - kontraktsoppfølging Gran kommune Saksbehandler: Morten Gausen 1. Kommunestyret tar revisjonsrapportens hovedkonklusjoner innenfor de fire kontrollerte områdene til orientering: a) <u>Retningslinjer/rutiner for oppfølging av kontrakter</u> Kommunen har ikke tilfredsstillende retningslinjer for oppfølging av kontrakter. b) <u>Skriftlige underskrevne kontrakter</u> Det var skriftlige underskrevne kontrakter for 10 av 15 undersøkte anskaffelser. For 4 av 15 anskaffelser var det ikke skriftlige underskrevne kontrakter, mens det for en anskaffelse var skriftlige underskrevne kontrakter for 2 av de 3 årene undersøkelsen omfattet. c) <u>Kontraktenes innhold gjør det mulig å følge opp anskaffelsene</u> Anskaffelsen ved Røysumtunet hadde ikke kontrakt. For 9 av de andre 14 utvalgte anskaffelsene har kontraktene et innhold som gjør det mulig å følge opp anskaffelsene i henhold til minimumskravene. For 5 av de 14 anskaffelsene var det mangler ved innholdet i kontraktene eller det manglet kontrakt eller utfyllende kontraktbetingelser for deler av den kontrollerte perioden. d) <u>Kontraktsoppfølging</u> Kontraktsoppfølgingen for 6 av de 7 kontrollerte anskaffelsene er i hovedsak fulgt opp på en tilfredsstillende måte. Kontrakten med Mjøsen Bo og habilitering ble ikke forlenget innen gjeldende frist og kommunen har foretatt kjøp uten gyldig kontrakt siden 31.12.13. Revisjonen vurderer at det ikke har vært tilfredsstillende oppfølging av anskaffelsen ved Røysumtunet på grunn av manglende skriftlig kontrakt. 2. Med bakgrunn i revisjonsrapportens anbefalinger ber kommunestyret rådmannen om å: a) Utarbeide tydelige retningslinjer for når det er nødvendig å inngå skriftlig kontrakt og hvilke minimumskrav kontrakten bør oppfylle. b) Utarbeide skriftlige retningslinjer for kontraktsoppfølging. Retningslinjene bør være forpliktende og forankret på ledernivå i kommunen. 3. Kommunestyret mener det er kritikkverdige at kommunen siden 2001 har kjøpt tjenester for betydelige beløp (rundt 9 millioner pr. år) fra Røysumtunet uten skriftlige kontrakter.		
Møte 15.10.2015 Konstituerende møte (Nytt kommunestyre - 2015-2019)			
<i>Ordinært møte i kommunestyret 10.15.2015 fikk saksnummere fra 104/15 til 106/15. Vedtakene rapporteres derfor under neste punkt i oversikten.</i>			
Sak 88/15	Kommunestyrevalget 2015 - godkjenning av valget Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyrevalget 2015 godkjennes.		

		Kommentar	Status
Sak 89/15	Valg av formannskap for perioden 2015 - 2019		
	Saksbehandler: Eli Stigen		
	Kommunestyret velger følgende til formannskapet for perioden 2015 – 2019:		
	Willy Westhagen (Gbl)		
	Morten Hagen (Gbl)		
	Anne-Kristin Hellmark Swärd (MDG)		
	Randi Eek Thorsen (Ap)		
	Lars Erik Flatø (Ap)		
	Kine Nan Liun (Ap)		
	Rune Meier (H)		
	Pål Arne Oulie (Sp)		
	Gunnar Schulz (Frp)		
	Som varamedlemmer til formannskapet velges:		
	For MDG/Gbl:		
	Anne Solstad (Gbl)		
	Øyvind Kvernfold Myhre (Gbl)		
	Reidun Marie Helmen (Gbl)		
	For Frp:		
	Ingen		
	For H:		
	Oskar Sunde (H)		
	Kari-Anne Jønnes (H)		
	For Ap:		
	Inger Lise Stieng (Ap)		
	Paul Andre Lindseth (Ap)		
	Rrustem Rexhøj (Ap)		
	Petter Pettersen (Ap)		
	Wenche Strand (Ap)		
	For Sp:		
	Anne Margrethe Knarud (Sp)		
	Pål Tingelstad (Sp)		
Sak 90/15	Valg av ordfører for perioden 2015 - 2019		
	Saksbehandler: Eli Stigen		
	Kommunestyret velger Willy Westhagen (Gbl) som ordfører for perioden 2015 – 2019.		
Sak 91/15	Valg av varaordfører for perioden 2015 - 2019		
	Saksbehandler: Eli Stigen		
	Kommunestyret velger Gunnar Schulz (Frp) som varaordfører for perioden 2015 – 2019.		
Sak 92/15	Valg av kontrollutvalg		
	Saksbehandler: Eli Stigen		
	Kommunestyret velger følgende til kontrollutvalget for perioden 2015 – 2019:		
	Bjørn Austad Hvaleby (Sp) – leder		
	Pål Arne Sangnæs (Gbl) – nestleder		
	Bjørge Kværn (Ap)		
	Trine Ruud (H)		
	Hilde Kristin Smerud (Frp)		
	Som varamedlemmer til kontrollutvalget velges:		
	For Ap/Sp:		
	Ole Tom Michelsen (Ap)		
	Kristin Madsen (Sp)		
	For Gbl/MDG/H/Frp:		
	Fredrik Schumann (Gbl)		
	Hilde Bulling (H)		
	Kjell Vidar Martinsen (Frp)		
Sak 93/15	Søknad om fritak fra verv i kommunestyret 2015 - 2019		
	Saksbehandler: Eli Stigen		
	Stein Vik Rui (Frp) gis fritak fra politiske verv for perioden 2015 – 2019.		

		Kommentar	Status
Sak 94/15	Valg av planutvalg for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til planutvalget for perioden 2015 – 2019: Roger Nyhus (Gbl) – leder Kari-Anne Jønnes (H) – nestleder Anne Solstad (Gbl) Atle Liaklev (Gbl) Helge Tryggeseth (MDG) Helge Haukeli (Ap) Wenche Strand (Ap) Petter Pettersen (Ap) Pål Tingelstad (Sp) Varamedlemmer: For Gbl/H/MDG/Frp: Terje Aschim (Gbl) Eivind Brænden (H) Reidun Helmen (Gbl) Kent Hugo Arntzen (Frp) Ole Haugom (Gbl) Hanne A Magnussen (Gbl) Kari Dæhlen (H) For Ap: Vemund Viken (Ap) Grete Synnøve Teslo (Ap) Gunn Elisabeth Alm Thoresen (Ap) Terje Asprusten (Ap) Karianne Sten Solheim (Ap) For Sp: Anne Margrethe Knarud (Sp) Anne Marte Skari (Sp) Brede Grinder (Sp)		
Sak 95/15	Valg av medlemmer for representantskapet og styret for Innlandet revisjon IKS perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til representantskapet og styret for Innlandet revisjon IKS for perioden 2015 – 2019: Medlem til representantskapet: ordfører Willy Westhagen Varamedlem til representantskapet: varaordfører Gunnar Schulz Kandidat til styret: Arne Staksrud		
Sak 96/15	Valg av representanter til regionrådet for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til Regionrådet for Hadeland for perioden 2015 – 2011: Ordfører Willy Westhagen Randi Eek Thorsen (Ap) Rune Meier (H) Varamedlemmer til regionrådet: For Gbl/Frp: Varaordfører Gunnar Schulz Anne Solstad (Gbl) For Ap: Paul Andre Lindseth For H: Kari-Anne Jønnes (H) Oskar Sunde (H)		
Sak 97/15	Valg av representanter til KS fylkesmøte for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende representanter til KS fylkesmøte for perioden 2015 – 2019: Ordfører Willy Westhagen Pål Arne Oulie (Sp) Rune Meier (H) Varamedlemmer til KS fylkesmøte: For Gbl/MDG: Anne Solstad (Gbl) Anne-Kristin Hellmark Swärd (MDG) For Ap/Sp: Randi Eek Thorsen (Ap) For H: Kari-Anne Jønnes (H) Oskar Sunde (H)		

		Kommentar	Status
Sak 98/15	Valg av valg nemnd for perioden 2011 - 2015 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til valg nemnd for perioden 2015 - 2019: Ordfører Willy Westhagen – leder Gunnar Schulz (Frp) – nestleder, med vara Kent Arntzen Øyvind Kvernvold Myhre (Gbl) med vara Anne Solstad Randi Eek Thorsen (Ap) med vara Lars Erik Flatø Rune Meier (H) med vara Kari-Anne Jønnes Pål Arne Oulie (Sp) med vara Anne Margrethe Knarud Kristin Swärd (MDG) med vara Helge Tryggeseth Einar Ellefsrud (Uavh.)		
Sak 99/15	Valg av eldre råd for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Saken utsettes til møtet 19.11.2015, slik at forslagene fra alle de fire pensjonistforeningene kan legges fram til behandlingen.		
Sak 100/15	Valg av råd for funksjonshemmede for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Saken utsettes.		
Sak 101/15	Godkjenning av rådgivende folkeavstemning Saksbehandler: Kirsten Jåvold Hagen Rådgivende folkeavstemning 14.9.2015 godkjennes.		
Sak 102/15	Interpellasjon fra Øyvind Kvernvold Myhre (Gbl) om valgbarhet til planutvalget Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret vedtar følgende endring i reglementet for planutvalget: Valg og sammensetning endres til: «Medlemmene av utvalget skal velges blant kommunestyrets faste medlemmer eller vararepresentanter.» Endringa trer i kraft umiddelbart.		
Sak 103/15	Søknad om fritak fra verv som vara i kommunestyret 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Karoline Vestland (MDG) gis fritak fra verv som vara i kommunestyret for perioden 2015 – 2019.		

Møte 15.10.2015 Ordinært møte (siste møte perioden 2011-2015)

		Kommentar	Status
Sak 104/15	Resultatrapportering - 2. tertial 2015. Saksbehandler: Morten Gausen Kommunestyret vedtar følgende: 1. Tertialrapport for 2. tertial tas til orientering. 2. Finansforvaltningsrapport for 2. tertial tas til orientering. 3. Budsjettet for 2015 justeres i samsvar med rådmannens anbefalinger i tertialrapporten slik: * Integreringsstilskuddet økes med 1,8 mill kr, og tilføres 5.0 kultur. * Seniorpolitiske tiltak 0,7 mill kr tas ut fra 1.1 fellestjenester og fordeles på virksomhetsområdene som vist i vedlegg. * Investeringsprosjekt 912 Geodata reduseres med 0,4 mill kr og finansiering med lånemidler reduseres tilsvarende. Detaljert kontering er vist i vedlegg i rapporten.		
Sak 105/15	Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2015 - evaluering av valg gjennomføringen Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret tar rådmannens evaluering av valg arbeidet til orientering.		
Sak 106/15	Frdrag for boutgifter ved langtidsopphold på institusjon Saksbehandler: Fredd Johnsen 1. Kommunestyret opphever vedtak i Ksak 17/04 - Frdrag for boutgifter ved langtidsopphold i institusjon. 2. Gran kommune vil ikke lenger gi frdrag for boutgifter til brukere som får vedtak om langtids institusjonsplass.		

Møte 15.10.2015 Felles møte Lunner og Gran

		Kommentar	Status
Sak 107/15	Kommunereform i Lunner og Gran Saksbehandler: Edvin Straume Med utgangspunkt i arbeidet som er gjennomført for å avklare muligheten for å etablere en ny kommune på Hadeland, vedtar kommunestyret følgende: 1. Gran kommune fortsetter som egen kommune 2. Fylkesmannen underrettes om vedtaket. 3. Utredningsarbeid som er gjennomført skal brukes i framtidig utviklingsarbeid for å møte de utfordringer det gjennom utredningene er pekt på.		
Sak 108/15	Gjennomføring av PILOTen Hadeland Saksbehandler: Ellen Sagengen Saken utsettes.		

Møte 19.11.2015						Kommentar	Status
110/15	Interpellasjon fra Rune Meier (H) om håndtering av forfall til kommunale møter						
	Saksbehandler: Eli Stigen						
	Endringer i rutine for godkjenning av forfall og innkalling av vara:						
	1. Godkjenning av forfall til møter i planutvalget, formannskapet og kommunestyret, pkt. 4:						
	a. «Ordføreren gir kommunetorget beskjed om å sende møteinnkallingen til 1. vara (kan gjøres ved å sette kopi av svaret i pkt. 3).» endres til «Ordføreren gir gruppeleder for partiet representanten med forfall er valgt for, beskjed om å skaffe vara (kan gjøres ved å sette kopi av svaret i pkt. 3).»						
	2. Innkalling av vara						
	a. Kapittelet omarbeides til						
	i. Gruppeleder kaller inn varamedlem til utvalget ut fra rekkefølge på listen over varamedlemmer.						
	ii. Gruppeleder legger samme tolkning av fritaksgrunner til grunn som ordfører. Ved uklarheter rundt fritaksgrunn kan godkjennes, avstemmer gruppeleder med ordfører.						
	iii. Når vararepresentant er klarlagt, gir gruppeleder melding til ordfører med kopi til utvalgsekretær.						
Sak 111/15	Rutine for godkjenning av forfall og innkalling av vara - korrigering						
	Saksbehandler: Eli Stigen						
	Saken ble trukket fra behandling, med henvisning til vedtaket i sak 110/15.Klikk						
Sak 112/15	Budsjett for kontrollutvalget 2016						
	Saksbehandler: Kjersti Vatshelle Myhre						
	1. Kontrollutvalgets budsjett for 2016 fastsettes til en ramme på kr 1 377 000, inklusive revisjonstjenester.						
	2. Budsjettet innarbeides i budsjett- og økonomiplan 2016 – 2019.						
Sak 113/15	Forsøksordning med statlige kriterier og finansiering av omsorgstjenester						
	Saksbehandler: Tone Reidem						
	Gran kommune søker om deltakelse i forsøk med statlige kriterier og finansiering av omsorgstjenester.						
Sak 114/15	Søknad om tilskudd til utarbeidelse av Strategi- og Utviklingsplan for Destinasjon Lygna 2030						
	Saksbehandler: Gunnar Haslerud						
	1. Det gis økonomisk tilskudd med kr. 50.000 til prosjektet. Kr 10 000 som belastes ansvar Samfunnsutvikling 4010, kr. 40 000,- belastes disposisjonsfondet.						
	2. Ordfører utpekes som Gran kommunes representant til styringsgruppen for prosjektet.						
Sak 115/15	Kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Oppland - Oppstart av arbeidet i Gran						
	Saksbehandler: Else Hagen Lyngstad						
	Innstillingen falt.						
Sak 116/15	Reguleringsplan - Framtun - sluttbehandling						
	Saksbehandler: Sigrid Lerud						
	I henhold til plan- og bygningslovens § 12-12 godkjenner Gran kommunestyre reguleringsplan for Framtun, med plankart datert 22.10.2015, planbeskrivelse datert 21.10.2015, samt reguleringsbestemmelser datert 21.10.2015.						
	Klagefrist settes til 3 uker fra kunngjøringsdato.						
Sak 117/15	Møteplan for kommunestyret, formannskapet, planutvalget, administrasjonsutvalget, valgmennda og gruppeledermøtet 2016						
	Saksbehandler: Eli Stigen						
	Kommunestyret vedtar følgende møteplan for kommunestyret, formannskapet, planutvalget, administrasjonsutvalget, valgmennda og gruppeledermøtet 2016:						
	PU*	FSK	ADM	VAN	GM	KST	
						Temamøte 21.01.2016	
	27.01.2016	28.01.2016		28.01.2016	28.01.2016	11.02.2016	
	09.03.2016	10.03.2016	10.03.2016	10.03.2016		31.03.2016	
				31.03.2016		Temamøte 14.04.2016	
	27.04.2016	28.04.2016		28.04.2016	28.04.2016	12.05.2016	
	01.06.2015	02.06.2016				16.06.2016	
						Temamøte 01.09.2016	
	07.09.2016	08.09.2016			08.09.2016	22.09.2016	
	28.09.2016	29.09.2016	29.09.2016			13.10.2016	
		21.10.2016					
	02.11.2016	03.11.2016			03.11.2016	17.11.2016	
		24.11.2015					
	30.11.2016	01.12.2016				15.12.2016	
	*) Planutvalget får mandat til å sette opp inntil tre ekstra utvalgsmøter.						

		Kommentar	Status																																	
Sak 118/15	Valg av eldreråd for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til eldrerådet for perioden 2015 – 2019: Medlemmer – folkevalgte: Hilde Grøndahl Tangen, Einar Ellefsrud og Morten Hagen Varamedlemmer for de folkevalgte: Ola Aastein Sønsteby, Ole Jacob Rognstad, Anne Margrethe Knarud Medlemmer – pensjonistforeningene: Brandbu Pensjonistforening: Medlem Helge Hulbak, varamedlem Anna Jahrmann Gran Pensjonistforening: Medlem Peter Oskar Saugstad, varamedlem Aslak Backe Jaren Pensjonistforening: Medlem Ellen Marie Skjöld, varamedlem Mari J.S. Bergh Kommunestyret ber pensjonistforeningene samordne forslag til ett fjerde medlem med vara, innen 01.03.2016.																																			
Sak 119/15	Valg av råd for funksjonshemmede for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til råd for funksjonshemmede for perioden 2015 – 2019: Representanter fra de folkevalgte: Hanne Magnussen (leder) med vara Pernille C K Alm Hans Bjørge (nestleder) med vara Gunn-Elisabeth Alm Thoresen Representanter fra brukerforeningene: Knut Raddum (LHL) med varamedlemmer Ove Evensen (FBBS) og May Britt Mogerhagen (LHL) Akseil Grinaker (NFU) med varamedlem Marianne Raknerud (NFU) Kjersti Løvhaug (Hadeland MS-forening) med varamedlemmer Shaqir Rexhaj (LARS/Norges Handikapforbund Innlandet) og Ingrid W. Woldengen (Norges Fibromyalgiforbund/FFO) Aud Egge (Diabetes Hadeland) med varamedlem Ellbjørg Sjøli (Mental Helse Gran)																																			
Sak 120/15	Valg til HAPRO generalforsamling 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til generalforsamlingen for HAPRO 2015 – 2019: Medlem til generalforsamlingen: ordfører Willy Westhagen Varamedlem: varaordfører Gunnar Schulz																																			
Sak 121/15	Valg til generalforsamlingene for Hadeland Energi og Hadeland Kraft 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende medlem og varamedlem til generalforsamlingene for Hadeland Energi og Hadeland Kraft: Ordfører Willy Westhagen, med varaordfører Gunnar Schulz som vara.																																			
Sak 122/15	Valg til generalforsamlingen for Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS (HRA) 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende til generalforsamlingen for Hadeland og Ringerike Avfallsselskap AS, for perioden 2015 – 2019: Medlem: ordfører Willy Westhagen Varamedlem: varaordfører Gunnar Schulz Observatør: Leif Kristian Alm Vara for observatør: Wenche Strand																																			
Sak 123/15	Valg av representanter til samarbeidsutvalgene i grunnskolen (SU) 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende representanter til samarbeidsutvalgene i grunnskolen og oppvekstsentrene (SU) for perioden 2015 – 2019: SU-representant og vara for Nye Brandbu Barneskole, Solvang og Fagerlund er samme personer. SU-representant og vara for Bjørklund oppvekstsenter fortsetter i verv som repr og vara i Bjørklund Barnehage etter oppstart av Brandbu Barneskole																																			
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>SKOLE</th> <th>REPRESENTANT</th> <th>VARA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>BRB (Solvang, Fagerlund og Bjørklund skole)</td> <td>Rune Meier</td> <td>Kari-Anne Jønnes</td> </tr> <tr> <td>BUS</td> <td>Anne Solstad</td> <td>Pål Arne Sangnæs</td> </tr> <tr> <td>Bjoneroa oppvekstsenter</td> <td>Øyvind K Myhre</td> <td>Terje Aschim</td> </tr> <tr> <td>Grymyr</td> <td>Oskar Sunde</td> <td>Øyvind K. Myhre</td> </tr> <tr> <td>Fredheim</td> <td>Morten Hagen</td> <td>Anne-Kristin Hellmark Swärd</td> </tr> <tr> <td>Sanne</td> <td>Pål Tingelstad</td> <td>Kine Nan Lium</td> </tr> <tr> <td>Trintom</td> <td>Reidun Helmen</td> <td>Pål Arne Sangnæs</td> </tr> <tr> <td>Jaren</td> <td>Inger Lise Stieng</td> <td>Petter Pettersen</td> </tr> <tr> <td>Moen</td> <td>Wenche Strand</td> <td>Brede Grinder</td> </tr> <tr> <td>GUS</td> <td>Paul Andre Lindseth</td> <td>Kristin Madsen</td> </tr> </tbody> </table>	SKOLE	REPRESENTANT	VARA	BRB (Solvang, Fagerlund og Bjørklund skole)	Rune Meier	Kari-Anne Jønnes	BUS	Anne Solstad	Pål Arne Sangnæs	Bjoneroa oppvekstsenter	Øyvind K Myhre	Terje Aschim	Grymyr	Oskar Sunde	Øyvind K. Myhre	Fredheim	Morten Hagen	Anne-Kristin Hellmark Swärd	Sanne	Pål Tingelstad	Kine Nan Lium	Trintom	Reidun Helmen	Pål Arne Sangnæs	Jaren	Inger Lise Stieng	Petter Pettersen	Moen	Wenche Strand	Brede Grinder	GUS	Paul Andre Lindseth	Kristin Madsen		
SKOLE	REPRESENTANT	VARA																																		
BRB (Solvang, Fagerlund og Bjørklund skole)	Rune Meier	Kari-Anne Jønnes																																		
BUS	Anne Solstad	Pål Arne Sangnæs																																		
Bjoneroa oppvekstsenter	Øyvind K Myhre	Terje Aschim																																		
Grymyr	Oskar Sunde	Øyvind K. Myhre																																		
Fredheim	Morten Hagen	Anne-Kristin Hellmark Swärd																																		
Sanne	Pål Tingelstad	Kine Nan Lium																																		
Trintom	Reidun Helmen	Pål Arne Sangnæs																																		
Jaren	Inger Lise Stieng	Petter Pettersen																																		
Moen	Wenche Strand	Brede Grinder																																		
GUS	Paul Andre Lindseth	Kristin Madsen																																		

		Kommentar	Status																								
Sak 124/15	Valg av representanter til samarbeidsutvalgene (SU) i barnehagene 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende representanter til samarbeidsutvalgene (SU) i barnehagene 2015 – 2019, (barnehagene utenom oppvekstsentrene): SU- representant og vara for Fagerlund barnehage velges nå og det er samme personer som velges til representant og vara for Moen Barnehage. Valgte representant og vara for Bjørklund Oppvekstsenter velges nå også til SU-representant og vara for Bjørklund barnehage gjeldende fra oppstart av Brandbu Barneskole.																										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th><u>Barnehage</u></th> <th><u>REPRESENTANT</u></th> <th><u>VARA</u></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Fagerlund bhg m/ Moen bhg</td> <td>Gunn Elisabeth Alm Thoresen</td> <td>Erik Molstad</td> </tr> <tr> <td>Bjoneeroa Bhg</td> <td>Frank Eriksen</td> <td>Morten Liaklev</td> </tr> <tr> <td>Solheim Bhg</td> <td>Terje Asprusten</td> <td>Aud Karin Heggen</td> </tr> <tr> <td>Marka BHG</td> <td>Vegard Øfstaas</td> <td>Elisabeth Ruud</td> </tr> <tr> <td>Gran Kommunale familiebarnehage</td> <td>Eivind Brænden</td> <td>Rune Meier</td> </tr> <tr> <td>Leikvold Bhg</td> <td>Leif Kristian Alm</td> <td>Grete Synnøve Teslo</td> </tr> <tr> <td>Bjørklund Barnehage</td> <td>Hanne Magnussen</td> <td>Anne Solstad</td> </tr> </tbody> </table>	<u>Barnehage</u>	<u>REPRESENTANT</u>	<u>VARA</u>	Fagerlund bhg m/ Moen bhg	Gunn Elisabeth Alm Thoresen	Erik Molstad	Bjoneeroa Bhg	Frank Eriksen	Morten Liaklev	Solheim Bhg	Terje Asprusten	Aud Karin Heggen	Marka BHG	Vegard Øfstaas	Elisabeth Ruud	Gran Kommunale familiebarnehage	Eivind Brænden	Rune Meier	Leikvold Bhg	Leif Kristian Alm	Grete Synnøve Teslo	Bjørklund Barnehage	Hanne Magnussen	Anne Solstad		
<u>Barnehage</u>	<u>REPRESENTANT</u>	<u>VARA</u>																									
Fagerlund bhg m/ Moen bhg	Gunn Elisabeth Alm Thoresen	Erik Molstad																									
Bjoneeroa Bhg	Frank Eriksen	Morten Liaklev																									
Solheim Bhg	Terje Asprusten	Aud Karin Heggen																									
Marka BHG	Vegard Øfstaas	Elisabeth Ruud																									
Gran Kommunale familiebarnehage	Eivind Brænden	Rune Meier																									
Leikvold Bhg	Leif Kristian Alm	Grete Synnøve Teslo																									
Bjørklund Barnehage	Hanne Magnussen	Anne Solstad																									
Sak 125/15	Styrer, råd og utvalg for perioden 2015 - 2019 - diverse oppnevninger Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende for perioden 2015 – 2019:																										
	Jernbaneforum Repr: ordfører Willy Westhagen, Vara: Randi Eek Thorsen																										
	KLP – Valgting Repr: ordfører Willy Westhagen, Vara: varaordfører Gunnar Schulz																										
	Randsfjordsmuseene – Generalforsamling Repr: ordfører Willy Westhagen, Vara: varaordfører Gunnar Schulz																										
	Bjoneeroa Kulturbygg Generalforsamling Repr: Hans Martin Sørum, Vara: Kari Korsmo																										
	Hadeland Folkehøgskole årsmøte Repr: Anne-Kristin Swärd, Rrustem Rexhaj Vara: Anne Solstad, Anne Marte Skari																										
	Gran Kirkelige Fellesråd Repr: Rune Meier, Vara: Anne Margrethe Knarud																										
	Tekstilvask innlandet, Styre Repr: Knut Bøe, vara: Nina Simensen																										
	Biblioteksentralen, utsending til årsmøte Repr: Rune Meier, vara: Tore Tangen																										
	Randsfjordsforbundet – generalforsamling Repr: Anne-Kristin Hellmark Swärd, Einar Ellefsrud Vara: Roger Nyhus, Anne Margrethe Knarud																										
	Randsfjordsforbundet – Styre Repr: Anne-Kristin Hellmark Swärd, Einar Ellefsrud Vara: Roger Nyhus, Anne Margrethe Knarud																										
	Kommunal heimevernsnemnd Repr: Elisabeth Ruud, Aasmund Johnsrud Vara: Sven Erik Solstad, Therese Alm																										
	Militær skjønnsmemnd Repr: Sven Erik Solstad, vara: Aasmund Johnsrud																										
	Stiftelsen Steinhuset - Styre Repr: Reidun Helmen, vara: Anne Marte Skari																										
	Utvalg for byggeskikk Repr: Roger Nyhus, Kari Dæhlen, Helge Haukeli Vara: Atle Liaklev, Randi Eek Thorsen, Einar Ellefsrud																										
	Årbokutvalg medlemmer Ola Aastein Sønsteby, Anne Margrethe Knarud																										
	Styret for Wien & Heiers legat Repr: Hilde Kristin Smerud, Hans Bjørge Vara: Monica Rui, Anne Margrethe Knarud																										
	Styret for Torsæters minnefond Repr: Hilde Kristin Smerud, Therese Alm Vara: Monica Rui, Hans Bjørge																										
Sak 126/15	Valg av klagenemnd for perioden 2015 -2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende som medlemmer og varamedlemmer til klagenemnda, perioden 2015 – 2019: Leder: Kent Arntzen (Frp) Medlemmer: Terje Aschim (Gbl), Anne-Kristin Hellmark Swärd (MDG), Therese Alm (Ap), Pål Tingelstad (Sp) Vara for Frp/Gbl/MDG: Kjell Vidar Martinsen, Atle Liaklev, Sven Erik Solstad Vara for Sp/Ap: Pål-Arne Oulie, Tine Øverlier																										

		Kommentar	Status
Sak 127/15	<p>Valg av medlemmer til sakkyndig nemnd eiendomsskatt og klagenemnd i eiendomsskattesaker for perioden 2015 - 2019</p> <p>Saksbehandler: Eli Stigen</p> <p>Kommunestyret velger følgende for perioden 2015 – 2019:</p> <p>Sakkyndig nemnd eiendomsskatt Vegard Øfstaas (leder), Reidun Ramse Sørensen (nestleder) Amund Reidem Vara: Roy Torheim, Elisabeth Ruud, Einar Ellefsrud</p> <p>Klagenemnd i eiendomsskattesaker Hilde Kristin Smerud (leder), Ole Jacob Rognstad (nestleder), Terje Aschim Vara: Monica Rui, Terje Johansen, Kristin Madsen</p>		
Sak 128/15	<p>PILOTen Hadeland - gjennomføring</p> <p>Saksbehandler: Henning Antonsen</p> <ol style="list-style-type: none"> Kommunestyret vedtar gjennomføring av PILOTen Hadeland med de endringer som følger av de neste punktene. PILOTen Hadeland rapporterer til kommunestyret i tråd med rapporteringsfristene til Fylkesmannen gjennom prosjektperioden. Prosjektbeskrivelsen oppdateres slik at formuleringen «...ny eller fornyet kommune...» konsekvent endres til «...fornyete kommune...». Vedtaket forutsetter at Styringsgruppa på første møte utformer konkrete mål for delprosjektene, i samsvar med føringer som er uttrykt i brev fra GBL, fra Gran Høyre og fra Gran Ap. Konkrete mål skal sikre at prosessen blir politikerstyrt, at den involverer de ansatte på en konstruktiv måte, og at resultatene også skal gi påviselig økonomisk effekt. Styringsgruppa suppleres med en politiker fra posisjon og en fra opposisjon, i tillegg til ordfører Willy Westhagen. Det forutsettes at også Lunner foretar en utnevning av 2 politiske representanter til styringsgruppa, i tillegg til ordføreren i Lunner. Fra Gran kommune utnevnes Rune Meier og Kine Nan Lium. 		
Sak 129/15	<p>Invitasjon til høring om administrasjonssteder i nye politidistrikter</p> <p>Saksbehandler: Leif Arne Vestreås</p> <p>Gran kommune støtter vedlagte forslag til høringsuttalelse fra Gjøvik kommune og ber politidirektoratet utpeke Gjøvik som administrasjonssted for Innlandet politidistrikt</p>		
Møte 10.12.2015			
		Kommentar	Status
Sak 131/15	<p>Budsjett 2016 - betalingsregulativ kultur</p> <p>Saksbehandler: Else Hagen Lyngstad</p> <ol style="list-style-type: none"> Kommunestyret vedtar betalingsregulativ for området 5 Kultur jfr. vedlagte prisliste. Kommunestyret vedtar ny prisstruktur og prisnivå for salg av undervisningstjenester til lag/foreninger som korps, strykeorkester og teatergrupper. For å dekke kostnadene ved omleggingen av salg av undervisningstjenester til lag/foreninger, økes budsjettet for ansvar 5 Kultur med kr 250 000 fra 2016. 		
Sak 132/15	<p>Budsjett 2016 - Gebyrregulativ for vann og avløp</p> <p>Saksbehandler: Trygve Rognstad</p> <p>Kommunestyret fatter følgende vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gebyrregulativ for vann og avløp for Gran kommune i 2016 fastsettes i henhold til forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Gran kommune og lokal forskrift for tømning av private septiktanker/slamavskillere i Gran kommune kapittel 2, slik det fremgår av vedlagte forslag. Kommunale vann- og avløpstjenester forutsettes å være 100 % selvfinansiert ved fastsettelse av gebyrer etter pkt. 1. Årlige variasjoner i utgifts- og inntektsnivå ivaretas ved bruk av eller avsetning til bundne driftsfond. 		
Sak 133/15	<p>Budsjett 2016 - Gebyrregulativ for renovasjon</p> <p>Saksbehandler: Trygve Rognstad</p> <p>Kommunestyret i Gran vedtar gebyrregulativet for renovasjon for 2016 i henhold til Renovasjonsforskrift for innsamling m.v. av husholdningsavfall for kommuner tilsluttet Hadeland og Ringerike avfallsselskap AS (HRA) § 5.1</p>		
Sak 134/15	<p>Budsjett 2016 - Gebyrregulativ for feiing</p> <p>Saksbehandler: Trygve Rognstad</p> <p>Kommunestyret fatter følgende vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> Gebyrregulativ for feiertjenester i Gran kommune for 2016 fastsettes i henhold til forskrift om vedtekter for feiing og tilsyn i Gran kommune, slik det fremgår av vedlagte forslag. Kommunale feiertjenester forutsettes å være 100 % selvfinansiert ved fastsettelse av gebyrer etter pkt. 1. Årlige variasjoner i utgifts- og inntektsnivå ivaretas ved bruk av eller avsetning til bundne driftsfond. 		
Sak 135/15	<p>Budsjett 2016 Gebyrregulativ for bygge-, måle- og delesaker, gebyrregulativ for private reguleringsplaner, gebyrregulativ for oppmålingsaker</p> <p>Saksbehandler: Ann-Kristin Mjør</p> <p>Kommunestyret vedtar forslag til nytt gebyrregulativ for forvaltningsoppgaver etter matrikkelloven, gebyrer for private reguleringsplaner og gebyrregulativ for bygge-, dele- og seksjoneringsaker. Følgende tjenester skal ha full kostnadsdekning:</p> <p>Reguleringsplaner Bygge-, dele- og seksjoneringsaker Kart og oppmåling</p>		

		Kommentar	Status
Sak 136/15	Tilstandsrapport for grunnskolen - kommunestyrets behandling		
	Saksbehandler: Jon Rosseland		
	1. Kommunestyret tar Tilstandsrapport for grunnskolen 2014 – 2015 til etterretning.		
	2. Realitetsbehandling i trinn 2.		
	3. Trinn 2 tas i forlengelse av dagopplæring for de folkevalgte om «Den gode skoleeier».	Planlagt gjennomgang 1. mars	
Sak 137/15	Bosetting av flyktninger i perioden 2016-2019		
	Saksbehandler: Camilla Jarlsby		
	Kommunestyret vedtar følgende innstillinger:		
	1. Kommunen bosetter inntil 50 flyktninger i 2016 og inntil 60 flyktninger i 2017.		
	2. Kommunen bosetter 40 personer hvert år i perioden 2018-2019		
	3. Rådmannen bes utrede om, og hvordan, kommunen kan bosette enslige mindreårige som en del av vedtaket.	Politisk sak mars 2016	
	4. Familieinnvandring kommer i tillegg.		
	5. Ordfører og rådmann bes arbeide for å sikre at kostnader til bosetting av flyktninger i integreringsperioden dekke av statlige overføringer.		
Sak 138/15	Budsjett og økonomiplan 2016-2019		
	Saksbehandler: Morten Gausen		
	1. Skattøret fastsettes i samsvar med maksimalsatsene for det kommunale skattøret.		
	2. I medhold av Lov om eiendomsskatt til kommunane § 2 og 3 skrives det ut eiendomsskatt for perioden 01.01.2016 til 31.12.2016.		
	a) Eiendomsskatten skrives ut på faste eiendommer i hele kommunen, i samsvar med Eiendomsskattelovens § 3, og på "verk og bruk".		
	b) Eiendomsskattesatsen fastsettes til 0,2 %.		
	c) Bunnfradraget for selvstendige boenheter, jvf. pkt. 3 i kommunestyrevedtak i sak 25/07, fastsettes til kr 300 000 pr. boenhet.		
	d) Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte skattevedtekter og revidert analyse vedtatt 22. mai 2007 sak 0005/07 i Sakkyndig nemnd eiendomsskatt.		
	e) Eiendomsskatten forfaller til betaling i 4 terminer.		
	f) Eiendommer eller deler av eiendommer der det drives ikke-kommersiell virksomhet som arbeider innen områdene livssyn, helse, idrett og kultur fritas for eiendomsskatt, jfr. lovens § 7.		
	g) I henhold til eiendomsskatteloven § 7b fritas automatisk fredede bygg og bygg som er fredet etter lov.		
	3. Gran kommunes budsjett og økonomiplan for 2016 – 2019 vedtas i samsvar med fremlagte dokument.		
	4. Budsjett og økonomiplan vedtas på definerte tjenestenivå med netto driftsbeløp.		
	Disponeringen av budsjettet skjer i henhold til "Reglement for delegering i budsjettsaker vedtatt i K-sak 66/15" og «Økonomireglement for Gran kommune av 14.06.12, K-sak 67/12».		
	5. Rådmann gis fullmakt til å oppdatere budsjettet i forhold som ikke påvirker virksomhetenes driftsnivå.		
	6. Investeringer for 2016 finansieres i samsvar med budsjettskjema 2A. Låneopptak til investeringer, kr 114,328 mill og til startlån kr 10 mill skjer i hht "Reglement for finansforvaltning". Lån til investering og lån til videre utlån avdras over 30 år. Låneopptak 2015 fra Ksak 54/15 Grinakerkollen boligfelt utsettes til 2016. Låneopptak 2016 utvides med kr 11 mill for å dekke opp K-sak 54/15. Total låneramme 2016 blir kr 135,328 mill.		
	7. Rådmannen gis fullmakt til å inntektsføre fra selvkostfond dersom selvkostregnskapet viser under 100 % dekningsgrad.		
	8. Kommunestyre vedtar at følgende tjenester skal ha full kostnadsdekning, 100 % selvkost, jfr. rundskriv H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester fra KMD:		
	* Vann		
	* Avløp		
	* Feietjenesten		
	* Reguleringsplaner		
	* Dispensasjoner fra kommuneplan		
	* Bygge- og eierseksjoneringsaker		
	* Behandling av utslippssøknader		
	Øvrige tjenester med lovmessig krav til 100 % selvkost		
	* Renovasjon		
	* Tømming av slamavskillere (septiktanker)		
	* Kontroll av separate avløpsanlegg		
	9. Aktuelle betalingssatser for hjemmehjelpstjenester og institusjonsopphold justeres i henhold til statlige satser		
	10. Garantirammen for sosialtjenestens virksomhet i 2016 settes til kr 1 300 000.		
	11. Økonomisk sosialhjelp omdisponeres til deltagerstønning med inntil kr. 950 000 til prosjekt Jobb1 for 2016. Dette under forutsetning av nye prosjektmidler fra IMDI.		
	12. Økning i driftstilskuddet til Gran kirkelig fellesråd på kr 200.000 årlig i perioden 2016-2019 ved tilsvarende reduksjon i avsetning til disposisjonsfond.		

		Kommentar	Status
Sak 139/15	Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen.		
	Høringsuttalelse til revidert forslag til strategidokument		
	Saksbehandler: Edvin Straume		
1.	Gran kommune mener revidert forslag til "Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen" er et godt strategisk dokument som drøfter de viktigste utfordringene og har utarbeidet gode strategier for å løse Osloregionens hovedutfordringer innen areal- og transportutvikling.		
2.	Gran kommune stiller seg bak de overordnede målsettingene slik disse framkommer på side 7 i strategidokumentet.		
3.	Gran kommune mener de foreslåtte strategiene i hovedsak er dekkende for å håndtere de utfordringer regionen står overfor. Følgende endringer foreslås: * Strategi for en flerkerneln utvikling, første kulepunkt: Endre «Utvikle mer bærekraftige byer og tettsteder» til «Utvikle bærekraftige byer, tettsteder og bygder». * Strategi for en flerkerneln utvikling, tredje kulepunkt: Endre «Lokalisere viktige private og offentlige funksjoner til de største byene» til «Lokalisere viktige private og offentlige funksjoner til de største byene og tettstedene». * Strategi for by- og tettstedsutvikling: Legg til et fjerde kulepunkt: «Satsing på by- og tettstedsutvikling må ikke være til hinder for bygging og utvikling utenfor tettstedene, der hvor dette er naturlig ut fra lokale ønsker og behov.» * Strategi for Naturgrunnlag og blågrønn struktur: Endre annet kulepunkt til: «Jordvern skal prioriteres foran vekst. I byer og tettsteder kan vekst unntaksvis prioriteres foran jordvern dersom inngrepet ikke kan anses som alvorlig, sett i forhold til det man ønsker å oppnå. En slik prioritering må dessuten ta hensyn til behovet for 'grønne lunger' i byer og tettsteder.» * Strategi for Naturgrunnlag og blågrønn struktur: Endre «Redusere energiforbruk og utslipp av klimagasser gjennom kompakt byutvikling» til «Redusere energiforbruk og utslipp av klimagasser gjennom byutvikling og arealplanlegging».		
4.	I dokumentet forøvrig foreslås følgende justering: - Satsing på grenbanene er omtalt presist og godt i oppsummering av strategiene på side 8,9 og 40 i plandokumentet. Dette bør følges opp med samme presisjonsnivå på side 44, der satsingen er noe mer vagt formulert. - De viktigste prioriteringene i Oslopakke 3 bør beskrives i dokumentet. Det bør også innarbeides vurderinger av hvilke konsekvenser de foreslåtte strategiene kan ha for disse prioriteringene. - Betegnelsen Hadelandsregionen erstattes med Hadeland. Hadeland er en presis betegnelse på regionen som består av kommunene Jevnaker, Lunner og Gran.		
5.	Gran kommune støtter at utbygging av Østlandsstjerna er foreslått og tydeliggjort som en sentral strategi. Osloregionen må rette søkelyset mot grenbanene for at transportetatene i NTP 2018-2029 utreder og vurderer kortsiktige og langsiktige tiltak som kan styrke disse jernbanestrekningenes rolle i vekstområdet til hovedstaden. Gran kommune understreker spesielt behovet for utbedring av Gjøvikbanen. Sammenkobling med Dovrebanen bør vurderes i nord.		
Sak 140/15	Pågående utviklingsarbeid for kvalifisering av flyktninger		
	Saksbehandler: Camilla Jarlsby		
	Kommunestyret tar orienteringen til etterretning og vedtar at «Helhetlig plan for kvalifisering av nyankomne flyktninger» skal behandles i Kommunestyret i november 2016.		
	Det utarbeides en plan for bosetting og integrering av allerede bosatte flyktninger med en frist for ferdigstilling innen juni 2016. Planen legges fram for kommunestyret innen septembermøtet.		
	Politikerne involveres på hensiktsmessig måte gjennom planarbeidet.		
Sak 141/15	Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2012-2023 Oppjustering av prioritert handlingsplan		
	Saksbehandler: Else Hagen Lyngstad		
	Kommunestyret vedtar å innrullere følgende anlegg i prioritert handlingsplan i Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2012-2023:		
	- Tingelstad Skytterlag – rehabilitering og oppgradering elektroniske skiver C1651 banen, Lygna skytebane		
	- Gran IL – garasje/lagerbygg, Gran Idrettspark		
	- Jaren IL – aktivitetsområde med kunstgressbane, asfaltert rullesti-/skøytebane og aktivitetsflate for ballspill, Jaren skole		
	- Gran kommune – aktivitetsområde med ulike nærmiljøanlegg og ballbinger, Brandbu barneskole		

		Kommentar	Status
Sak 142/15	<p>Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet - Prioritering av søknader for 2016, Gran kommune</p> <p>Saksbehandler: Else Hagen Lyngstad</p> <p>Kommunestyret vedtar følgende prioritering av innkomne søknader om spillemidler for 2016:</p> <p>Ordinære idrettsanlegg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lygna skisenter – idrettshus (klubbhus) 2. Lygna skisenter – idrettshus (garderober) 3. Lygna skisenter – idrettshus (hus for vedlikeholds-, drifts- og idrettsmateriell) 4. Lygna skisenter – rulleskiløype, trasé 5. Lygna skisenter – rulleskiløype, asfaltering 6. Lygna skisenter – oppgradering av løyper m/lys 7. Lygna skisenter – rehabilitering av standplass og elektroniske skiver, skiskytterarenaen 8. Tingelstad Skytterlag – stang- og felthurtigskyttebane, Lygna skytebane 9. Gran IL – garasje/lager, Gran Idrettspark 10. Tingelstad Skytterlag - rehabilitering og oppgradering av elektroniske skiver 200m bane, Lygna skisenter 11. Gran kommune – kaldt lager, Brandbu stadion 12. Oppland fylkeskommune – flerbrukshall, Hadeland videregående skole 13. Oppland fylkeskommune – basishall for turn, inkl. ett ekstra garderobesett, Hadeland videregående skole 14. Oppland fylkeskommune – styrketreningsrom inkl. ett ekstra garderobesett, Hadeland videregående skole <p>Nærmiljøanlegg:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jaren IL – aktivitetsflate med kunstgress, Jaren skole 2. Jaren IL – asfaltert aktivitetsflate for ballspill (basket og volleyball), Jaren skole 3. Jaren IL – asfaltert flate for rulleski- og skøyter, Jaren skole 4. Gran kommune – ballbinger (2 stk.), Brandbu barneskole 5. Gran kommune – aktivitetsanlegg I, Brandbu barneskole 6. Gran kommune – aktivitetsanlegg II, Brandbu barneskole 7. Gran kommune – aktivitetsanlegg III, Brandbu barneskole 8. Gran kommune – aktivitetsanlegg IV, Brandbu barneskole 		
Sak 143/15	<p>Temaplan trafiksikkerhet - Handlingsplan for fysiske tiltak</p> <p>Saksbehandler: Trygve Rognstad</p> <p>Kommunestyret fatter følgende vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Handlingsplan for fysiske tiltak 2016 datert 11.11.2015 godkjennes, med følgende endring: Store prosjekter på fylkesvegnettet: Fv 240 Fjordlinna g/s veg Skutelandet – Fjordvang flyttes opp igjen til 2. prioritet 2. Bevilgede kommunale generelle trafiksikkerhetsmidler benyttes på prioriterte tiltak så langt det er mulig å gjennomføre i budsjettåret. Resterende midler benyttes på uprioriterte tiltak. 		
Sak 144/15	<p>Forslag til medlemmer til Trygg Trafikks styre for perioden 2016 - 2018</p> <p>Saksbehandler: Eli Stigen</p> <p>Kommunestyret foreslår følgende kandidater til medlemmer til Trygg Trafikks styre for perioden 2016 – 2018:</p> <p>Kandidat: Sven Erik Solstad</p> <p>Begrunnelse: Sven Erik Solstad har i flere år vært medlem og vara i styret i NAF Hadeland, er opptatt av trafiksikkerhet og målrettet arbeid for trygg trafikk spesielt mot ungdom i trafikken og økt fokus på trygghet for MC. Ønsker å bidra til en sikrere hverdag for trafikanter og utbedring av nasjonale mål og krav som kan redusere ulykkesstatistikken. Solstad er allmennlærer i grunnskole og har blant tidligere mange års yrkeserfaring fra sjøforsvaret. Har et stort engasjement for trafiksikkerhet både nasjonalt og lokalt.</p> <p>Kandidat: Tine Øverlier</p> <p>Begrunnelse: Tine Øverlier er en meget erfaren politiker både lokalt og på fylkesnivå, men også nasjonalt som mangeårig medlem av kvinnesekretariatet der likestilling og skoloring var sentralt. De siste fire årene har Øverlier vært leder for Planutvalget i Gran kommune og har derfor god oversikt og mye oppdatert kunnskap og engasjement innenfor trafiksikkerhetsarbeid og folkehelse. Yrkeserfaringen som lærer i grunnskolen anses som relevant. Men særlig anses det som relevant at hun de siste årene har hun i sitt arbeid innenfor tilgjengelighet og universell utforming.</p>		
Sak 145/15	<p>Boligplan for Gran kommune</p> <p>Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas</p> <p>Saken utsettes. Forslaget til boligplan oppjusteres i forhold til vedtak fattet i sak 137/15 og 138/15 i møtet 10.12.2015.</p>		
Sak 146/15	<p>Vedrørende salg av Trulserud B4</p> <p>Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas</p> <p>Området Trulserud B4 selges samlet til en utbygger etter åpen budrunde med følgende forutsetninger:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Det utarbeides en detaljreguleringsplan for området i tråd med krav i gjeldende reguleringsplan. b. Planen skal være innsendt til kommunen senest ni måneder etter at kjøpekontrakt er inngått c. Utbygging skal være igangsatt senest ett år etter at detaljreguleringsplan er godkjent d. Blir ikke utbygging igangsatt i tråd med forutsetningene ovenfor, skal arealet tilbakeføres til kommunen for nytt salg. 	Ikke påbegynt	

		Kommentar	Status
Sak 147/15	Tilbud på kjøp av tomt Saksbehandler: Leif Arne Vesteraas		
	1. Gran kommune aksepterer tilbudet fra Lets Eiendom AS, av 29.10.2015.	Kontraktforhandling pågår	
	2. Rådmann får fullmakt til å inngå kontrakt om salg av del av gnr. 155 bnr. 159 med selskapet Lets eiendom AS		
	3. Det gis fullmakt til å benytte midler i investeringsbudsjettet for 2015 til Mohagen sør for å tilrettelegge tomter i Mohagen vest.		
Sak 148/15	Valg av politisk kontaktperson til nettverket Sunne kommuner Saksbehandler: Sven Sandvik Kommunestyret velger følgende som politisk kontaktperson til nettverket Sunne kommune for perioden 2015-2019: Kontaktperson: Helge Haukeli Det velges samtidig personlig vara til kontaktpersonen: Vara: Pål Tingelstad		
Sak 149/15	Valg av medlemmer til representantskapet og styret i Gjøvikregionen Helse- og Miljøtilsyn IKS Saksbehandler: Eli Stigen		
	1. Kommunestyret velger følgende til representantskapet i Gjøvikregionen Helse- og Miljøtilsyn IKS (GHMT) for perioden 2015 – 2019: Medlem: Ordfører Varamedlem: Varaordfører		
	2. Kommunestyret velger følgende til styret i Gjøvikregionen Helse. Og Miljøtilsyn IKS for perioden 2015 – 2019 Medlem: Anne Solstad Varamedlem: Anne Marte Skari		
Sak 150/15	Valg av kommunestyrets kontaktperson i Gran ungdomsråd for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende, blant kommunestyrets faste representanter, som møter i ungdomsrådet som kontaktperson for perioden 2015 – 2019: Morten Hagen.		
Sak 151/15	Suppleringsvalg jf. vedtak i K-sak 120/15 Valg til HAPRO generalforsamling og korrigering. jf. vedtak i K-sak 125/15 Styrrer, råd og utvalg 2015 - 2019 - diverse oppnevninger Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende for perioden 2015 - 2019, jf. vedtak i K-sak 120/15 og K-sak 125/15: Kommunestyret vedtak i K-sak 125/15 om valg av vara til Hadeland folkehøgskole – årsmøtet, vara til styret for Wien og Heiers legat og faste representanter til styret for Torsæters minnefond, opprettholdes. HAPRO – observatører til generalforsamlingen Obervatør: Anne Margrethe Knarud Vara: Anne Marte Skari		
Sak 152/15	Valg av nestleder til klagenemnda for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret velger følgende som nestleder til klagenemnda for perioden 2015 – 2019: Therese Alm.		
Sak 153/15	Presisering av vedtak om valg av representanter til samarbeidsutvalgene (SU) i grunnskolen, barnehagene og oppvekstsentrene for perioden 2015 - 2019 Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret vedtar følgende presisering av valg til samarbeidsutvalgene (SU) i grunnskolen, barnehagene og oppvekstsentrene for perioden 2015 – 2019:		
	1. Bjørklund oppvekstsenter, Solvang og Fagerlund skoler fram til skolestart 2016, deretter Brandbu Barneskole (BBS).	Fast representant Rune Meier	Vara Kari-Anne Jønnes
	2. Bjørklund Barnehage FRA skolestart 2016	Hanne Magnussen	Anne Solstad
	3. Bjoneroa oppvekstsenter (både skole og barnehage)	Øyvind Kvernfold Myhre	Terje Aschim
	4. Vedtaket om valg av SU-representanter til Bjoneroa barnehage, i K-sak 124/15 oppheves.		
Sak 154/15	Samordningsrådet for fisk og vilt - forslag om nedleggelse Saksbehandler: Eli Stigen Kommunestyret vedtar at samordningsrådet for fisk og vilt legges ned med virkning fra 10.12.2015.		
Sak 155/15	Lygna skisenter - kommunal andel til finansiering av anlegget til NM Ski i 2017 Saksbehandler: Ordfører Willy Westhagen Gran kommune utbetaler summen pålydende kr. 6,5 mill. over en 3-års periode, under forutsetning av budsjettmessig dekning: * 1. år 3, 5 mill i 2015 * 2. år 1,5 mill i 2016 * 3. år 1,5 mill i 2017 Bevilgningen tas fra disposisjonsfondet og innarbeides i Budsjett og Økonomiplanen.		